

EGYETÉRTÉS

Előfizetési árak: Egész évre 28 korona. Félévre 14 korona.
Negyedévre 7 korona. Egy hónapra 2 korona 40 fillér.
Egyes szám helyben és vidéken 10 fillér.

Főszerkesztő
Dr. PAP ZOLTAN

Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Eötvös-utca 32.
TELEFON-SZÁM:
Szerkesztőség 788. Kiadóhivatal 706.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy az illető postahivataloknál az előfizetés megújítása iránt sziveskedjenek lehetőleg gyorsan intézkedni, hogy a lap küldése fönnakadást ne szenvedjen.

Külpolitikánk válsága.

Írta: Mezei Ernő.

Mi is az ujság Macedónia felől? Messze eső kérdés nemde? Amióta újra megszürtült a magyar politika ege és a fátyolozott napvilágnál nagyon megszükkült külpolitikai látóhatárunk is, legközelebbi keleti szomszédságunkról is oly ködös sejtelmesen beszélünk, mint ahogy a Göthe Faustjából való nyárspolgár emlegette a messze-messze Törökországot, ahol a népek egymást agyabugyalják. Pedig Aehrenthal bárónak, akit nekünk is külügyminiszterünkül kell tisztelnünk, kemény fejfájást okozhat mostanában a macedóniai átabota. Bár nem gyanítjuk benne Nagy Sándor ambícióját, annál inkább hisszük, neki is szükké lett Macedónia; oly szörnyen szükké, amilyen csak egy csapda lehet. Mert ismét közeleg egy óra, amely súlyos leszámolás órája lehet arra a keleti politikára nézve, amelyet a bécsi Ballplatzon évtizedeken át folytattak. A sok apró válság után, amelyek szelid felhőit viharágyuk türes puffogatásával sikerült szétoszlatni, most már feketén tornyosul a komoly válságok felleghada és villámaik fényénél megláthatjuk, mi eredményt hozott és mi célra vezetett az eddigi külügyi politika?

Megmérhetjük, mit értek azok a pompázatos jelszavak és öntetszelgő pózok, amelyekkel a külügyminiszterek egész sora monarchiánk Balkánpolitikáját ajánlgatta, mit értek azok a cifra, bizalmi dicséretetek is, amelyekkel a delegációk egész sora évről-évre ezt a politikai reklámmutatványt körülövezte. Mit érnek most mindezek a csinált koszorúk magának Aehrenthalnak? Hisz lehet, hogy Aehrenthal, aki ma a dicső elődök hivatott utódja, lehet, hogy éppen az örökség átkát panaszozza, amely őt is hagyomány-taposott utjára kényszerítette. De azt tartjuk, van a bécsi külügyminiszteriumban az adott politikai irányzaton túl még egy másik, még fatálisabb házi örökség is. Tudniillik a tehetetlenség és a rövidlátás sablonja, amely már régtől a külügyministerségre való elhivatásnak előleges próbája. Hogy Goluchowski-e az előd és Aehrenthal-e az utód, vagy megfordítva Aehrenthal jár-e elől és Goluchowski utána, jóformán egyre megy. Mindig vannak nagy hibák, amelyeket egyik a másiktól kegyeletes hagyományba veszen. De jelenlegi kül-

ügyminiszterünk igazi rekord-dicsőséget ért el azzal, hogy hivataloskodásának oly rövid ideje alatt nem tette bár semmi részben jóvá elődeinek hibáit, már is egyik vereséget a másik után sikerült saját európai hírébe befűznie.

Bizony még elég tekervényes utat is futott meg nagy lelkesedéssel a mi külügyminiszterünk, mielőtt a macedóniai csapdába belezuhant. Hiszen friss emlékezetben van még a szandzsák-vasut oly ötletes kezdeményezése. Csakugyan úgy nézett ki a dolog, mintha a külügyminisztérium új seprője az elődök mulasztásait akarná kitakarítani. Aehrenthal ur egy szép reggel felfedezte, hogy az az 1878-iki berlini szerződés, amely a bosnyák okkupációt ruházta reánk, az új területnek kellő gazdasági kihasználása végett a török szandzsák területen át a vasutépítés jogát is biztosította számunkra. Aehrenthal ur tehát bejelentette nyomban, hogy ezzel a joggal élni kíván és brilláns sikert is aratott az ámulóbámuló delegációban. Azután meg kellett szomorúan győződnie, hogy a harmincz évig dermesztett törvényes jogot az európai hatalmak immár csak plátói értékűnek tekintik, körülbelül úgy, mint a bécsi udvari körök a gazdasági önállóságunkra való jogunkat. Oroszország, Olaszország s Anglia sietve jelentették ki, hogy a mi monarchiánk élhet ugyan a törvénybe írott joggal, de ők is haladék nélkül fogják megépíttetni az ő érdekeiknek megfelelőbb, a tervezett szandzsák-vasutat keresztező vasuti vonalakat, jóllehet ők erre semmiféle, a hatalmak megegyezéséből származó szerződéses jogot nem biztosíthattak maguknak. Így késett el a hagyományos bécsi diplomácia ismét egy eszmével. Még pedig olyan eszmével, amelyet id. gróf Andrássy Gyula, mint külügyminiszter már harmincz évvel ezelőtt európai kiváltság formájában biztosított a mi monarchiánk számára. Aehrenthal ur pedig most vár, vár az ő szandzsák-vasutjával, sőt bólogatva helyesli a versenyző vasuti terveket, amelyek gyorsabban haladnak át a tényleges megvalósítás fázisain.

A gazdasági felsőbbség biztosítását, amit maguk az európai hatalmak is 1878-ban még természetes hivatásunkul ismertek el, a Balkánon tehát tökéletesen eljártszottuk. Hogyan érhetett volna el külön eredményt ez az udvari és delegációs bélyegű külpolitika a tulajdonképpeni hatalmi érdekek terén, ahol mindenkor a versenyző hatalmak féltékenysége és a szabadságra törekvő népek mélyeséges gyanuja kísérte? Gazdasági téren Aehrenthal kezdett, mások folytatták. A politikai téren mások kezdték is, folytatják is és Aehrenthal neve európai fordításban: — hallgass. Goluchowski hi-

res alkotása, az Oroszországgal való műzstegi megegyezés most hirtelen halomra dőlt, még pedig nem is tényleges eredménytelensége okából. Csak egyszerűen azért, mert nem lévén többé baja a szélső Ázsia felől, Oroszország immár feleslegesnek találta monarchiáknak szives társzolgálatait és egyszerűen faképnél hagyta.

Ma Oroszország Angliával a Balkánpolitika egész új koncepczióját állapította meg, amely az angol liberális hagyományok segítségével óriási arányokban fejlesztheti Oroszország régi célját: a török birodalom teljes aláaknázását. Ennek az új kezdésnek gyújtó hatása máris mutatkozik Szófiában, Belgrádban, Athénben és mindenütt, ahol a török birodalom közeli összeomlásában reménykednek. Közvetlen következése a török hadseregben kitört lázadás is, amelynek erejével a reformirányzatú ifjú törökség alkotmányt akar a szultántól kikerőszakolni, amennyiben ez a párt is, mint 1877-ben a szerencsétlen Midhát pasa a közös jognak és szabadságnak kiengesztelő varázsával hiszi megszüntethetni a keresztény fajok romboló elégtelenségét. És mit csinál az általános veszedelem közepett a bécsi külügyi politika? Hisz ennek természetes vezető és irányító befolyással kellene lennie a hozzánk közelebb eső Balkán népekre és ha egyoldalú hatalmi célok-tól tartózkodnia kell is, mindenesetre meg kellene gátolnia, hogy érdekeink és tekintélyünk rovására, befolyásunk mellőzésével, idegen hatalmi törekvések előnyt nyerjenek, vagy reánk nézve veszedelmes alakulásokat idézzenek elő. Aehrenthal újra vár, vár. Mosolyogva fogadja diplomáciai kirekesztését a keleti politika irányzásából, mosolyogva bólogat az orosz-angol tervekhez is.

Nincs, ami világosabb annál, hogy az ily helyzet halálos csapást mér monarchiánk hatalmi presztizsére az egész Balkánfélszigeten. Pedig az az erkölcsi ígézet, mely a presztizs szóval kifejezett fensőbbbségben vagy, valóssággal a magyar államiságnak egyik életföltétele, nemcsak külső hatalmának biztosítója, de még belső viszonyai nyugodt fejlődésének is egyik záloga. És ha a Balkánnak ezer gerince van, mindegyik fölött ott kell fényleni ennek a hatalmi presztizsnek és ha a török birodalom forradalmi erőinek ezer válluk van, mindegyiken rajta kell nyugodni a mi hatalmunk kezének. Mily folytonos hanyatlás, fokról-fokra mélyebb sülyedés jellemzi harmincz év óta a Balkánon elfoglalt pozíciónkat. A berlini szerződés után és kivált Bulgária önállóságának erősebb kidomborodása idején az volt még külpolitikánknak irányadó eszméje, hogy hatalmi érdekszférát, befolyási kerülete

a Blakánfélzigeten legfeljebb a mi monarchiánk követelhet és Oroszországot valamelyes vezetőszeret semmi részben és semmi czimen nem illetheti meg. Goluchowski politikai delejtűje már az az alku volt, hogy a történelmi előzményeknél fogva Oroszország is nagy érdekekkel van a Balkánhoz kapcsolva, őt is a vezető befolyás egy része illeti meg és ezért monarchiánknak a vele való megegyezést és közös politikát kell keresnie. Ezt a felfogást, amelyet különben Bismarck is mindenkori vallott, szentesítette egész Európa, amikor a maczedon-reformok intézését a két hatalom kezeibe tette le. És ime, Aehrenthal alatt odajutottunk, hogy új hatalmi csoportok rólunk, nélkülünk látják el a Balkán sorsát és egész külpolitikánkat a sutba helyezték. Ma már a bosnyák kecskepásztorok is gunynyal emlegethetik a mi külpolitikánkat. Am Aehrenthal annyi kudarc után a külügyek terén hivalkodhatik az ő tulajdonképpeni hivatásával, hogy a császári ház minisztere és mint ilyen kancellár is. Hogy bele tud kötnevelkedni belügyi dolgainkba, eléggé tapasztaltuk.

Budapest, július 18.

A miniszterelnök utazása. Dr. Wekerle Sándor miniszterelnök ma délután dánosi birtokára utazott.

Külföldi szakértők a külön magyar bankról. A bankbizottság tudvalevőleg egyik tagját, dr. Földes Béla udvari tanácsost, felkérte, hogy tekintettel az európai tudós világban elfoglalt elismert állására, kérje meg a tudomány több kiváló szaktekinél, hogy nyilatkozzanak a Magyarországon alapítandó jegybank leglényesebb problémáiról. Földes eleget tett ennek a megbízásnak és néhányat a legelső európai szaktekinél közül felkért, hogy adjanak választ a következő kérdésekre:

1. Képes-e egy ország, melynek fizetési mérlege passzív, arra, hogy a valuta paritását a külfölddel szemben tartósan fentartsa?

2. Mely eszközöket lehet adandó esetben az arany kiáramlása ellen a leghatásosabban alkalmazni?

3. Mely áldozatokat (esetleg magas kamatláb, a bankjegyek időleges diszársziója stb.) követel meg az adott esetben a valuta fentartása?

A szakértői vélemények közül Lexis Vilmos göttingai tanárnak a véleménye már beérkezett. Földes annak idején ezeket a szakvéleményeket be fogja mutatni a bankbizottságnak, egyelőre pedig a rendkívül értékes előlaboratumból, mely a nemzetközi pari fentartásának a nehézségeit passzív fizetési mérlegnél fejtegeti, csak azt a részt közli, melyben Lexis a következőket mondja:

— Abban a feltevésben, hogy az aranyársziót csak a fizetési mérleg állapítja meg, azt is el lehet várni, hogy annak egy bizonyos állása normálissá válik, melynél a papirpiac bel- és külföldi értékének különözete olyan, hogy a fizetési mérleget az árukiétel kiegyenlítheti. Ez esetben csak még a váltóárfolyamok aránylag csekély ingadozásai maradnának fenn és ezeket is még tovább lehetne egy szabályozási alap segítségével csökkenteni, melyet főképpen aranyváltókkal kellene ellátni. Ilyen módon a papirpénz-gazdálkodásnak gazdasági szempontból leghátrányosabb következménye, a váltóárfolyam nagy állhatatlansága el volna hártva, de másrészt az sem volna kizárva, hogy az ország kedvező gazdasági fejlődése következtében az árszió lassanként visszamenne és végül, mint Olaszországban, a papirpénz továbbtartó beválthatatlansága mellett is elérné a pari árfolyamot.

Mint halljuk, Földes is, egy a kérdést kimérítő memorandumon dolgozik, mely a bankbizottságban való állásfoglalásának alapja lesz. Földes, ki több, a tudományban általánosan mérvadónak elismert munkálatában a bankkérdést érintő részletanyagot elméletileg és statisztikailag feldolgozta, állásfoglalásával annál határozottabban fog a kérdés megoldásába belenyulni, mert, szerinte az önálló magyar jegybank felállítása attól függ, hogy a papirpénz gazdálkodás hátrányait ki lehet-e kerülni?

Főispán-változás. Elek es Béla, Háromszék vármegye főispánja, megrendült egészségi állapota miatt állásától való felmentését kérte. Elek es Béla utódja, hir szerint, Metzner Béla függetlenségi párti képviselő lesz, akit a király csak legutóbb nevezett ki a főrendiház tagjává. Metzner Béla ki-nevezése szeptember hó elejére várható.

Takarmánykiviteli tilalom.

Budapest, július 18.

Mezőgazdasági körökben egy idő óta nagy agitáció folyik abban az irányban, hogy a kormány rendelje el a takarmánykiviteli tilalmat. Darányi földmivvelésügyi minisztert, aki most Marienbadban üdül, feliratokban és táviratokban kéri föl erre egyes vidéki gazdakörök, és nagyon valószínű, hogy ezt az állásfoglalást maga az OMGE irányítja.

Az tagadhatatlan, hogy a takarmánynövények terméseredménye nem igen kecsegtető. A kedvezőtlen időjárás folytán sem a széna, sem a sariu, sem a burgonya, sem a kukorica nem termett az idén olyan mennyiségben, hogy a gazdákat minden aggodalomtól mentesítene, sőt még szalmatermésünk is rossz lesz. Azt tehát értjük, ha a gazdák már most biztosítani szeretnék magukat az ellen a veszedelem ellen, mely bekövetkezhetik. De a takarmánykiviteli tilalom mégsem olyan veszélytelen fegyver, mint ahogy azt feltűntetik, és érthető hogy Darányi Ignác, akit pedig nem lehet azzal valódni, hogy nincs érdeke a mezőgazdaság érdekei és szükségletei iránt, még habozik s kétszer is megfontolja, míg valami lépésre elhatározza magát. Állítólag be akarja várni az időjárás változásait, nem lesz-e eső, nem javulnak-e a takarmánynövények, s valószínű, hogy csak mint végső remediumhoz, fog ehhez az expedienshez folyamodni.

A kérdés ugyanis nem olyan egyszerű. Igaz, hogy állatállományunkra nagy veszedelmet rejt magában, ha a gazdák takarmányhiány miatt állataikat eladni kénytelenek, de azért nem kell, hogy a gazdák panaszát mindjárt készpénznek vegyüik. Akkor, mikor éppen agrárius érdekek kedvéért a szerb határozat fentartotta a kormány, s az összes lapok, az agrárius sajtó kivételével, megígérték, hogy depekoráció fog következni, aminthogy be is következett. Ma már az agráriusok sem tagadják, hogy állatállományunk csökkent. De akkor ezt kétségbe vonták, leplezni igyekeztek, mert minden országos érdeknél s az egész ország fogyasztóközönségének érdekénél előbbre való volt, hogy az állatok ára hihetetlen módon felszökjék. Akkor követelte az ország, hogy legalább vágott állapotban engedjék be a szerb marha- és sertéshúst, de a közvélemény szava süket fülekre talált, mert az agráriusok ellenakciója erősebb volt, s még a szerb kereskedelmi szerződés is olyan, hogy az agrárérdekek benne teljes védelmet találnak.

Valósággal eldorádói állapot volt az agráriusok számára a legutolsó két esztendő. A husárok ötven százalékkal szöktek fel a fogyasztók szá-

valamit is. Egy égő piros rózsát ringattak a hátukon. Ki tudja, hol jutottak hozzá ehhez a kincshez? Talán, ha közelebb uszott volna a parthoz, utána is nyult volna Judit asszony. Másnap megint hozott a Tur patak egy piros rózsát. Azt már kifogta a fiatal özvegy. Pohárba is rakta nap-nap után a rózsaszálakat, amelyeket olyan hűségesen szállított a kis patak. Talán levelet is hozott már a titoktartó pósta Szodoray Boldizsártól... Elég az hozzá, hogy két évi özvegyi bányódás után férjhez ment megint a szép Judit. Csak olyan csendes lakodalmat csaptak, amilyen illik az olyan házhoz, ahol halottakat siratnak még nem rég. Még az a kevés meghívott sem volt mind ott, akit elvártak a lakzilhoz. Karácson Tódor sem jött el. Bizonyosan nagy oka lehetett, hogy a Mikolay Judit örömeiben nem vett részt. Busulni pedig eleget busult vele együtt.

Karácson Tódor messzire járt éppen ebben az időben. Fontos hírt kapott egyik megbízható emberétől Szirmay Ilonka leányasszony felől. Azt az erős hitét, hogy a kis lány él, ime beigazolva látta. Megtalálta a nyomot, amelyen megindulhatott betölteni élethivatását, megtalálni az elveszett gyermeket.

Tehát csodálatos módon idegen országba került a kis Ilonka mégis. A félelmes lármára, puskadörgésre elájult a lányka s egy fürge tatár ölébe kapta a magával tehetetlen gyermeket s a zürzavarban sikerült neki a sziklák között a havasokba kijutni.

Ilonkának nem volt rossz dolga gazdájánál. Nem éhezették, nem kinozták s még a dologgal sem nagyon erőltették meg. Mert a tatár éles szeme észrevette, hogy ez a villogó szemű ma-

gyar lányka nagy pénzt fog érni még, ha egyszer, mint serdülő szívet viszi a piacra. Ki tudja, hátha maga a felséges khán virágos kertjének lesz még a rózsája. Adná a nagy Allah! Akkor Murzának is akadna talán egy kis hivatal a Nagy Ur udvaránál. Talán még csibukesi is lehetne belőle. Az a világ legszebb hivatala! Vitéz Murzának mindig felragyogott a szeme, ha arra gondolt, hogy neki ne legyen más dolga, mint a Nagy Ur csibukját töltegetni jó latakia-dohánnyal, meg a fidibuszt tartani hozzá. És ezért a szolgálatért annyi rizksását ehett, amennyit csak akar.

Inkább maga dolgozott hát a buzgó tatár vitéz, csak hogy jól nőjön a kis rablány s óvta még a napsugártól is, hogy el ne süsse tejfehér, piros arcját. De hát szegény embernek szegény a szerencséje is. Vitéz Murza nem jutott be csibukesinak a Nagy Ur udvarához. A kis rablányt nem ő ültethette be a khán virágos kertjébe. Elvitték tőle inkább erőszakkal, mint jutalomért. Hiába gondozta a kis magyar rabot éveken át. Meglátta nála Gyurka, a moldován kapitány s az volt a hála, amiért friss kecsketejjel itatta meg őt is, katonáit is a szegény Murza, hogy elvette tőle a kis leányt.

— Ez a kicsi szolgáló nem a te lányod, de még a testvéredé sem, emberséges Murza. Ezt úgy raboltad valahol. Bizonyosan Magyarországból hoztad magaddal. Tudom, hogy eladó, hát én megveszem tőled, ha illő árt kérsz érte.

— Nem eladó, uram, — felelt a tatár alázatosan meghajolva, — gyenge még szegényke hozzá. Ugy könyörületből tartom magamnál, mintha a saját lányom volna

Szirmay Ilonka.

Irtá: Báró Nyáry Albert.

(Utánnomás tilos.)

A borsai csata tizezer magyar fogolynak adta vissza szabadságát s ezer és ezer család adott hálát utána az Istennek. Csak a Szirmay György uram házába nem költözött vissza a boldogság. Az Uristen csak az ő lányát nem adta vissza. Hiába kutatták át a foglyok csapatát újra, meg újra, még a halottak között is keresték az elveszett kis leányt, de csak nem akadtak nyomára. Eltűnt a zöld selyemkötöcskéjével együtt. Mikolay György keserves szavakban vésette le a tatárdulás emléket egy nagy kőtáblára s rája iratta azt is, hogy ekkor rabolták el az ő édes kis unokáját. Ott hirdette ez a tábla a templom oldalába falazva a keserves időt.

Halottnak hitte már mindenki a kis Szirmay Ilonkát. Még misét is szolgáltak a lelke üdvéért. Mi büne lett volna pedig az ártatlan kis lánynak? Az apját sirba vitte az utána való bányódás. Szegény Mikolay Judit egyedül maradt kis árvájával a tágas kurián. De mintha a két halottnak a lelke folyton ott lebegett volna a bolthajtásos szobákban, sőtét folyosókon. Mindenki csak sirni volt kedve abban az elátkozott házban. Ki-híjárt hát a szegény özvegy asszony a kertvégebe, a nagy hársfa alá, amely alatt lassan csobogva szaladt a Tur patak. Órák hosszat töltött Mikolay Judit a patakparton, hallgatva a habok csobbanását. Talán hírt hoztak azok neki azokról, akiket nem fog látni már ez életben soha. Egyszer aztán hozták ezek a habok más

mára. Értjük, hogy most, mikor takarmányszükség fenyeget, attól félnek, hogy a kényszereladások szaporodása folytán az állatok ára csökken. S most egyszerre falra festik a depekoráció ördögét. De amikor a magyar állatok fenyegettek a depekorációval, akkor a növendék-állatok lemeszárálásában nem láttak veszedelmet. S most, ha talán esik is valamit az állatok ára — ami azonban még mindig kétséges — akkor még mindig csak ott fognak tartani a gazdák, ahol tartottak két év előtt és semmi esetben sem lesz rosszabb helyzetük. Viszont a fogyasztóközönség érdeke, hogy a husarak legalább annyira visszamenjenek, mint aminő fokon két év előtt állottak. A fogyasztóközönség, tehát az ország lakosságának legnagyobb része szempontjából egyszerűen veszedelmet jelentene a takarmánykiviteli tilalom, mert módot nyújtana az amugy is abnormálisan magas husarak fentartására.

Viszont azonban ezt az álláspontot sem szabad túlzásba vinni. Nem szabad azt gondolni, hogy az állatállomány csökkenése mindvégig hasznos volna a fogyasztóközönségre. Hisz ez egyszerű rablógazdaság volna, s ez két-három év múlva megboszulná magát mezőgazdaságunkban is, s nem lehetetlen, hogy olyan husingségre vezetne, mint volt három év előtt Németországban. Tehát teljesen helyes álláspontot foglalt el Darányi, mikor várakozik, mielőtt a döntő szót kimondaná. Hisz meglehet, hogy az időjárás kedvező változása még sok mindent helyreállít takarmánynövényeinknél, mint ahogy a tavaszi időjárás is némileg jóvátette azt, amit a gabonaművelésben a borzasztó rossz ősztől ártott. S azonkívül nem szükség mindjárt a takarmánykiviteli tilalom radikális eszközökhöz folyamodni, mert a magas takarmányárak amugy is úgy hatnak, mint kiviteli tilalom. Azokban az országokban ugyanis, amelyek felé takarmánykivitelünk irányul, nem volt rossz a takarmánytermés, s az árak ott olyanok, hogy a magyar takarmányfelék a kivitel nem igen bírnák meg. Sőt Ausztriában sem volt mindenütt rossz a takarmánytermés, tehát nem igen imminens az a veszedelem, hogy nálunk a kivitel miatt állana be takarmányingség.

Szóval a helyzet nem egészen olyan, mint ahogy azt gazdakörökben feltűntetik. Mert ha nem is kedvező ez idő szerint takarmánynövényeink terméskültségére, a helyzet javulhat. S a kiviteli tilalom elrendelésére ráér a kormány majd akkor, ha látja, hogy a legelők rossz állapota tényeg olyan, hogy a gazdák már most kénytelenek a télire való takarmány etetését megkezdeni. De az megengedhetetlen, hogy mindennek a fogyasztóközönség adja meg az árát, s hogy

mesterségesen tartsa fenn a kormány a husarakat indokolatlan és amugy is egyáltalán nem jogosult magasságban.

A politika nyáron.

Irta: Bede Jót

Egy kicsit másképpen fest a politika nyáron, mint sasonban. És különösen a mostani nyár az előzőktől is különbözik. Amikor hol az ellenállás gyülekezett a déli korzón, a Kossuth Lajos-utcában, hol a vezérő-bizottság egy-egy tagja körüli csoportosult fiórkországyulás, hol báró Kaas Ivor tartott lázító előadásokat, míg a sétáló publikum áhítatos kíváncsisággal leste őket és a színészek féltékenykedtek.

Azok a zajos, mozgalmas déli összejövetelek elmúltak. Mintha végképpen beszüntek volna. A Pesten lakó képviselőnek most már mindegy, akár az Andrássy-ut, akár a Dunapart, akár a névcsérés Kerepesi-ut, vagy a Hatvani-utca, amelyet Kossuth Lajosról neveztek el s ahol a kaszások vannak. Hacsak nem éppen a kaszások miatt kerül erre felé több vidéki ur. Már aki a Nemzeti Színháznál keres flirtet, annak is távolabbi kell majd mennie őszszel, ki a kétfajta villamos keresztező utjáig. A bankok is sorra másfelé húzódnak a Kossuth Lajos-utca közeléből, messzibbre, a Szabadság-térre. Hova-tovább ez a vidék, ahol hógolyóbisokat dobáltak Tisza István után tél végén és tulipánokat kínáltak a kis Kugler előtt kora tavaszon, ez lesz még ismét a város legcsendesebb része. Mint amiképpen akkor volt, amikor omnibuszon mentek az emberek a Csigához és még nem volt telefon és villanyvilágítás, ahol a halászlét főzték, de a halászlé jobb volt. A néma csendet nem szeretik a politikusok. Ha olykor egy képviselőnek mégis erre kell mennie, elsavanyodik, senki se veszi őt különösebben észre. A gavallérok udvarolnak a dámáknak, a boltosleányok kijönnek ebédelni, az inasok fiúyüresznek és senki se mondja, hogy: „Ez az a híres Gabányi Miklós, a tiszteletbeli képviselő, meg ez az a nevezetes tántó, aki nyílt levelet írt Fabricziushoz.”

Hogy elmulnak a nagy dícsőségek. Akinek esze volt, az azóta jól elhelyezkedett, aki pedig

igen szemérmes vala, az hátul maradt. Az egykori darabontók is, akik hallgatag emberek lettek, szintén megszédtek magukat és a világ tovább halad a maga útján, a marhahus ára emelkedik és a frázisok értéke csökken. Majdnem, hogy a kormányozható légnajót is feltalálják és az se a Kossuth Lajos-utczából fog felszállani, hanem inkább a Vérmezőről. Amelyik már szintén nem a multak miatt nevezetes, hanem inkább azért, mert szemben van vele a Karátsonyi-palota, ahol a mentőestélyt rendezték és a főhitelezési párnak kabareteztek. Hisz javarészt a nyári politika is kabaret-anyag, semmi más. A legtöbb esemény azon fordul meg, hogy melyik miniszter és államtitkár van itthon és melyik nincs. Amikor például Kossuth Ferencz itthon van, ezt az ország száz meg száz helyére meg kell táviratozni a blankettákon, amiket megrakható helyeken hagytak az érdeklődők és ilyenkor a vidéki függetlenségi notabilitások felkerekednek, hogy az ugynevezett közhangulatról referáljanak, képviselőket befektetessenek és ujakat ajánljanak. Ha pedig Kossuth nincs itt, de Sztérényi jelen van, akkor a reális világnézletű politikusok jönnek és a vállalkozók és a tevékenyekedők. Mily saison morte, amikor egyik se található. Ha Kossuth Ferencz Karlsbadban, Sztérényi Petrozsényban, Pallay Sándor pedig, a Kossuthi Ferencz titkára szálláscsináló Pöstyénen van. Sőt Wekerle is hol Dánoson, hol Klopodán, hol Petrozsényban, hol Pesten található, de mindig ott nincs, ahol keresik. Majdnem hogy be lehetne szüntetni ily nyári időben a protekció-gyárak üzemét, ha ugyan a minisztereket külföldön és az erdélyi hegyek közt is utól nem lehetne érni. Kiváltságosan ügyes képviselők azok, akik őket ily utjakra elkísérik és akik szorgalmasok nyáron, hogy arathassanak ténen. Mert éppen fordított arányban a gazdasági állapottal, a politikai élet mezején az aratási idő télre esik. Azonban a nyilvánosság folvtonosan evidenciában tartja a miniszterek pihenőhelyét és minél pontosabb az ellenőrzés, annál bizonyosabb az illető miniszter értéke. Kossuth Ferenczről, Andrássyról, Wekerléről mindennap megjelenik valami a lapokban. Darányiról is mindenki tudja, hogy merre jár. Güntherről viszont, ha a

— Nem eladó olyannak, aki nem akarja megvenni. De én akarom. De olyan árat mondjalám, amilyet megadhatok. Különbben majd én szabok árat, — s gúnyosan nevetett hozzá.

Szegény Murza sóhajta tekintett a marczona moldován katonákra, akik utrakészen állva várták kapitányuk parancsát. Ahogyan ő elrabolta a kis lányt, éppen olyan joggal tőle is elvihetik megint. A kényszerűségben aztán hamar megtörtént az alku s másnapra már nem Allah, hanem a keresztények Istene oltalma alatt ébredt fel Szirmay Ilonka leányasszony.

A kárvallott tatár átkozódva tépte haját, mikor nála keresték a kis magyar leányt. Menynyí váltságdíjat csikarhatna lám most ki, ha már a csibukesiságról le is mondana. Mérgében aztán legalább nem mondta meg, hogy ki vitte el tőle a foglyot. Minek? Hogy a teméntelen váltságdíjat az a hitetlen eb tegye a zsebébe? Még ő tegyen hasznát neki, amiért olyan csufosan megkárosította?

Hónapok kellettek megint, míg nyomra talált újra Karácson Tódor. De nem bánta már a fáradságot, csakhogy megbizonyosodott róla, hogy a leányasszony él. Hü emberei faluról-falura járták Moldvát, míg az egyik aztán megadhatta az értesítést, hogy Mingyedben a Gyurka kapitány házában van egy kis rableány, aki lehetne koránál fogva a Szirmay György uram árvája.

Maga Tódor vitéz kopogtatott be a moldován kapitány fából épült házába. Nyakán ott függött a császár aranyláncza s ennek láttára a derék kapitány tüstént valami tiszteletet érzett írta. Tessékelté is be vendégszeretón s kész-

ségesen ajánlgatni kezdte neki köteles szolgálátát.

— Messze földről jöttem hozzád, — kezdte a vendég, — s boldog volnék, ha nem hiába tettem volna meg ezt az utat. Egy magyar rableányt keresek, akit a tatárok hoztak el magukkal. Te derék vitéz vagy, jószívű embernek látszol s ide fogod nekem adni, ha a te házádnál levő idegen leányka csakugyan az, akit én keresek.

— Az én házámban nincs senki, akit én rajtam követelhetnék, — felelt Gyurka kitérően.

— Nem is követeléssel jöttem én hozzád, hanem kérelemmel és pénzzel. Jól megfizetem a jószágodat.

— Mondom, hogy nincs eladó portékám.

— Hiába tagadod, tudom jól, hogy egy idegen rab eszi a kenyeredet.

— És ha ugy van is, kinek tartozom számadással? — kérde dacosan a moldován.

— Mint keresztény, legelőször is az Istennek. Az ember nem rabságra van teremtvé s aki rabot tart, bünt követ el.

— Az Isten, amit maga ad, azt nem kívánhatja vissza. Igaz uton jutottam ahhoz a leányhoz. Megfizetem becsülettel érte. Kárát sem akarom. Örvogy ember vagyok s ha megnő, feleségül veszem. Azért vettem meg, mert tetszik s nem is akarom átadni másnak, sem pénzért, sem szőrszőrt.

— De annak a leánynak szülei vannak, akiknek beleegyezése nélkül az nem mehet férjhez.

— Hát Uram, te apja, vagy testvére, vagy miye vagy annak a leánynak?

— Idegen vagyok, de életmet tettem fel rá, hogy élve hozom vissza az anyjához. Hálámat akarom leróni ezzel.

— A hálád kimutatására keress más módot, jó uram s a pénzemem szerzett lánykát hagyd szépen továbbra is nálam. Nincs rossz dolga, keresem a kedvét s ha leten életben hagyja, el is veszem becsülettel. De a szemedből látom, hogy ellenséggemmé tettelek szavaimmal. Legalább legyen rá okod. Hát ha az a kis lány, akit magamnak nevelek, nem is ugyanaz, akit te keresz. Döntsük el, hogy jóbarátok maradunk-e, vagy ellenségek. Dorinka, — szólott egy felszolgáló cselédhez, — hivjad be Ilonkát. Beszélhetsz vele hazátok nyelvén. De kétszeres éberséggel leszek ezután, hogy senki el ne szakithasson tőle. Katonám egy intésemre készek meghalni értem s tudják, hogy életükre vigyáznak, mikor a kis rab leányt őrzik. Ellenséggéppen, seraggel nem törhetsz ellenem, idegen országba, amelyik jóbarátságban van a te hazáddal. Ime, mondjad ellenségek leszünk-e, vagy barátok?

A széthuzott függöny mögül egy serdülő bájos gyermek lépett elő. Igen, ez ő, megmondta Mikolay Judit, hogy az ő lányát meg lehet ismerni ezer között is, mert a legszebb ő lesz közöttük. A haja olyan most is, mint amióhnek anyja ismerte, mintha selyemből szőtték volna angyalok ujjai, a szeme nézése pedig a derült égnei ragyogása.

— Magyarországból jövök, — kezdte Karácson, — s hirt viszek, ha rám bizza, busuló édesanyjának.

A leányka a régen hallott magyar szó által meglepetve nézett az idegenre.

minisztériumban ül is, azt hiszik, hogy szabadságon van. Apponyinak a nevét a vakáció óta az újságok többször irták ki, mint az egész parlamenti sajon alatt, de ez a mostani nevezetesség a politikusok részére nem számít. Apponyi ez alatt az idő alatt színházi ember lett és a theatrumbeli kritikusok tollának hegyére került.

Busan, árván bóbiskol Abbáziában az Eötvös-asztal mellett Perl Soma. A vajda a Balatonban áztatja a lábát Szemesen. Perl néha felriad. Mintha hallotta volna, hogy valaki azt mondja: „Soma öcsém, az istenit...“ Hallucináció volt, avagy a közelben üldögélők valamelyike csúszott tréfát. Az például már elsőrangú szenzáció, hogy báró Bánffy Dezső felkerekedik és meglátogatja az egykori vezérlobizottsági kollégát Szemesen, ahová magával viszi az ő hűséges Sebestyén Jóskáját, meg egy Samut a nyugtalanok közül.

— Fiúk, ebből lehetne „csinálni“ valamit, — szólnak a Wampeticsben a Galambos Pista asztalának törzsvendégei, — valami szenzációt kéne csinálni belőle.

— Tán, ha elhíresztelnék, hogy új ellenzéki pártalakulás készül, — véli az egyik.

— Ez semmi. Ez szokvány-hír. Hanem, hogy a király elővette a katonai memorandumokat és a Tisza Istvánét elküldte Bánffynak, az Eötvös Károlyét elküldte Tisza Istvánnak és a Bánffy Dezsőét átadta Lengyel Zoltánnak. Hogy majd külön-külön és együttesen tárgyaljanak felőle. Ebből már lehetne egy kis ramazuri. Hogy előbb csak Bánffy megy Szemesre, de aztán Tisza is odairányítja útját és nyomon követi őt Lengyel Zoltán, aki szintén Karlsbadban eszi a sőt és a Viila Laurettába kapja a jelentéseket a krasznai almatermésről. Ők majd Szemesen az összes katonaprogrammokról egyet csinálnak és átadják Kossuth Ferencnek, hogy ebbe a programmba olvaszsa bele a függetlenségi pártot.

— És Kossuth Ferenc?

— Hát Kossuth Ferenc majd elintézi az egészet az ugorkasalata recipéje szerint. Az ugorkasalata recipéje tudniillik az, hogy az ember meghámozza az ugorkát, felvágja vékony szeletekre, betakarja, megizzasztja, megsózza, kifacsarja, borsot és paprikát hint rá és aztán kidobja az ablakon.

— Az anyámnak, az én jó édesanyámnak? — tört ki az öröm belőle, — ugy-e élnek mindnyájan s várnak haza engem? Oh, engem már nem fognak látni soha, — s keserves sírásra fakadt.

— Ha az Isten megengedte azt, hogy nyomára akadjak, meg fog segíteni, hogy vissza is vigyem hazájába. Mingyedtől Almásig egyenesebb ut vezet, mint Almástól idáig.

— De hát hogyan akadt nyomomra? Nem tudtam én annyi éven át hírt adni senkinek s kegyelmed az első, aki anyanyelvemen szól hozzám. Tudok én már tatárul, oláhul, kicsi hijja, hogy el nem felejtettem már magyarul beszélni.

— Nem is hozott nekem senki hírt, az utat sem mutatták meg nekem idáig. A mi közös jó csillagunk vezérelt talán. Csak annyit tudtam Szirmay Iona leányasszonyról, hogy a legszebb ezer között is, meg, hogy zöld selyemkötőben ragadta el az a rabló tatár.

— Megvan most is, — felelt gyorsan a lányka, — egyetlen emlékem szép Magyarországból.

— Iona, — szólt közbe komoran ura, — eleget beszéltél, menj szobádba vissza. S emlékezz rá, hogy soha többet ezt az idegent látnod nem szabad, ha boszumat kihívni nem akarsz. Tudod jól, hogy életed a kezemből van és intézem belátásom szerint sorsodat.

— Tehát ez az utolsó szavad, uram? — kérde hűszas hallgatás után Karácson a moldovánt. — Szirmay Ionkát nem adod ki busás váltságdíj mellett sem?

— Ez. Sajnálom, hogy nem tehetek kedvedre, de a leányt magamnak tartom meg. Menekül inkább nézem a fejlődését, ennél inkább meg-

— Óriási!

— Nem is annyira óriási, de nyári szenzációnak kitűnő. Meglátjátok, hogyha ez a hír megjelereg, Szemes lesz a világ közepe és mindenki, aki akar valamit, oda szalad ezzel a jelzővel: „Szemesé a világ, vaké az alamizna.“

Másra a szemesi szenzáció egyik része meg is jelent. Mindössze annyi hiba esett benne, hogy Bánffyt korábban utaztatták el, mintsen tényleg elutaztak volna. Sőt már az is kétségesse kezdett válni, hogy egyáltalán elutaznak-e; a szenzációt azonban, ha már „megcsinálták“, nem eresztették el.

Hogy aztán a fuzió is napirenden marad állandó nyári témának, az is valószínű. Amikor nagyon széjjel vannak az emberek, akkor sokkal könnyebb közeledésről beszélni, mint amikor mind együtt vannak. S a vakációs hangulat egyáltalán barátkozásokra hajló. Nézzük például a rendes körülmények közt minden párttal harzában álló Vázsonyi Vilmost, mit csinál nyáron. Aki politikai sajonban a legcsipősebb jellemzéseket írja és mondja Sümegi Vilmosról a felekezetiég legszélső határáig, ugyanaz a Vázsonyi a vakációban mindenekelőtt összebarátkozik Sümegivel. A legutolsó tréfája az volt, hogy amikor egy bécsi lap a Sümegi nevét glival írta és azt kérdezték, hogyan került Sümeghihez a „h“ betű, Vázsonyi a kérdést azzal oldotta meg, hogy ez a „h“ megmaradt Sümeginek a „Kohn“-ból. Most aztán a kibékülési est harmadik stádiumából ezeket a „h“-kat lekivittették és Vázsonyi megkönnyebbülten így szólt:

— Mégis csak jobban esik nekem, ha szemtől-szembe mondhatom meg, hogy mit vélek rólad Sümegi, mint ha mások útján kell tudomásodra adnom.

Amelyik párt a parlament ülésezekekor a legkisebb, az látszik nyáron a legnagyobbobbnak. Így következik e fordított viszonyban az új-párt után a demokrata-párt. Vázsonyiék akár minden este pártterkezetlet tarthatnának fagyalt és málnaszörp mellett. Vázsonyi ilyenkor népszerű előadásokat tart nekik különböző elvi álláspontokról. Például a földbirtokosról ez a meghatározása:

— Földbirtokos az, aki, hogyha esik az eső,

panaszkedik, hogyha nem esik az eső, akkor is panaszkedik és ebből van neki évi harminczöt-ezer forint jövedelme.

És ha kérdezik tőle, hogy ezenkívül mit csinál a földbirtokos, Vázsonyi rögtön kész a felelettel:

— Az ispán mondja a földbirtokosnak, hogy egy tehén beteg, tehát el kellene hivatni az állatorvost.

— Hát jó, — feleli a földbirtokos — az állatorvos jöjjön.

— Aztán van olyan is, — mondja tovább Vázsonyi, — aki csak azért vesz meg egy birtokot, mert az a meggyőződése, hogy a világon ott legszebb a holdvilág.

E beszédet kellemes meglepődöttséggel hallgatja Surányi József udvari tanácsos földbirtokosi minőségben.

— Jól mondd, Vilmos, — hagyja helyben Surányi, — nincs is szebb, mint ott a mély csendben a holdvilág.

És mind a ketten poétákká változnak át, a szatirikus Vázsonyi szintugy, mint a reális Surányi. S a fiakkerek gyors iramban rohannak a világos Andrassy-uton át a zajos liget mulatóhelyeire, ahol a szalmaözvegyek világa van. De ez is csak látszólagos. A szalmaözvegyesség már szintén a budapesti legendavilágba tartozik. Olyan, mint a nyári politikus. Imitáció. Az egyedül maradó férj Budapesten nyáron — spórol. S ha szalmaözvegyet látsz ilyenkor egy csinos kedves nővel, nézd meg jól és rájössz arra a meglepő felfedezésre, hogy ez a párocska férj és feleség. Még pedig az asszony ugyanannak a férfinak a felesége, akivel megy. A mulatóhelyek immár álszalmaözvegyeket szerződtettek, hogy lumpoljanak és lármázzanak, hátha kedvet kapnak tőlük a véletlenül arrafelé vezető igazi szalmaözvegyek. Mint a politikában, ahogy a kormány maholnap kénytelen lesz a nyári sajonra műpolitizálókat szerződtetni az utcára, mert máskülönbben még az a látszat keletkezik, mint hogyha egyáltalán nem volna politika nyáron.

Ami különben esetleg nem a legnagyobb baj lenne.

kívánom. Te rövid percek alatt láttad csak s tudom, nem fogod elfeledni soha. Pedig kár, mert míg erő lesz ebben a karban s amíg emelni bírja a kardot, csak az én szemem fogja látni őt.

— Sorvadjon el az a kar, amelyik ölelni akarja lárcsu derekát s ne legyen egyetlen perce, amelyben ne kelljen nyögni a szünetnélküli testi élettől, — kiáltotta Karácson haraggal. — Az Isten kényseritleni fog rá, hogy visszaadjad rabolt kincsedet. Viszontlátod te még, uram, Karácson Tódort, — s fellökte maga előtt az ajtót, hogy bánattal szívében hagyja el a házat. Háta mögött pedig folyton a Gyurka kapitány gunyos kacaját hallotta.

Am a szerelmes moldován a hajóval hamar eltűnt a jókedv. Mintha megfogta volna az átok. Valami bűvadász kezdett erőt venni rajta, nem kívánczított harez kalandok után sem. Mikor meg egyszer kardot fogott mégis a keze, ijedten érezte, hogy azt alig bírják karjai. A hadfi nem volt babonás s ha eszébe jutott is a Karácson Tódor átka, nevetni igyekezett hozzá. Majd segít ő rajta Klosani javasasszony. Annak a patikája többet ér maga a vajda német orvosának minden kotyvasztékánál. Csak hogy itt cserbehagyta az öregégtől összetöpörödött anyókat is a tudománya. Hiába itta a szárított füvek levét, jó néddmazzel megdesítve, csak nem tudott meggyógyulni szegény. Ahhoz a viruló szép virág-szállhoz sem volt már kedve, aki ott nyílik az ő számára, az ő szeme előtt. Csak le kellene szakítania. De mikor olyan gyöngye a karja, hogy még a virágot sem tudja letépni vele.

Végre is, mikor a halál szelét érezte égő arcához csapódni néha Gyurka kapitány, megtörte az ő nagy macacsságát a babonás félelem.

Irtózott a rab leánytól s kinjait megerősödni érezte, ha látta. Pedig Ilonka türelmes jóssággal járt körötte s örült, ha bármit kedvére tehetett a betegnek. Hej! pedig nem betegápolásra teremtette az Isten sem Szirmay Ionkát.

Egyszer csak levelet íratott Gyurka kapitány távol Magyarországra: Adassék e levél vitézlő Karácson Tódor nekem jó uramnak. Köteles szolgálatomat ajánlom neked Uram és tudósítalak, hogy az Ilka nevű rab leányomat neked kiadni hajlandó vagyok. Ne terheltesz érette 200 aranyat adni, meg egy kőcsag-forgót, hozzá való ezüst foglalatot, egy lánczot, amelyik hasonlatos a te aranyból való lánczodhoz, a császár képe helyén pedig legyen egy nehéz ezüstgolyó. Ráadásul egy vállra való párduezbört is, megér ez a leány, akit mihelyt a váltságdíjat nekem átadod, mindjárt a kezre bocsátok. Csak az Istentől egészséget kaphatnék, szívesen lemondok már a lányról. Csak vedd le rólam az átkot. Mingyed faluban, 1724-ben, szegény beteg szolgád.

Megdöbögött a szíve Karácson Tódornak az örömtől. Pénzzé tette egész vagyonát, hogy kiterenyhesse a váltságdíjat. Mert sem Mikolay Juditnak, sem új férjének, Szodoray Boldizsárnak segítségét nem akarta kérni. Ő maga kutatta ki az Ilonka leányasszony rabságát, ő maga fogja is kiváltani onnét. Hisz talán az édesanyja maga sem ohejtotta ugy látni uira a rabot, raini Karácson Tódor.

A következő évben hóban-fagyban kelt át a havasokon megvinni Gyurka kapitányt a váltságdíjat.

Budapest, július 18.

A horvátországi helyzet. Zagorác István horvát képviselő, aki legutóbb az alkudozásokról írt cikkeivel vonta magára a politikai világ figyelmét, néhány nap óta Bécsben időzik, ahol az osztrák Reichsrath horvát képviselőivel tárgyal. Egy bécsi újságíró előtt Zagorác ma hosszabban nyilatkozott a békealkudozásokról és a horvátországi helyzetről. Neki és elvtársainak az volt a céljuk, hogy átmenetileg békét teremtsenek, hogy a regnikoláris deputációk aztán megoldhassák az összes függőben levő kérdéseket. Ez azonban csak akkor érhető el, ha Magyarország elismeri Horvátország egyenjogúságát, amelyet különben már az 1868-iki törvény elismer. Szerinte van egy irány, amelynek hívei vannak egy bécsi parlamentben, mint a budapesti kormányban és amelynek az a célja, hogy Bosznia, Hercegovina, Dalmácia, Isztria és a szlovének lakta országok osztrák fenhatóság alatt egyesüljenek, Horvátország ellenben ki legyen szolgáltatva Magyarországnak. Ez ellen az irány ellen minden horvát küzdeni fog és én azért jöttem most Bécsbe, hogy testvéreinkkel az osztrák Reichsrathban tárgyaljak ennek az áruságnak dolgában. Mondhatom, hogy mindenben meggyezyünk és szolidárisak vagyunk. A bán hiába próbálkozik a legkülönbözőbb módokon, amíg ő ott van, béke nem lesz.

Zágrábról jelentik, hogy a vasuti munkások körében egy idő óta nagyobb fokú nyugtalanság észlelhető. Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állítólag elrendelte, hogy senki munkára nem alkalmazható, aki a magyar nyelvet nem bírja. A horvát tisztviselők ezt olyformán közzétették a munkásokkal, hogy ezentul horvátul velük nem beszélhetnek. A munkások körében ezen állítólagos rendelkezés nagy megütközést keltett, mert attól tartanak, hogy azok, kik a magyar nyelvet nem bírják, el fognak bocsájtatni, holott van közöttük sok olyan, kik már évek óta a vasuti munkáknál alkalmazva vannak. Hir szerint ez intézkedés még a hivatalos köröket is kellemetlenül érintette, mert alkalmas arra, hogy a magyarelles hangulatot még csak fokozza. Medakovic Bagdán, a horvát-szerb koalíció elnöke legközelebb részletesen válaszolni fog Szerényi József államtitkárnak hozzá intézett táviratára a horvát posta- és távirat-tisztviselők mellőzése kérdésében. Ebben ki fog térni a szóban forgó rendelkezésre is.

A jogpárt híftői értekezlete elé általánosan nagy érdeklődéssel tekintenek. A párt tagjainak többsége határozottan Banjavics, volt károlyvárosi polgármester ellen foglal állást és már ma valószínűnek tartják, hogy a pártból ki fogják zárni.

Kosztajniczából jelentik a zágrábi „Pokret“-nek, hogy a lázadásra izgató szerb röpiratok miatt megindított vizsgálat a horvát lakosság körében kezd nyugtalanságot kelteni. A zágrábi államügyész a napokban a bosnyák Noviben időzött, hol egy kerületi főnökkel az egész hazaárulási per részletei felől tanácskozott. A „Hrv. Pravo“, a tiszta jogpárt lapja már is azzal vádolja a bírakat, hogy a kosztajniczai szerbekkel nyilvános helyiségben együtt mulatgatnak, amiből a lap azt következteti, hogy ezek a bírák nem itélkezhetnek elfogulatlanul ezen ügyben. Ez is megerősíti azt a feltevést, hogy az ügy a tiszta jogpárt híveire nézve kedvezőtlen fordulatot vesz.

Jelentették, hogy Noviban szigorú vizsgálat indult meg azok ellen, akik báró Rauch Pál horvát bán ellen tüntettek. Ma azt táviratozza zágrábi tudósítónk, hogy a Czirkeniczából Noviba érkezett vizsgálóbíró még mindig séreányon folytatja a kihallgatásokat. Ujában három embert tizennégy nap, egyet pedig nyolcz napi elzárásra és egyet a községből való kitűzésre ítélték. Egy odaváló tisztviselőt áthelyezték, mert megabuzogolta a bán. A knini községi tanács elnöke táviratot kapott, hogy a knini tüntetések miatt utazzon azonnal Zarába. A tanácselnök ellen elrendelt vizsgálatot Tomcsics államügyész vezeti.

Dr. Starcsevics Mile képviselő, a Starcsevics-pártból kilépett disszidensek vezére, tegnap a „Hrvatska Sloboda“ című lapban cikket közöl, a melyben elítéli a horvát-szerb koalíció magatartását, mert tekintettel arra, hogy tartománygyűlési

többségükre való tekintettel a kormányt a maga részére igényli. Starcsevics egyben a következő taktikát ajánlja: Amíg a kiegyezés a magyarok részére biztosítja a tulsulyt, a tartománygyűlés többsége nem alkothatja a kormánypártot. Amíg a kiegyezés életben van, a kormányoknak átmeneti és nem nemzeti politikai kormányok jellegével kell bírnok. A tartománygyűlés többsége bizonyos engedelmények ellenében feltételeesen megszavazhatná a költségvetést és egyéb javaslatokat, ellenben a jogpártiaknak programjukhoz híven mindenkor ellenzéknek kellene maradniok. Dr. Starcsevics a nevezett lap mai számában folytatja a tegnapi cikket és kifejti, hogy a koalíciónak a kiegyezés segítségével kellene küzdenie a kiegyezés ellen.

A homestead-javaslat tervezete. Güntler Antal igazságügyminiszter szétküldte véleményadás céljából néhány érdekelt testületnek a családi otthonról szóló törvény előadói tervezetét. A javaslatot már az ősszel akarják előterjeszteni. Az otthon, amely a törvény védelmében részesül, alapítás útján jön létre. Otthont alapíthatnak a házastársak, vagy akik kiskoru gyermekük, unokájuk gondját viselik. Az otthon csak ingatlanból, fekvőségből alakítható, értéke 8000 koronánál nagyobb nem lehet. Az érték megállapítását külön megszabja a törvény. Jelzáloggal megterhelt ingatlanból csak akkor lehet otthont alapítani, ha a kölcsön legalább harmincz évre szól, az ingatlan értékének 75 százalékát meg nem haladja, vagy 4 százaléknál nem nagyobb az évi járadék. Az otthon-alapítási szándékát a telekkönyvi hatóságnál kell bejelenteni, részletesen, közokirattal igazolva a feltételek fennállását. Ha a telekkönyvi hatóság a feltételeket kifogástalannak találja, feljegyzi a telekkönyvben az otthon e minőségét és külön hirdetményben is közzéteszi. Legfontosabb a javaslatnak az a része, amely az otthonalapítás jogi hatásától szól. Az otthonalapítás után létrejött törlesztési kölcsönre nézve az otthon csak úgy vonható végrehajtás alá, ha hátralékos részletekről van szó. De nem lehet végrehajtást vezetni az egész hátralékos tőke fejében. Személyi követelés miatt az otthon csak akkor vonható végrehajtás alá, ha a követelés az alapítást megelőző időből származik, vagy ha a követelés adón, tiltott cselekményen, egy éven belül szállított élelmi-, vagy tüzelőszereken alapszik (de csak kiskereskedőtől), vagy az otthon épületeinek javításán alapszik. Mindez azonban csak akkor érvényesíthető, ha a szolgáltatás a keresetindítást megelőző egy éven belül történt. Ha jogos is a végrehajtás, az ingatlan rendszerint nem lehet végrehajtás alá vonni, hanem csupán haszonélvezetét. Kivétel az alapítás előtt telekkönyvezett dologi jog, az alapítás előtt öt évvel érvényesített személyi teher, a tiltott cselekményen alapuló követelés és az az eset, ha a haszonélvezet három év alatt nem elégitené ki a követelést. Az otthont csak úgy lehet másra átruházni, ha az alapító házastársa is hozzájárul. Kiskorukal léteben a gyámhatóság jóváhagyása szükséges. Az alapító azonban lemondhat az otthon e jellegéről. Az alapító halála után az otthon haszonélvezetét követelheti az örökös házastárs, aki a többi örökösöknek évi járadékot ad részük után. A törvény részletesen intézkedik, hogy az alapító halála után is minél tovább, legalább is a kiskoru gyermekek felnevelkedéséig, megmaradjon az otthon e jellege. Az otthon létrejöttét megkönnyíti, hogy az e célra szükséges jogügyletek bélyegmentesek és a szükséges bizonyítványokat a hatóságok ingyen állítják ki.

KÜLFÖLD.

Sturdza és Aehrenthal.

Budapest, július 18.

Sturdza Demeter román miniszterelnök tegnap este érkezett Bécsbe s már ma reggel Semmeringbe utazott, hogy ott báró Aehrenthalal tanácskozzék. Néhány nap előtt bővebben foglalkoztunk a román miniszterelnök bécsi útjával s konstatáltuk, hogy e látogatás, tekintve a Balkán-kérdés mostani állapotát, nagyfontosságú.

A nemzetközi politika megvitatásán kívül a két államférfiu kereskedelmi érdekekről is fog tanácskozni, sőt állítólag a semmeringi találkozásnak ez a fontosabbik része. Kereskedelmi szerződésünk Romániával ugyanis csak legtöbb előnyt biztosító szerződés, melyet valószínűleg meg fognak hosszabbítani és esetleg kibővíteni.

Románia eddig nem szállíthatott szarvasmarhát Ausztria-Magyarországba. Nagy érdeke volna Romániának e tilalom hatályon kívül való helyezése, ami ellen azonban nálunk agrárius részről nagy ellenzésre talál. Nagy érdeke különben mind a két országnak kereskedelmi szerződés megkötése, különösen azonban Romániának, melynek ipara még nem oly fejlett, hogy bevitelre ne legyen rászorulva.

Ami pedig a macedón kérdést illeti, Sturdza bizonyára ismét a kuczó-oláhok érdekének támogatására fogja felkérni Ausztria-Magyarország külügyminiszterét. Erre a támogatásra mindenesetre nagy szükségük van a román fajrokonoknak, különösen most, amikor Macedónia talán nagy dolgok előestéjén áll. Hogy Románia minő ellenszolgáltatásokra volna kész Ausztria-Magyarország esetleges támogatásáért, az még a jövő titka.

Sturdza miniszterelnök ma délelőtt 11 órakor érkezett Semmeringbe. Az állomáson báró Aehrenthal fogadta vendégét és kocsin a Panhan-fogadóba hajtattott vele. Utközben a két államférfiu élénken beszélgetett. A hotel szalonjában a báróné üdvözölte Sturdzát, majd félóra hosszat társalogtak és Pogatschek követet is belevonták a konverzáczióba. Azután báró Aehrenthal egy teljes óra hosszat tanácskozott dolgozószobájában Sturdzával. Később dejeuner volt a román miniszterelnök tiszteletére.

A szerb válság. Milovanovics tegnap este azt jelentette a királynak, hogy lemond a kormányalakításról, de a király arra kérte, hogy gondolkozzék még a válság megoldásának módjáról és tegyen neki ma ujra jelentést. Egy kiváló szerb diplomata a szerb válságról egy újságírónak a következőket mondta: Ez a válság a leghosszabb és legbonyodalmasabb, amelyen Szerbia valaha keresztül ment. Ilyen válság csak akkor volt, amikor Sándor király Masin Dragát feleségül akarta venni. Akkor nem akadtak államférfiak, akik hajlandók lettek volna a kormányt elvállalni; végre Jovanovicsnak ugynevezett esküvő-minisztériuma alakult meg. A mostani válság immár négy hét óta húzódik; legtermészetesebb megoldása az lett volna, ha az ó-radikálisok vállalkoztak volna a minisztérium megalakítására és ha néhány tárczát az új-radikálisoknak ajánlottak volna fel, de úgy látszik, hogy erős személyes antipátiák megakadályozták e terv megvalósulását. Az újradikálisok annyira gyűlölik Pasicsot, az óradikálisok vezérét, hogy mindenre inkább volnának hajlandók, mint arra, hogy a hatalmat az óradikálisok kezében meghagyják. Novakovics, a haladópart vezére koalíciós minisztériumot javasolt, amely megszavaztatná a költségvetést és a kereskedelmi szerződést s azután feloszlattá a skupsztinát és új választást írta ki. A pártok ehhez nem járultak hozzá. Hogy mi fog történni, nem tudom.

Az ó-radikális klub tegnap este több óras tanácskozás után 33 szavazattal 32 ellenében határozta el, hogy nem fogadja el a kiküldött klubbizottságnak Milovanovic missziójának támogatására vonatkozó javaslatait. Hárman nem szavaztak, 12 képviselő nem vett részt a tanácskozáson. Milovanovics, akit értesítettek erről a határozatról, még este visszalépett. A király ma délelőtt Milovanovicsot a palotába hívatta, hogy a változott helyzetről véleményét kikérje. A tegnapi szavazások azt mutatják, hogy Pasics befolyása pártjára a válság folyamán nagyon megfogyatkozott. Míg a párt egy hónap előtt egyhangulag Pasics mellett szavazott, a tegnapielőtti ó-radikális klubbizottsági szavazásnál 30 képviselő közül csak öten szavaztak Milovanovics ellen. A tegnapi pártgyűlésen csak 3 főnyi többsége volt. A válság további fejlődése tekintetében ismét teljes bizonytalanság uralkodik. Az ó-radikálisok vissza akarnak térni a Velimirovics-kombinációra, az ellenzék azonban, a melyet az ó-radikális párt magatartása elkedvetlenített, most nem akar semmiféle tárgyalásba bocsátkozni.

Belgrádból jelentik késő éjjel, hogy a politikai válság kiélesedése következtében a király maga vette kezébe a krízis megoldását. Mára a palotába hívta az új- és ó-radikálisok tizenöt vezérét s felkérte őket, hogy az ő jelenlétében tárgyaljanak. A konferencia negyedféltóra hosszat tartott. A király beszédet intézett a két radikális párt vezérfejeihez, hangsúlyozta, hogy mielőtt olyan eszközökhöz nyul, amelyekre a parlamenti pártok engesztelhetetlen magatartása kényszeríti, meg akarja próbálni az utolsó módot a békés megegyezésre. Arra kéri a két párt vezetőit, hogy az ő fülhallatára vitassák meg a vitás pontokat és keressék az összekötő kapcsokat. Olyan hangon beszélt a király, amelyből kiértézt, hogy ha a két párt nem békül meg, akkor a parlamenti pártok további megkérdése nélkül egymaga kíván cselekedni. Hosszu és élénk vita fejlődött ki s mind a két részen hajlandóságot mutattak az engedékenységre. Ha a megegyezés létrejön, akkor a király ismét Velimirovicsot fogja megbízni a kabinetalakítással. A mai konferenciának lefolyása szemléltetést kielégítette a királyt és remélhető, hogy a válság hamarosan el fog simulni.

Fallières utazása. Fallières elnök ma reggel félnyolczkor Pichon külügyminiszter kíséretében Dünkrikenbe utazott, hogy megkezdje az északi királyi udvaroknál látogatásait. A dünkrikeni pályaudvaron a hatóságok fejei fogadták. A polgármester beszédére azt válaszolta az elnök, hogy azért utazik Franciaország nevében külföldre, hogy a barátság és szövetség köteleit szorosabbra fűzze, mert ezektől függ az európai államok közötti jóviszony és a világ béke fentartása. Az ottani kereskedelmi kamara elnökének beszédére válaszolva azt a reményét fejezte ki Fallières elnök, hogy skandináviai utazása a francia gazdasági érdekekre nézve is örömdetes eredménnyel fog járni. Fgy óraker Fallières elnök Pichon külügyminiszterrel az egybegyűlt néptömeg lelkes ovációi közben a Vérité páncélos czirkálóra szállott, mire az egész hajóhadosztály megkezdte utját.

Az új-törökök lázadása. Konstantinápolyi jelentések szerint Macedóniában nőttön-nő az elégedetlenség. A mohamedán földműves nép betört Monasztirba és fenyegetőzik, hogy lefegyverezel a keresztény csendőröket s maga fog fegyverbe állani, hogy tisztán mohamedánokból külön hadtestet alakítson a bandák ellen. A vidékről a katonaság Monasztirba csődül azzal az ürügyvel, hogy tizenkét hónap óta nem kapott zsoldot és eleségét is megrövidítették, pedig a külföldi tiszték pontosan kapnak fizetést. A katonák hatalmában van a város.

Egy Párisban élő új-török pártvezér pártjának czéljairól a következőket mondta: Programmunk nagyon egyszerű. Mi a haladást akarjuk a szultánnál. Nem az a czélunk, hogy a mostani szultánt megbuktassuk. Igaz ugyan, hogy az iszlám törvényeinek figyelembe vétele nélkül uralkodik, de reméljük, hogy ez a helyzet meg fog változni. A parlamenti kormányforma behozatala csak lépésről-lépésre lehetséges. Törökország cselszövőknek és kalandoroknak zsákmánya. Országunk elpusztul az anarchia és a zsarnokság miatt. Gazdasági és társadalmi fejlődésünket megbénították. A szultán az egyetlen ember, akinek jogában áll méltóságot, kitüntetéset és ipari koncessziót adni. Az uralkodó, aki üldözési mániában szenved, harmincz esztendő óta fogoly a palotájában. Kamarilla veszi körül, amelyben az összes nemzetiségek legromlottabb és leggonoszabb emberei vannak.

Monastirban tegnap egy török tiszt több lövéssel súlyosan megsebesítette Ozmán Hidajet basát, amikor ez a kaszárnyában felolvasta az ifju-török mozgalom elfojtására adott parancsot. Monastirban nagy a fejlettség. A konzulok újabb zevergásoktól tartanak.

Oroszország pénzügyei. A birodalmi tanács mai ülésén Kokovcev pénzügyminiszter a költségvetés tárgyalása során a 74 millió bevételi többletet örömdetes eredménynek mondta, amely bizonyítja, hogy az állam rendszeres szükségleteit az állami bevételek teljesen fedezik. A bevételi fölöslegre való tekintettel az állam föl van jogosítva arra, hogy a lakosságot ne terhelje új adókkal. A miniszter aztán a következő beszédet mondta:

Az új adókkal szemben nagyon óvatos magatartást kell tanúsítani. Az állam szükségletei folyton növekszenek, tehát szükség van új bevételi forrásokra. A miniszter meglepéssel közli, hogy e források rendelkezésre állanak. A pénzügyi hivatal máris dolgozik a szükséges előmunkálatokon. Egyelőre azonban nem közölheti, hogy minő bevételi forrásokra gondol. Kötelességének tartja bejelenteni, hogy a bevétel fokozásánál a legnagyobb takarékoságot fogja szem előtt tartani. Minthogy azonban a kiadás gyorsabban növekedik, mint a bevétel, és abból a czélból, hogy az ezáltal okozott súlyos helyzet megoldható legyen, két eszközt alkalmazhat csak. Az egyik bevétel szaporításának szükségessége, a másik pedig a kiadásban tanúsítandó takarékoság. Ebben a tekintetben az 1908. évi költségvetés igen kedvező feltételek mellett állított egybe. A törvényhozó testület munkáját siker koronázta, mert új adók kivételével is találtak eszközöket, amelyek az orosz haderő megújítására szükségesek. Ezután a pénzügyminiszter foglalkozott az orosz állam-hitel fokozatos helyreállításának kérdésével, fölemlítette, hogy miként tette lehetségessé az új belső kölesön kibocsátását és megemlékezett arról, hogy az állami kölesönök két esztendővel ezelőtt tiz, sőt tizenhárom százalékkal csekélyebb árfolyamon állottak, mint manapság. Ez jogosítja fel őt, hogy a jövőt ne nézze nagyon fekete szemlívően át. Máris láthatók annak nyomai, hogy Oroszország gazdasági életében javulás állott be. A vasutépítés pangása elmúlt. A munkásság is megnyugodott, mert belátta a munkálkodás szükségességét. Az orosz ipar fejlődésének biztosítására kötelessége a törvényhozó testületnek, hogy kitartó, következetes munkával győgyítsák az állami szervezet bajait. Teljes gyógyulást az állami szervezetben csak akkor lehet elérni, ha figyelmesen mérlegeljük az orosz ipar szükségleteit és következetesen keressük megalapozásának helyes eszközeit és útjait. Az országban helyreállott a rend és az a körülmény, hogy immár törvényhozásilag megszavazott költségvetése van, nagy mértékben kedvező jelensége Oroszország mai belső pénzügyi állapotának.

A miniszter beszéde után a birodalmi tanács megszavazta a költségvetést. E szerint a rendes bevétel 2,386,945,498 rubel, a rendkívüli bevétel 134,457,670 rubel; a rendes kiadás 2,312,251,000 rubel, a rendkívüli 269,152,078 rubel.

A macedóniai reform. A Standard azt írja, hogy Angolország és Oroszország a Macedóniára vonatkozó angol-orosz jegyzék fogalmazásával egyáltalában nem akarta tulszárnyalni a többi hatalmakat. Mindkét kormány azt óhajtja, hogy lépéseit úgy Ausztria-Magyarország, mint Németország, Olaszország és Franciaország támogassa. A Standard hangoztatta a pénzügyi és igazságügy reform fontosságát, de megjegyzi, hogy mielőtt a civilizáció intézményeit megalkotják, el kell nyomni Macedóniában az anarchiát. Foglalkozik ezután az angol javaslatnak a bandák megsemmisítésére vonatkozó részével és arra a következtetésre jut, hogy ez a terv a repülő hadoszlopok által nem sikerül, mert a komitácikat nem érik utól és így nem is szállíthatják át a határon. De előfordulhat az is, hogy ez a hadviselés csak hiábavaló esetpatétra fog okot adni. Az egyetlen módja a reformok megvalósításának az, hogy tanácsolják a szultánnak, hogy személyesen avatkozzék be és léptessen reformokat életbe.

A perzsa forrongás. Tebriszben ismét komolyra fordult a helyzet. A keresztény városrészben levő mecsetben a papok a néphéz beszédet intéztek, melyben Rezim kán ellen lázították. Erre mintegy 4000 főnyi tömeg Bagisumán városrész felé tartott s követelte Rezim kán eltávolítását. A kán lovasai a fel-dühödött tömeg láttára a hegyek irányában elmenekültek és sorsukról nincs biztos hír. A tömeg az adóigazgató házat lerombolta. A hatalom ismét a forradalmárok kezében van. Tegnap az összes notabilitások, azoknak kivételével, akik még a sahhoz tartoznak, abban állapodtak meg, hogy közösen járnak el a kormánycsapatok ellen. Ma reggel borzasztó izgalom volt a városban. Számos polgár berohant Rezim kán főhadiszállásába s ott lázítani kezdte a katonaságot. Rezim kán kénytelen volt csapatait a külvárosba visszavinni. A tömeg erre a sah leggazdagabb hiveinek házaiba benyomult és néhányat közülök kifosztott. A felfegyverkezett tömeg ezután elvágta Rezim kán lovasainak útját és legnagyobb részüket lemészárolta. A sah csapatainak legnagyobb része átpartolt a felkelőkhez.

A sah megígérte azoknak, akik az angol követésre menekültek, hogy életüket kímélni fogja

ugyan, de számítani fogja őket a birodalomból. Az olasz követség újabb menekülőket fogad be.

A „Nov. Vremjá”-nak jelentik Tabbrisból, hogy A „Nov. Vremjá”-nak jelentik Taebriből, hogy mat és a forradalmárok által megszállott városrészt tegnap éjszaka sikerült levérni a fegyveres forradal-sahhoz hiven maradt városnegyedet teljesen kirabolták. Resim kán és a városi hatóság között összeütközés támadt a zsákmány felosztása miatt.

Tolsztojt nem akasztják fel.

☉

Tolsztoj Nikolajevics Leó gróf nyugodtan hajthatja fejét selyempárnáira; az autokrata czári kormány nem akasztatja föl. Hiába vágyakozik a börtön vagy bitó után, ott fog maradni XIV. Lajos korabeli szalóniában; ctt azért, mert ott kevesebbet árthat — még legutóbbi levelével is — a czárizmusnak, mintha az akasztófán lógna.

Mert mit akart tulajdonképpen ezzel a levéllel elérni? Azt akarta bebizonyítani, hogy a sommás kivégzések alávaló dolgok? (s az epiztőlában nincs is más!) De hiszen ezt mindenki tudja. Talán maga a czár irtózik legjobban ezektől a törvényes gyilkosságoktól; s ha mégis alkalmazza őket, csak azért teszi, mert másképpen nem gondolja a rendet helyreállíthatónak. S itt van a probléma magja, melyet Tolsztoj még messziről sem környékez meg: Hogy lehet Oroszországban nyugodalmat és békés életet teremteni? A czár szerint csakis úgy, ha az autokrata uralom megmarad; a forradalmárok szerint csakis úgy, ha a czárizmus elpusztul. (A nép óriási masszája, tudatlanságánál fogva, nem érdeklődik teóriák iránt.)

Ha tehát Tolsztoj csakugyan azt akarja, hogy az erőszakosságok szűnjenek meg, győzze meg az egyik felet fölfogásának helytelenségéről. De még ha ráadná is fellengős ideákkal telt fejét erre a reális munkára, nem sokat érne el vele — azon az okon, mert a felek materiális érdekeivel találná magát szembe. Hogy a jaszna-polyánai remete mennyire a felhők között él, bizonyoság rá az, hogy híres levelében azt mondja, hogy valamely nép erkölcsi fölfogása semmiféle összefüggésben nincsen gazdasági helyzetével. Nagyon természetes, csak ilyen gyerekesen gondolkodótól telik ki annak föltételezése, hogy egy levéllel osztályok gyilkos harcát meg lehetne szüntetni.

Mert osztályok vivnak ott elkeseredett küzdelmet; az egyik részen a czár, az arisztokraczia, a nemesség, a katonaság, a hivatalnokok, a meggazdagodott bourgeoisie — a másik részen az öntudatra ébredt ipari és mezőgazdasági proletáriátus, a kispolgárság, a mirekhez lekötött parasztság és a fölvilágosult intellektuellek. Az első szervezve van; kezében a hatalom, a fegyveres erő, az igazságszolgáltatás, az adminisztráció és (ami erejét rettentően növeli) a paraszt-tömeg tudatlansága, mely a parasztot legirgalmatlanabb elnyomója mellé állítja. A másik osztály szervezetlen; guerilla-harczot viv; hol kitör, hol eltapostatik, bombát dob, gyilkol, rabol, kastélyokat gyújt föl, hogy megszabaduljon vérszopójától.

Ennek a két tábornak az érdeke szemben áll egymással. Ha a czár hallgat Tolsztoj ur szavára és megszünteti a tömeges kivégzéseket, akkor a forradalom mihamar urrá lesz az országban és egy hét alatt elsöpri, talán magát a czárt nem, hanem az élvezetekbe süllyedt arisztokracziát bizonyosan, a nemesség földje paraszt-kézre kerül, a katonatisztekét hizlaló katonapanamák megszűnnek s a bürokrácia pedig szigorú ellenőrzés alá kerül. Tehát a czárizmus valóságos harakirit végezne önmagán, ha

a szap csak fel Az elni hagyni czárizmus nincsen zött vá

Tö

ezekne gyerek járt sir

volt, h

kat, ha

felülke

sebb; k

elpuszt

történt)

bitja él

Ez

megaka

ció. F

rel har

birtokb

és szap

rohamo

nem tu

ben is

vellakb

haju Sz

kozta v

ME

Vár

A v

nek vála

házában

akadályo

alispánja

I s s

lentette,

tésére v

ságban n

vezetet,

tételezi f

szabb vit

intenció

kíván az

Su l

tését kiv

relmesne

Ho r

kor az

fontos a

tartsanak

nehéz le

t-cz. hat

viselőkn

ha azonf

az egész

I v á

tához, b

előnyeit.

A v

foglalt

keretében

automat

kíván.

Az a

választ

módosítá

szagos s

pított fi

arányban

dezési r

újból I s

a válaszi

digi fára

Ezut

rendkivü

a gyakor

sének ké

Dr. I

Bácsbod

lési hatá

lettek.

Töb

József e

nek felir

a szappanozott köteleket békében hagyná s ha csak félalkotmányosságot is adna az országnak. Az elnyomott osztály szintén nem fogja abbahagyni a bomba-játékot; mert ha abbahagyja, a cárizmus megerősödik és akkor az ő számára nincsen más hátra, mint hogy a halálnemek között válogasson.

Töménytelen naivitás kell tehát ahhoz, hogy ezeknek az embereknek azt mondják: „ugyan gyerekek, viseljétek magatokat jól, mert mindjárt sirni fogok.“ Véges-végig a történelmen úgy volt, hogy a gyerekek nem viselték jól magukat, hanem verekedtek mindaddig, míg az egyik felülkerekedett. Ma még a cárizmus az erősebb; ha ellenfele lesz erősebb, vagy végképen elpusztul a cárizmus, vagy (amint az máshol is történt) okos kompromisszummal meghosszabbítja életét.

Ezt nem lehet semmiféle lamentációkkal megakadályozni, mert ez a természetes evolúció. Föltörekvő osztályok majdnem mindig vérelharmatozott uton rohantak céljuk felé és a birtokban ülő osztály mindig ágyúval, puskával és szappanos kötéllel igyekezett visszaverni a rohamot. Nikolajevics Leó, mint afféle litterátor, nem tud erről semmit. Ő azt hiszi, hogy az életben is úgy peregnek az események, mint a novellákban: „Fodor Ivancsics beleszeretett az éjhaju Szonjába, de hajh, Szonja már elajándékozta vala szívét. Erre Fodor Ivancsics...“

MEGYÉK ÉS VÁROSOK.

Vármegyei tisztviselők közgyűlése.

Budapest, július 18.

A vármegyei tisztviselők országos egyesületének választmánya ma délelőtt Pest vármegye székházában ülést tartott, amelyen Fazekas alispán akadályoztatása folytán Goda Béla, Győr vármegye alispánja elnökölt.

Issekutz Aurél volt az első felszólaló, aki jelentette, hogy a státuszrendezési munkálatok elkészítésére vonatkozó közgyűlési megbízásnak általánosságban már eleget tett. Készített egy új fizetési tervezetet, de ez az 1904. évi X. t.-cz. teljes eltörlését tételezi fel. Ismerteti a tervezetet, amely felett hosszabb vita indult meg. Dubits Pál ellenzi a tervezet intencióját. Bornemissza László ragaszkodni kíván az eddigi törvényes alaphoz.

Sulyok Árpád az 1904. X. t.-cz. megszüntetését kívánja, mert ezt a törvényt hiányosnak és sérelmesnek tartja.

Horváth József súlyt helyez arra, hogy amikor az egyesület a vármegyei tisztikarnak ilyen fontos anyagi érdekéről határoz, teljes kontaktust tartsanak fenn a kormányhatósággal. Ezt azonban nehéz lesz fenntartani, ha az egyesület az 1904. X. t.-cz. hatályon kívül helyezésével a vármegyei tisztviselőknek teljesen új rangosztályozását követelné és ha azonfelül még automatikus előléptetést is kívánna az egész vonalon.

Ivánka Pál hozzájárul Horváth József javaslatához, bár elismeri Issekutz Aurél javaslatának előnyeit.

A választmány ezután nagy többséggel emellett foglalt állást, hogy a státuszrendezést az 1904. X. t.-cz. keretében kívánja megvalósítani. Új beosztást és automatikus előléptést az orsz. egyesület tehát nem kíván.

Az alapszabályok részletes megvitatása után a választmány kimondotta, hogy az 1904. X. t.-cz olyan módosítását követeli, hogy a vármegyei tisztikar országos státuszban osztassék be az 1904-ben megállapított fizetési osztályokba, percentualiter ugyanolyan arányban, mint a bírói szervezet tagjai. A státuszrendezési munkálat keresztülvitelével a választmány újból Issekutz Aurél alispánt bizta meg, akinek a választmány egyszersmind köszönetet mondott eddigi fáradozásaiért.

Ezután elhatározták, hogy szeptember 19-ére rendkívüli közgyűlést hívnak össze, amely egyúttal a gyakorlati közigazgatási szakvizsga életbeléptetésének kérdését is tárgyalni fogja.

Dr. Horváth József föltitkár bejelentette, hogy Bácsbodrog, Abauj és Torontál vármegyék közgyűlései határozattal az országos egyesület alapító tagjai lettek.

Több szakkérdés elintézése után dr. Horváth József egy beadvány kapcsán indítványozta, intézzenek feliratot a kormányhoz a végrehajtási novella

dolgában, hogy az életbeléptetési rendeletben legyen figyelemmel a vármegyei tisztviselők lehető tehermentesítésére. Az indítványt elfogadták és a felirat megszerkesztésével dr. Horváth Józsefet bízták meg.

Az ülés további folyamán szóvá tétetett, hogy a törvényhozás által megszavazott egy millió korona még nem lett folyósítva, továbbá, hogy utabban, különösen a földművelésügyi minisztérium nagyfontosságú és terjedelmű rendeleteket az életbeléptetés előtt oly rövid idővel ad ki, hogy a közigazgatási hatóságoknak azok áttanulmányozására nem jut elegendő idő. Dr. Horváth József országgyűlési képviselő felvilágosításai után az elnök az ülést beakasztotta.

Homestead.

Budapest, július 18.

A végrehajtási novella tárgyalásakor a képviselőházban sok esett a kisbirtokosok otthonának megvédéséről és a kormányzó körökben nagy hajlandóság mutatkozik, hogy a létesítendő szociálpolitikai intézmények között a homestead-t megvalósítsák.

Ezuttal olyan intézményről van szó, amelyet még egy európai állam sem valósított meg és amelyet legelkezdőbb szószólói is csak azon irodalmi vitákból ismernek, amely a múlt század nyolcvanas éveiben Németország, Ausztria és Franciaország nemzetgazdasági írói felidéztek. Ez akkor volt, amikor Észak-Amerika gazdasági tulprodukcziója révén az európai mezőgazdaságot válság fenyegette és amikor meglepetészerűen kitért, hogy Észak-Amerikában a művelés alá kerülő föld legnagyobb részét a farmer a maga keze munkájával műveli s hogy amíg Európában a latifundiumok nőnek, addig Észak-Amerika 4 millió gazdasága közül 3 millió olyan kisbirtok van, amelyen a bérmunkás ismeretlen.

A magyar igazságügyminiszter megbízásából dr. Dévai Ignác kir. táblabíró még 1906. évben javaslatot dolgozott ki, amely, amint maga a szerkesztője elismeri, több-kevésbé az intézménynek északamerikai és a gyakorlatban bevált szabályait tartotta szem előtt, szemben azon javaslatokkal, amelyek az európai államokban láttak napvilágot és amelyek közül azonban egyik sem emelkedett törvényerőre a mai napig.

A homestead röviden: a végrehajtás alól való mentesség, amelyet a törvény meghatározott nagyságu és értékű teleknek biztosít, amely egy család eltartására szükséges. A mentességet az intézmény céljának megfelelőleg azon lakóház élvezheti csupán, amelyen az alapító és családja állandóan lakik. A Dévai-javaslat szerint csak magyar honos részesülhet a kedvezményben és a mentességében nem csupán a mezőgazdasági, hanem a munkás lakóháza is részesülhet. Mindkettő azonban csak akkor, ha az ingatlan értéke 8000 koronánál nem több. Oly ingatlanon, amelyen jelzálogteher van, ami a kényszer-árverésre vezethetne, homestead nem alapítható. Mégis két kivétellel. Az egyik kivétel az amortizációs követelés. Ez is csak akkor, ha az ingatlan értékének 75%-áig terjed és legalább is harmincz évre oszlik meg. Egy más kivétel tesz a javaslat a megterhelés tekintetében, azon szabályozásával, hogy megengedi a pénziáradéki jelzálogi bekebelezést az otthon értékének 4%-áig. A mentesség azonban csak fakultatíve áll be, ugyanis csak akkor, ha a tulajdonos kéri a telekkönyvi feljegyzést. De nincs végrehajtás alól való mentesség azon esetben sem, amikor oly vagyonról van szó, amelyet a hitelező a család otthon alapítójának éppen azon célból ad, hogy ez otthon alapítson. Ezen vagyon értéke erejéig az otthon alapító a mentességet igénybe nem veheti, mert így azt a hitelezőt sújtaná a törvény, aki az otthon alapítás céljait előmozdította.

Az otthon elidegenítéséhez, megterheléséhez, a lemondáshoz a házastársak beleegyezése és gyermekek létében a gyámhatóság jóváhagyása szükséges.

A homesteadnak egy fontos hatása az örökösödési jog területére hat ki. A javaslat értelmében a tulélő házastárs özvegyi haszonélvezetűl követelheti az otthon haszonélvezését és ennek fejében a haszonélvezettől eleső örökösnek 4% évi járadékot tartozik fizetni.

Kiskoru kedvezményezett családtagok hátrahagyása esetére az örökségi osztály az ott-

honon a leszármazók nagykorúságáig kizárható. Az alapító gyermekei és tulélő házastársa, akik az otthonnak felerészben társtulajdonosai, az otthon egészben átvehetik tulajdonul; s ha többen akarják átvenni, a meghatározott rangsor határoz.

Végül a javaslat szerint az alapító halálával nem szűnik meg a mentesség, hanem a tulélő házastárs javára fennmarad, ha pedig csak kiskorúak maradtak, a gyámhatóság a kiskoru kedvezményezett családtag javára fentarthatja.

Ezek a megvalósítandó homestead főbb jellemvonásai. Már most az a kérdés merül fel, minő hatása lesz ennek az intézménynek, ha a mai hazai viszonyaink kereteibe beillesztjük? A cél, amelyet el akarunk érni a homesteaddal, a kisbirtokos elem megerősítése és támogatása. De egy távolabbi célja az intézménynek az, hogy a kedvezményektől buzdítva nemcsak a meglévő kisbirtokosságot emeljük, hanem egy nagyobb számú, tekintélyes kisbirtokososztályt teremtsünk, amely megingathatatlan bizalommal csüng a földjén.

Vajjon mily mértékben érik el ezt a célt? Észak-Amerikában a XIX. század harminczas éveinek végén keletkezett a homestead. A délnyugati államok, különösen Texas, akkor lakatlan vidék volt és hogy farmerokat nyerjenek, akik az ősi állapotban levő földet megműveljék, olyan törvényes intézkedésre volt szükség, amely a farmernek és családjának biztosítja a földet, amelyet keze munkájával termővé tett. Ez okból 1839-ben kimondja Texas állam törvényhozása, hogy minden családfőnek 50 acre földje, a városban egy háztelke, amelynyiben a kérdéses földterület a család főthonnál szolgál, a végrehajtás alól mentes marad. Ennek a törvényi intézkedésnek meg volt a maga foganatja és egész Észak-Amerikából megindult vándorlás Texas felé. De nem maradt el az a furcsa következménye sem, hogy éppen azok a kétséges egzisztenciák, akik régi tartózkodási helyüket elhagyni kényszerültek, éltek a törvényadta kedvezményen. És így jellemző, amiről Dévai is megemlékezik a jogász-egyesületben a kérdéstről tartott előadásában, amit Franciaország akkori washingtoni nagykövete írt egy kis tulzással Texasról: „Ha az Unióban eltűnt tolvajról, gyilkosról, vagy vagyonbukottorról beszélnek, azt mondják: G. T. T. betűt írt a névjegyre, mint ahogy mi P. P. T. betűt írunk. G. T. T. tudniillik annyit jelent — Gone to Texas = Texasba rándult ki.“

Texas azonban homestead folytán erősen fellendült. Az eddig lakatlan földterület a mezőgazdasági termelés gazdag forrásává lett. És Texas példáját a legtöbb délnyugati állam követte. Csakhamar Észak-Amerika a mezőgazdasági termékek kiapadhatatlan forrásává lett, mely alacsony termelési költségei folytán az öreg Európa földbirtokosait válsággal fenyegette. Ezt pedig okozta nem csupán az, hogy az eddig még be nem vetett föld első művelőjének busasan jutalmazta meg fáradozását, hanem főleg az, hogy Észak-Amerikában a latifundiumos extenzív gazdálkodás helyett a középirtok intenzív gazdálkodása terjedt el. A homestead nagyban hozzájárult, hogy az újvilágban a földtulajdonnak legökonomikusabb, tehát a legideálisabb birtok megoszlása vált uralkodóvá.

Ez az amerikai mezőgazdasági fellendülés csakhamar magára vonta az európai nemzetgazdákra a figyelmét, akik behatóan kezdtek foglalkozni Észak-Amerika agrárpolitikájával. Így keletkezett az a litteratura, amely Németországban, Franciaországban, Svájcban, Olaszországban és Ausztriában a homestead kérdését ismertette és amely a nevezett államokban több törvényjavaslat formájában is kifejezésre jutott, anélkül azonban, hogy bárhol is a kormányok részéről megvalósulhatott volna.

Figyelemmel kell lennünk ugyanis arra a tényre, hogy ott, ahol a homestead megvalósult, jóformán alig volt földjáradék s hogy a homestead tulajdonképpen a gyarmatosítás egyik szelletes módjaként keletkezett. Nálunk és Európa többi államaiban van földjáradék. Már most, vegyük azt a 8000 korona értékű földet, amelynek mentességet kívánunk adni és amelynek meg van a maga megfelelő hozadéka. Ha ennek a földterületnek mentességet adunk, a földbirtokosnak juttatott ez a kedvezmény, bármily csekély mértékben is, de kétségtelenül a föld érték-

emelkedését idézi elő. Vajjon ez a nemzeti vagy szemponjtábjól is értékelkedést jelent-e?

A földbirtok ezen értékelkedése azonban csak igen rövid ideig tart és csakhamar ismét a régire csökken, sőt könnyen értékepreressziót idézhet elő.

Ez a folyamat a következőképpen történik: Az emelkedést okozza az, hogy a homestead kedvezménye folytán még nagyobb lesz a kereslet. A kisbirtokos nyugodtabban és biztosabban érzi majd magát a földjén, amelyet a végrehajtó tőle el nem vehet, nyugodtabban gazdálkodhatik. Ez az állapot tart addig, amíg a törvény szentesítésével beálló változások le nem csillapultak. Amikor ugyanis kitűnik, hogy a gabona és a többi termelvény értékét semmiképpen sem befolyásolta a homestead, amidőn a föld hozadéka változatlan értékűnek bizonyul be, akkor a földtulajdon értéke ismét a hozadékhoz arányosan alakul.

Igy szabályozódik a föld értéke a hozadék arányában és ez okozza, hogyha a hozadék értéke csökken, a földbirtok értékének is csökkennie kell.

Amikor azonban a kisbirtokos biztonságban érzi magát, amikor látja, hogy a földje bevehetően vár, amely neki minden körülmények között ontja a jövedelmet, a földbirtokos könnyelművé válik. Ugyanaz történik, mint a birtok megkötésénél általában, a birtokos nem fogja erejét megfeszíteni, hogy a termelési költségeket valami csekélységgel is csökkentse. Nem fogja arczának verejtékével megvédeni azt a kis darab földet, amelyet a hitelező nem elég jó gazdálkodás mellett elvesz tőle. Természetesnek tartja, hogy birtoka az ő életéhez nőtt és a viszonyok bármiképpen is változzanak, az neki mégis megmarad. A homestead tehát a felületen gazdálkodás felé fog vezetni.

A homestead barátai ezzel szemben azzal érvelnek, hogy miként az iparos szerszámai stb. mentesek, mennyivel nagyobb fontosságú a földtulajdon minimumát is mentesíteni. Ez téves kiindulási pont.

A földbirtok mentesítése, a miként pl. a Dévai javaslat tervezi, legalább 6000 korona értékű földet hagy mentesen. Oly összeget, amelyet egy ipari vagy mezőgazdasági munkás egy élet árán tud csak összegyűjteni. Ez tehát éppen arra alkalmas, hogy az osztályok között a különbözőségeit erősítse és gyűlöletet keltsen. De mit használ egyáltalában a mentesség. Az a földbirtokos, akinek még nincs adóssága, az nem fogja igénybe venni a mentességet, mert ez által nagyobb hitelt élvezhet. Az a földbirtokos pedig, aki már el van adósodva, az pedig nem is veheti igénybe. Tehát megmarad a homestead azok számára, akik a jövőt akarják biztosítani. Megmarad az örökösödési jog területére szánt hatása.

Az örök jog fejlődése a jog többi ágához mérten a leglassabb. Ha az örökjogi intézkedéseket nézzük, még ma is a régi formákat látjuk alig lényegesebb változatban. Az ősiség 48-ig birt fenmaradni. Az ági vagyon visszaszállása a távoli vérokonra a törzsrendszer utolsó maradványa. Az örökjog érzi meg legjobban a legkisebb zökkenést. A jogélet fejlődésének szabályai oly mély okok eredői, amelyeket megzavarni, anélkül, hogy erős jogbizonytalanság ne lépjen nyomába, egy könnyen nem lehet.

A homestead pedig ilyen változást idéz elő az örök jogban, mert többé-kevésbé a törzsörökösödési rendszert vonja maga után. Eltekintve ezen örökösödés célszerű vagy célszerűtlen voltától, már ezen okokból sem lehet a homestead örökjogi reformját hazánkban meghonosítani, mert az egész jogrendszerünk távolesik ezektől. Másképp Németországban. Amikor a homesteadnak Németországban való megvalósításáról volt szó, az intézmény propagálói már megtalálták a régi német jogrendszerben az *Anerbenrecht*-nek megfelelő szabályozást, amely a homestead meghonosítását nagyban előmozdította.

A hazai történelem is mutatja, minő elkésredett küzdelmébe került a demokratizmusnak az ősiség eltörlése, a leányagnak a fiággal való egyenrangúvá tétele az örökösödés terén. A homestead és a nyomában járó örökösödési reform ismét születés véletlenétől tenné függővé a hagyaték elnyerését.

A homestead ma már túlhaladott álláspontra Észak-Amerikában is, Henry George hazájában. De már Európa komoly államférfiai sem foglal-

koznak vele. A kisbirtokosság megmentése egész más reformokat kíván. A velőkéig ható reformot és nem a betegség szimptomájának felületese gyógyítását.

Dr. Zerkovitz Zsigmond.

Az olimpiád.

— Anglia és Amerika viadala. —

A negyedik Olimpiád, mely az athéni, párisi és st.-louisiakat minden tekintetben messze túlszárnyalja, tulajdonképpen nem egyéb, mint Anglia és Amerika, vagy mint az olimpiái játékokban hivatalosan mondják, az Egyesült Királyságok és Egyesült Államok párviaskodása a sport terén való elsőség dicsőségéért. A mi gyerekkorunkban még Anglia volt a sport minden ágában a leghatalmasabb. A görög olimpiái játékok felújításának idejétől tekinthetjük tulajdonképpen számottevő, idővel veszedelmes, legújában pedig sok esetben fölényben levő ellenfelének Amerikát. Akkor, midőn a sport új klasszikus hazáját jelölték ki a negyedik Olimpiád szinteréül, tisztában voltunk már azzal, hogy Amerika a londoni világkiüzdelemben akarja Angliától az elsőséget elvitatni.

Mindkét nemzet a legnagyobb erőmegiesztéssel készült a döntő ütközetre. Anglia nagyon ismeri ellenfelének óriási erejét és főleg szívósságát, mert hiszen már a st.-louisi versenyek alkalmával is tudta, hogy a legközelebbi találkozásán az atlétikában fölényes győzelmet fog aratni Amerika és ezért minden erejét a többi sportágak fejlesztésére fordította, mit leginkább uszósportja bizonyít, melyben tavaly óta csaknem egy egész klasszissal emelkedett. Miután pedig az angolok minden néven nevezendő fizikai közreműködést igénylő dologból sportot csinálnak, a most folyó olimpiái játékoknak oly terjedelmes programja van, hogy a különféle versenynemekből közel száz világbajnokságot találunk bennük, melyek nagy része Anglia zsákmánya lesz és csak így tudja majd biztosítani magának az összes nemzetek, így Amerika előtt is az első helyet. Már július eleje óta folynak az olimpiái küzdelmek, daczára annak, hogy az olimpiái játékokat hivatalosan hétfőn délután nyitotta meg Edvárd király. Eldőlték már a labdajátékok közül tíz: a lawn-tennis, racquet, tennis és lovas poló világbajnokságai és az összes czéllövő. — számszerint tizenöt, — versenyek, melyeket nagyjából Anglia nyert meg.

Eddig 42 olimpiái verseny eredményeit ismerjük, melyek közül Anglia 25 versenyt nyert meg, még pedig 10 labdaversenyt, 4 czéllövő, 3 kerékpár, 2 uszó és 4 atlétikai bajnokságot.

Utána Amerika következik 7 győzelemmel az atlétika és czéllövészetben, majd a svédek két-két gerelyvetési és czéllövő, továbbá a norvégok 2, a francziák, németek, belgok és Canada fiai egy-egy világbajnoksággal.

Világbajnokságra az osztrákok, csehek és görögök után sajnos nekünk van a legkevesebb kilátásunk; mert hiszen vivóink legjobbjai, Békessy, Mészáros és Halász nem mehettek ki, gerelyvető rekordertünk pedig letört. Csak uszó-stafétánkban bizhatunk még, ennek győzelme azonban azt jelentené, a többi versenyszámban való szereplésünket is figyelembe véve, hogy a magyar uszósport az összes nemzeteké felett áll, kivéve az angolt.

Az olimpiái játékok eddigi eredményei után nem szabad azonban azt gondolnunk, hogy a mi sportunk az eddig világbajnokságokat nyert nemzeteké mögött, tehát a kilencedik helyen áll. Uszósportunk első helyen áll, atlétikánknál csak Amerika, Anglia és a svéd fejlettebb, vivóink elé az olasz és francziákon kívül aligha kerül más, evezőseink, birkózóink és tornászaink bizonyára elég jól megállják a helyüket és így az olimpiái játékok befejeztével, azok eredményei alapján valószínűleg a negyedik vagy ötödik helyen leszünk a résztvevő 25 nemzet között. Bár minden téren ezt a helyet foglalnók el.

A londoni Olimpiádnak reánk nézve egyik legnagyobb jelentőségű napja hétfő lesz, akkor dől el ugyanis a 100 méteres uszóverseny Daniels és Halmay között. A két világbajnok jelenlegi formáját és idej eredményeit mérlegelve, a győztest Danielsben látjuk. A pénteki

előfutamban három másodpercczel jobb eredményt ért el, mint Halmay és ez öt méternyi különbséget jelent. Lehet, hogy erősebb ellenfelei voltak, de a legveszedelmesebbel kerülve össze, bizonyára még jobb rekordot ér el, amit Halmaynak, ha nem is adta ki minden erejét az előfutamban, csak egy tized másodpercczyire is leszorítani, ami egy tenyércsapásnak felel meg, szinte lehetetlenség. Daniels győzelmét tehát biztosra vesszük, de ha mégis a magyar trikolor repül fel a Stadion győzelmi árboczára, azért nem kárpótolja Amerikát a világbajnokságok egész sorozata, mert nincs a hatalmas programnak egy versenyszáma sem, melynek eredményét oly lázas érdeklődéssel lesnék Amerikában, mint a 100 méteres uszás világbajnoksága.

Réthy Pál.

Fáradt emberek.

— Amerikai asszonyok Európában. —

Amerikában, a lázas munka hazájában, fáradtak az emberek. A mindennapi kenyér utáni hajszában nem érdekli őket semmi, színház, zene és egyéb művészetek hidegen hagyják eltompult idegeiket, fáradt agyukra nincs már semmi sem hatással. És csodálatos, ez a bizonyos kimerültség, daczára annak, hogy ezek és ezek hagyják oda a dollárok hazáját, ez a fáradtság kezd új irányba terelődni. A tengerjáró gőzösök elsőosztályu kajútjeiben egyik amerikai a másik után jön át Európába. Ennek természetesen sokkal nagyobb kulturpolitikai jelentősége van, mint a kivándorlók tömeges visszavándorlásának. A férfiaknál érthető és indokolható: legalább egyszer életükben látni és élvezni akarják az ó-világot és annak gyönyöreit. Más már az eset a nőknél. Ott hagyják hazájukat, de nem egyedül, hanem európai férfi karján. Ezeknek nyujtják szerelmüket, ezekkel együtt hozzák át hozzánk a csillogó dollárokat.

Vajjon mi vonzza őket ide? Őket, az arany között és pompában élő amerikai leányokat. Természetes, hogy a c. z. m. Pénzüik nekik van, a titulust nálunk kapiják hozzá. Csereüzlet az egész. Ezzel az egyszerű kijelentéssel az amerikai-európai házasságok szociálpszichológiai része megoldást is nyer. Tehát a szép, okos, önálló és praktikus amerikai nő, aki ezideig erélyével és büszkeségével valósággal bámulatba ejtett bennünket, ne lenne egyéb, parvenü hajlamokkal fölrüházott lény? Nem, ez nem lehet egészen így. Nem oly egyszerű dolog az, hogy például az Egyesült-Államok kereskedelmi forgalmából egy házasság egyszerűen kivon például husz milliót. Ha az amerikai nők csak a cziméért jönnének hozzánk, úgy az Egyesült-Államok kormánya mindenesetre találna módot arra, hogy ezt az anomáliát törvényhozási úton megszüntesse.

Az amerikai nő dédelgetett kedvence a társadalomnak. A férfi dolgozik asszonyáért, meghoz érte minden áldozatot, amit csak nyujthat. Engedi a művészetért és tudományért élni és a legtöbb esetben erkölcsileg maga fölé helyezi.

A nőimádásnak ezt a kultuszát arra az időkre kell visszavezetnünk, amikor még kevés nő volt a fejlődő Egyesült-Államokban. Azonban az európai áramlat elsöpört mindent, ami a régmúlt időkből visszamaradt. Az amerikai asszonyoknak már a vérukbe ment át az a vágy, hogy a jót megkülönböztessék jobbtól. És erre a szerelem építi azt a bizonyos aranyhidat.

Ez az oka annak, hogy az amerikaiak fáradt közönnnyel néznek mindent, ami amerikai. Mindenesetre szép jellemvonása az amerikai apáknak, hogy leányaikat a kulturának nevelik és hagyják őket — még a szerelemben is — saját fejtük után menni.

És ez az áramlat napról-napra erősödik. Ugy látszik, hogy odaát az emberek a pénzszerezés, a kezdetleges életszükségletek beszerzésén túltették magukat és élnek, vagy legalább is kezdenek a kulturának élni. Erre vall az amerikai asszonyok viselkedése. Két mód van arra, hogy az amerikai asszonyok és ezzel a tőke egy része, Amerikában maradjanak. Az egyik az, hogy nem szabad őket a műveltség magas fokára emelni; a másik pedig az, hogy a férfiak képp oly mértékben képezik magukat, mint ahogy kiképezték az asszonyok.

Európai szempontból mindenesetre legjobb, ha a tengerentuli barátaink megmaradnak a status quo alapján.

A budakeszi Amor

vagy

informálódj az apjáról és vedd el a lányát.

Csönd. A verandákon üvegburás gyertyák világítanak és vonzzák a szunyogok százait. A gyertya körül fáradt emberek ülnek szótlanul. A délután forró volt, a vendéglátás élénk és az alsóskáláber izgató. Késő estére kiürült Budakeszi, csak a bennszülöttek tanyáznak a kis kertekben és a téglás verandákon. Csúpn egy háznál rekedt meg a vendég, aki most nagyot kockáztat.

A VENDÉG: Milyen kellemes itt kint... Csak még egy olyan madár danolhatna... tetszik tudni, egy olyan fülemile, akinek az nincs semmibe, ha danol...

A KISASSZONY: Maga nagyon poétikus, Balogh ur, magáról én máskor is hallottam, hogy szóba áll a holddal...

A VENDÉG: Én szoktam, szoktam, nagysád... A barátaim kimennek a városligeti mulatókba, én pedig sétálok a Stefánián...

AZ APA (gunyosan): Sehr gut...

A KISASSZONY (fuvólázva): És elábrándozik? Gondol mindenre, ami szép és jó, a barátságra - szerelemre...

AZ APA (gunyosan): A jövődöbelire...

A VENDÉG: Nem, Bleier bácsi, nem is erre gondolok. Én spekulálok egy kamatszámításon, ami olyan finom, hogy az igazgatóság harmincz perczent osztalékot tud fizetni...

AZ APA (immáron egész komolyan): Sehr gut... És hogy megy az...?

A VENDÉG: Az úgy megy, hogy a pasas együtt fizeti a kamatot, a beiratási díjat, az írásdíjat, az információt... Ugy egybe van szabva minden, mint a Freystädter nadrágja a mellényvel...

A MAMA: Maga egy kis hős... Az én Arankám mindig mondta...

AZ APA: Jó, jó, ne szólj mindig bele... Na és ez a rendszer ki van már találva?

A VENDÉG: Hogyne... Egy bankban már ki is próbáltuk és...

AZ APA: Na és mi volt az osztalék?

A VENDÉG: Az igazán egy félévi börtönt kapott, de csak azért, mert frech volt a királyi ügyészszel.

A MAMA: Maga egy kis hős. Az én Arankám...

AZ APA: Tetszik nekem ez a rendszer... Maga egy kitűnő fiú... Nekem volna egy szaldokontistám, aki leülne ezt a kis időt...

A KISASSZONY: Milyen pompás az éjszaka...

A VENDÉG (hirtelen az öreghez): Ja richtig, a késedelmi kamatok is benne vannak a rendszerben.

A MAMA: Milyen langyos váma... És ezek a virágok hogy szagolnak... Az ember nem is hinné, hogy egy ilyen olcsó villában így szagolnak a virágok. Mink mindössze háromezer koronát fizetünk itt.

A VENDÉG: Nem is sok... Takarékoskodni muszáj...

A MAMA: Bizony, bizony... Az én Arankám már nagy és ma-holnap kell minden pénz...

A VENDÉG (szellemesen): A pénz mindig ma kell és sohasem holnap...

A KISASSZONY: Egy humorista is a Balogh ur...

A MAMA (sugva férjéhez): Mit szólsz?

AZ APA (halkan): Ein Moment... (furfangosan) És mit szólnak önnél a hivatalban?... Nämlich, erről a rendszerről?

A VENDÉG: Én öszre prokurista leszek...

A KISASSZONY: Néze, hogy süt a hold...

A VENDÉG: Talán járnánk egyet...

A nyájas olvasó azt hiszi, hogy itt négy ember bolondságokat beszélt, pedig mindenki tudta, hogy miről van szó. A járatanoknak eláruljuk, hogy a kertben a budakeszi Amor lőtte el nyilait és egy bankfiu győződött meg arról, hogy egy bizonyos kisasszony jó parthie-e. Megnyugtatósl közöljük, hogy két héttel később meg volt az eljegyzés.

Ray.

Bukott diákok.

Budapest, július 18.

Budapesten ebben az esztendőben kétezer-hetvennégy diák ballagott haza szepegyve, mert a zsebében olyan bizonyítvány rejtőzött, amelybe szekundákat irtak a tanár urak. Továbbá kétezerhetvennégy apa keseregte el busan bukott fiának, hogy most már összedült a világ, most már lehet a fiu suszter vagy kömives, mert az ő zsebe már nem bírja. Ugyanekkor sir az anya, testvér, félve sompolyog még a szolgáló is, mert puskaporos a levegő és az egész család fölött ott lóg a házi háborúság réme.

Mindez azért történik — ezerszer megirták, kifejtették, magyarázták ezt — mert a fiu egy boros délután azt találta mondani, hogy Alarik góth király fiutód nélkül halt el, holott volt neki csemetéje. Vagy a fordítottját állította, mert én bizony nem igen tudom, mi a helyes. Egy másik diák azonban, akinek az első padból szerencsésen megsugák a választ, jó bizonyítványt kapott, mehet előre a következő osztályba és kap az apjától csillogó kerékpárt.

Van benne valami megnyugtató, hogy az ily torz-rendszerben, mint a mai pedagógiai, legalább az élelmesség érvényesül. A jó fiú, hidegvérű diák boldogul, a gyámoltalan magoló, bukkik. Örvendezni lehetne, hogy ez a rendszer igazán élelmes embereket nevel az élet számára, akik, ha később nem is tanulnak sokat a pozitív tudományokból, igen jó kereskedők, rendszeret, pontos hivatalnokok és ravasz kucepek lesznek. De mert bajos az ilyen nagyfontosságú kérdéssről léhán gondolkozni, vissza kell térnünk a komolykodáshoz és a sablonos szapuláshoz a mai tanítási szisztémának. És akkor megint kesergünk, hogy a diák szerencsésjét nem lehet beakartározni apró noteszekbe, a gyermeket nem szabad kitenni a tanár jó vagy rosszkedvének és végül az élet szempontjából, alig ér valamit az egész tanrend. A diákat azonban mégis rémitjük, hogy ha megbukik, így meg úgy agyonverjük, suszternek adjuk, aminek az a következménye, hogy a gyávább fejbe lövi magát, a bátrabb világgá megy, a közönyös pedig nyugodtan várja a szekundákat. Egypárnak a szívében felgyülemlik egy csomó keserűség az igazságtalan megítélés és jó szándék teljes félreismerése miatt s ez a keserűség ott marad abban a fiatal lélekben jó sokáig, egy pár pedig ott az iskola padjában fatalista lesz.

Ha komolyan kezeljük, erről a témáról bajos újat mondani. Világos fejű emberek rávilágítottak minden defektusára a mai tanítási rendszernek és kimutatták impraktikusságát. Minden írásnál hasznosabb az illetékes faktorok szemé elé tartani a szomorú kimutatásokat, s ha ebből nem okólnak, akkor jobb jövő reményében várakozni kell, hátha azoknak is kinyílik a szemük, akik ebben, a nemzet életét érintő nagy kérdésben intézkedésre hivatottak.

EGYHÁZAK.

— (Az evangélikus lelkészválasztás.) Horváth Sándor, a Deák-téri magyar evangélikus egyház lelkésze, aki már majdnem ötven esztendő óta szolgálja lankadatlan buzgalommal és nagy képességeivel az egyházat, az ősszel nyugalomba vonul. Helyének betöltésére az egyház próbaszónoklatokat rendezett. Ezekben Raffay Sándor, Kovács Sándor pozsonyi teológiai tanárok, Kapv Béla kármendi, Geduly Henrik és Paulik János nyiregyházai, Mohr Béla kassai, Borbély Gyula iharosberényi lelkészek vettek részt. Több próbaszónoklat már nem lesz. A választást szeptember közepe táján ejtik meg, de lehet, ha a szavazó tagok kétharmada egy egyén mellett foglal állást, a választást elejtik és meghívás utján töltik be a lelkészi állást.

— (A szerb patriarcha-választás. Zmejanovics Gábor verseczi görög-keleti szerb püspöknek a „P. Lloyd” ma esti számában nyilvánvalóan korteszándékokból közzétett nyilatkozatával szemben illetékes helyről kijelentik, hogy az az állítás, mintha Wekerle Sándor miniszterelnök a radikális szerbeket a dinasztia iránt való illojalitással bármikor is vádolta volna, valótlan. A miniszterelnök csak abbéli álláspontjának adott kifejezést, hogy a maga részéről

Zmejanovics püspök megerősítését, ha esetleg patriarchává választanák meg, nem javasolná. És ebbeli álláspontjában megerősíti a püspök mai nyilatkozata is.

Felhőszakadások.

— Elpusztult falvak. —

Budapest, július 18.

A napokban Magyarország és Ausztria számos helyén hatalmas vihar dult, melynek több emberélet is áldozatul esett. Alsóverecze és vidékén oly nagy felhőszakadás volt, amely tizenegy emberéletet pusztított el. Az eső jéggel keverve hullott csaknem két órán keresztül. A község területén folyó Verebes-patak és Latorcza folyó, amelyek a közepén egyesülnek, megáradtak olyannyira, hogy magukkal ragadtak embert, állatot, épületet egyaránt. A Verebes-patak öt darab tehenet sodort el és több épületet, természetesen szálla, deszka és élő bokrokkal, hidakkal együtt. A Latorcza-folyó, amely máskor sekély, hogy bárhol gázolható, úgy megáradt, hogy az utjában levő hidakat lesodorta a partjain levő házakkal együtt. Eltűnt egy kis leány, Hoksza Mária, ki a közeli erdőbe száraz galyat ment gyűjteni, a vihar előtt és többé nem látták, szülei most kétségbeesve keresik, a hatósággal együtt. Egy Brendelovics nevű ember csodával határos módon menekült meg, aki az aznapi vásárról ittasan ment haza, lefeküdt a kementzére és elaludt. Nem volt tudomása a közelgő veszélyről, pedig a házat annyira körülfogta a víz, hogy az ablakon át ömlött be. A szomszédos Reless községben, a községen keresztül folyó kis patak is megáradt, magával sodort két házat és több melléképületet. Az egyik házból kimenekültek, de a másik házban tíz ember pusztult el. A két Vladimir testvér lakott a házban, ők az istállóban voltak az ár közelédek, de ez olyan gyorsan rohant, hogy nem volt idejük az alig pár lépésnyire lévő házba beszélni, hogy meneküljenek. A két testvér, amikor látta a veszedelmet, folszaladt az istálló padlására s ott a félelemtől elalélva és a tető által leszorítva feküdtek, mikor kiszabadították magukat a romok alól, akkor látták, hogy övéik a házzal együtt elpusztultak. Odaveszett az anyjuk, feleségeik, az idősebb férfiak öt gyermeke, az ifjabbnak egy gyermeke és a cseléd, összesen tizen. A házuk helyén egy gödör van s rajta keresztül folyik most a patak. Odaveszett 14 darab szarvasmarha, több sertés és más apróbb háziállat. Megrendítő látvány nézni a kétségbeesett arcokat, mert ezt a vidéket az idén most már harmadszor éri elemi csapás; júniusban a zsenge termést a jégező silányította el, július első napján dér volt, hogy minden elfagyott, most pedig az árvíz teljesen tönkretette az amagy is gyengén fejlődő termést, mert tegnap a hegyek oldalain levő vetéseket az ár lemosta és elhordta, a lankásabb helyen fekvő vetés pedig az ár behordta kövel, iszappal, eltemetve az egész növényzetet; az iszap és kőáradat oly nagy volt, hogy több élő állatot elborított, annyira, hogy csak a hátuk látszik ki egy kicsit.

A nagy vízáradások Ausztriában is több helyütt okoztak nagy pusztítást s mint Galiciából jelentik, ott is több emberélet esett áldozatul az áradásnak. Különösen nagy katasztrófát idézett elő a felhőszakadások következtében Juszczignában bekövetkezett áradás. A juszczignai katasztrófa áldozatainak száma ezidőszertint huszonkettő. Ezenkívül hasonló veszedelmes árvizeket jelentenek nyugati Galicia különböző vidékeiről is. A nyugatgalicziái árvízről a következőket jelentik Krakóból. A legutóbbi napokban bekövetkezett vízáradásokról mindig ijesztőbb hírek érkeznek. Sucha községben a Slavna folyó lepett ki medréből és elöntötte az egész környéket. Lencza községben az árvíz ötven házat döntött romba. A Wilga folyó, a Wisztula mellékfolyója kertekeket és szántóföldeket öntött el. A vízár számos házat is elsodort. Podgorczéba, ahol szintén nagy pusztítást vitt végbe az árvíz, egy utászcsapatot küldöttek, hogy gátat emeljenek az árnak. Az árvíz a legnagyobb pusztítást Laybusch környékén, különösen pedig Juszczyna községben okozta. Az a borzasztó égháború és felhőszakadás, amely a Károly István főherczeg birtokához közel fekvő Juszczynában az árvizet előidézte, tegnapelőtt éjjel két óraker tört ki,

A falu egy hegyháton épült s így teljesen ki volt téve az elemek pusztító erejének. A gyöngye faházikók nem tudtak ellentálni a víztömeg erejének és a szerencsétlen lakosokat álmuk közepette sodorta el házukkal együtt az ár. A környékbeli községek tüzoltósága még most is mentési munkálatokkal van elfoglalva. Eddig tíz holttestet találtak meg, még tízenöt eltűnt hiányzik. Károly István főherceg a katasztrófa hírének vétele után szaybuschi kastélyából azonnal a pusztulás színhelyére sietett és élénken érdeklődött a részletek iránt. Lembergől érkezett újabb távirati jelentések szerint a jusczynai árvíz katasztrófánál husz ember, köztük három család, vesztette életét. A víz sok házat és marhát sodort el. A hatóságok nagyarányú intézkedéseket léptettek életbe, hogy gátat vessenek a pusztításnak. A helytartó tanács egyelőre 3000 koronát folyósított a katasztrófa áldozatai felszélyezésére.

Az olvasóhoz.

Az új félvé kezdetén új előfizetést nyitottunk az „Egyetértés“-re, a legrégebb s legtekintélyesebb magyar függetlenségi napilapra.

Az „Egyetértés“ úgy politikai állásfoglalásában, mint társadalmi, közgazdasági, művészeti és irodalmi szerepében hi marad eddigi nagy múltjához, amely a magyar olvasóközönség előtt oly kedvelté, politikai és társadalmi életünkben pedig mindenkor döntő fontosságú tényezővé tette.

Az a függetlenségi politika, amely e lapot nagy hagyományához híven, eddig irányította, ezentúl is mindenben vezérelve lesz. A független, önálló nemzeti állam kiépítése, a magyarság állami erejének és mindenben parancsoló uralkodásának érvényesülése, ez az a cél, amelyért az „Egyetértés“ ezentúl is törhetetlenül és megújuló intenzivitással küzdeni fog.

Olvasóink ragaszkodása és szeretete egyedül erősségünk, amely ebben a nehéz feladatunkban megsegít. Viszonzásul a legváltozatosabban és a legmegbízhatóbban meg szerkesztett nagy magyar napilapot adjuk, amely úgy irányelveinek szigorú betartásával, mint a napi események részletes és pontos feltárásával ezentúl is a vezető helyen fog állani.

Olvasóink az „Egyetértés Vasárnapja“ című, gyönyörűen kiállított mellékletet is megkapják vasárnaponként. Nyolcz oldalas, számos reprodukcióval tarkított mellékletünkön előfizetőink megtalálják a hét érdekességeit, a kül- és belföld nevezetes eseményeit. Kapnak ezenkívül elbeszéléseket, karcolatokat, színházi történeteket

A magyar közönségnek az „Egyetértés“ a legkedveltebb lapja, ezt a szeretetet ezentúl csak fokozottabb munkássággal fogja kiérdemelni

Az Egyetértés előfizetési ára:

Igy hónapra . . .	2 kor. 40 fill.
Negyedévre . . .	7 kor. — fill.
Félévre	14 kor. — fill.
Egész évre	28 kor. — fill.

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek előfizetése lejárt, sziveskedjenek az előfizetés megújításáról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mozgó képek.

A pofon.

Valamelyik budapesti mulatóhelyen pofon csattant el, melyről egyik nyájas újságíró társam azt hirdeti, hogy ez volt az idén az első nyári pof. Az én értesülésem szerint már előzőleg is pofozkodtak az emberek, de nem szeretem a polemikát s nem vitatom el a ma éjjeli szenzáció elsőségét.

Egészen más az én szerény törekvésem. Egy kis kulturképet szeretnék festeni a hazánkban divó különböző pofonokról. Ha több szakismerettel rendelkezném ezen a téren, mintául venném Hermann Ottónak a Pókok-ról írott korszakos művét, vagy Kardos Árpádnak a rózsák egyes fajait bemutató szingazdag cikkeit.

E helyett, amugy hevenyészve, sorolom föl azokat a tipikus pofonokat, amelyekről olvastam, hallottam, anélkül, hogy bármelyiket osztogattam, vagy kaptam volna.

Már a zsenge gyermekkorban is előfordul a pofonnak nevezett testmozgás, melynek semmi köze sincs az atletikához. A kis baba rózsás kacsója asztogattja a mamának, dadának, ehhez az ősrégi szöveghez: „cziróka-maróka“. Ez a legédesebb pof, mely csakis annyiból felel meg nevének, a mennyiben a tenyér ennél is érintkezésbe kerül az arccal.

Sokkal fájdalmasabb az a pofon, melyet apa ad a fiának, tanító a diáknak. Ezt különben nyaklevesnek is nevezik: hogy miért, örök rejtély marad előttem.

A korcsmai pofonokat mulató paraszt- és iparoslegények cserélik ki minden további következmények nélkül, legfeljebb a megtapintott arcz dagad fel utána. Ennek válfajai „ötös“ és „csárdás“ csak éppen fokozati tekintetben különböznek egymástól.

Nagy tévedés lenne azt hinni, hogy az „ötös“ nevezés pénzértékre vezethető vissza. A jobb kéz öt ujjától nyerte a nevét, míg a bíróság előtt szereplő pofért csakugyan öt forint (tiz korona) bírság jár. Ezt az utóbbi pofont, már a műveltség nagyobb fokán álló egyén adja alárendeltjeinek, akik magukat nem tekintik párbajképesnek.

A párbajképes pofon kategóriába tartoznak a nagyvarosi, diófoki, abaziai, városligeti és egyéb nyári, valamint az „alsós“, „tyukszemtiprasi“, „villameson tolongási“ stb. lovagias pofonok. Ezeket finomodó emberek fölkelés névvel leplezik.

A női pofon — inkább legyintés — kihívás . . . csókra. A pofonított férfi ugyanis csakis így vehet magának elégtételt ezért a máskülönbösen súlyos sértésért.

A színpadi pofonok a komikumnak ősrégi és örökhatású eszközei. A régi olasz némajátékok éppen úgy nem nélkülözhetők, mint a mai cirkuszbölcöczök és ha valamely vígjátékíró cserben hagyja a szelteme, rendeztesen pofozkodást a szereplőkkel: tombolni fog a publikum.

Vannak azonban érzelmes színpadi pofonok is. A „Fourchambault család“-ban az öccs pofonliti a bátyját. Ez az első pillanatban torkon akarja ragadni, de erőt vesz rajta a szeretet, csókra nyújtja a megölt arcát és szeliden mondja: „Törtült le.“

Azt tudjuk, hogy ezek a színpadi pofonok — hamisítványok: egyik kéz csattanja a másikra. De volt a magyar énekművészetnek egy ragyogó csillaga: Hollós Kornélia, aki esténként öt forintot fizetett az öreg Benzáknak, hogy kedvére pofonlegyintesse.

Mert vannak ugynevezett pofozni való arczok, amelyek láttára vizket az ember tenyere. Azok tulajdonosai ugyancsak vigyázzanak, mert lépten-nyomon érheti őket — baleset.

Viszont vannak hirtelenkező emberek, akik — akár kell, akár nem — tüstént pofozkodnak. Ezek, alkalmasabb médium híján, kijárnak a Városligetbe és a pofográfon egész vagyont — vernek el.

Milyen boldogok ezek az urak, ha olyan ember társuk akad utjukba — mert van ám olyan jámbor is — aki, ha a balarczát ütlik meg, rögtön a jobbat nyújtják oda.

A képleti pofonok szinte fájdalmasabbak annál a mézároslegény pofnál, melytől elered az orunk vére. Ilyen az, amelyről azt mondják: „Isten nem ver kézzel“, vagy a sorscsapás . . . de a főnöki pof —

másnéven „orr“ — sem kismiska. Szerkesztőm például, amikor négy óra után öt percczel későbbben jövök, finoman, szó nélkül, csak az óráját nézi, de én ugy érzem mintha pofon ütöttek volna.

Rosta.

Elégületlenség a budapesti dohánygyárakban.

— Sztrájk előtt. —

Budapest, július 18.

A budapesti dohánygyárak munkásai között pár nap óta nagy az elégületlenség. Bérmozgalomról, vagyis inkább anyagi sérelemről van szó s a hangulat ma már olyan kiélesedett, hogy ha az igazgatóságok a sérelem orvoslására haladéktalanul rá nem szánják magukat, akkor a sztrájk kikerülhetetlen. A mozgalom a négy budapesti dohánygyár összes munkásaira kiterjed; ha tehát kenyértörésre kerül a dolog, körülbelül ezerötyszáz dohánygyári munkás szünteti be a munkát, ami annál érzékenyebb csapás lenne a pénzügyi kormányra nézve, mert ez idő szerint már a pozsonyi és a kolozsvári dohánygyárak munkásai is sztrájkban vannak.

A budapesti dohánygyári munkások elégületlensége különben a pozsonyi és kolozsvári dohánygyári sztrájkokkal szoros okozati összefüggésben vannak. A két legnagyobb vidéki dohánygyár sztrájkmozgalmi folytán ugyanis úgy megapadtak a raktáron lévő dohányárak készletei, hogy a hiány pótlására a budapesti dohánygyárak üzemének fokozása vált szükségessé. A pénzügyminiszter átiratilag ráírt tehát a négy budapesti gyár igazgatóságára és elrendelte, hogy a gyárak munkaidejét hosszabbítsák meg. Eddig a budapesti dohánygyárakban reggel hét órától délutáni ötig folyt a munka. A pénzügyminiszteri rendelet következtében azonban tegnap óta reggel héttől esti fél hétig dolgoznak a Sip-utczai, a Baross-utczai, a Ráday-utczai és az óbudai dohánygyárban is.

A munkaidő meghosszabbítása ellen, bár a munka egészségtelen is, nehéz is, a munkásoknak semmi kifogásuk nem lett volna, az igazgatóság azonban ingyen kívánja a terhes tulajdonkat s a meghosszabbított munkaidőért semmi ellenszolgáltatást nem akar adni. Ez a munkásoknál visszatetszést keltett és ma egész nap éles kifakadásokban nyilvánult a dolgozó emberek elkeseredése. Este felé azonban valamivel nyugodtabb lett a hangulat, mert a budai gyár kezdeményezésére megállapodás jött létre a munkások között, hogy a tennivalókat egy közös értekezleten beszéljék meg.

Az értekezlet még ma este meg is tartották vagy ezerötyszáz női- és férfimunkás részvételével a Baross-utczában lévő Mezei-féle vendéglőben. Az értekezleten elhatározták a munkások, hogy holnap memorandumot terjesztenek igazgatóságuk elé, amelyben a meghosszabbított munkaidő tartamára bérlemezést kérnek és pedig az eddigi bérek egy ötödét.

Ha az igazgatóságok a munkások kérését nem teljesítik, akkor valamennyien sztrájkba lépnek és pedig már a holnapi nap folyamán. A munkások biznak benne, hogy ehhez az ultimátumhoz nem kell majd nyulniok, egyelőre azonban sejtteni sem lehet, hogy milyen álláspontot foglalnak majd el az igazgatóságok a bérmozgalommal szemben.

Urihölgyek kérése megtagadva.

(Az amerikai „Evening Post“-ból)

Oldó államban a nagy négyesület kérvényt adott be a vasúti igazgatósághoz, hogy a vonalon alkalmazzon egy-két „World“ vibrációs masszázs apparátust, hogy a hölgyek, akik megszokták hosszabb utazás alatti is használhassák.

A vasúttársaság a következő indoklással utasította vissza a kérvényt:

„Mintán nevezett apparátus minden hölgynek birtokában van és a legkönyebben szállítható, akinek szüksége van rá, magával viheti.“

A „World“ vibrációs masszázs apparátus már Magyarországon is kapható, az Amerikai Porcellán Póder Részvénytársaság magyar országos főképviseleténél, Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 1.

Ára: 20.—, 40.—, 100.—, 300.— és 500.— korona.

Ismeretelő-füzet magyar nyelven már megjelent.

TÁVIRATOK.

A pánszláv konferencia.

Prága, július 18. A pánszláv konferencia záróülésén elsőben felolvasták a moszkvai polgármester táviratát, aki abban kifejtte, hogy a konferencia az első lépés az egész szlávság egyesítéséhez. Krassovski orosz delegátus határozati javaslata, amelyet az orosz és lengyel delegátusok közös ülésen állapítottak meg, kifejtte, hogy a szlávok egyesülésre való törekvése csak akkor lehet sikeres, ha az egyenjóság és egyenértékűség általánosan elismertetik. A határozati javaslatot általánosan helyesléssel elfogadták. Dr. Kramarz köszönetet mond a példás vendégzeretért, amelyben a kongresszisták Prágában részesültek. Kifejtte, hogy a reális munkálkodásnak megvan immár az alapja, amennyiben az orosz delegátusok 2000, a lengyelek 1600 koronát szavaztak meg egy kiadandó emlékirat czéljaira. Az emlékirat a konferencia munkájáról fog beszámolni. Jirousek alpolgármester a városi képviselő nevében köszönetet mondott a konferencián résztvetteknek megjelenésükért, mire Kramarz bezárta a konferenciát. Záróbeszédében szakadatlan munkálkodásra hívta fel a megjelenteket.

Közgazdasági táviratok.

Newyork.	Jul. 17.	Jul. 18.
Buza		
locobuza	101 ³ / ₄	101 ¹ / ₂
jullusra	100 ⁵ / ₈	100 ¹ / ₈
szeptemberre	98 ⁵ / ₈	98 ⁷ / ₈
Tengeri		
jullusra	87	87
szeptemberre	84	83 ¹ / ₄
Csikagó.		
Buza		
jullusra	90 ³ / ₄	91
szeptemberre	90 ⁷ / ₈	91 ¹ / ₈
Tengeri		
jullusra	76 ¹ / ₈	75 ¹ / ₈

New-York, jul. 18. Gyapot New-Yorkban helyben — (11.00 tegnap), gyapot augusztusra — (9.31 gyapot októberre — (9.29), gyapot New-Orleansban elyb. — (10⁷/₈), petroleum stand withe New-Yorkban 8.75 (8.75), petroleum Stand white Filadelfiában 8.70 (8.70), petroleum Raffined in Cases 10.90 (10.90), petroleum Credit Balances at Oil City 1.78 (1.78).

Csikagó, július 18. (Zárlat.) Zsir jullusra 9.45 tegn. 9.42), zsir szeptemberre 9.57 (tegnap 9.52), szalonna short clear, 8.93 (tegnap 8.93), sertéshus szeptemberre 16.25 (tegnap 16.20).

Berlini nagyczégzek gyűlése.

Berlin, július 18. (Saját tudósítónktól.) Az itteni Boswau és Knauer-féle nagy építkezési cég oly módon egyesült a berlini Terrain und Baugesellschafttal, hogy érdekközösségbe lépett vele. A Boswau-czég új millió márkával részesedik a vállalatban s az új részvényekből 3.000.000 márka értékű részvényt kap a Terrain und Baugesellschafttól, amely Seelendorfbán, Berlin közelében hatalmas telkeket vásárolt össze és evégből 20.000.000 márkányi obligációs kölesont vesz fel. Ez összegből a Boswau-czég készpénz-tartozásainak fedezésére és üzemi tőkére négy millió márkát kap. A pénzügyi műveletet a berlini Deutsche Bank és Borgisch-Maerkische Industriegesellschaft Brémában fogják végrehajtani.

UJDONSÁGOK.

NAPIREND. Naptár. Vasárnap, július 19. — Róm. kat.: D. 6. Lsz. Mgv. — Prot.: D. 5. Zorka. — Görög-ország: jul. 6. E. 5. N. Sziz. — Zsidó: Tham. 20. — A nap két reggel 4 óra 28 perczkor, nyugszik este 7 óra 4 perczkor. — A hold két éjjel 12 óra 19 perczkor, nyugszik délelőtt 11 óra 4 perczkor.

A miniszterek nem fogadnak.
Allandó nyári kiállítás a Könyves Kálmán művészeti szalonjában Nagymező-utca 37. Nyitva 9—1-ig. Belépő-díj nincs. — Nyári kiállítás a Nemzeti Szalonban nyitva 9—6-ig. Belépő-díj 1 korona. — Az Uránia Kigőrtéri szalonja nyitva 9—2-ig. Belépődíj 20 fillér. — A Nemzeti Múzeum összes tárai nyitva 9—12-ig. — A Szépművészeti Múzeum nyitva 10—2-ig. — A Mezőgazdasági Múzeum nyitva 10—1-ig. — A Néprajzi Múzeum nyitva 9—12-ig és 3—6-ig. — A Fővárosi Múzeum nyitva 9-től fél 2-ig. — Az Iparművészeti Múzeum nyitva 9—1-ig. — A történelmi képesarnok nyitva 10-től fél 2-ig. — A földtani intézet muzeuma nyitva 10—1-ig. — A Közlekedési Múzeum nyitva 9—12-ig. — A Széchenyi Múzeum zárva. — Az aquincumi

muzeum nyitva egész nap. — A Technológiai Iparmúzeum nyitva 9—1-ig. — A Ráth György Múzeum (Városligetifasor 10.) zárva. — Az Erzsébet-Múzeum nyitva 9-től fél 1-ig. — A Fővárosi könyvtár nyitva 9—12-ig. — A nyilvános könyvtárak zárva.

Speczialitások.

Magyarországnak, a modern Magyarországának két speczialitása van. Az egyik a fiumei czápa, a másik a nyári pofon. Ezek azok az újabb speczialitások, melyek paprikás, fokosos és szalonnás hirtelűnket is tullicizálják a jól informált külföld előtt. Amikor elolvad a jég és a dermedt földből kiszödelnek a kedves kis nyári mulatók, riügyezni kezd Siófok és Nagymaros, pontosan, mint az a bizonyos parancsolat, megjelenik a fiumei czápa és honnan, honnan nem, elcsattan az első, a második és a többi pofon, amint ezt már a nyájas olvasó is jól tudja.

A fiumei czápáról legtöbbnyire, évenként legalább is egyszer kisül, hogy — kacsa. Egy jól táplált, zsirtól csepegő kacsa, mely, mint valami évenként lejáró és örökre jótállott főnix, poraiból újra és újra megjelenik, ha nem is a fiumei móló mellett, de annál inkább egy-két egygyűi matrózinás, halász, vagy parti kofa sívár koponyájában, ahonnan — ez a nagy ostobaságok utja — hihetetlen könnyen talál medret a közvéleménybe. Másként állunk azonban a pofonnal.

Pofon, ugyanis jóval több van a világon, mint czápa, könnyebb a szállítása és jóval egyszerűbb a vele való érintkezés is. Ahhoz, hogy egy-egy pofon elcsattanjon, nem is kellett Magyarországnak egy külön tengerpartot szereznie, nem kell egy vad idegen várost fentartania, elég, ha kikavicsoztat egy strandnak gunyolt partdarabot, valahol a Balaton, vagy a Duna mentén, vagy, ha öt szalmazáלבól és három kapa vályogból összeeszkábáltat egy nyári mulatót, ottan, ahol éppen a legtöbb reménye lehet arra, hogy egy-két pofon alanyi tényezői megváltják belépőjegyeiket. Mert, amint tudni méltóztatik, a pofon a felebaráti szeretetnek az a megnyilvánulása, melyhez semmi sem szükséges, mint egy kibocsátó és egy elfogadó, no meg a forgató, mely utóbbi szerepet a legősibb mamuthól egészen Feld Mátyásig mindig és mindenhol a p. t. publikum töltötte be.

Mindazok az együttműködések, melyeket gyűjtőnéven szerencsés körülményeknek is szokás nevezni, a legutóbbi esetben különös szerencsével alakultak ki. A lerombolt Ós-Budavár helyén ime, a szórakozni és lumpolni vágyóknak egy új ősi tanya épül, ahol villamos illumináció és a nagy nyilvánosság élénk részvétele mellett, pohárcsengés és oroszlánbögés kellemes harmóniájában teljes hatással csaphatott le és csaphatott vissza és csaphatott össze-vissza ez a pofon, amint az egy jólnevelt pofonhoz illik.

Ezek után természetesen nevétséges lenne a nap lelkiismeretes krónikása, ha a magyar társadalomnak ebből a fel-felcsattanó életmegnyilvánulásából a legcsekélyebb konzekvenziát is levonná. A fentnevezett krónikás jól teszi, ha a történelmi megbízhatóság kedvéért feljegyzi a pontos dátumot már csak azért is, hogy a következő pofont biztos alapon megjósolhassa, ha szépen csendben belenevet a márkába, amiért, hogy a másnak adott pofon nem az ő arcának fáj és hogy e hangos csattanás nem a pusztába hangzott el, amint az a kiáltó szóval történt meg valamikor. Így van jól, ha így teszi. Amint hogy meg is teszi.

Utóiratként azonban bátorodom ajánlani, hogy az idegenforgalom érdekében menérrel gyakrabban és mennél nyilvánosabban rendezzünk ilyen és hasonló szecznákat. Lehetőleg villamfény mellett, oroszlánbögéssel, vagy anélkül.

Ez vonzó.

Elle.

— Edvárd király Ischlben. Megirtuk, hogy Edvárd király az idén is, mint többi években gyógykurára Marienbadba utazott és ezt az alkalmat felhasználja arra, hogy királyunkat Ischlben meglátogassa. A mikor királyunk megtudta, hogy az angol király az idén is meg akarja látogatni, két napra félbe akarta szakítani ischli tartózkodását, hogy Edvárd királyt Schöbrunnban öt megillető czeremóniával fogadja. Mihelyt Edvárd király ezt megtudta,

azonnal meleghangu levelet irt a mi királyunknak és arra kérte, hogy szándékától álljon el, mert különben kénytelen volna a látogatásról egyáltalán lemondani. Edvárd király kijelentette, hogy nem engedheti meg, hogy vendéglátója nyári tartózkodását miatta megszakítsa és magát az utazás fáradalmának kitegye. Erre az idén is Ischl jelölték ki a találkozás helyéül. Az idén Ferencz Ferdinánd királyi herceg is jelen lesz a találkozásnál.

— A német császár svédországi utja. Immár végleg el van határozva, hogy a német császári pár augusztus 1-én indul svédországi útjára és augusztus 7-én érkezik meg wilhelmshöhe kastélyba.

— Kossuth Ferencz hazatérése. Karlsbadból táviratozzák, hogy Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapota már annyira javult, hogy szerdán elutazhatik Karlsbadból. A miniszter csütörtökön érkezik Budapestre, ahonnan néhány napi tartózkodás után Pöstyénbe utazik.

Egy éjjel érkezett távirat a következőket jelenti Karlsbadból: Kossuth Ferencz kereskedelemügyi miniszter állapotában az örvendetes javulás fokozatosan halad előre. A bal bokaizület izzadmánya már jórészt felszívódott és az izület duzzadtsága is nagyban engedett. A miniszter valószínűleg néhány nap múlva már elhagyja az ágyat. A miniszter az eddigi diszpozíciók szerint szerdán reggel utazik el Karlsbadból Budapestre, ahová csütörtökön délben az 1 óra 40 perczkor jövő gyorsvonattal érkezik meg. A miniszter valószínűleg augusztus 3-án vagy 4-én utazik el Pöstyénbe háromheti tartózkodásra.

— A bolgár fejedelem utazása. A bolgár fejedelem tegnap Budapestet át Kassára és onnan Gömörmegyei birtokára utazott. Budapestet való átutazása alkalmával a fejedelem a keleti pályaudvaron időzött majd egy fél órán át, mely idő alatt Gerenday Gázlóval, a Nemzetközi Hálókocsi-Társaság magyarországi igazgatójával hosszabban társalgott. A társalgás mindvégig kizárólag magyar nyelven folyt, mert a bolgár fejedelem a magyar nyelvet tökéletesen bírja. A hálókocsitársaság igazgatója, Gerenday László ez alkalommal köszönte meg a bolgár fejedelemnek a bolgár polgári érdemrende Commandeur keresztjével történt magas kitüntetését. A bolgár fejedelem családja, aki a fejedelemmel jött, még aznap délután Budapestről külföldre utazott.

— Kinevezések a Nemzeti Múzeumban. A valás- és közoktatásügyi miniszter a magyar Nemzeti Múzeum tisztségviselői sorában Csiki Ernő és Havran Dániel elsőosztályú segédöröket örökké és dr. Beluleszko Sándor, dr. Soós Lajos, Schmidt Antal és dr. Gulyás Pál másodosztályú segédöröket első osztályú segédörökké nevezte ki.

— Az angol flotta Fiumében. Drury angol admirális ma este a „Queen” admirális hajón a kormányzó tiszteletére ebédet adott. Az ebédre hivatalosak voltak a hivatali és katonai előkelőségek. A harmadik fogás után Drury tengernagy ő felségét, a magyar királyt köszöntötte fel. Gróf Nákö Sándor a toasztot a következő szavakban viszonzotta:

Kegyelmes uram, mélyen tisztelt uraim és hölgyeim! Boldog vagyok, hogy e szép hajó fedélzetén, angol területen fejezhetem ki ő excellenciájának leghálásabb köszönetemet azon szívességért, amelylyel hön szeretett urunkat és királyunkat, I. Ferencz József ő felségét feköszönteni kegyes volt és emelem poharamat királyunk barátjának, Angolország hatalmas uralkodójának egészségére, VII. Eduárd király ő felségére, a magyar király és a magyar nemzet barátjára. (Lelkes éljenzés.)

A kormányzói palotában ma estére tervezett estélyt holnapra halasztották.

A „Hussar” hadihajton Lady Drury, a tenger-nagy neje, ma délután félöt órakor teát adott, amelyen gróf Nákö Sándor fiumei kormányzó nejevel és a hadihajók tisztikara jelent meg.

— Merénylet egy orosz tábornok ellen. A kaukázusi katonai törvényszék elnöke, Volkov tábornok ellen tegnap este merényletet követtek el. Egy ismeretlen ember utcán revolverrel rálőtt és fején megsebesítette. A tettes elmenekült.

— Franciaellenes mozgalom Braziliában. A braziliai Bahiában egy francia mérnök megsértette a braziliai zászlót, ami nagyarányú franciaellenes tüntetésre adott okot. A kormány nagynehezen tudta megakadályozni a tettegességet

— **Péter király halálhíre.** Körülbelül egy időben, délfelé, Bécsben, Budapesten és Berlinben egyszerre futott szét a hír, hogy Péter királyt meggyilkolták. Lett erre nagy sürgős-forgás a táviró- és telefon-központokban: a német főváros Bécsset ostromolta kérdésekkel, ahonnan viszont Budapestre fordultak felvilágosításért, de egyben sürgős táviratok mentek a lapok belgrádi tudósítóinak is. Így derült ki, hogy Zágrábból kürtölik szét világgá a hazug szenzációt. Egy óra múltán megjöttek a válaszok a szerb fővárosból: Péter király jól érzi magát, a konakban Milovanoviccsal és más radikális vezérférfikkal tárgyalat déltájában a kabinetalakításról.

— **Eulenburg herceg betegsége.** Eulenburg herceg állapotában tegnap estig nem állott be lényegesebb változás. A herceg még mindig a Charité tanácskozástermében fekszik, amelyben tegnap tárgyaltak. Steiner orvos tegnap este többször megvizsgálta a beteget, akinek fia és leánya hosszabb ideig a szobában maradt. Estefelé rosszabbodott a herceg állapota. A hercegné éjjel tíz óráig maradt nála. A herceg egész nap vonakodott táplálékot venni. A tegnapi tárgyalás befejezése igen mély hatást tett Eulenburg hercegre. A beteg elinte köszönősen vette a dolgot, de aztán egyszerre nagy nyugtalanság és izgalom vett rajta erőt. Testi állapota változatlan, láza nincsen, érverése fokozódott. — Délben Eulenburg herceg állapotában egyszerre nagyon aggasztó fordulat állott be. Dél előtt elájult s több óra hosszáig hasztalanul élesztették. Kiszler udvari tanácsos, akit az Eulenburg-pörben az utóbbi időben sokat emlegettek, lemondott a berlini tüzbiztosító-intézet müncheni vezérképviselői állásáról. Kiszler, aki több évig Eulenburg hercegnek magántitkára volt, ezt az állást, amely huszezer márká évi fizetéssel volt összekötve, Eulenburg közbenjárásának köszönhetette.

Még hozzátéve sem lehet tudni, hogy mennyit emésztett fel az Eulenburg-pör. A költségek igen tetemesek, ha tekintetbe vesszük, hogy milyen régóta folyik az eljárás s mennyi időt vett igénybe az előzetes vizsgálat. A legrosszabbul járnak a védők, akiknek Eulenburg herceg honoráriumképpen 30.000 márkát kötött ki, mivel azonan ítéletre nem került a sor, minden költséget az államkincstár tartozik viselni, így tehát a két védő nem kapja meg a kikötött tiszteletdíjat, hanem naponta átlag 20—40 márkát. Nagy összegbe kerültek az írásbeli munkák is, noha ilyenkor a törvényszék csak 10 pfenniget fizet. A postaportók és távirati díjak, a törvényszéki hivatalnokok, vizsgálóbizottsági tagok utiátalányai és napidíjai, a herceg szállításának és őrzésének költségei, a tanúdíjak, a szakértők honoráriumai ezekbe kerülnek. Hetven tanu és szakértő volt megidézve, akik átlag fejenként és naponként 10—20 márkát kaptak. Tizennégy napon át tartott a végtárgyalás és közbe négy szünet esett, tehát a tanúk és szakértők díját tárgyalási naponként átlag 840 márkával számítva, 17.000 márkára lehet tenni. Az utiátalányok hozzávetőleg 3500 márkát emésztettek fel. Mindent egybevetve, körülbelül 30.000 márká terhel az államkincstárt az Eulenburg-pör költségei fejeében. Ha esetleg mégis újabb tárgyalás lesz és az ítélet Eulenburgot elmarasztalja, akkor a hercegnek nemcsak a második, hanem az első tárgyalás költségeit is meg kell majd fizetnie.

Berlinből jelentik éjjel: Eulenburg herceg állapota ma délután még rosszabbra fordult. Órák hosszat ájulásszerű mozdulatlanságban töltött, de azért az orvosok közvetlen életveszedelemről nem félnek.

— **Felrobbantott bánya.** Hirt adtunk arról a borzalmas bányakatasztrófáról, amely a borbeki Karolusz Magnusz-aknában történt. A katasztrófa okáról, mint Esszenből jelentik, ma az első pillanatra szinte hihetetlennek látszó verzió van elterjedve, hogy a robbanást egy Spitznas nevű bányamunkás szándékosan okozta. E verzió szerint, amelyet szakkörökben is nagyon valószínűnek tartanak, Spitznas öngyilkosságot akart elkövetni s ezért robbantotta fel a bányában levő dinamittraktárt. Ezt a feltevést valószínűvé teszi az a körülmény, hogy eddig még soha sem volt rá eset, hogy valamely bányában dinamit-robbanás történt volna. Spitznas holttestét különben még nem találták meg.

— **A csendőrség köréből.** A király kinevezte Fery Oskárt, a székesfehérvári VI. számú csendőrkörletnél létszám felett vezetett alezredest, a belügyminisztérium csendőrségi osztályának vezetőjét a kolozsvári I. számú csendőrkörlet parancsnokává; Oláh Ödön budapesti III. számú csendőrkörletbeli alezredest pedig a belügyminisztérium csendőrségi osztályának vezetőjévé, továbbá elrendelte posticipzi Kostka Pál ezredesnek, a brassói VII. számú csendőrkörlet parancsnokának hasonló minőségben Pozsonyba való áthelyezését.

— **Gróf Zeppelin felszállása.** Gróf Zeppelin tegnap délután — mint mondta, néhány napra — elutazott kudarca színhelyéről. A friedrichshafeni kísérleti állomáson minden csendes. Az üdvözlésre szánt tarackokat befojtották, a nagy nemzetközi közönség eloszlott a szigeten, ahol a léghajó fekszik, néhány munkáson kívül, aki javítással bibelődik, nincsen senki. És ez a hír, a németeknek lelkesedésből átmenő lehangoltsága nagy örömet okozott odaát a francziáknak, akik valami szándékosságot láttak abban, hogy gróf Zeppelin éppen a francia nemzeti ünnep napjára, július 14-ére tűzte ki a felszállást. Egyelőre nem hallani róla, hogy Zeppelin mikor akar felszállani.

— **Gróf Batthyány Ervint körözik.** Nemrégiben történt, hogy gróf Batthyány Ervin földbirtokos ellen, aki a forradalmi irányzatú „Társadalmi forradalom” című revüt szerkeszti s a magyarországi anarchisták egyik vezéralakja, — megindították a büntető eljárást revüjének egyik közleménye ellen, amelyben az ügyészség az állami jogrend megsértését látta. Most, amikor kiderült, hogy a gróf eltűnt a fővárosból, a vizsgálóbíró körözölevelet adott ki ellene.

— **Egy oceánjáró új rekordja.** A legnagyobb turbinás gőzhajó, a Lusitania legutóbbi utjáról jelentik a következőket: Az óriási hajó, amelyet nemrég két új négylapátos csavarral láttak el, legutóbb Liverpooltól Newyorkig terjedő utját 4 nap, 19 óra és 36 perc alatt tette meg, tehát 31 percczel kevesebb idő alatt legutóbb felállított rekordjánál. A legnagyobb sebesség, amit egy nap alatt elért, 643 csomó, vagyis 2 csomóval több, mint amekkorát eddig hajó elért. Az egy óra alatt elért legnagyobb sebesség 25.01 csomó volt. E nagy sebességet azonban a Lusitania ez esetben nemcsak gépének, hanem a kedvező időjárásnak is köszönheti, amely az utazás egész ideje alatt valóságos ideálisnak volt mondható.

— **Magyar tárgy orosz röpirat.** Pétervárott a napokban megjelent egy politikai röpirat, amely velünk magyarokkal foglalkozik. A könyv az orosz viszonyokkal kapcsolatban rámutat Magyarországra, ahol a demokrácia életét hatása alatt erős és eredményes fejlődés állott elő. Az orosz hatóság, alighogy napvilágot látott a könyv, rátette valamennyire kezét.

— **Tolvaj orosz menekült.** Nagy ribillió volt tegnap Kolozsváron a Deák Ferenc-utcán. Az utca népe futva üldözött egy uri ruházatu embert, aki eszeveszett gyorsasággal igyekezett menekülni üldözői elől.

— **Fogjátok meg a tolvajt!** — kiáltották az üldözők és a fél órát tartó hajszának aztán meg is lett az eredménye, rövidesen kézrekerítették és átadták a legközelebbi rendőrnök. Kiderült, hogy a tolvaj a déli órákban feltörte a Deák Ferenc-utca egyik üzletét és onnan a pénzesfiók tartalmát magával vitte. Az utcán járó-kezők azonban észrevették és így került a rendőrségre. Kihallgatása alkalmával elmondotta, hogy Orlovsky Gedeonnak hívják, Budapestről jött legutóbb és egyike a Knyaz Potemkin matrózainak és azok közül való, akik Romániában szállottak partra. A rendőrségen nem adtak hitelt vallomásának és most megkeresték az orosz hatóságokat, hogy megállapítsák a betörő kiletét.

— **Automobil-szerencsétlenség.** Nagy automobil-szerencsétlenség történt a franzensbad—egeri országúton. Egy automobil, melyben a bécsi Union-bank vezérigazgatója, Reichenfeld ült Lili Harberg színésznővel, a bécsi Népszínház énekesnőjével, felborult, mikor ki akart térni egy székérnek. Az igazgató és a színésznő súlyosan megsebesült. Bevitték őket a franzensbadi városi kórházba.

— **Amerikalak a Tátrában.** Gróf Széchenyi Lászlóné édesanyja, Wanderbilt Gladys ma Tátralomniczra érkezett és hosszabb időt fog itt tölteni. A család tagjai és barátai közül számosan fogják felkeresni, köztük a Harrymann és a Pyer po Morgan család tagjai; számukra a Nemzetközi Hálókocsi-Társaság tátralomniczi Palacze-szállójában már nagyobb lakást ki is béreltek.

— **Szerencsétlen sétakocsizás.** Potsdamban tegnap este nagy szerencsétlenség érte Slotta örnagyot és feleségét. Az örnagy feleségével s két gyermekével kocsizott s maga hajtotta a lovakat, amelyek megbokrosodtak és a kocsi fölborították. Valamennyien kiestek a kocsiból s az örnagy súlyos agyrázkódást, felesége pedig koponyatorést szenvedett. Mind a kettőt eszméletlen állapotban kórházba szállították. A gyermekek csak könnyebb sérüléseket szenvedtek.

— **Pénzhamisító tenorista.** Pozzo József torinói mechanikusnak elég szép tenor hangja volt. Ezen a télen Nizzában néhány hangversenyt rendezett, aminek volt is szerényebb anyagi eredménye. A nyárra azonban kiapadt ez a keresetforrás s Pozzo szülővárosába vonult vissza, ahol barátja, Frascaroli vivómester lakásán húzódott meg. Frascaroli kitűnően értett a mesterségéhez, de az üzlet nagyon gyengén ment. Barátjával pénzhamisításhoz fogott. Ezt a mesterséget elég szerényen folytatták. Csupán két- és egylírás pénzt gyártott, azaz vésett; az anyag elég jó ezüst volt, úgy, hogy a hamisítást nagyon nehéz volt felfedezni. A finoman vésett pénzt a felesége és a faczér tenorista hozták forgalomba. Frascaroli napjában két, legfőleg három tucat kétlírás készített és darabonként csak egy lira tiszta haszna volt. Az egylírásokon természetesen még kevesebb volt a haszon. Bár Torino elég nagy város, a rendőrségnek mégis feltűnt a sok új és fényes ezüstpénz; a tettesek is kézrekerültek. A mulatságos a dologban, hogy a műhely az egyik torinói kerületi kapitányságtól a harmadik házban volt elhelyezve. Kiderült továbbá az is, hogy a vivómester huszfrankosokat is hamisított, még pedig elég jó aranyból. Nagyon valószínű, hogy ezekkel meg a tenorista árasztotta el a Rivierát.

— **Családirtó földműves.** Tegnap virradóra Kezgyenyán Gligor várteleki földműves lemeszárolta alvó feleségét, született Mészáros Mária és mostoha leányát. A földművesnek pokoli élete volt az asszony oldalán. Örökös veszekedtek és a férfi több ízben elhagyta a házat, de az asszony mindannyiszor vissza tudta hitegetni. A héten megtörtént, hogy a feleség az ágyon, a leánya mellette a ládán és a férfi a padláson hált. A nők elalvás előtt arról beszélgettek, hogy miként tehetnék el láb alól a gazdát. A leány azt ajánlotta, hogy forró zsirt töltsenek a szájába, amikor alszik. A beszélgetés tisztán felhallatszott a szénapadlásra és a földműves minden szót megértett. Tegnap este, ahogy hazaért, valami kicsiségen megint belekötött a feleség, meg a mostoha leánya és szörnyű czivakodás támadt. Mikor a nők lecsendesültek és aludni tértek, a férfi elhatározta, hogy nem tűr tovább, hanem elpusztítja őket, mert tapasztalta, hogy különben azok végeznek ki majd őt. Fejszét ragadott, behatolt a szobába, ott agyonvágta a feleségét, aztán a kamrába ment és megölte a mostoha leányát. A csendőrség letartóztatta a családirtót és átadta az ügyészségnek.

— **Házasság.** Fürst Lajos, az Angol-Osztrák Bank tisztviselője eljegyezte Buchhalter Bernát egri földbirtokos leányát, Margitot.

— **Nászajándékok.** jegygyűrűk legelőnyösebben Polgár Kálmán műorás ékszertelepén, Budapest, VII., Erzsébet-körut 29. I. em. szerezhethők be. Nagy képes album-árjegyzék bérmentve küldetik.

— **Gyanus hulla.** Hajduböszörményben dr. Horváth törvényszéki orvos felboncolta Sánta János hajduböszörményi tanyás holttestét, amelyet — mint jelentettük — eltűnése után 12 nappal találtak meg a tanya előtti hid alatt, a kutyától félig felalt állapotban. A boncolás nem derített ki semmi oly körülményt, amelyből arra lehetne következtetni, hogy bűntény forog fenn. Az a körülmény azonban, hogy Sánta özvegye azt vallja, hogy a hulla feltalálása előtti napon a hid mellett legeltette libáit, de nem látott a holttestből semmit sem, gyanusnak tűnik fel a vizsgálóbíró előtt, aki ebben az irányban erőlyesen folytatja a vizsgálatot.

— Merénylet Rainer főherceg ellen. Kremsben egy részeg paraszt megtámadta azt a kocsi, amelyben Rainer főherceg nejevel sétálni ment. Az udvartartás szolgálói földre teperték a támadót és kicsavarták kezéből a kést.

— Szven Hedin megkerült. Az utóbbi időben komolyan aggódtak már Sven Hedinnek, a tudós svéd utazónak és társainak életéért, mert tavaly október óta semmi hír sem jött felőlük Tibetből, ahol jártak. Találgatták, hogy mi sors érte és meddig juthatott el, s már attól tartottak, hogy elpusztult valahol az egész társaság. Most a külügyminiszter táviratot kapott Szven Hedintől, aki jelenti neki, hogy Indiába nem tér vissza, hanem egyenest Pekingbe utazik. A hír nagy megnyugvást keltett és mindenütt örömmel fogadták.

— Botrány egy mulatóban. Tegnap este az Amerikai Parkban Nagy Sándor Ferencz földbirtokos a feleségével egy páholyból nézte az előadást. Éppen az utolsó számot adták elő, mikor Nagykék páholya elé odaült Breuer Ferencz kereskedő és többszöri felszólításra sem ment el onnét. Nagy ezen földühösödve, pofonvágtá Breuert. Breuer persze visszaadta a pofont és ebből olyan parázs verekedés származott, hogy a nézők figyelmét teljesen elvonta az előadástól. Nagyné sikoltozásban tört ki, majd pedig elájult. Az ügyeletes rendőrtisztviselő az egész társaságot bevitette az örszobába, ahol mindenekelőtt az ájult asszonyt térítette magához az inspekcziós orvos, majd a verekedőket igazoltatva, kivezették a mulató területéről.

— A börze hiánál. A Neumann cég ellen még egyre érkeznek a németországi feljelentések. Ma egy orvos feljelentését kapta a rendőrség, aki anyósával közösen hatvanötezer márkát vesztett a zugbankároknál. Nagyon érdekes az orvos feljelentésének néme ly passzusa.

— „Öreg ember vagyok már — írja az orvos a rendőrségnek — harmincz éven keresztül emberfeletti erővel megtakarítottam hatvan ezer márkát. Márkát márka mellé tettem, így sikerült évenként körülbelül kétezer márkát megtakaritanom. Az anyósom is segített erre, ő is szorgalmas asszony volt és sikerült ötezer márkát megtakaritania. Egyszer aztán krlevelet kaptunk a Neumann-czegtől s egy német nyelvű közgazdasági lap járt rendszeresen a czimünkre, amelynek minden sora a tőzsdejátékra csábitott. Eleinte nem törődtem a dologgal, de egyre többet beszéltem felőle s amikor a cég ügynöke eljött hozzánk, megbízást adtunk neki értékpapírvásárlásra.

— Lassankint minden pénzem odaveszett — ezzel végződik a levél — s a szegény anyósomat is kifosztották vagyonából. Szegény özvegy asszony is, én is sokat betegeskedtem s nem tudok annyit keresni, mint azelőtt. Nagyon kérem a magas budapesti rendőrséget, szerezze vissza a pénzünket, mentsen meg reg napjainkra a nyomortól és büntesse meg gonosz fosztogatóinkat.”

A rendőrség azonnal megindította a vizsgálatot a legújabb feljelentés tárgyában. Haladéktalanul beidézte Neumann Miksát és ügynökét, Kálmán Antalt. Délelőtt tíz órakor kezdődött meg kihallgatásuk és két órakor még tartott. Ekkor a kapitány félbeszakította a kihallgatást, amely délután négy órakor újból kezdetét vette és csak a késő esti órákban ért véget. Holnapra szakértőkül Kornfeld Zsigmond, a tőzsde elnöke és Pranger az Osztrák-Magyar Bank főtitkára vannak a rendőrség elé megidézve.

— A diszkrét szobák kiadói. A rendőrség már régebbi idő óta élénk figyelemmel kíséri azokat az apróhirdetéseket, amelyekben diszkrét czélokra kiadó szobákat hirdetnek azoknak tulajdonosai. Ilyen hirdető került ma hosszas megfigyelés alapján a IX. kerületi kapitányságra, ahol a megtartott tárgyalás folyamán beigazolást nyert, hogy Motesiczki Borbála 41 éves szakácsnő az Üllői-ut 113. sz., I. em., 13. szám alatt levő lakását avatta ilyen módon titkos kéjelgések tanyájává. Segítőtársak voltak Weber Beatrix 60 éves harisnyakötő és Papp Paula 22 éves gyári munkásnő. A kilenczedik kerületi kapitányságon ma megtartott tárgyaláson Motesiczki Borbálát 10 napi, Weber Beatrixet 8 napi és Papp Paulát 2 napi elzárásra ítélték. Mindannyian megfélembtezték az ítéleteket.

— Vérengző sztrájkoló. A Birmingham mellett sztrájkoló szénbányamunkások Adamszvilében megtámadtak egy vonatot, amelyen dolgozni akaró munkások utaztak. Utóbbiak közül egyet megöltek s tizenötöt megsebesítettek. A kormányzó katonaságot tart készenlétben, hogy szükség esetén Adamszvilébe küldje.

— Sikkasztó pénztáros. Karlsbadban a Takarékos és Előlegbank (Platten) könyveinek átvizsgálása alkalmával megállapították, hogy Beer János pénztáros az intézetet 238.888 koronával megkárosította. A sikkasztó pénztáros a kerületi betegsegélyező pénztárból 5000) a kerületi képviselő pénztárból 3000 koronát sikkasztott, 20.000 korona összegben hamis váltókat hozott forgalomba és egyéb csalásokat követett el. A takarékpénztár csődjét megakadályozandó, úgy akarják az ügyet rendezni, hogy a részvényesek befizetett tőkájük 30%-áról mondjanak le, a város 10.000 koronát adna, az ezenkívül még szükséges összeget pedig a takarékpénztár tagjai fizetnék be. A sikkasztót tegnap Égerben elfogták.

— Automobil-népkonyhák. Egy nagy nemzetközi vállalat a világvárosokat mozgókonyhakkal akarja ellátni. Ezek a mozgókonyhák a külteleken és minden olyan kerületben fognak megfordulni, amelyben munkások laknak, akik azután csekély pénzen tápláló és izletes eledelhez juthatnak. A mozgókonyhák a párisi autobusokhoz fognak hasonlítani. Próbaképpen egyelőre elektromos és gázkályhával szerelik fel. Egy ember kezeli majd a kályhát, míg a chauffeur az egyes állomáshelyeken mint eladó is fog működni. Az automobil-konyha elülső részén nagy jégszekrény lesz, mely a hideg husneműeket és az alkoholmentes italokat fogja tartalmazni. A kísérletet egyszerre három városban fogják megkezdeni, u. m. Berlinben, Párisban és Moszkvában. Van remény, hogy az új intézmény beválik, mert a vállalat közhasznú volta tagadhatatlan. Kielégítő eredmények esetén a vállalat Európa minden nagyobb városát fogja ilyen mozgókonyhakkal felszerelni.

— Orosz terroristák. Zürichi üzletasszonyok idegen kézről eredő leveleket kaptak, amelyekben felszólították őket, hogy az ottani „Puszítás és halál” nevű orosz anarchista egyesület pénztárába nyolcz napon belül haladéktalanul szállíttassanak be ötszáz frankot, különben a kivégzés vár rájuk. Az irtózatossan megrémült nők a fenyegető leveleket átadták a rendőrségnek, amely hamarosan letartóztatta a sötét cselekedet értelmi szerzőjét és végrehajtóját Manoch Ignác tizenkilenc éves cseh irnok személyében, aki hetek óta munkátlannul kóborol Zürichi utcáin. A vállalatnál azzal védekezett, hogy a végső szükség kényszerítette erre a pénzzsarolási módra, de nem volt szándékában a fenyegetések beváltása, és nem anarchista. A törvényszék tegnap a fiatal bűnöst négy havi fegyházra ítélte és tíz esztendőre kitiltotta Svájc területéről.

— A zsaroló „Korbács”. Garai Manónak, a „Korbács” című lap szerkesztőjének és kiadótulajdonosának zsarolási esetei már-már mindennaposak lesznek. Legújabbban azzal foglalkozik, hogy telefon vagy személyesen felkeresi a jobb módú fűszerkereskedőket és azzal az ürügygel, hogy azok a nemrég leleplezett Herzog-féle ásványvizhamisítógyár ásványvizzeit árulják, megfenyegeti őket, hogy meghurcolja cégüket lapjában, ha nem fizetnek elő a Korbácsra. Garainak ügynökei is vannak, akik közül egyet ma előállított a rendőrség, de rájöttek, hogy ezek csak vak eszközei Garainak. Egy másik esetben egy fűszerkereskedőnek a bíróság előtt valamilyen pere folyt és ebből kifolyólag a kereskedő több laphal nyilatkozatot is adott ki. A nyilatkozatok elolvasása után Garai magához hivatta az illető kereskedőt és megígérte neki, hogy visszavonhatja a pört és egy szép cikket ír róla lapjában, ha előfizet a Korbácsra. Ilyenformán is becsapott többeket és a rendőrség a vizsgálatokat befejezve, áttette az iratokat az ügyészséghez. A rendőrség ismételt figyelemzteti a közönséget, hogy Garai zuglapjától ne tartson, fenyegetéseitől ne féljen, mert Garai a zsarolást valósággal üzletszerűleg üzi.

— Gyorsírógyakorlatok a parlamentben. Naponként reggel 8-9-ig, Zay Lajos országgyűlési gyorsíró vezetése mellett gyakorló írók vannak az országháza hírlaptudósítói termében, melyeken a Gabelberger-szakiskola végzett növendékei vehetnek részt. A gyakorló órák látogatása díjtalan.

INGYEN

anélkül, hogy az előfizetési árakat

telemeljük

az Egyetértés minden előfizetője megkapja hetenként az

EGYETÉRTÉS
VASÁRNAPJA

czimű gyönyörűen illusztrált szépirodalmi mellékletet.

Az Egyetértés előfizetési ára maradt a régi: ¼ évre 7 kor.

Kérjen mutatványszámot.

AZ EGYETÉRTÉS

VASÁRNAPJA

Magyarország és a külföld heti eseményeit szóban és művész kivitelű képekben mutatja be a hét politikai aktualitásairól rajzokat közzé, szépirodalmi részét pedig az irodalom legjellegesebbjei szolgáltatják.

— **Vihar a Balatonon.** Csütörtökön óriási vihar dühögött a Balatonon. Már kora reggel felhők tornyosultak az égen, majd erős szélvihar kerekedett, amely több személyszállított gőzöst feltartott utjában, aminek következtében ezek nagyobb késést szenvedtek.

— **Muzeum a vajdahunyadi várban.** Vajdahunyadon még a múlt év őszén dr. Semayer Vilibáld muzeumi és könyvtári orsz. felügyelő elnöklété alatt értekeztek, amely elhatározta, hogy az óriási költséggel helyrefelállított vajdahunyadi lovagvárban bányászati és kohászati történeti muzeumot létesít. E muzeum létesítése és fentartása céljából országos egyesületet alapít. Az előkészítő-bizottság elkészült a munkálataival és most azzal a felhívással fordul a hazai összes bányászati és kohászati vállalatokhoz, ezek alkalmazottaihoz s általában minden érdeklődőhöz, hogy a fontos kulturális cél előmozdítása érdekében az egyetbe tagokul lépjenek be. Hivatkozik a felhívás arra az elkerülhetetlen szükségre, amely az egyesület felállítását a magyar bányászati és kohászati kultúra érdekében sürgeti. Maga a muzeum a magyar kultúrának is igen fontos szolgálatot tehetne az oláh nemzetiségi vidéken. Végül felkéri a belépni szándékozókat, hogy ebeli szándékukat augusztus végéig jelentsék be Bernolák Béla m. kir. vasgyári hivatalnoknak (Vajdahunyad), hogy az alakuló közgyűlést minél előbb összehívassák. Az egyesület alapító tagjai egyszersmindenkorra 100 koronát, rendszeres tagjai évi 3 koronát fizetnek.

— **Nyilatkozat.** Fölkértek bennünket a következő nyilatkozat közlésére:

Tekintetes szerkesztőség! Csodálkozással tapasztaltam, hogy egyes napilapok a köztem és Geiger Miksa között az „Apollo vegyészeti gyár” vonatkozó üzleti differenciáimat tárgyalták. Magam részéről kijelentem, hogy az ügy nyilvános szellőztetésétől távol állok. Való az, hogy Geiger Miksa üzletét anyagilag támogattam, s hogy ebből differenciáim merültek fel, amelyek miatt Geiger Miksa ellen büntetői följelentést tettem. Minthogy azonban időközben meggyőződtem arról, hogy panasom téves információ alapján alapult, megbízam ügyvédemet, hogy panasomat vonja vissza. Tisztelettel kérem t. szerkesztőseget, hogy jelen rektifikáló soraimnak helyt adni sziveskedjék, mit előre is köszoönve, maradtam a tekintetes szerkesztőségnek készséges híve

Enrique Paate.

— **Nagy hiúhó az ir népviselet miatt.** Az angol felsőház irországi tagjai komoly összehúzózásba keveredtek az elnökséggel az ir nemzeti viselet miatt. A felsőház egyik irországi tagját meglátogatta a parlamentben egy földije, aki tökéletes nemzeti viseletben volt, mint ma már az ir városoknak csaknem egész uri társasága. Amikor a főrend vendégével kijött az idegenek páholyából, egy szolga odament hozzájuk és kijelentette, hogy az ir népviselet nem méltó a felsőházhoz és ezért a vendégnek távoznia kell a parlament épületéből. A lord, aki vendégének megsértését személyes sértésnek vette s az ir ruha kicsinyléseért nemzeti érzésben is sértettnek érezte magát, levelet írt az elnökhöz és felháborodását fejezte ki az ir viselet megsértésén. Mivel az elnök kitérő feleletet adott, az összes ir lordok és képviselők magukévé tették az ügyet, amely ilyenképpen esetleg komoly politikai összehúzózásnak lehet okozója. A főrendek és a képviselők a költségvetés tárgyalását használják fel sérelmük elpanaszolására.

— **Már rég érzett hiányt van hivatva pótolni a kecskeméti bortermelők első pinczeszövetkezte.** — Közismert dolog, hogy mily nagy visszaélés történik általánosságban a borok elárúsítása körül. Már-már annyira vagyunk e téren, hogy alig kapható tiszta, jó bor s hogy a hamisított borok mily nagy mértékben rontják az emberi szervezetet, azt bővebben nem is kell kifejtenuünk. A kecskeméti Bortermelők Első Pinczeszövetkezte ellenben feladatául tűzte ki, hogy e sok bajon segíteni fog. Ugyanis e szövetkezet — mely az általános bizalomra rászolgál — kizárólag csakis kiváló minőségű, tisztán kezelt borokat hoz forgalomba felelősség mellett. E szövetkezet Muraközy Jenő elnök és Héjjas Mihály igazgató szakszerű vezetésével máris igen jól prosperál s elejét veszi az eddigi mizériáknak, melyek a borok elárúsítása körül ugyszólván napirenden voltak. Valóban dicsőrejt illeti meg a szövetkezet alapítóit, akik saját erejükkel egy ily nagyszabású, min-

den ízében teljesen magyar nagy vállalatot voltak képesek megteremteni, mely vállalatukkal a kecskeméti borok jó hírét mindenfelé terjeszteni tudják.

— **Botrány az Andrássy-uton.** Ma este tíz óra tájban nagy botrány játszódott le az Andrássy-ut és Teréz-körút sarkán. Két fiatalember találkozott itt egymással s az egyik revolvért rántott elő zsebéből és a másik mellének szegezte:

— Ne merj ütni — szölt megrémült ellenfelének, miközben folytonosan pofozta.

A megtámadott embernek csak nehezen sikerült elmenekülnie. Bement az Abbazia-kávéházba. Az inzultált fiatalember, mint utólag kiderült, Figdor Gusztáv, aki néhány nappal ezelőtt megszöktette körmendi Frimm Jakab Ibolya nevű leányát. A merénylő személyazonosságát nem lehetett megállapítani, mert eltűnt a tömegben.

— **Amerikai Park — Ós-Budavár.** Ma mozgalmas este lesz a tündéresen kivilágított és díszített parkban. A Varietében az óriási új júliusi műsor a csodálatos Havemann vadállatidomításával, a Moulin-Rougeban a 4 Farabovis és a szenzációs új számok minden eddigi látványosságát fölülmulnak. A látottakat mindkét helyen nem győzték eléggé dicsérni az emberek. A park nyitott kávéházában az est beálltával a legjobb mozgófényképek láthatók ingyen. A sétányon a barsaglieri játszik és Bachó személyes vezetésével a honvédeknek rendez monstre vonóshangversenyt. A közönség rendelkezésére olesó és jó vacsora áll a vendéglőben, melyet Klecker vezet. A közlekedés a lehető legjobb egész éjjel. Az előadásokat kedvezőtlen időben is megtartják.

x **Polgár Sándor** orvosi műszer, kötszer és sérv-kötőgyár, mely 15 év óta fennáll, a legjobb hírnévre örvendő cég, ahol minden e szakmába vágó cikket, nemcsak a legújtanosabb áron, hanem leg-tökéletesebben elkészítve kaphatni. Prospektussal vagy felvilágosítással szívesen szolgál Polgár Sándor orvosi műszergyáros, Budapest, VII., Erzsébet-körút 50. sz.

x **Kedvezményes áru fürdőzés és üdülés.** A Központi Menetjegyiroda Abbazia, Alix, les Bains, Arco, Balí, Bártfafürdő, Brieg, Cirkvenica (Therapia), Corfu, Előpatak, Gánóc, Grindelwald, Hársfalva, Herkulesfürdő, Iglófürdő, Interlaken, Karlsbad, Korond, Korytnicza, Landeck, Lausanne, Luzern, Lido-Venezia, Lipik, Menton, Meran, Monte-Carlo, Montreaux, Nápoly, Palermo, Parád, Páris, Reichenhall, Ragusa, Rajeczfürdő, Rimini, Riva, Róma, Samaden, San-Remo, Siófok, Sorrento, Stóoszfürdő, Szt.-Margitsziget, Tátrafürdő, Tátraszékplak, Velence, Vitznau, Wiesbaden, Zermatt, Zug, Zürich fürdő. és üdülőhelyekre az utazással kapcsolatosan, lakás és teljes ellátásra és helyenként egyéb szolgáltatásokra jogosító részvételi jegyeket ad ki, melyeknek ára megfelelő hitelképesség esetén, anélkül, hogy váltó vagy kezes szükségeltetnék, havonkénti 20 korona utólagos részletekben is fizethető. Prospektus és részletes felvilágosítás a Magyar Királyi Államvasutak Menetjegyirodájában (Budapest, Vigadó-tér 1.) díjtalanul kapható.

x **A gazdálkodó öröme** állatainak jól táplált kinézése. Ez könnyen elérhető a Kwizda-féle korneuburgi marha-táppor rendszer adagolása által. Étvágyhiánynál, a tej felállításánál nincs ennél jobb szer. Ügyelni kell a védjegyre és kérjünk határozottan Kwizda-féle korneuburgi marha-tápport. Kwizda Ferencz János cs. és kir. osztrák-magyar, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, állatgyógyászati preparátumok részére. Bécs mellett levő korneuburgi körögyógyászatáról. Kwizda Ferencz János cég Korneuburgban képes árjegyzékét kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldi meg.

x **A siker titka.** Maradandó sikerre csak az számíthat, aki valóságos szükségletet elégít ki. A modern fehéremű tisztítása mindinkább bajosabbá vált, mert egyrészt a por és a városok kigőzölgései, a gyári füst és korom a tisztítalanítást folyvást növelték, míg a mindinkább szokásosabbá váló finom gypotszövet a vegyi fehérités és az erős dörzsölés által, mit az ósdi fagyuszappannal való mosás szükségel, tétetett tönkre. És jött a „Schicht-szappan” feitalálása, éppen jókor. E szappan majdnem minden erőmegfeszítés nélkül oldja a szennyet és tisztítja a fehéreműt alaposan, anélkül, hogy annak szálait megtámadná. De oly sikert ér is el, amely párlát ritkítja. A „Schicht szappanművek” jelenleg a legnagyobbak az egész európai kontinensen.

x **Zászlók,** czimerek minden kivitelben kaphatók Linhart színházi festőnél és díszítőnél Budapest, VIII., Hunyady-utca 27. szám. Árjegyek ingyen.

x **Bob-hashajtó a legkellemebb, 10 fillér.**

x **Fodor-féle vívóterem a Koronaherczeg-utca 3. szám** alatt a főváros legnagyobb és legjobban felszerelt torna- és vívóterme, különös gond fordítatik a gyermektorna- és vívársra.

x **Bőrbajok, hajhullás és kopaszág** sokszor évekig makacsul dacolnak minden orvosi kezeléssel.

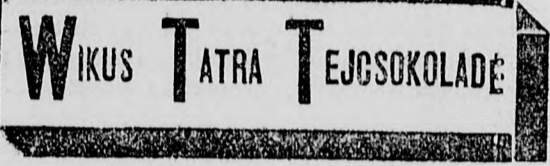
Dr. Hönig Izsó elektroterapeutikai intézetében (Károly-körút 24.) magas feszültségű árammal (D'Arsonvalisatio), kék fényvel és Röntgen-sugarakkal lesznek ezen és hasonló természetű betegségek teljesen fájdalomtalan és kényelmes módon (mert az áram a ruhán keresztül is hat) sikeresen kezelve.

x **Kovács Gyula** zongoratermeiben (Greshampalota, Ferencz József-tér 5. és 6.) a legolcsóbban kaphatók a legkitünőbb gyártmányú zongorák. E tekintetben utalunk a cég mai számunkban található hirdetésére. Kovács Gyula fiatal, ambíciózus ember, ki előzékenységével és megbízhatóságával akar magának nagy üzletkört teremteni.

x **Kalap király.** Osztermann és Stern jóhírű kalaposmesterek, kiknek Hársfa-utca 33. szám alatt előnyösen ismert kalapműhelyük van, megvették a „Kalap király”-hoz címzett nagy kalapüzletet Eski-ut 6. szám alatt és szakszerűen vezetik tovább. A cég derék főnökei az üzletet egészen átalakították és most a Kalap királynál ugy a legjobb angol és olasz kalapok, mint a saját műhelyükben készült legújabb divatu kalapok vitányos áron kaphatók. Egyebekben utalunk a cégnek mai számunkban található hirdetésére.

x **Szolgálatot** vélnük teljesíteni, ha felhívjuk t. olvasóink figyelmét Guttermuth János (Baross-tér 22.) mai hirdetésére. E fogspeczialista szájjpadlás nélküli fogsorokat, a természetes fogaktól meg nem különböztethető módon, 10 évi szavatosság mellett készít.

x **Felhívjuk t. olvasóink figyelmét a Szent István-egyesület** Budán (I. Istvánhegyi-ut 32.) mai hirdetésére. Fenti egyesület a mai kornak teljesen megfelelő internátust 6—10 éves fiuk részére tart fenn.

A levegő meghódítása.

Friedrichshafen, július 16.

A jelenkor legnagyobb problémája a levegő meghódítása. Esztendőök óta izgatja ez a kérdés a szakértőket, esztendőök óta folynak kísérletek a kormányozható léghajóval, több-kevesebb eredménnyel. Főleg francia és német léghajósok fáradoznak e probléma megoldásával, de mindezekig nem jutottak tovább a kísérletezésnél. A legfáradhatatlanabb munkát gróf Zeppelin fejtette ki. Több balul sikerült kísérlet után végre eljutott annyira, hogy huszonnégy órás légi utra szánhatta magát. Ez azonban nem sikerült. Állítólag mert a vízihűtő csapokon valami csavar eltört. Zeppelin leszállt és javítás alá vette gépét. Erről beszámolt az egész világsajtó.

A kísérlet Friedrichshofenbe gyűjtötte a német és a külföldi szakértők egész tömegét. A város ünnepi díszet öltött, a hajóállomást virágok övezték, maga a „Gna” hasonló díszben volt. Zeppelin leányával jelent meg. Különös fényt adott a felszállásnak a würtembergi királyi pár megjelenése. Hogy milyen volt a felszállás előtti ünnepség, arról már teljes részletességgel referáltunk, sokkal érdekesebb, hogy mily viszontagságos uton jutott annyira gróf Zeppelin, amíg a vasárnapi hatalmas erőpróba rászánhatta magát.

Három évi szakadatlan munka és kutatás után elkészült az első kormányozható léghajó tervezete, melynek megvizsgálására Vilmos császár szakértőkből álló bizottságot küldött ki. A bizottság figyelemreméltónak találta a tervet, de végeredményben odanyilatkozott, hogy nem tartja gyakorlatilag kivihetőnek. Ekkép meghiusult Zeppelin reménye, hogy állami segítséggel valósíthatja meg tervét. Nem esüggedt és magánosok támogatásával igyekezett célját elérni. Négy évvel később részvénytársulat alakult 800.000 márka alaptőkével a léghajó-tervezet kivitelére. A részvények tetemes részét maga Zeppelin tábornok vette át. Első dolga volt a stuttgarti Hangleiter-czég embereivel Manzellben a Bodeni tavon nagy pontonokon nyugvó csarnokot építtetni, ahol aztán az első nagy, alumíniumvázal ellátott léghajó épült. Ennek hossza 128 méter volt és 11.300 köbméter gázt tartalmazott. Nemsak nagyságra nézve haladta felül ez a léghajó az eddigieket, hanem számos eredeti berendezése által is kitűnt. Kiemelendő különösen, hogy a ballon cellákra volt osztva, a motorok két csónakon helyeztetek el és sajátos kormányzókészülékkel a ballon emelkedését lehetett változtatni. A ballon készítése két évig tartott. 1900.

július 2-án történt nagy közönség jelenlétében az első próba. Gróf Zeppelin, báró Bassus, Burr és Gross technikusok és Wolf Jenő foglaltak helyet a csónakokban. Este nyolczkor szállt fel a léghajó, 400 méternyire emelkedett és tizenhét és fél perc alatt hat kilométernyi utat tett meg, de a szél irányában haladt Immerstadtig, ahol szerencsésen leszállt. A második felszállás október 17-én történt. Most már a szél ellenében is sikerült haladni körülbelül 300 méter magasságban, de a gáz kiömlése folytán hamarabb kellett leszállni, mint eleinte tervezték. A harmadik felszállás október 21-én, esős időben, könnyű nyugati szél mellett, délután öt órakor 300—400 méternyi magasságra vitte a légi utasokat, akik a svájci határ felé tartottak és onnan a kiinduló pont-hoz visszatérhettek. Ez a kísérletet a württembergi királyi pár is nézte a Bodeni tavon lévő gőzhajóról.

Maga a feltaláló sem volt az eredménnyel megelégedve és új hajóminta előállítását találta szükségesnek. Egy folyóiratban 1903-ban a nagyközönséghez felhívást intézett, melynek megvolt a kellő ter szélességű, 11.390 köbméter gáztartalommal. Ezt a ballont két, egyenkint 85 lóerejű Mercedes-motor mozgatta. A II. számú léghajó a tavon elhelyezett sikere. Számos adakozás folyt be és elkészülhetett a II. számú léghajó, 126 méter hosszúságú, 11,7 méter szélességű, 11.390 köbméter gáztartalommal. 1906. január 17-én emelkedett fel 450 méter nyire és szerencsésen Fridrichshafenig röplött, ahol azonban a motorok már nem működtek kellően, a kormány is megtagadta a szolgálatot és a szél ellenállás nélkül vitte a ballont, melyet a Krogh kapitány által ügyesen végzett leszállás után a kiszleggi réten a következő éjjel kitört orkányszerű szél teljesen tönkretett.

E balszerencse mellett is és ámbár sokan gáncsolták Zeppelint és ideáit elhibáztaknak mondták, a drezdai technikai főiskola erkölcsi elismerésben részesítette őt és tiszteletbeli mérnökdoktorrá avatta; a következő évben pedig a német birodalom is felkarolta ügyét, 500.000 márkát bocsátván rendelkezésére, mely összeget arra fordította a tábornok, hogy a Bódeni tavon új balloncsarnokot építtessen. A csarnok a német birodalomé, de gróf Zeppelin rendelkezésére áll. Itt építtette a harmadik számú léghajót, melynek kormány szerkezete lényeges haladást tüntetett fel. Ez a léghajó a múlt évi szeptember utolsó hetében ötször szállt fel, mire aztán még egy felszállás történt október 8-án a württembergi királyi pár, a német trónörökös és Lipót Szalvátor főherceg jelenlétében. A siker annyira kielégítőnek látszott, hogy Friedrichshafen város díszpolgárává választotta gróf Zeppelint. Vilmos császár pedig a katonai érdemrend nagykeresztjével tüntette ki.

A léghajócsarnok belseje szinte áhitattal tölti el a belépőket. A templom csendje nem lehet olyan hatással az emberre, mint a csarnok belseje. Szinte meglepi a belépőt az a nagyarányú csarnok, mint a minő ez. De meg a gondolatok, amiket ez a környezet a belépőtől kivált, minden tekintetben felülmúlják a legáhitatosabb percek gondolatait.

A csarnok padlója és a léghajó két gondolája körül az öreg Boden vize csobog, amely talán — ha gondolkozni tudna — nem is mert volna arra az eshetőségre gondolni, hogy ilyen történelmi pillanatoknak tanuja lehessen...

A levegő meghódítása — ez most a nagy cél a világ nagy nemzetei között. Wells angol író a jövő háborújáról, egy újonnan szervezett német léghajóflottáról ezeket írja:

Már messziről feketélik a levegő a közelebb és közelebb uszó léghajóktól. A város fölött hosszasan keringenek, mint a zsákmányra leső sas. A szárazföldön lázasan készülnek a védekezésre. A léghajóraj még nem kezdte meg támadását, de csakhamar megváltoztatja várakozó helyzetét és lecsap ágyúival az ellenségre. Erre vad, pánikszerű ijedelem ragadja magával Newyork lakosságát. Megszólaltatják őket is az ágyúkat és megkísérik, hogy magas dombokról tüzelésekkel elérjék a léghajókat, de hasztalan minden fáradozásuk: méltóságos megközelíthetlenségben kering fölöttük az ellenség. Most elhallgattatják az ágyúkat; tárgyalnak. A nép csoportokban verődve várja a fejleményeket. Minden igyekezet, hogy az ellenséggel telefonösszeköttetésbe jussanak, kárba vész: nem kapnak fölülről választ. Egyszerre csak menydörgésszerű roppanás rázza

meg a levegőt: a brooklyn-hidat a levegőbe röpítette az ellenség. New-Yordról puskatűz ropogása hallatszik és a Wallstreeten meg a városházán óriási bombák robbannak föl. Newyork egyszerebe megsiketül és megvakul. Koromsötétség van a városban. A bombázás megszűnik bizonyos idő múlva s a csata-zajt halálos csendesség váltja föl. Hosszu félelmetes várakozás után megjelenik egy-egy ablakban a rémüllettől eltorzult arc és kikémlődik a sötétségbe. Néhány perc múlva kigyulladnak a villámos ivlámpák, a lakosság kifut az utcára és izgatottan tárgyalja az eseményeket: csak most tudják meg, hogy igazában mi történik: támadást intéztek Newyork ellen s a városnak ki kellett tüznie a fehér zászlót, hogy megmeneküljön az elpusztulástól. Azonban, ha a hatóságok készek is voltak a meghódításra, a lakosság most hevesen tiltakozik a kapituláczió ellen. A véletlen úgy akarja, hogy a tömeg az egyik német léghajót megkaparintja és lesüllyeszti. Új harc kezdődik. A városháza, a posta épülete, az igazságügyi palota néhány perc alatt romba dől. A léghajóból apró csillámló tárgyakat dobálnak le, a melyek talajt érve, borzasztó robbanással pukkadnak szét és mindent lángba borítanak. A lakosság örült rohanással fut az öldöklő veszedelem elől a házakba. Sokakat megkap a láng; azután látni az embereket, akik megállnak, meginognak s végig vágódnak a földön. A házak nagy robajjal bedőlnek s mindent maguk alá temetnek. Fönn a levegőben alig hallani valamit a lármából, mintha szenet dobnak a pinczébe, úgy hallatszik föl a bombák robbanása. A láng és füst azonban fölszáll. Így pusztult el Newyork. Az első nagy város volt, amely annak a hatalmas erőnek az áldozata lett, amelyet a tudományos technika teremtett. Amerre a léghajóraj haladt, pusztulás, lángtenger, halálhőrgés és rombadől épületek törmeléke jelzi az utat. Newyork egy fűztenger volt, amelyből nem lehetett menekülni... Mindez egyelőre csak fantázia. De senki sem tudhatja, meddig marad csak annak?

SZINHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

(*) **A Nemzeti Színház igazgatóválsága.** Somló Sándor igazgatásának első napjától kezdve kísért a Nemzeti Színház igazgatóválságának híre. Sokan vannak, akik a mai állapotokkal nincsenek megelégedve és nem csekély azok száma sem, akik az igazgatói székbe szeretnének ülni. Mindezek unos-untalan szönyegre dobják azt az igazgató hírt, hogy „Somló Sándor távozik”. Amennyiben a világon semmi sem stabilis, még kevésbbé örökké tartó, nagyon természetes, hogy Somló Sándor távozásának híre előbb-utóbb csakugyan megvalósul. Most, hogy a Nemzeti Színház ideiglenes hajlékba költözik, újra aktuálissá lett az igazgató kérdés s majdnem a határozottság színébe öltözve kerül ismét homlokterbe. E szerint Somló Sándor külföldi utjából hazahívatott s egyelőre Lublón várja be a miniszteri intézkedést. Állítólag Tóth Imre főrendező vennie át a Nemzeti Színház igazgatását és Somló Sándort kárptólásul a színház örökös tagjává neveznék ki s véglegesítének az Országos Színművészeti Akadémia igazgatói állásában. Egy esti lap munkatársra felkereste Molnár Viktor államtitkárt, aki az igazgatóválságról a következő kijelentéseket tette:

— Már a tél derekán komoly formában foglalkozott a kultuskormány azzal, hogy Somló Sándor helyett, akit folytonos támadások értek, más igazgatót állít a Nemzeti Színház élére. A kultuszminisztérium már ekkor sem kutathatta azt, hogy Somló Sándor ellen intézett támadások mennyiben jogosultak, mert az volt az álláspontja, hogy a Nemzeti Színház igazgatói székében olyan embernek kell ülnie, aki a közvélemény bizalmát is bírja. Ekkor azonban elodázódott a kitört válság elintézése, mert a minisztérium nem látta alkalmasnak azt az időpontot arra, hogy új igazgatót nevezzen ki. Részint az a körülmény, hogy a műsor már az egész évre meg volt állapítva, másrészt az is, hogy a Nemzeti Színház ideiglenes elhelyezésének kérdése sem oldatott még meg, egyenesen megátolták az igazgatóválsítás keresztülvételét. Most, hogy az elhelyezés kérdése megoldást nyert, természetesen felszínre vetődött az igazgatóválsítás kérdése is s rövidesen megoldást fog nyerni. Többet egyelőre erről a dologról nem nyilatkozhatom.

(*) **Nyugat.** E legelőkelőbb irodalmi folyóiratnak legújabb száma a következő tartalommal jelent meg: Schöpflin Aladár: A magyar nóta. — A dy Endre: Versek. — Nagy Lajos: Séta régen (rajz). — Lukács György: Kassner. — Lengyel Géza: A művész adója. — Balázs Béla: A csend (mese). — Gellért Oszkár: Elvéhéd Jézus (vers). — A Függetlenség: Ambrus Zoltánról Fenyő Miksa, Schawróll, Ibsenről Bárdos Artur irt. — A Nyugat előfizetési ára negyedévre 20 korona. Kiadóhivatal: V., Mérleg-utca 2.

(*) **Környel Béla az Operaház tagja.** A Népszínház válságából a szerencsétlen műintézet egyes tagjai előnyösen szabadulnak. Így, például Környel Bélát, az ércshangu tenoristát, az a szerencse érte, hogy szeptembertől hosszabb időre szóló szerződést kapott a m. kir. Operaházhoz. Környel a „Carmen”-ben, mint Don José mutatkozik be az Opera közönségének.

(*) **„Az ördög” Amerikában.** Hartfordban, az Egyesült-Államok, Connecticut államának székvárosában próbálták ki — amerikai szokás szerint — Molnár Ferencz világhírű utját járó vígjátékának hatását. A „Parson's Theatre”-ben folyt le az érdekes bemutató. A „The Cloven-Foot” — ez „Az ördög” angol czime s körülbelül a „lóláb”-nak felel meg. A czimszerepet egy Stevens nevű színész játszotta közepesen. A németből rosszul fordított és rosszul játszott darab tulajdonképpen Hartfordban állotta ki a tűzpróbát, mert az ottani közönségnek így is tetszett. Sajnos arról senki se gondoskodott, hogy a szerző magyar volta kidomboríttassék. A színlap szerint The Cloven-Foot — záriel közt (Der Teufel) — szerzője Herr Franz Molnár és a darab személyeit is a német fordítás szerint német nevekkel látták el. Amerikában élő honfitársaink felvilágosíthatnák a színházi intézőket, mielőtt „The Cloven-Foot” megkezdené amerikai diadalutját.

(*) **A csókkirály” sikere.** Orbán Dezső és Sztojanovics Jenő szellemes meséjű és dallamos zenéjű operetteje meghódította a Budai Színház közönségét. „A csókkirály” minden előadására megtelik a tágas nézőtér és Albea Erzsébet, Földi Frida, valamint a többiek is zajos sikerrel játszzák hálás szerepeiket.

6 visit Fénykép 1 f50
HUNNIA FÉNYKÉPESZ.
BUDAPEST, KÁROLY-KÖRUT 6.

FŐVÁROS.

(*) **A fővárosi hivatalnokok fizetésrendezése.** A székesfővárosi alkalmazottak szövetsége fölhívására az ideiglenes hivatalnokok tegnap a ferencvárosi függetlenségi körben, Kerecsényi Károly elnöke mellett értekezletet tartottak, melyen a most életbe lépett fizetésrendezést tárgyalták. Megnyugvással fogadták a fővárosi törvényhatóság intézkedését, melylyel őket ideiglenes állásukban véglegesítették. A fizetésrendezés kérdését azonban csak kezdetnek tekintik, minthogy ez csak részlegesen teljesíti jogos kívánalmaikat. A lakbérre vonatkozóan, melyet most utólag kapnak meg, azt határozták el, hogy a polgármestert memorandumban arra kéri, hogy ennek előlegesen való kiifizetése érdekében a közgyűlés elé javaslatot tegyen. Együttal tisztázni kívánják azt a kérdést is, vajon az ideiglenes hivatalnokok fizetését 1000 koronától tiltsák-e le, vagy pedig úgy, mint a végleges hivatalnokoktól. Mivelhogy az ideiglenes hivatalnokok azzal, hogy fogadalmat tettek és csak fegyelmi uton bocsáthatók el, tulajdonképpen végleges hivatalnokokká válnak. Ez ügyben Nagy Dezső orsz. képviselő közbenjárását kérték fel, aki ez ügyben a bíróság határozatát fogja provokálni. Végül a kereskedelmi minisztertől a félúru vasuti kedvezményt kéri tekintettel arra, hogy a véglegesített szolgák is részesülnek e kedvezményben.

(*) **Statisztika a szekundáról.** A fővárosi iskolák értesítői immár mind napvilágot láttak s összeállítható belőlük az eredmények statisztikája. A főváros tizenkilenc középiskolájában az iskolaév végén vizsgálá-

tot tett 10,133 diák és ezek közül 2074 tanuló szekundás bizonyítványt vitt haza. Eszerint a tanulók 20.7 százaléka bukott meg, azaz minden ötödik tanuló elvesztette egy esztendejét, ha ugyan nem egész jövőjét és szüleinek sok minden reményét. Régebbi években a bukkottak nagy része csak egy tárgyból nyert elégtelent és így javítóvizsgálatot tehetett; ezuttal azonban a 2074 bukott diáknak több mint a fele több tárgyból bukott. Számszerint egy tárgyból nyert elégtelent 992, több tárgyból 1082 tanuló. Mig tehát az első csoport az összes diákok 9.9 százaléka, addig a végleg bukkottak 10.8 százalékig emelkednek. Minden tizedik diák tehát úgy bukott meg, hogy még javító vizsgálatot sem tehet. Elmondhatjuk tehát, hogy tanulósergünket a bukás valósággal megtizedelte.

Amennyiben a tanulás eredményét nemcsak a bukkottak arányszámából kell megítélni, vegyük számba a többi osztályzatok arányszámait is. A vizsgálatot tett 10,133 diák közül jeles lett 606, azaz 6 százalék, jó 1634, azaz 16.3 százalék, elégséges 5649, azaz 56.5 százalék, megbukott 2074, azaz 21 százalék. A legszomorúbb ebben a statisztikában a közepesnél rosszabb tanulók az elégségesek nagy arányszáma. A tanulóknak több mint a fele csak elégségest tud szerezni és alig ötöd részük tud fölemelkedni a jóig és jelesig. Ha a mérleget külön a gimnáziumi és külön a reális-kolai tanulókra csináljuk meg, akkor konstatahatjuk, hogy gimnáziumokban mégis jóval különb az eredmény. Jeles volt ugyanis a gimnazisták 6.9 százaléka, a realistáknak már csak 3.5 százaléka. Jó volt a gimnazistáknak 17.4 százaléka, a realistáknak már csak 13.2 százaléka. Elégséges volt a gimnazistáknak 55.3 százaléka, a realistáknak pedig 60.1 százaléka. Ebben a fokozatban tehát már vezetnek a realisták, hogy aztán a bukkottak között is megtartsák szomorú elsőbbségüket. Ugyanis egy tárgyból volt elégtelen a gimnazisták 9.3 százaléka és a realisták 11.7 százaléka. Végül több tárgyból volt elégtelen a gimnazisták 10 és a realisták 12.7 százaléka. Eszerint a realisták közül minden negyedik tanuló bukott meg, holott a gimnazisták közül nem is egészen minden ötödik. A jó és jeles fokot a gimnazisták közül minden negyedik, a realisták közül csak minden hatodik tanuló érte el. Az összes gimnáziumi osztályzatok átlaga 2.9 (nem egészen elégséges), a reálisoké 3.3 (rosszabb az elégséges). Egyszóval nincs olyan fokozat, a melyben a realisták a gimnazisták mögött ne maradnának. Ezt pedig nem az iskolafajnak kell tulajdonítani, hanem annak a mesterséges kiválasztásnak, a melylyel a szülők rendszeren kisebb tehetségű és gimnáziumban el nem helyezhető gyermekeiket viszik reálisokká.

(A ferencvárosi függetlenségi pártkör nyári vacsorái. A ferencvárosi függetlenségi és 48-as pártkör tegnap este politikai vacsorát tartott, amelyen a husdrágaság és a közeli iskolaszéki választások kérdésével foglalkoztak. — Dr. Győri István, Siposs Ágost és Hajdók István fővárosi bizottsági tagok támadták a főváros közzgazdasági politikáját, melylyel a klikkek a polgárságot a hatósági közvetítők kezei közé juttatták. A közeli iskolaszéki választásokat tartják erőpróbanak a jövő évi községi választásokra nézve, amikor a mostani rendszert meg kell dönteni. Ezért az iskolaszéki választásokra való szervezkedésre hívják fel a polgárságot. A legközelebbi pártvacsorát július 23-án, csütörtök este 8 órakor Kreis István vendéglőjében (Ranolder-utca 9.) tartják, melyre a fővárosi kerületek vezető férfait is meghívják.)

(Makadám-utak locsolása olajjal. A székesi város közlekedési igazgatóságának a javaslatára, a külterti makadám utvonalonok megindult a kísérletezés az iránt, hogy a vízzel való locsolást, úgy amint az több külföldi nagy városban történik, olajjal helyettesítsék. Az eddigi próbák nagyon szépen beváltak; a makadám-utakat az olajjal való öntözés után négy-öt napra sem lepi el a por. Közlekedés után négy-öt nappal fognak ilyen kísérletet tenni.)

(A lóvágóhid költségvetése. Ma délelőtt ülést tartott a közbizottság felügyelő bizottság, M. E. B. Béla tanácsos elnöklése mellett: előadó Vajna Ede fogalmazó volt. Megállapították ezuttal a lóhus-üzem jövő évi költségvetését. E szerint a kiadás 811,400 koronában mutatkozik, a bevétel pedig 814,850 koronában; úgy tehát a bevétel többlet 3450 korona. A főváros hatósága a lóhúst 80 fillérért árúsítja, bármely hus-fajtájából. Ebből kitűnik, hogy a főváros, a lóhus elárúsításával csak a saját költségeit számítja; amennyiben pedig az üzem mégis fölösleggel járna, ezt az intézmény fejlesztésére és a lóhus árának a leszállítására fordítják. A fővárosban ezidő szerint 16 lóhúst kímérő szék működik és az elmúlt évben 500 lovat vágtak le. A bizottság a bejelentést örövendetes tudomásul vette.)

Nyilt-tér

rovatban közzöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

KRONSTEINER-féle új

Zománez-homlokzat festékek

Zöld különféle színű festékek, vizzel felkeverendő, mosható vihar- és tűzálló, zománczerős, mégis enyhe, egyzse mázolás elegendő és jobb mint az olajfesték. — Homlokzatok, beltérletek stb. legelőcsbb megmázolása. Festési költség négyszögmeternként 2/3 krajczár. **Meglepő eredmény. — Viharálló homlokzattfesték, mézszíró olajfestéshez hasonló 49 színben kilogrammonként 12 krajczártól felébb. — Kérjen ingyen mintalapot, mintakönyvet stb.**

Kronsteiner Károly Wion, Hauptstr. 120

Bécsi egészségügyi kiáll. 1906. Állami díj, díszoklevél, aranyérem.

Serravallo China-Bor vassal.
Kapható a gyógyszerárakban 1/2 liter 2.60 K, 1 liter 4.80 K, palackokban. 27887

Vérgyógyítás.

Hemopatia

Uj, eredeti gyógymód, mely rendkívül sikerrel alkalmazható köszvény-, asztma-, görvélykór-, szívdült gyomor-, bél- és idegbajokban (neurasthenia) és némely fontosabb borbajban (pl. Lupus). Biztos védelem szélhűtés és elmozavar ellen. 18 évi tanulmányozás és alkalmazás után most szás leg szás teljes gyógyulással számol be.

E gyógymód megalapítójának és egyedüli képviselőjének Dr. Kovács J. orvost (Hemopatia) tisztelettel ajánljuk.
Budapest, V. Váci-körút 18. szám alatt.
Rendelés naponta 9-11-ig és 3-5-ig. Díjazott levélre válaszol. — Betegeket intézetén kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógymódja.

Szt.-Lukácsfürdő gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely.

Természetes forró-meleg kénforrások. Iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kád- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos penzió. Csusz, köszvény, idegborbajok, lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a

Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága Buda.

Dr. HANNAT GYULA

Tüdőbajosok rendelő-intézete

Inhalatorium Budapest, Rákóczi-ut 82. sz.
Tüdő mellbajok, tüdővész, tuberkulózis, vérképes, tüdőcseruhulló, káros eredményű gyógyítást inhalálószókkal és szőrumotoltásokkal.
Rendel: 11-12 és 2-4-ig.

SERRAVALLO CHINABOR vassal,

Kapható a gyógyszerárakban 1/2 Lt. 738
K 2.60, 1/1 Lt. K 4.80 palackokban. 5733
gyengélkedőknek és lábadozóknak kitűnő ízű.

SPORT.

Londoni levél az olimpiádról.

— Saját tudóstónktól. —

London, július 16.

Borongós hangulatban, szomoruan, majdnem elkeseredetten veszem kezembe a tollat, hogy küldött száraz tudósításaim mellé végre egy kis reflexiót írhattak. Úgy érzem, hogy nehéz munkára vállalkoztam: a kiábrándulás tolmácsolására. De meg kell lennie előbb-utóbb — s tán jobb is előbb, mint utóbb. Hát bizony csalódtunk, keservesen csalódtunk s minél hosszabb ideig nézzük ezt a gyönyörű világversenyt, annál jobban érezzük azt, hogy kétségbeesítően nagy fellegvárakat építettünk mi magunknak odahaza, amelyek most mind a porba hullanak. Keserű elégtétel ez nekünk, akik mindig azt hangoztattuk, hogy kevesebb embert, csak az érdemeseket küldjünk ki, de azokat hozzuk ki korábban és lássuk el jól. Persze odahaza a tömegkiküldés tetszett, a hatvan egyforma kék ruha és tán még egyéb is. Későn eresztettek ki bennünket s most sorainkból egyre-másra dőlnek ki a legjobbak a klíma és a koszt miatt. Hova lett Kóczán, reményeink osztatlan letéteményese? Hát bizony nagy keservesen megdobta a 34, azaz harmincznégy métert. Ő, aki odahaza ötvenhét métereket dobált.

Mi ennek a rettenetes hanyatlásnak az oka? Hát a rossz tréningbeosztás — ezt rögtön kisíti mindenki; azt azonban kevesen tudják, hogy a mi nagy garral hirdetett próbálkozásaink összes gerelyeredményei hamisak, mert a gerely vége le volt fa-

ragva az ujjak számára, míg az angol gerely nincs lefaragva. Bizony a sok hü-hó közepette nem ártott volna ez irányban is érdeklődni Londonban. Az igaz, hogy mesés pechünk is volt s valósággal sirni tudtunk volna, mikor Kóczán semmire sem tudott menni. Hjah, szívesen elengedtük volna az otthoni 57 m.-est, csak itt dobott volna 55-öt. Persze, odahaza az intézők csak a rekordokat hajszolták s így letörtették a legjobb emberünket.

Aztán van még egy nagy hiba. Csodálkozással olvasom ugyanis a hazaküldött hivatalosokból, hogy az ellátás egyenesen „pompás”. No persze, de nem a versenyzőknek, akik között általános a panasz, hogy a teljesen felforgatott étkezési rend igen károsan befolyásolja őket. Igen nagy a reggeli és gyenge az ebéd. A mi magyar gyomrunk viszont kis reggelit és kiadós ebédet kíván. Már most a nehéz reggeli a gyomrukban van a délelőtti előversenyek alatt s 20-30%-al elgyöngíti a versenyzőt. Ezért szerepe-lünk délelőttöként olyan gyengén. A sok cziczoma helyett bizony inkább azt csinálták volna meg, hogy magyar módra élhetnének, amiként gyermekkorunk óta megszoktuk. Na, persze, urak vagyunk; szép a ruhánk; mi azonban sokkal szívesebben vennők, ha kevesebb különlegességgel, de annál nagyobb sporttartalommal szerepelhetnénk. Mert hát bizony, az amerikaiak és a svédek vezetői tán kevesebbet paroláznak, de a közvélemény, a milliányi nép, az csak róluk beszél. Az egész olimpiád Anglia—Amerika mesés viaskodása és az angol-szászfaj óriási diodala. Csak a svédek és az északi népek tűnnek föl. Sokat tudnak; különösen tornában: de sokkal jobban helyén is van a szívük. Nyugodtan küzdenek, míg a micink örült drukkban várják a startot. Bizony sokat levon az erőnköb. Vezetőink sem csökkentik az általános drukkoltást. Pedig nem ártana egy kis gondot fordítani a lelkiekre is.

Hallom, dicsekszenek a „levelek” az uszóinkkal. Bezzeg, most jók vagyunk azoknak, akik nemrég még Drubinát és Lovast is inkább kiküldték, mint Fülöpöt, akinek hiányát de nagyon érezzük!...

Aztán kinos látni azt is, hogy az összes illetékes tényezők mennyire „vállvetve dolgoznak”. Sztankovits Szilárd, a MASz. titkára, a MASz. és MOB. atlétikai szakosztályának elnöke a tribünről kénytelen nézni a versenyt, nem kis csodálkozására a magyar gárdának és a külföldi szaktekinélyeknek, akik őt már a korábbi versenyekről ismerik.

Sok irni valóm lenne még. De mára elég ennyi a keserüből. Várjuk Halmay és az uszóistaféta győzelmét, mert a többitől már lemondunk. Hanem azért ne legyen csüggedés otthon. Hibák vannak bőven: de azért még sem vagyunk utolsók. Csurran-cseppen itt is, ott is. Hasznunkra fordíthatjuk a vereséget is, ha — akarjuk. Az eddigi eredmény az, hogy azok, akik a sok hivatalos reménykedésben hittek — csalódtak: de szégyenkezésre okunk nincs!

A július 15-iki versenyek eredményei a következők:

Gerelyvetés szabadstílus. 1. Lemming (svéd) 54.43 m. 2. Davizes (görög) 51.35 m. 3. Halse (norvég) 49.72 m. Indultak 38-an.

A 100 km. kerékpárverseny előfutamát Hansen (svéd) nyerte 2 ó. 50 p. 21 2/3 mp.

A 400 m-es uszás első középfutamában Las Torres és Hajós kerültek. Indult még rajtuk kívül Taylor (ang.), Battersby (ang.), Scheff (Ausztr.). Az első 100 m.-nél Scheff van elől. Idő 1 p. 18 mp. 2. Taylor, Las-Torres 1 m.-el hátrább. 200 m.-nél Battersby van elől, majd Scheff és Taylor, Las-Torres 5 m.-el hátrább. Idő 2 p. 45 2/3 mp. Las-Torres és Hajós mindjobban lemarad. 300 m.-nél Scheff és Taylor egyszerre fordulnak. Idő 4 p. 14 2/3 mp. Rettenetes erős küzdelem fejlődik kettőjük közt, végül is Scheff győz egy pár cm.-el. Idő 5 p. 43 2/3 mp. 3. Battersby. 4. Las-Torres. 5. Hajós, 15 m.-el elmaradva.

II. közép futam. Tőlünk Zachár indul, de 150 m. után, nagyon gyengén uszván s a tempót nem bírván, feladta. 1. Beaurpaire (Ausztrália) 5 p. 44 mp. 2. Foster (ang.) 5 p. 52 1/2 mp. Indult még Radmilovic (ang.) 100 m., ideje 1 p. 12 2/3 mp., 200 m.-é 2 p. 42, 300 m.-é 4 p. 16 2/3. A döntőben tehát Scheff, Taylor, Beaurpaire és Foster fognak indulni.

3 angol m.f-es csapat versenydöntője. Indul az angol, amerikai és francia csapat. Egyéni beérkezés. 1. Deakin (angol) 14 p. 39 2/3 mp. 2. Raberson (angol) 14 p. 41 mp. 3. Coales (angol) 14 p. 41 1/2 mp. 4. Eisele (amerikai) 14 p. 42 2/3 mp. 5. Wilson (angol) 14 p. 53 mp. 6. Bouag (amerikai) 14 p. 55 mp. Győztes csapat Anglia 6 ponttal. 2. Amerika. 3. Franciaország.

5 angol mf.-es sikiútás. I. előfutam. Indulnak: Ragneau (francia), Hefferon (Délafrika), Coales (Angol), Blake (Ausztrália), Svanberg (Svéd). Az első mf. ideje (4 p. 42 mp.) Coales vezetése mellett. 2 angol mf. ideje 10 p. 2¹/₂ mp., 3 angol mf. 15 p. 10¹/₂ mp. 1. Svanberg (Svéd) 25 p. 46¹/₂ mp. 2. Hefferon (Délafrika). Az angol feladta.

II. előfutam. 1. Voight (Angol) 150 m-el nyerve. Idő 26 p. 13¹/₂ mp. 2. Bellars (Amerika). Az előfutamok első és második helyezettei kerülnek döntőbe.

III. előfutam. Indulnak Hall (Amerika), Carr (Amerika), Landquist (Svéd), Nettelbeck (Német), Braams (Holland), Jorgensen (Dán). Első ang. mf. 5 p. 7¹/₂ mp., 2 ang. mf. 10 p. 32¹/₂ mp., 3 ang. mf. 15 p. 53¹/₂ mp. 4 ang. mf. 21 p. 26¹/₂ mp. A svéd Landquist elejétől vezet. 1. Landquist (Svéd) 27 p. 1¹/₂ mp. 2. Carr (Amerika) 40-vel. 3. Jorgensen (Dán).

IV. előfutam. Ind. Keyser (Francia), Meadows (Kanada), Tait (Kanada), Petterson (Svéd), Lisandier (Francia), Murphy (Angol), Deakin (Angol), 1 ang. mf. 4 p. 49¹/₂ mp., 2 ang. mf. 9 p. 59¹/₂ mp., Deakin, ki reggel 3 ang. mf.-es csapatversenyben első lett, 2 mf után feladta, így Tait is. A 3 ang. mf. 15 p. 12 mp. Keyser (Francia) 3 ang. mf. után feladja. A 4 ang. mf. 20 31¹/₂ mp. Az ir Murphy itt már 120 m-el vezet. 200 m-re hátrább a svéd Petterson. 1. Murphy (Angol). Idő 25 p. 59 mp. 2. Meadows (Kanada). 3. Petterson (Svéd). 4. Lisandier (Francia).

V. előfutam. Indulnak: Fitzgerald (Canada), Lynch (Ausztrália), Vosbergen (Holland), Trube (Amerika), Wiegant (Svéd), Roberston (Ang.), Stevenson (Ang.). Az első angol ideje 4 p. 52¹/₂ mp. Roberston vezet. 2. angol ideje 10 p. 2¹/₂ mp. 3 ang. m. f. 15 p. 18¹/₂ mp. Lassankint mind kiállanak s a vezető Roberstonon kívül csak Fitzgerald (Can.) és Stefenson kiúznak. A 4 ang. mfd. ideje 20 p. 37¹/₂ mp. 1. Roberston (Ang.) 25 p. 50¹/₂ mp., 2. Fitzgerald (Can.). A canadai a verseny után összeesett, de hamarosan magához jött.

VI. előfutam. Ind.: Galbraith (Kan.) Owen (A), Lovas (Magy.), Nejedly (Cseh). Owen és Galbraith sokáig együtt mennek, míg Lovas és Nejedly mindjárt elmaradnak. Az első ang. ideje 4 p. 46¹/₂ mp. Itt Lovas 300 m-rel el volt maradva. A 2. ang. ideje 9 p. 56 mp. Lovas 450 m-rel elmarad és feladja. 3. ang. ideje 15 p. 19¹/₂ mp. 4. ang. 20 p. 5¹/₂ mp. Győztes Owen (Ang.) 26 p. 12 mp., Galbraith (Can.) 27 p. 23 mp., 3. Nejedly 28 p. 30 mp.

Toldi negyedik a világbajnokságban. (Távirati jelentés.) Éjjel jelenti táviratilag londoni munkatársunk, hogy a

200 yardos mellúszó világbajnokság döntője a következő eredménnyel végződött:

Világbajnok: F. Holmann (Anglia) 3 p. 9¹/₂

mp. Második: W. W. Robinson (Anglia). Harmadik: P. Hanson (Svédország). Negyedik: Toldi Ö. (Magyarország).

Kottingbrunni versenyek.

— Első nap. —

Holnap kezdődik a kilencz napra terjedő kottingbrunni meeting, melynek három kimagasló versenye van és pedig a háromévesek részére kiírt Schönau-díj, mely a monarchia legjobbban dotált gátversenye, a 40.000 koronás Császárdíj hároméves és idősebb steherek részére és a Helenenthal díj, melyben évről-évre a legfiatalabb éviárat pályán még nem szerepelt legjobb képviselői mérkőznek a gazdag díjért. Ezen versenyek közül a holnapi első napon a 30.000 koronás Schönau-díj kerül dűlőre, melyben a következő indulókat várjuk a starthoz:

Recolte	lov.	Slinn
Sturm	"	Csompóra
Floridsdorf	"	Kapousek
Vesztegető	"	Huxtable
Majális	"	Sheibal
Macarsca	"	Aylin
Palma	"	Dillon
Mimosa	"	Fejes

Ezek közül a négy utóbbi kancza és tekintetbe véve azt, hogy a díjat tizenkét évi fennállása óta csak egyetlen egyszer sikerült kanczának és pedig Leptosynenek megnyerni, ezáltal is eltekintünk tőlük és a győztest a négy mén között keressük. Sikformájukat tekintve, Floridsdorft és Recoltét tartjuk a legjobbaknak és minden jel oda mutat, hogy a győztes közülük fog kikerülni. Tekintve azonban, hogy a Mattausch-ló vezérlete az ezen metiérben oly kiválóan ügyes Slinnre lesz bízva, azt hiszszük, hogy a holnapi Schönau-díj győztesének első sorban is a pompásan ugró és gyors

Recolte-t

kell megvernie, mely feladatára leginkább Floridsdorft lenne hivatva Sturm előtt, míg esetleges meglepetést Vesztegető okozhat.

Jelöltjeink:

- I. Reine Oh Pardon.
- II. Secinka - Fabelhaft.
- III. Recolte Floridsdorf.
- IV. Mirabeau - Rugany.
- V. Ganna - Tacitus.
- VI. Slinnka - Fairhal.
- VII. Validol - Don ist.

() A mal folyamregatta. A vasárnapi távevezős-versenyre a „Magyar Evezős-Egyletek Országos Szövetsége" kísérő csavargózt bérlet, melyre korlátolt számban jegyek 2 korona árban az Evezős Egyleteknél és ha még rendelkezésre maradna, a hajón kaphatók. A csavargózs délután háromnegyed négy órakor a Margit-híd budai oldalán levő csavargózs-állomásról indul. A verseny szenczációja a Pannonia mesés junior nyolczasának találkozása lesz a Duna szeniorjaival. A Pannonia már két ízben is sikerrel szállt szembe a Dunával, amely most a 4000 m-es távon akar revánsot venni.

() A newyork-párisi autombilvereny. A Newyork-párisi autombilverenyen a német Protosgpkoci érkezett ma reggel elsőnek Niani-Nowgorodba.

Lawn-tennis, Football, Diabolo

Angol és magyar sport és nyári játékok. Lawn-tennis felszerelések. Hitelesített athlétikai sportcikkok. Tornaszerek. Uszó övek. Fegyvert és szódagépek. Hintá és nyugtatók. Nyaratokba és fürdőbe való székességi cikkek és szórakoztató játékok. Lampios magnesium látkya. Tombola.

VERTÉSZ TÓDOR, BUDAPEST, IV. KRISTÓF-TÉR

TÖRVÉNYSZÉK

§ Esküdtbíróági elnökök. A szezedi ítélőtábla elnöke a szabadkai törvényszéknél az 1908. év hátralévő tartamára az esküdtbíróág elnökévé dr. Salánky József törvényszéki bírót, helyettesévé dr. Joczics Milorád törvényszéki bírót jelölte ki.

§ A hajduszoboszlói váltóörök. A hajduszoboszlói nagy vasuti szerencsétlenség miatt vizsgálóbíró a letartóztatott Nagy József és Somogyi Lajos váltókezelőket vizsgálati fogságba helyezte. A debreczeni törvényszék vádtanácsa a felebezést elutasítva, a vizsgálóbírói végzést helybenhagyta.

§ Szabadlábrahelyezés. A fővárosi rendőrség pár nappal ezelőtt hitelezési család miatt letartóztatta Grünfeld Miksa pálinkamérőt, aki ellen a Zwack és társa budapesti cég és több hitelezője azt a feljelentést tette, hogy nagyobb értékű árut vett tőlük hitelbe s azután üzleteit az apósa nevére íratta át. A vádtanács ma dr. Baumfeld Lajos védő kérelmére 1200 korona óvadék ellenében szabadon bocsátotta a korcsmárost, az eljárást azonban tovább folytatják ellene.

§ Orosz hagyaték a magyar bíróság előtt. Érdekes ügyben hozott a minap határozatot a pécsi kir. Itélőtábla. A hatvanas években gróf Mlodeczky Matstáv lengyel arisztokrata, akinek Oroszországban nagykiterjedésű birtokai voltak, politikailag kompromittálta magát és attól való félelmében, hogy az orosz császár birtokait elkoboztatja, megkérte Lembergben szolgáló rokonát, lovag Ursinszki hadnagyot, hogy segítsen rajta olyképpen, hogy az orosz birtokokra másfél millió rubel adósság erejéig vezessen betáblázást a saját nevében, hogy az esetleges elkobzás esetére is védve legyen a grófi család. A hadnagy szívesen megtette ezt a szolgálatot a grófi családnak. Husz év múlva a politikai viszonyok nyugodtabbak lettek s a gróf özvegyét, Dorottya grófnét, nyugtalanította, hogy a birtokokon az időközben kapitánynya lett lovag Ursinszki javára másfélmillió rubel váltóadósság van bekebelezve. Felkérte lemergi ügyvédjét, hogy Ursinszki-vel rendezze a dolgot. A kapitány az ügyvéd felkérésére készséggel kijelentette egy közjegyzői okiratban, hogy a bekebelezett váltóadósság valójában sohasem állott fenn s így neki abból igénye nincsen. Ezen közjegyzői nyilatkozatra az özvegy grófnénak annál is inkább szüksége volt, mert a váltókat annak idején a gróf elbocsátott jószágigazgatója magához vette s féltő volt, hogy visszaéléseket követ el azokkal. A szívességgel szemben azonban a kapitány is szívességet kért és kapott is ez alkalommal, amennyiben a grófnő kifizette a kapitány 30.000 koronát kitevő adósságát s még 5000 koronát is adott neki. A kapitány ezen összegekről — mint a perben mondja — a forma kedvéért aláírt egy kötelezvényt, de valójában ezt a pénzt ő ajándékban kapta. A grófnő végrendeletében sehol nem is emlékezett meg erről az időközi kamatokkal 50.000 koronára szaporodott állítólagos követelésről, pedig a végrendelet még az apró ingóságokról

Schicht szarvasszappana
a
legjobb

Fehérneműm' irgyellik,
Benne egy folt sem létezik;
S hogy oly szép fehér,
Megmondom miér':
Szappant csak Schichttől vegren,
S az is szarvas jegyű legyen.

Minden jó, anya

Iszonyúan a kelengyén kívül még a következő igen értékes tanácsot fogja adni: Övd fehérneműdet a közönséges, jöllehetős szappanoktól. Csakis Schicht szarvasszappanával moss, akkor finom selymes vásznaid, a kényes csipkék és, puha flanellek, valamint a többi fehérnemű is, legyen az fehér vagy színes, finom vagy durva, olyan marad mint az új, mert Schicht szarvasszappana kiműli és konszerválja a szövetet. Ha minden tisztítási célra kizárólag Schicht szarvasszappant fogod használni új otthonodban, sok fáradságot, munkát és pénzt fogsz magadnak megtakarítani.

Tisztasága 30.000 koronával szavatoltatik.

is kifejezetten intézkedik. A grófnő halála után fia, gróf Mlodeczky László, aki az ingókat örökölte, beperelte a kapitányt a szinleges kötelezvény alapján. A nagykanizsai törvényszék meg is ítélte a követelést, míg a pécsi kir. Itélőtábla kimondotta, hogy a kapitány a marasztalási összeget nem köteles kifizetni, hanem a csáktornyai járásbírósnál, mint hagyatéki bíróságnál, csak letétbe helyezni. A Tábla ítéletét azzal indokolta, hogy a gróf, alperes, tagadásával szemben nem tudta bizonyítani, hogy ő ezen követelésre nézve az özvegy kizárólagos örököse s így az orosz grófnő hagyatékához tartozó követelésre nézve a csáktornyai kir. járásbírósnál, mint hagyatéki bíróság, a többi örökösök meghatalmazása után lesz hivatva határozni, hogy az örökösök mely arányban illeti meg. Az alperes kapitány a Tábla ítéletét dr. Török Sándor ügyvéd útján megfellebbezte a kir. Kuriához, amely a nyári szünet után dönt végső fokban az orosz grófnő hagyatéka ügyében.

§ A tanító fegyelmi joga. Érdekes határozatot hozott a minap a Kuria. Az eset, amely a határozatot provokálta, a következő: L. T. magyar-csanádi tanító egy hat éves fiút, aki az osztályában rendetlenkedett, lefektetett a székre és egy nádpálczával háromszor alaposan ráhúzott. A kis fiút édesanyja az orvoshoz vitte, aki két napi gyógyulást kívánó könnyű testi sértést konstatált. Erre az anya könnyű testi sértés vétsége miatt feljelentette a tanítót, akit a makói járásbírósnál harmincz korona pénzbüntetésre ítéltek. A szegedi törvényszék megsemmisítette a járásbírósnál ítéletét és a tanítót felmentette, mert „a könnyű testi sértést házi fegyelmi joga gyakorlása közben követte el s ez a cselekménye a btkv. 313. szakasza értelmében büntetés alá nem esik.” A koronaügyész a jogegység érdekében pörorvoslattal fordult a Kuriához és a legfelsőbb bíróság — mint az Ügyvédek Lapja írja — törvényt sértett akkor, amikor a vádlottat felmentette.

Kétségtelen ugyan — ugymond a Kuria a megokolásban — hogy a tanító a tanítására és felügyeletére bízott tanítványai ellen az iskolai rendnek és fegyelmenek azok részéről való megzavarása esetében fegyelmi büntetéseket alkalmazhat, mert ezek alkalmazására való jogosultság nélkül a növendékek oktatásában és nevelésében álló hivatásának nem felel meg; az iskolai rendet és fegyelmet nem tarthatná fenn. A tanítót ezek szerint növendékeivel szemben bizonyos fegyelmi jogkör kétségtelenül megilleti s a fennálló törvények és rendeletek a tanítónak ezt a fegyelmi hatalmát kifejezetten el is ismerik. Ámde ez a fegyelmi jogkör, melynek tartalma nem azonos a házi fegyelmelekre való jogosultsággal, a növendékek testi megfenyítésére nem terjed ki, annál kevésbé terjed ki a növendékeknek olyan bántalmazására, amelyből testi sértés származik. A testi fenyíték alkalmazása ugyanis a fennálló törvények és rendeletek intézkedéseibe ütközik. Nyilvánvaló ezekből, hogy a népiszkolai tanító a tanítására és felügyeletére bízott iskolai növendékeivel szemben testi sértést előidéző fenyíték alkalmazására nem jogosult, hogy tehát tanítványának testi sértést okozó bántalmazásával az őt megillető fegyelmi jogkör tullepi, amiből következik, hogy a btkv. 313. szakaszának az a rendelkezése, mely szerint a házi fegyelmelekre jogosított személy által, annak gyakorlatában elkövetett könnyű testi sértés miatt büntetésnek nincs helye, a népiszkolai tanító által növendékén elkövetett könnyű testi sértés esetében nem alkalmazható.

§ Dühös kortesek. Az aradmegyei, világosi választókerületben két évvel ezelőtt a függetlenségi Gabányi Miklós és a román tuzók jelöltje, Pop-Csicsó István küzdöttek a kerület mandátumáért. Az oláh jelölt érdekében különösen a tanítók, papok és ügyvédek korteskedtek és szidták a magyarokat. Hotován Jakab ügyvéd, Jerkosán János görög-keleti lelkész és Rosu György földmives voltak a legszajásabbak. Izgatás miatt a vádlottak padjára

kerültek s az aradi törvényszék az első kettőt három heti, utóbbit pedig két heti államfogházra ítélte. Pop-Csicsó István, a vádlottak védője megfellebbezte az ítéletet. A nagyváradi királyi tábla meg is változtatta és a vádlottakat felmentette.

Értse meg jól

az Ódol egészen sajátos hatásának óriási fontosságát: míg a többszaj- és fogtisztító szer tisztán csak a szájból tisztít, addig az Ódolnak határozottan tartós hatása van, mely a fogak tisztítása után ismét huzamosan tar

A ki az Ódot következetesen alkalmazza, az a tudomány mai állása szerint képzelhető legjobb fog- és szájalpolást gyakorolja.

KÖZGAZDASÁG.

A termés.

— Harminczhét millió mm. buza termett a földmívelésügyi minisztérium jelentése szerint. — Budapest, július 18.

A hónapokon át tartott rettenetes szárazság és egyébként is kedvezőtlen időjárás súlyos liederenyomásként fektet az ország közgazdasági életére s általános volt a hiedelem, hogy az aratás nem fogja eloszlatni az aggodalmakat. Általános megkönnyebbülést jelent tehát a földmívelésügyi minisztérium mai hivatalos terméscélsége, mely valamivel jobb termést ígér a tavalyinál. A legutolsó jelentés, amely az ország várható termését felbecsülte, július 4-én került nyilvánosságra s 36 millió métermázsza búzát jósolt. Azóta két hét mult el, s a most kiadott jelentés egy millió métermázsával többre becsüli a buza-termést, amely meg fogja adni a harminczhétmillió métermázsát. Ez sem végleges szám, mert a cséplést még sok helyen meg sem kezdték. Azokról a helyekről pedig, ahol a cséplés eredményét ismerik, nemcsak a többtermés híre érkezik, hanem az is, hogy a buza minősége minden várakozást felülmúl, s éve óta nem termetta magyar földön olyan aczélos, piros és sulyos buza, mint az idén.

A földmívelési minisztérium által kiadott jelentés így hangzik:

Julius hó első felében is jobbra szárazság és forróság uralkodott, közben ugyan voltak zivatarral, de leginkább viharral járó lecsapódások és néhol jégcső, de ez az eső, egyes helyeket kivéve, sehol sem volt elegendő és természetesen ma is jóformán országsszerte panaszzalják az eső hiányát, különösen

a kapásnövények és takarmánynövények silyány fejlődése miatt, amelyek főleg a takarmányféléknél, már-már aggodalomra adnak okot. Általános a panasz a burgonya elmaradása, tökéletlensége (rosszul kötött, alig van gumója s az is igen-igen apró) és részben a tengeri rosszabbul fejlődése miatt; panaszokodnak a répa, dohány, kender, kerti növények, komló és a mesterséges takarmányok rosszabbodó terméskilátásai miatt is, pár szóval kifejezve, a kiadó eső hiányát érzi az egész ország és különösen a sik vidék, amely szenved is miatta.

Eső kíván még a szőlő és a késő gyümölcs, de leginkább a legelő és a tarló, ahol a fűnövény megindulása valósággal áldás volna. Az aratást a száraz és meleg időjárás — amelyet csak az esti és éjjeli lehülés enyhített — jelentékeny mértékben előmozdította, néhol siettetett is lefolyását, úgy, hogy sok helyen a búzával és rozsszal egyidejűleg érett lett az árpa, sőt szórványosan a zab is. És most, amidőn már az aratás nagybárra befejeztetett, sőt a hordás erősen folyik, néhol pedig a próbacséplések is megindultak, tünik csak ki az eredmény a valóságot megközelítőleg, amely a rendellenes időjárás következményeképp valóban igen különböző is, nemcsak vidékek és vármegyék szerint, hanem járasok, sőt határ szerint is. Az abnormális időjárás tüneteivel volt dolgunk az egész esztendő lefolyása alatt, sehol sem lehettek tisztában a gazdák a várható terméshozam mennyiségével, még kevésbé az ezek minőségével. Olyan vidékeken, hol már-már lemondtak még a türehető eredményekről is, nagyon sok esetben meglepetések állottak be, ott pedig, ahol jó eredményt vártak, a családásoknak egész tömegével van dolgunk. Aszerint, amint több és több próbacséplés válik ismeretessé, a reméltől eltérő eredmények jelentkeznek. Így tehát ma sem tiszta még a kép és mindaddig, amíg a próbacséplések csak szórványosak, korai is volna az eddig ismeretes próbacséplések után a végleges eredményekre nézve határozottsággal nyilatkozni, tény ugyan az, hogy pl. az Alföldön már sok helyütt inkább számbavehető az eredmények, itt könnyebb is volna a megközelítő eredményt kimutatni, bárha biztos adatokról a hetekre kihuzódó cséplés folytán itt is csak később lehet szó.

Az eddig ismeretes próbacséplési eredményekből a tanulság az, hogy az Alföldön a gabona- és főleg a buzatermés a remélnél valamivel jobb. Az összes eredmény nem mondható ugyan általánosan kielégítőnek, mindenesetre azonban tény az, hogy azokon a vidékeken, illetve vármegyékben, ahol már-már nagy aggodalmak voltak a termést illetően, a hozam a szem kiváló minősége által lényegesen módosult. Ugyanis a gabona és különösen a buza szemének csak hogy szép pirosszinű és aczélos, hanem emellett még többnyire sulyos is, amire az idej nagyon abnormális időjárás után a gazdák nagyrésze nem volt elkészülve.

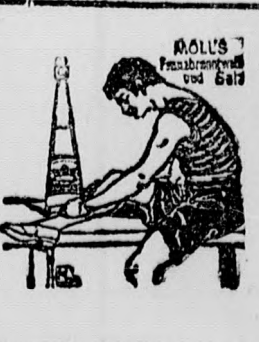
A jó minőség, amely hektoliterenkint sulyban kifejezve 78—80—82 kilogrammra is emelkedik, az Alföldön kevés 74—75—76—77 kilogrammos sulyossággal áll szemközt és legfeljebb csak ott, ahol a kényszerítés és magmegszorulás, valamint az üszög nagy kártételei mutatkoznak.

A családások és kellemes meglepetések váltakoznak tehát és most még csak az a kérdés, hogy a kettő közül melyik lesz tulsulyban az eddigi becslések szerint, családás érte leginkább a Duna két vidékét és némely felvidéki (kelet felé eső) vármegyét, meglepetés pedig a Tisza vidékét (itt is leginkább a réti földeken) és az Alföld ama vidékeit, amelyek a június havi rekkenő hőség után csapadéokban és hűvösebb időben (szél csaknem mindig volt) részcséltek.

A királyhágóntuli vármegyékben minőségileg szintén jobb termésre van kilátás, ez is a jobbra fordult időjárásnak tulajdonítható. Így tehát, bárha a vetések ritkán állottak, gazosak is voltak, mert meg nem dőltek, a kalász és szemképződés normális lefolyást nyervehetett, az eredmény is sok helyen vártanul kedvezőbb lett a remélnél.

A szalmatermés hozama azonban egy negyed, sőt néhol egyharmaddal is kevesebb, mint rendes esztendőben szokott lenni, ez a hiány pedig az idej szük takarmánytermés sulyát fokozni még inkább alkalmas lehet. A búzánál észlelhető kisebb mértékű termésemelkedés a többi kalászosoknál, sajnos, már nem következett be, pedig

MOLL-féle SÓSBORSZESZ
 legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés csusz, köszvény és egyéb meghülési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombit) üvegekben 1 korona 90 fillérért kapható. MOLL-készítmény kérendő.
Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.
 Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

MOLL-féle SEIDLITZ-por
 felülmulthatatlan házi szer mindama gyomorhajóknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszer-tárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 kor
Fő-szétküldés: MOLL A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által
BÉCS, I., TUCHLAUBER 9. SZÁM.
 Vidéki megrendelések naponta postautánvét mellett teljesíttetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

ezt szintén remélték a gazdák, főleg a hegyi és dombvidékeken, részben azonban az Alföldön is. Némely helyiütt ugyan módosult a kilátás és eredmény, de az arány nem kedvező, mert a visszaesések száma és mértéke a javult átlagokat erősebben ellensúlyozván, az országos eredményre is kihát. Egyedül tehát a buza az, amely a családásokat eddig mintegy a háttérbe szorította és a kellemes meglepetések által a termés átlagokat is módosította.

Jégeső volt a lefolyt időszakban és helyenkint tetemes kárt is okozott: Nyitra, Turóc, Bars, Honf., Moson, Somogy, Sopron, Vas, Zala, Abaujtona, Sáros, Zemplén, Bereg (felhőszakadás is), Hajdu, Szabolcs, Szatmár, Arad, Temes, Torontál vármegyékben. Havazott: Besztercezenaszód vármegyében, délről volt Trencsén vármegyében. Üszögkárt jelentettek igen sok helyről, különösen pedig az Alföldről, rozsdakárt a Duna balpartjáról és szórányosan a Tisza vidékéről is.

A július hó 15-ére vonatkozó termésbecslések szerint megközelítőleg remélhető, föltéve, hogy már nagyobb változás nem állt elő:

Kat. holdankint	Átlag-terület után		A bevetett és nagyob- bára már learatott ter- rület után pedig ösz- szesen millió q	
	átlag- terület	termés q	átlag- terület	termés q
buza	6.21	37.30	6.21	37.30
rozs	5.97	11.53	5.97	11.53
árpa	6.12	11.62	6.12	11.62
zab	5.35	9.96	5.35	9.96

A múlt évben termelt 32.80 millió q buza, 10.69 millió q rozs, 13.73 millió q árpa és 11.54 millió q zab.

Országos összesítés:

Vidék	1908. júl. 15-én várható		1907. évi	
	átlag- terület	összes termés	átlag- terület	összes termés
Buza.				
I. Duna balp.	397.585	6.42	2,552,000	2,912,087
II. Duna jobb.	1,021.423	6.43	6,625,500	7,646,018
III. Duna-Tisza köze	1,316.990	5.89	7,760,600	7,429,016
IV. Tisza jobb.	431.312	6.10	2,633,000	2,170,769
V. Tisza balp.	979.988	6.33	6,254,500	4,661,759
VI. Tisza-Maros szöge	1,448.691	6.35	9,207,500	5,083,324
VII. Királyhágón-tuli várm.	620.755	5.75	3,555,000	2,993,937
Főösszeg:	6,216.744	6.21	38,588,100	32,796,910

A múlt évben uralko- dott száraz őszi idő- jás következtében, továbbá a kedvező- len tavaszi időjárás miatt is csökkent a termelés, összesen mintegy 3-4 százalékkal.

206.144	6.21	1,280,100	—
6,010.600	6.21	37,308,000	—
Julius 1-én volt	6.04	36,407,000	—

Árpa.

I. Duna balp.	484.660	6.45	3,127,600	3,858,266
II. Duna jobb.	447.370	5.62	2,516,900	3,171,909
III. Duna-Tisza köze	323.420	6.40	2,070,400	2,246,200
IV. Tisza jobb.	230.906	5.61	1,296,000	1,476,119
V. Tisza balp.	171.031	6.54	1,120,100	1,280,386
VI. Tisza-Maros szöge	96.941	6.75	654,600	763,324
VII. Királyhágón-tuli várm.	90.937	5.55	505,300	937,356
Főösszeg:	1,845.265	6.12	11,290,900	13,733,560

A kevesbedett őszi terület- nek egy részén tavaszi árpa vet- tetett és pedig mintegy 3-10 o/o Julius hó 15-én várh. mintegy 1,898,865

Julius 1-én volt	—	6.25	11,883,400	—
------------------	---	------	------------	---

Rozs.

I. Duna balp.	270.917	6.31	1,710,100	1,575,899
II. Duna jobb.	555.346	6.35	3,526,700	3,457,081
III. Duna-Tisza köze	413.022	5.35	2,209,400	2,340,222
IV. Tisza jobb.	198.506	5.72	1,127,000	681,187
V. Tisza balp.	343.210	6.03	2,102,900	1,799,567
VI. Tisza-Maros szöge	52,773	6.47	341,400	240,459
VII. Királyhágón-tuli várm.	145.344	5.79	842,500	598,785
Főösszeg:	1,984,118	5.97	11,860,000	10,693,200

A múlt év. en uralko- dott száraz őszi időjárás, továbbá a kedvezőtlen tavaszi időjárás következté- ben csökkent a ter- rület, összesen mintegy 2-3 százalékkal.

55.000	5.97	328,300	—
1,929,118	5.97	11,531,700	—
Julius 1-én volt	—	6.03	11,639,200

Vidék	Bevetett terület	július hó 15-én várható		1907. évi termés mmázsa
		átlag- termés kat. hold- kint méter mázsa	összes termés	
Zab.				
I. Duna balp.	214.357	5.14	1,100.000	1,128.893
II. Duna jobb.	323.126	5.29	1,712.200	2,118.807
III. Duna-Tisza köze	338.531	5.81	1,965.100	2,040.173
IV. Tisza jobb.	265.523	5.22	1,393.000	1,302.943
V. Tisza balp.	214.572	5.61	1,203.800	1,170.984
VI. Tisza-Maros szöge	182.553	5.37	979.800	1,719.314
VII. Királyhágón-tuli várm.	274.756	4.91	1,249.500	2,056.014
Főösszeg:	1,814.418	5.25	9,704.000	11,537.128
A kevesbedett őszi terület- nek egy részén zab vetetett és pedig mintegy 2-30 száz,	48,428	5.35	258,000	—
Julius hó 15-én várh. mintegy	1,962.486	5.35	9,962.000	—
Julius 1-én volt	—	5.33	9,942,000	—

Az egyenruha kiállítás.

Budapest, július 18.

A Budapesti Egyenruhakészítők Köre a Technológiai Iparmúzeum első emeleti helyiségében egyenruha-kiállítást rendezett, amelyen mintegy 250 kisiparos mutatta be munkaképességét. Az alig hat esztendőes egyesület nagy fába vágta fejszéjét, mikor a kiállítás megrendezésére vállalkozott; a kezdeményezést azonban teljes siker kísérte s egyenruha-szabóknak bebizonyították azt, hogy méltán követelhetnek részt a közszállításokból is. Elismerte a kiállítás nagy jelentőségét Sztérényi József államtitkár is, aki a kiállítást megnyitó beszédében gyönyörűen jellemezte azt a nagy hivatást, mely a hazai közgazdasági életben a kisiparra vár. Az államtitkár mély hatást keltett beszédét alább egész terjedelmében közöljük.

Sztérényi József államtitkár tíz órakor érkezett meg a kiállításra. Kisérétében voltak a honvédelmi minisztérium képviselői, Hazay Samu vezérőrnagy és Tamássy Árpád vezérkari ezredes is, továbbá Zsilinszky Mihály nyugalmazott államtitkár, Szűry János miniszteri tanácsos, Csóka József ez. miniszteri tanácsos, stb. Az államtitkár a kiállítás előcsarnokában Thék Endre és Kriszhaber Leó, a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara képviselői fogadták. Az államtitkár és a honvédelmi minisztérium képviselőit Gaul Károly kir. tanácsos, a Technológiai Múzeum igazgatója üdvözölte a Technológiai Múzeum nevében. Majd Spitz Lajos, a kisiparosok testületének elnöke a kiállítók nevében üdvözölte az államtitkárt, mint a magyar ipar lelkes apostolát. Ullmann Jákó, az Egyenruhakészítők Körének elnöke ezután felkérte az államtitkárt, hogy nyissa meg a kiállítást, mire Sztérényi a következő beszédet mondotta:

Mélyen tisztelt Uraim! Ezen az ünnepségen, amelyet az itt egybegyűlt kisiparosok és munkásaik, az Egyenruhakészítők Köre rendeznek, a munka diadalát akarják Önök érvényre juttatni. Helyesen jegyezte meg elnökük, hogy egy órai munkával sokkal nagyobb szolgálatot teszünk rendes körülmények között az országnak, mint bármely fényes díkdízlással. Hogy Magyarországon, sajnos, az a sok szó- noklat még mindig szaporodik és fájdalom, az az egy órai munka nem hatványozódik ugyanebben az arányban, annak szomorú nyomait látjuk gazdasági életünkben. Ha a maga körében mindenki azt az egy-egy órai munkát úgy értékesítendő, amint azt az önmaga és a haza iránt tartozó kötelessége kívánja, ha a társadalom minden rétege komoly mun- kában tölti napjait, akkor legyőzünk minden akadályt, bármennyi is tornyosuljon gazdasági fejlődésünk elé és azzal az intellektuális erővel, amelylyel nemze- tünk gazdasági téren bír, ha becsületes szorgalommal és igyekezettel párosul, oly nagy munkamennyiséget tudnánk produkálni, hogy minden akadály, bármily nagy legyen is, kicsi azzal szemben. (Lelkes él- jenzés.)

Amidőn önök uraim a munkának e nemesítő és a társadalom számára tanulságos, követésre méltó példáját adják, úgy a kereskedelmi, mint a honvé- delmi kormányznak képviselői kész örömmel jelennek meg önök között, teljesíteni azt a kötelességet, amely minden kormányzatra hárul akkor, ha a komoly

munkával áll szemben. Mert amily komoly a társa- dalom munkája, még komolyabb kell, hogy a kor- mány munkája legyen. Onnan jó az irányítás, innen a követés, onnét az elvek megállapítása, emitt azok gyakorlati érvényesítése és kipróbálása. Azt az irányít, amelyet a kormányzat követ néhány év óta a kisipar fejlesztése terén, azt önök gyakorlatilag megvalósították és ezzel beigazolták, hogy ez az irány tényleg helyes. (Éljenzés.) Ha a munka had- serege, a kisiparosság követi ezeket az elveket és kellő erővel, kitartással küzd, hogy ezeket a gyakor- latban érvényesítse, akkor ez a hadsereg csak győ- zelmet arathat. (Éljenzés.) Önök, tisztelt uraim, itt egy nagy nemzeti eszmét képviselnek tulajdonképpen össze nemcsak szervezeteükkel, de mai kiállításukkal is. Az ipari munkást, az alkotó erőt, a nemzeti va- gyonosságát tápláló forrást a nemzeti haderővel. Ha tisztelt Uraim, a hadsereg és a nemzet úgy kapcsoló- dik össze, mint az önök munkájában a célzat, az ipari munka és a hadsereg szolgálata, akkor ismét egy oly szilárd alapra helyezkedik az ország, amely megingathatatlan nemzeti tekintetben is. (Tetszés.) Mi, tisztelt uraim, úgy a kereskedelmi, mint a honvé- delmi kormányzat a legnagyobb örömmel állunk ren- delkezésükre ezen munkájuk támogatásában. Ren- delkezésükre állunk mi, akiknek a miniszter ur ő ex- czellenciája vezérlete alatt hivatásunk ez idő sze- rint Magyarország gazdasági önállóságának előké- szítése egy a gyáripar, mint a kisipar terén, ez utóbbi vonatkozásban az ezredéves multunknak több mint felére visszatekinthető erős magyar kisipar regene- rálásának útján. A honvédelmi kormányzat viszont az által szolgálja ezt a célt, hogy azt a munkát, amelyet ipari szükségleteinek fedezésénél nyújthat, igazi jóindulattal, igazi szeretettel nyújtja a magyar kisiparnak. És miután a legnagyobb iparpártolás munkanyújtása, a honvédelmi kormányzat és vele együtt az egész kormány ott áll a kisipar mögött, amidőn ezt a munkát nyújtja, támogatja azt úgy er- kölcsei, mint anyagi téren a maga fejlődése, megizmo- sodása és szervezése körül. (Éljenzés.) A budapesti szabóiparosok példát adtak és adhatnak az egész ma- gyar szabóiparnak, miképp kell és miképp lehet tár- sulás, vállvetett munka és igazán komoly törekvés által a kisiparnak még oly nehéz ágazatát is, mint a szabóipar, regenerálni. Nehéz ágazata ez a kisipar- nak azért, mert nagy tömegeket foglalkoztat az or- szágnak, önálló vállalatok ezernyi és ezernyi töme- gét, amelynél gyors eredményt nehéz felmutatni. De a budapesti szabóiparosok ipartestülete, az abból ki- alakult szövetkezet és az önök fiatal egyesülete bi- zonyosságát adják annak, hogy ha a kisiparosság tényleg ideje javát a komoly munkának szenteli, a tech- nika újabb vívmányával felszerelve, amelyet Kos- suth Ferencz kereskedelemügyi miniszter szívesen hocsát a legmesszebbmenőleg rendelkezésükre, (Lel- kes éljenzés.) az iparilag fejlettebb országok haladá- sát és eredményeit itthon értékesíti, akkor meg le- hetünk nyugodva kisiparunk jövője, sorsa felett és akkor ezt az ezernyi és ezernyi szabó kisiparost is biztos megélhetéshez és boldoguláshoz juttathatjuk. Abban a biztos reményben és abban a meggyőződés- ben, hogy az ország egész területén levő szabóipar- osság a budapesti szabóipartestületnek és szövetke- zetnek és az önök egyesületének példáját követve a társulásban és a munkában keresi azt az eszközt, amely ezen iparág fejlesztésére vezet, köszönöm a kifejezése mellett a kiállítást megnyitom.

Az államtitkár beszédét szünni nem akaró tet- széssel fogadták a jelenlevők. Ezután az államtitkár és kísérete Spitz Lajos elnöknek és az egyesület ve- zetőségének kalauzólása mellett megtekintették a ki- állítást. Az államtitkár melegen érdeklődött a leg- apróbb részletek iránt is és több kiállítót megszólított, dicsérettel szólva a kiállító munkáshoz.

A kiállításon feltűnt Sztérényi József állam- titkárnak Herz Emma első magyar aranyhímző- telepének (Deák Ferencz-utca 17.) izléses kiállítására. Különösen egy konzuli frakk készítőjének neve után tudakozódott Herz Emmától. A tulajdonosnő azután több felvilágosítást adott az államtitkárnak, így, hogy czége József főherczeg udvari szállítója, több nagy kitüntetés tulajdonosa, stb. Sztérényi örömmel vette tudomásul a hallottakat és megjeg- yezte, hogy rég ismeri hírnevéről e szakmában e legelső czéget.

Régi ismerőse gyanánt üdvözölte Sztérényi Jó- zsef államtitkár Jelinek Edét, a Jelinek Ede és társa czég főnökét, mikor e czég kiállításához ért. E kiállítás két részből állott: a czég sapa- gyárának kiállításából és a czég egyenruhá- zati intézetének kiállításából. Mind a két ki- állítás rendkívül megtetszett az államtitkárnak, aki melegen gratulált Jelinek Edének, hogy olyan mun- kásai vannak, akik ilyen szépen és izlésesen dolgoz- nak. A sapka-kiállításnál megjegyezte Sztérényi, hogy e téren már rég ismeri Jelineket, aki az országban 1876-ban honosította meg a sapkaipart és ma már a Dob-utca 4. szám alatt hatalmas és virágzó sapa- gyárral bír. A sapkakiállítástól Jelinek kalauzólása

por helyekből a gyógyszer- ban 2 kor z, cs. és áltai nek. — A vével ellátott

mellett elment az államtitkár a Jelinek Ede és társa cég, katonai egyenruha-kiállításához, hol hosszasan szemlélt meg egy remek Pálfi-korabeli tábornoki ruhát. Jelinek elmondta az államtitkárnak, hogy polgári szabó és egyenruházati, valamint díszruhakészítő-intézete Kigó-tér 1. szám alatt van a királyi bércpalotában. Az államtitkár kézfogással búcsúzott el Jelinek Edétől.

Az új ipartörvény.

— Az előadói tervezet második része: Az ipari szervezetekről. —

Budapest, július 18.

Ma tették közzé az új ipartörvény előadói tervezetének második részét, amely a 605—760. §§-okat foglalja magában s felöleli az ipari és kereskedelmi testületekről, az ipari nyilvántartásokról, az ipari és kereskedelmi egyesületekről, a munkásügyi választmányokról, a munkáskamarákról, az ipari szövetkezetekről szóló fejezeteket. A törvénytervezet oly hatalmas alkotás, hogy beható és alapos tanulmányozást kíván. Mi is visszatérünk még rá. Most közöljük a tervezetnek legérdekesebb részeit, amelyek a régi ipartörvény hiányait pótolják. Különösen fontos a XXXIV. fejezet, mely az ipari és kereskedelmi egyesületekről szól s amely a szakszervezetek reformját is tartalmazza. Az ide vonatkozó paragrafusok a következők:

685. §. Az e törvény rendelkezései alá tartozó önálló iparosok és kereskedők, ugyancsak ipari és kereskedelmi alkalmazottak, a nemre való tekintet nélkül, gazdasági érdekeik előmozdítása céljából az e törvényben meghatározott módon és feltételek alatt szabadon egyesülhetnek. Nem illeti meg az egyesülési jog azokat az alkalmazottakat, akik tizenhatodik életévüket még be nem töltötték. Az olyan egyesületek, amelyek nem e törvény rendelkezései szerint alakultak, tagjaik gazdasági érdekeinek bármilyen irányban való védelmével vagy előmozdításával nem foglalkozhatnak.

A közforgalmu, géperei vasúti vállalatok alkalmazottainak egyesülési joga tekintetében az 1907. évi XLIX. t.-cz. rendelkezései irányadók.

692. §. Az egyesület célja a tagok általános gazdasági érdekeinek az előmozdítása; az egyesület azonban alapszabályai útján és az ott meghatározott irányban tagjai szakképzésének és művelődésének előmozdítását, valamint azok segélyezését is felveheti feladatai közé. Az egyesület vagyonát csak a beföldön tarthatja.

693. §. Az egyesületeknek tagja lehet mindenki, aki tizenhatodik életévét betöltötte és a magyar szent korona országainak területén az e törvény rendelkezései alá tartozó valamely ipari foglalkozást akár önállóan, akár mint alkalmazott folytat. A tagok fõlvételére nézve nem lehet olyan feltételt, vagy módosítást megállapítani, mely a törvénybe, a tagoknak törvényben biztosított cselekvési szabadságába, a tisztességbe, vagy a jó erkölcsökbe ütközik.

A belépés kötelező a tagság kötelező tartamát az alapszabályokban legfeljebb három évig terjedő időre lehet megállapítani.

694. §. A tagoknak az egyesület minden szolgáltatására igényük van. Az egyesület nem nyújthat tagjainak olyan szolgáltatásokat, amelyek törvénybe, vagy törvényes szabályokba ütköznek, vagy amelyekre az egyesület célja és hatásköre a törvény, illetve az alapszabályok szerint nem terjed ki. Hasonlóképpen nem kötheti az egyesület szolgáltatásainak élvezetét olyan feltételekhez és nem szüntetheti meg a tagoknak erre vonatkozó jogát olyan okok alapján, amelyek törvénybe, vagy a törvényes szabályokba, a tisztességbe, vagy a jó erkölcsökbe ütköznek, amelyeknek megállapítására az egyesület törvényszerű céljánál és rendeltetésénél fogva nem jogosult, vagy amelyek a tagok törvényszerű cselekvési szabadságát korlátozzák.

695. §. Az egyesület tagjai az alapszabályokban megállapított felvételi és tagsági díjakat fizetik. A tagsági díjak a tagok jövedelméhez vagy keresetéhez mérten változó összegben állapítandók meg. A tagok a felvételi és tagsági díjakon kívül az egyesület szolgáltatásaiért vagy a külön intézményekben való részvételéért, az alapszabályokban vagy a vonatkozó szabályzatokban megállapított külön hozzájárulásra is kötelezhetők. Az egyesület tagjaitól olyan díjat, fizetést, vagy hozzájárulást, melyről a törvény, az alapszabályok vagy szabályzatok nem intézkednek, nem szedhet és az ennek ellenére ily módon

bevételezett összegek a felügyeletre illetékes hatóság által az 1907. évi XIX. törvény 192. §-ának negyedik bekezdésében meghatározott célra fordítandók.

706. §. Az egyesületek tagjaikra nézve azok munkaviszonyát illetően és a munkaviszony általános feltételei tekintetében csak közgyűlési határozattal és csak úgy köthetnek szerződéseket, illetően alkothatnak kötelező szabályokat, ha a közgyűlésen a közgyűlés tagjainak legalább fele jelen van és a jelenlevő tagoknak legalább kétharmada a kötendő szerződéshez, illetve az alkotandó szabályokhoz hozzájárul. E szerződések és szabályok a törvényvel, a törvény alapján kiadott rendeletekkel, ugyancsak az egyesület alapszabályaiival és szabályzataival nem ellenkezhetnek. A tagok munkaviszonyára vonatkozólag alkotott szabályokban, ugyancsak a munkaviszony általános feltételei iránt kötött szerződésekben megállapítandók a szerződés vagy a szabályok be nem tartásának következményei.

707. §. A munkaadó és munkásegysületek által a munkaviszony általános feltételei iránt kötött szerződést a felek, különbeni érvénytelenség terhe mellett, írásba foglalni, szabályszerű aláírással ellátni és annak egy-egy eredeti példányát vagy hiteles másolatát az aláírástól számított nyolcz nap alatt a megkötés helyére nézve illetékes ipari, illetve kereskedelmi bíróságnál, továbbá a szerződő felekre, illetően az azokhoz tartozó szerződőtársakra nézve illetékes iparfelügyelőségknél letenni tartoznak.

712. §. A szerződő egyesületek a szerződést csak közgyűlési határozattal és csak úgy mondhatják fel, ha a közgyűlésen a közgyűlés tagjainak legalább fele jelen van, és a jelenlevő tagoknak több mint fele titkos szavazás után a felmondást elhatározza.

714. §. Az egyéni munkászerződésnek vagy a munkarendnek oly rendelkezései, melyeknél fogva a munkabér nagyobb összegben, a munkaidő pedig rövidebb tartásban állapítatnak meg, mint a munka általános feltételei iránt kötött szerződés szerint, ez utóbbinak rendelkezéseivel szemben is érvényesek.

715. §. Ha a munka általános feltételei iránt kötött szerződést az egyik fél vagy az egyik félhez tartozó szerződőtárs vagy valamely ahhoz utólag csatlakozó személy megszegi, jogában áll a másik félnek a szerződés teljesítését és a teljesítés elmulasztásából származó kárának megtérítését követelni, vagy pedig kártérítés követelése mellett a szerződéstől elállni. Az egyesület az általa kötött szerződésből kifolyólag tagjai ellen támasztott pénzübeli követelésért egyetemlegesen szavatol.

Igen fontos része a tervezetnek a munkáskamarákról szóló rész, amely a kereskedelmi kamarák területén munkáskamarákat létesít, amelyeknek jog- és hatáskörét a következő szakaszok határozzák meg:

744. §. Minden munkáskamarának feladata és kötelessége, hogy kerületében az ipari és kereskedelmi munkásviszonyokat figyelemmel kísérelje, ezekre vonatkozólag a kereskedelemügyi miniszternek és a hatóságoknak véleménynyilvánítást és javaslatokat tegyen: a munkásügy állásáról statisztikai adatokat gyűjtjön és azokat a kereskedelemügyi miniszternek bemutassa s általában teljesítse mindazt, amit a 742. §-ban megállapított törvényszerű célja érdekében a törvény vagy a törvény alapján kiadott rendeletek hatáskörébe utalnak. Evégből a munkáskamarák feladatait és kötelességeit, figyelemmel a törvényre, a kereskedelemügyi miniszter általánosan vagy esetről-esetre rendeleti uton állapítja meg.

745. §. A munkáskamarák két osztályból állnak: az ipari és a kereskedelmi alkalmazottak osztályából. Mindkét osztály az alkalmazottak különböző csoportjai szerint osztályokra osztható s nevezetesen mindkét osztályban egyfelől az irodai és a fontosabb teendőikkel megbízott alkalmazottak, másfelől pedig az egyéb alkalmazottak számára külön osztályok létesítendők.

746. §. A munkáskamaráknak ugy ipari, mint kereskedelmi osztálya egyenlő számú bel- és kültagokból áll. A székesfővárosban szervezett munkáskamaráknál összesen negyvennyolcz beltag és ugyanannyi kültag, a vidéki kamaráknál harminczkét beltag és ugyanannyi kültag választandó. A bel- és kültagokat munkásszakmánként a cselekvő választói joggal bíró alkalmazottak létszámának arányában kell megválasztani.

A beltagokat a kamara székhelyén, a kültagokat a kamara területén levő ipari és kereskedelmi, ugyancsak vegyes testületek előre megállapított számában, az ipari, illetve kereskedelmi testületek tagjainál alkalmazásban álló cselekvő választói joggal bíró munkások saját kebelükből választják.

747. §. A bel- és kültagok választásánál cselekvő választói joga van minden alkalmazottnak, aki ma-

gyar honos, huszadik életévét betöltötte, az illető területen, melyről a tagokat választani kell, mini segédmunkás legalább egy év óta alkalmazásban van, kamarai illetéket fizet és hivatalvesztésre vagy politikai jogainak gyakorlásától való felfüggesztésre ítélve nincs.

Mint e szemelvényekből látható, Kossuth Ferencz kereskedelmi miniszter és Szerényi József államtitkár igazán hatalmas munkát végeztek, amely új alapokra fekteti ipari életünket is.

A nemzetközi pénzüpiacról.

Budapest, július 18.

Az elmúlt héten alig jelentkezett lényegesebb változás a világpénzüpiacra. A helyzet — mondhatni — nyugodt és csendes, sőt elég kedvező is. Talán csak két mozzanat mégis némi visszhangot keltett. Az egyik az, hogy a belga nemzeti bank a hivatalos rátát 3½%-ról 3%-ra szállította le, a másik, hogy a magánkamatláb általában mindenütt, de különösen Londonban és Párisban tartósan lefelé hajló irányzatot mutatott. Nagyon természetesen megvannak ennek a maga nyomos okai. A kereskedelem, vállalkozás és ipar még mindig tartózkodást mutat, minek következtében a bankokat csak kis mértékben veszik igénybe. A kereslet állandóan kisebb, mint a kínálat. A nemzeti bankok kimutatásai is igazolják ezt. Az angol bank kimutatása szerint az össztartaléka 338.000 font szaporodással 26,804.000 fontra emelkedett, bankkészlete 56.000 fonttal lett nagyobb és most 37,824.000 font sterling, bankjegytartaléka 320.000 fonttal növekedett és meghaladja a 25 milliót. Bankjegyforgalma — 281.000 fonttal csökkenvén — 29 millió font volt, váltótárczája 887.000 fonttal lett kisebb és ugyancsak 29 millió font, a magánosok követelése 1,029.000 fonttal esett és körülbelül 48 millió font sterlinget tesz ki. A francia bank kimutatása szerint készpénzkészlete (arany) 3.170.113.000 (+ 3.763.000), készpénzkészlete (ezüst) 910.821.000 (— 3.728.000), váltótárczája 770.092.000 (— 28.697.000) bankjegyforgalma 4.832.400.000 (+ 8.592.000) volt, magánszámlák 559.021.000 (— 39.936.000), kincstár követelése 145.291.000 (+ 14.060.000), összes előlegek 547.159.000 (— 9.823.000), kamat és leszámítolási jövedelem 2.204.000 (+ 419.000). A bankjegyforgalom aránya a készpénzkészlethez 84.44. A német bank helyzete szintén javult. Adómentes bankjegytartaléka meghaladja a 140 millió márkát. Megjegyezzük, hogy az elmúlt év ugyanezen szakában 35 millió márká adóköteles bankjegye volt forgalomban. Ércz-készlete 1103 millió márká, a múlt évi 877 millióval szemben. A német banknak állandó gondoskodása tárgyát képezi különben arany készletének szaporítása. Az Osztrák-Magyar Bank kimutatása szerint a medióigények dacára adómentes bankjegytartaléka 53 millióval emelkedett körülbelül 108 millióra, ami 64 millióval nagyobb, mint az az elmúlt év ugyanezen szakában volt. Magyarizátát azzal adhatni, hogy a kölcsönnyelvény lényegesen csökkent. Megjegyzésre érdemes még az érczkészlet állandó emelkedése is, minek következtében annak állománya meghaladja az 1508 millió koronát. Bankjegyforgalma 1800 millió volt (49 millióval csökkent), váltótárczája 58 millióval apadt és most 444 millió korona. A bankkimutatásokból tehát a váltóforgalomnál lényegesen csökkenés jut kifejezésre, ami nem jelent mást, mint hogy a leszámítolási piacon csökken a kereslet. Ezt látjuk a nyílt piacon is. Ahogyan csökkent a kereslet a nemzeti bankoknál, éppen úgy a magán-escomptöröknél is. Bécsben és Budapesten a magánkamatláb 3½ és 3% százalék között mozog. A külföldi magánkamatlábak változatlanok. A forgalom általában csökken. Ilyen viszonyok között, ilyen csekély forgalom mellett alig tartható valószínűnek, hogy a pénz egyelőre drágább lesz. Az Osztrák-Magyar Bank, tekintettel a kedvező kimutatásra és viszonyokra, azt hisszük, a közel jövőben mégis csak rászánja magát a rátamérséklésre.

Reggelizés előtt fél pohár

Schmidthauer-féle

Használatra valódi áldás gyomorbetegségek és székzsorulásban szenvedőknek

Igmándi keserűvíz

az elrentott gyomrot 2-3 óra alatt teljesen rendbe hozza. Kis áveg 40 fillér. Nagy áveg 60 fillér.

A bankkattel ellen. A bankkattel ügye közeledik a befejezéshez. Ugy tudjuk, hogy az utolsó tanácskozást ebben az ügyben e hó 19-én tartják, melyen aztán aláírják a bankvezérek a pénzügyi piacot megbénító szerződést. Ez ellen már alig használ józan érv és jobb belátásra való appellálás. A kormányra hárul az a feladat, hogy megmentse gazdasági életünket a kattel gyilkos politikájától. Ma egyébként a következő értesítéseket kaptuk a kattel dolgában. A kassai kereskedelmi és iparkamara mai rendes közgyűlésén állást foglalt a bankkattel ellen és elhatározta, hogy felír eilene a minisztériumhoz. Egyben elhatározta, hogy csatlakoznak a győri és aradi kamarák kattel-ellenes mozgalmához. — Debreczénből táviratozzák: Szabó Kálmán országgyűlési képviselő elnöklésével tegnap közös bizottsági gyűlést tartott a debreczeni kereskedelmi és iparkamara. A napirend tárgyai között jelentést tett Szávay Gyula titkár arról a nyugtalanságról, amely a kerület érdekelt köreit a bankkattel dolgában eltölti. A kamara nem lát bajt a megegyezési törekvésekben, ha azok a hitelszervezeti élet belkezelési dolgainak szabályozására irányulnak és menthetők tartja abban az esetben is, ha a töke közgazdaságilag megokolt legális hasznának biztosítást czélozza. Ez azonban, a pénzügyi intézetek mérlegéből ítélve, veszélyeztetetnek nem mondható és így a kattel a nagytöke egyoldalú haszonérdekeit szolgálja, amit a tőle függő kisebb hitelszervezetek megfegyverezésével és el és mindenek árát és terheit a hitellel dolgozó egyesekre hárítja. A kamara a szabad verseny levezetőjének ily módon való elfojtását a közgazdasági életre aggodalmasnak tartja. Az ilyen egyoldalú és önző törekvéseknek meg kell történni a közérdekre vigyázó államhatalom erején. A kamara tájékoztatóván a minisztert az érdekelt körök megokolt nyugtalanságáról, felkéri, hogy kezdjen a kereskedelmi miniszter megfelelő kormányintézkedést.

A gyáriparosok szövetségének könyvtára. A Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége 1902-ben a szövetség megalakulásával egyidőben alapított könyvtárát most rendezette másodikban. Az első katalógus 1905-ben jelent meg a szövetség közleményeiben. Az akkor mintegy 7—800 kötetből állott könyvtár azóta hatalmasan meggyarapodott, úgy, hogy használhatósága és kezelhetősége új rendezést tett szükségessé. Ezzel kapcsolatban a szövetség új és könnyen áttekinthető katalógust is készített, amely a Közlemények legújabb füzetében másfél száz oldalra terjedő kötetben fog megjelenni. A könyvtár rendezése a Dewey-féle decimális könyvtárrendszer szerint történt, amelyet tíz év előtt a brüsszeli nemzetközi bibliográfiai intézet is elfogadott.

Arad város nagykölcse. Mint ismeretes, a parlament megszavazta azt a törvényjavaslatot, mely felhatalmazza Pozsony, Zágráb és Fiume városokat arra, hogy beruházásokra szükséges kölcsöneiket kötvények kibocsátása által szerezzék meg. Ezáltal ezek a városok olcsó hitelhez jutnak és háztartásuk szilárd alapokra helyeződik. Ujabbán Szeged, Győr, Nagyvárad városok szándékoznak hasonló kérelemmel a törvényhozó testülethez fordulni. Példájukat pedig, úgy látszik, Arad is követni fogja. Tegnap Kilyényi János főszámvéve tervezetet adott át Varjassy Lajos polgármesternek, melyben elmondja, mennyire szüksége van és érdeke Arad városának a törvényes jog megszerzése kötvények kibocsátására. A városnak t. i. nem kevesebb, mint 5 millió korona kölcsönre van szüksége különféle beruházásokra. Ha ehhez hozzáadjuk a konvertálandó 3 millió régi kölcsönt, akkor éppen 8 millió koronáról szólhatunk. Olyan nagy összeg, melynél lényeges különbséget jelent az, hogy a város azt törlesztéses kölcsön útján, vagy saját kibocsátású kötvényei által szerzi meg. Kétség alig fér ahhoz, hogy Arad város tanácsa örömmel fogja magáévá tenni Kilyényi előterjesztéseit s reméljük, a kormány sem gördit akadályokat az ügy elé.

Tengeri hajók leszerelése. A gazdasági depresszió hatása alatt a tengeri áruforgalom is jelentékeny csökkenést mutat. Csak a minap emlékeztünk meg az angol kereskedelmi flotta több nagyobb hajójának, továbbá egyes Adria-hajónak forgalmon kívül való helyezéséről és leszereléséről. Hasonló körülmények éri az osztrák kereskedelmi tengerészetet is, hol a napokban az Austro-Amerikana, osztrák tengerhajózási társaság öt áruszállító hajót, összesen 14 ezer tonnatartalommal leszerelt.

A gabonatözsde. A lefolyt héten elég mozgalmassal uralkodott a gabonatözsde. Az irányzat és ezzel együtt az árképződés, pontosan az id-

járás után tartotta magát, mert a gazdálkodók részéről egyre hangosabb panaszok merültek fel a hozsantartó szárazság miatt, amely a kapásnövényekre káros hatással van. Mivel tehát a gabonatözsde is jól tudják, hogy igen sok függ attól, ha korábban vagy később jön meg az eső, a spekuláció akként intézte az ügyeit, amint vagy esőre állt az idő, vagy pedig újra kiderült. Előbbi esetekben élénk realizálások és véleményes eladások, az utóbbiakban pedig sürgős fedezések és véleményes vásárlások kerültek napirendre és így folyvást meglehetősen tág keretben ingadoztak az árfolyamok. Zivataros esőzések a lefolyt héten országsszerte sok helyen voltak, de csak kisebb területekre terjedtek ki és így nem lehet mondani, hogy a tengeri- és burgonya-termésre való kilátások általában javultak volna. Ezért, ha fordultak is elő időközönként visszafelé, az irányzat most is inkább a szilárdulás felé hajlik és nincs kizárva, hogy az esetben, ha rövidesen nem kapnánk egy jó kiadós országos esőt, újra jelentékenyebb áremelkedések meggyűnk elébe.

A mai üzlet szilárdan és a tegnapi zárlatnál magasabb jegyzésekkel folyt meg, kezdetben úgy látszott, hogy még tovább fognak az árfolyamok emelkedni, mert igen jó vételkedv mutatkozott, később azonban az égboltozat borulására egyszerre igen sürgős kínálat támadt, mire aztán meglehetősen visszamentek a jegyzések. Az üzlet további folyamán nyugodtabb hangulat mellett a forgalom erősen megcsappant, az árfolyamok pedig mérsékelten ingadoztak.

A tegnapi esti zárlathoz viszonyítva, végeredményképpen alig mutatkozik valamelyes eltérés a jegyzésekben, nevezetesen az októberi buza tíz fillérel, az októberi rozs nyolcz fillérel, az októberi zab két fillérel, az ujtengeri négy fillérel, az augusztusi és a júliusi tengeri hat-hat fillérel javította az árfolyamát. A készáruüzletben kifejezetten szilárd volt az irányzat. Kielégítő kínálat mellett a malmok igen jó vételkedvet mutattak és jobb árak fizetésétől sem idegenkedtek. Mivel másrészt az árubirtokosok nem voltak valami nagyon rátartósak, igen élénk forgalom fejlődött ki, melynek folyamán mintegy 40.000 mm. buza kelt el, a tegnapiaknál 10—20 fillérel drágább áron. A legdrágább eladási ár 24.60 korona volt 77 kilós tiszavideki ó-buzáért, a legolcsóbb pedig 22.80 korona, 74.5 fejrmegeyi ó-buzáért.

Menetrendváltás az árvavölgyi és rózsahegy-koryitniczai h. é. vasuton. A cs. kir. szab. kassa—oderbergi vasut üzemében levő árvavölgyi és rózsahegy-koryitniczai h. é. vasutak menetrendjében ez évi július hó 1-én a következő változások léptek életbe:

1. Az árvavölgyi h. é. vasuton Kralován és Árvaváralja között naponta egy új (1028/a) vegyesvonat közlekedik, mely Kralovánál délelben 3 óra 15 perczkor indul és Árvaváraljára 4 óra 40 perczkor érkezik. Ez a vonat a Kralovánba délután 2 óra 55 perczkor érkező 11. sz. személyvonathoz csatlakozván, a Budapest ny. p. u.-ról reggel 7 órakor Zsolnára és Budapest keleti p. u.-ról reggel 7 óra 5 perczkor Ruttára induló gyorsvonatokkal kedvező összeköttetést létesít Budapest és Árvaváralja között. 2. A rózsahegy-koryitniczai h. é. vasuton az első vonat reggel 6 óra 40 perczkor indul Rózsahegyől Oszadafürészre, ahová 7 óra 36 perczkor érkezik. Ez a vonat reggel 7 óra 54 perczkor indul vissza Oszadafürészről Rózsahegyre, ahová 8 óra 52 perczkor érkezik és csatlakozást nyer a Rózsahegyől délelőtt 9 óra 34 perczkor Kassa felé menő 13. sz. személyvonathoz. Ellenben megszűnt a Rózsahegyől reggel 7 órakor induló és Koryitnicza fürdőre délelőtt 9 órakor érkező, valamint a Koryitnicza fürdőről délelőtt 10 óra 55 perczkor induló és Rózsahegyre délután 1 órakor érkező vegyesvonat. Az 1322. sz. vegyesvonat Rózsahegyől korábban, délelőtt 9 óra 50 perczkor indul és Koryitnicza fürdőre délelőtt 11 óra 20 perczkor érkezik. Ezenkívül ez évi július hó 1-étől szeptember 15-éig két személyvonat közlekedik, melyek egyike Rózsahegyől délelőtt 11 óra 20 perczkor indul és Koryitnicza fürdőre délután 12 óra 50 perczkor érkezik, a másik pedig Koryitnicza fürdőről délelőtt 11 óra 40 perczkor indul és Rózsahegyre délután 1 óra 7 perczkor érkezik.

Az eső. Ha nagy későn is, de mégis megjött az eső, amely az ország nagy részét megöntözte, ami a hüvelyesekre és a takarmányfélékre valóságos áldás volt. De kevés volt. Tegnap sok helyütt zivataros eső járt, kiváltképpen a Bácság számos vidékén. Temesmegyében és Aradmegye több járásá-

ban. A dunántuli vidéken, Eszéken és Szlavonország néhány megyéjében is volt szörványosan csapadék.

Lippáról jelentik: Hosszu ideig tartó szárazság után a szomszéd Baraczk és Gyorok község határában tegnap délután óriási záporosó volt, amelyet egy egész órán át tartott felhőszakadás követett. A hegyről rohamosan lefolyó víz a termőföldeket átáztatta és a szőlőkarokat elhordotta. A vízár oly rohamos, hogy néhány órára a vonatok közlekedése is megakadt. — Aradról táviratozzák: Tegnap délután és az egész éjjelen át kiadós eső volt Aradon és a környékén. Az eső erős viharral és égi háborúval kezdődött. A villám több helyen lecsapott. Az eső jó hatással volt a hegyaljai szőlőre, amely szépen fejlődik. — Makóról jelentik: Több hétig tartó szárazság után az éjjel csendes eső esett, amely kedvező a kapásnövényekre. — Mátészalkáról jelentik, hogy a járás több községében, valamint Nyirbátorban tegnap óriási jégzivatar volt, aminő már évek óta nem pusztított. Előbb hatalmas záporosó esett, majd oly sűrű jégeső hullott, hogy a földet a jégszemek 10 centiméter vastag réteggel vonták be. A jég a kukoriczát és a szőlőt csaknem teljesen tönkretette. Nyirbátorban a jég több helyen ablakokat zuzott be.

Legjobban jellemzi a csapadék elégtelenségét, hogy a gabonatözsde a takarmánycikk, nevezetesen a tengeri és a zab vidéki vásárló megbízások nyomán 10—20 fillérel emelkedett, egyben mind sűrűbben jelentik, hogy ott, ahol kevés eső esett, a tengeri állapota kritikusra fordult.

Az orosz belső kölcsön. Pétervárról jelentik, hogy a tegnapi aláírásra került orosz belső kölcsönt az ottani bankok teljes összegben jegyezték. A bankok a kölcsönt egyelőre nem fogják a közönségnek eladásra kínálni, hanem saját tárczáikban fogják tartani. A legközelebbi esztendőn belül további kölcsönt nem fog a kormány kibocsátani. Az a hír, hogy egy külföldi, angol-francia kölcsönt venne föl az állam, nem felel meg a valóságnak. Oroszország szükségletei ezidőszerteljesen fedezve vannak.

A győri czipészkiállítás és kongresszus. A Győrött ez évi augusztus hó 15-én megnyíló országos czipészkiállítás iránt országsszerte nagy érdeklődés nyilvánul a czipész szakkörökben. Az eddigi részvételi bejelentések már is jóval felülmúlják a pécsi kiállításon résztvevő kiállítók számát. Az előkészítő bizottság, hogy a kiállítás minél impozánsabb legyen, július 31-ig meghosszabbította a jelentkezés záróidejét. Az ugyanakkor, a kiállítással kapcsolatban tartandó VII. orsz. czipészkongresszusra is javában folynak az előkészületek a szövetség központi vezetőségében, a győri előkészítő bizottság pedig tevékeny munkát fejt ki, hogy a Győrött tanácskozásra összeülő czipésziparosok minden tekintetben jól érezzék magukat és a komoly tanácskozás mellett kellemes szórakozást is találjanak. A kiállításon való részvételüket bejelentették eddig 290-en az ország minden részéről. A kongresszuson való részvétel bejelentési határideje augusztus hó 5.

Fizetéképtelenség. Pfeifer Pál és Testvére fővárosi (Király-utca 21.) uri-divat és rövidáru czég fizetéképtelen. Tartozásainak összege 210.000 korona.

Francia gazdák Darányiról. Annak a jubileumának, amelyet nemrég ült meg Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter, most késő, de érdekes utóhangja érkezik Párisból. Ugyanis a francia „Comité permanent de la Vente du blé de la Coopération Agricole” (gabonaértékesítő és szövetkezeti állandó bizottság közlönyének) legutóbbi számában „Tíz évi miniszterkedés” cím alatt a következő kis közleményt találjuk Ricul Paisant, a kiváló agrárius író tollából: „Ez a dolog Magyarországon történt, ahol dr. Darányi Ignác április 10-én tízedik évfordulóját ülte meg annak, hogy a földmívelésügyi tárczát elvállalta. Ertelve az ambíciótól, hogy a parasztlakosság helyzetén javítson, Darányi miniszter maga jelentékeny munkacréjét annak az organizációs munkának szentelte, mely a mult század végétől kezdve mindmáig folyik s amely kiragadta a falvakat az uzsora karmaiból, a nemrég még nagyon kétségess sorsban leledző magyar parasztlakosság helyzetét tetemesen megjavította. Darányi ur azok közül való, akik mindig felismerték az érdekeknek azt a közöségét, amely az országok határain túl valamennyi ország földmívelőit összekapcsolja. Darányi résztvevett minden alkalommal, ahol ez az agrárius közöség megnyilatkozott. Üdvözöljük őt, mint olyan férfit, akít a magunkéknak vallhatunk s kívánjuk magyarországi barátainknak, hogy még soká tartassák meg őt vezérül.”

Gépbemutatók Galántán. A Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület e hó 28-án, kedden délután két órakor Galántán a diószegi cukorgyári uradalom

gazdaságában gépbemutatókat és próbákat rendez. Bemutatásra kerül munkában egy darab utimozdony (magánjáró által vontatva), hétvasu eke tarlószántásban, ötvasu eke mélyszántásban, négyvasu Bippart-grubberes eke és Welzer-féle szalmapréselővator.

A Hollandi Életbiztosító Részvénytársaságnak Amsterdamban rövid idő előtt megtartott felügyelőbizottsági ülésén Dr. W. F. van Leeuwen, Amsterdamban polgármestere választotta meg a felügyelő bizottság és az igazgató-tanács elnökének.

A balatoni körtelefón. A Balatoni Szövetség által sokszor sürgetett ügy, a körtelefón kezd a megvalósuláshoz érni. A balatoni környékei körtelefón hálózathoz tartozó Aliga, Almádi, Balatonföldvár, Balatonfüred, Boglár, Fonyód fürdőtelep, Gyenesdiós, Kenese, Keszthely, Lepszecz, Polgárdi, Szántód, Szentkirályszabadja, Székesfehérvár, Siófok és Veszprém telefonállomásokat, egymás közötti forgalommal megnyitották. Jó hatása ennek a fontos dolognak bizonyosan hamar fog mutatkozni.

Gazdasági depresszió Japánban. Londoni tudósítónk jelenti, hogy az ottani tőzsdén már hosszabb idő óta tapasztalható az összes japán értékpapírok áresése. Ezek a papírok a japán győzelmek idejében igen keresettek voltak Angliában, mert mindenki arra számított, hogy a győzelmek nyomán Japánban nagy gazdasági fellendülés fog bekövetkezni. A várakozás azonban nem vált be, sőt váratlanul igen erős hanyatlás állt be minden téren, ami valószínűleg az amerikai válsággal áll összefüggésben. A japán hitel a világpiacokon megromlott, amit legjobban igazol az, hogy a dél-mandzsúriai vasút részvényeit, amelyeket az állam garanciája mellett bocsátottak ki, mindegyikéig még nem lehetett elhelyezni. Az Ango-Japanese Traduny Society, amely a háború után japán vállalatok finanszírozására alakult és kezdetben igen jól állott, ezt az üzleti évét nyereség nélkül zárta le és osztalékot nem fizetett. Pénzügyi körökben attól tartanak, hogy a távol Kelet komoly gazdasági válságnak néz eléje.

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezések. A pénzügyminisztérium vezetésével megbízott miniszterelnök Pelczér K. Aladár személykereszturi lakost ideiglenes minőségű segélydijs pénzügyi számvakornokká a dési pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez; a vallás- és közoktatásügyi miniszter Süle Dénes és Beke Erzsébet okleveles tanítót illetve tanítónőt a pálfalvi uj állami elemi népiskolához rendes tanítónővé, illetve tanítónővé. Radulovics Livia okleveles tanítónőt a valisori községi elemi iskolához rendes tanítónővé; a kolozsvári itélőtábla elnöke kövendi Weress Lajos kolozsvári törvényszéki díjtalan joggyakornokot a kolozsvári itélőtábla kerületébe segélydijs joggyakornokká nevezte ki.

Megerősítés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Hribik Aladár gyógytáboroktatási tanítót állásában végleg megerősítette.

Pályázatok. A budapesti középiskolai tanárképzőintézet gyakorló főgimnáziumában egy magyarul tanítói, a nagyszombati pénzügyigazgatóságnál pénzügyi titkári, a pozsonyi fővármihatalnál fővámtiszt, a csikszereadi adóhivatalnál adótiszt, a kassai pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőségébe számtiszt, a gálszécsi járásbírósnál telekkönyvvezetői és a homonnai járásbírósnál átalakító-díjnoki állásra két hét alatt; — a lipótvári orsz. fegy- és közvetítő-intézetnél őrpáncsnoki, a kanizsai törvényszéknél és az egeri járásbírósnál hivatal-szolgái állásra 4 hét alatt lehet beadni a pályázati kérvényeket.

VIZÁLLÁS.

sz. név	méter	sz. név	méter
	Jul. 17. Jul. 18.		Jul. 17. Jul. 18.
Dana	1.87 1.89	M.-Salgó	0.10 0.17
	2.23 2.14	Tokeháza	0.10 0.24
	0.45 0.82	V.-Namény	0.69 0.81
	0.68 0.82	Tokai	0.28 0.10
	0.09 1.-	Tiszafüred	0.16 0.10
	1.91 1.88	Szalnok	0.04 0.18
	1.24 1.32	Csongrád	1.85 1.7
	0.76 0.84	Szeged	0.44 0.55
	1.83 1.80	T.-Bocsa	0.49 0.49
	0.14 2.10	Titel	1.03 1.08
	1.27 1.81	Hód	0.27 1.10
	0.81 0.40	Bárta	0.80 0.70
	1.17 1.20	Ladimos	0.48 0.28
	0.10 0.09	Sala	1.23 1.20
	1.52 0.40	H.-Náméti	0.14 0.12
	0.40 0.29	Bereitty	0.16 0.22
	0.60 0.58	B.-Újfalu	0.25 0.28
	0.45 0.46	Cenca	0.- 0.42
	0.11 0.12	N.-Vár	0.80 0.28
	1.61 1.59	Belényes	0.46 0.18
	1.59 1.65	Tenke	0.34 0.22
	0.16 0.15	Gurahonc	0.62 0.16
	0.28 0.14	Boroslenő	0.60 0.58
	0.94 0.92	Béke	0.52 0.84
	0.45 0.44	Gyoma	0.46 0.27
	0.- 0.18	Gy.-Fehérvár	0.21 0.30
	0.93 1.-	Branyicska	0.- 0.-
	0.89 0.91	Koborsin	0.- 0.-
	0.43 0.5-	Arad	1.36 1.32
	0.02 0.10	Makó	0.35 0.33
	0.42 0.48	K.-Kostély	0.02 0.20
	0.28 0.58	Kiszé	0.46 0.48
	0.38 0.38	Temesvár	1.06 0.84
	0.- 0.-	Becskerek	0.96 1.08

Kecskeméti Bortermelők Első Pinczeszövetkezete, Kecskemét.

Ajánlja kitünő minőségű borait a következő árakon:

Faj	Év-folyam	100 lit		
		Kor	Füér	Füélér
Kadarka	1907	46	74	66
Ezerjő	1907	48	76	68
Rizling	1907	52	80	70
Tramini	1907	56	80	74
Ezerjő	1906	60	85	76
Ezerjő	1904	64	90	80
Rizling	1904	66	100	80
Szilváni	1904	80	120	90
Burgundi	1904	80	120	90
Szilváni	1903	90	130	100
Muskotály	1903	100	140	110
Burgundi	1903	100	140	110
Tramini	1901	100	140	110
Furmint	1901	120	160	120
Rainai Rizling	1901	140	200	140

Kis üstő i főzött saját égetesű pálinkák:

	1904	1903	1902
Törköly	170	200	150
Cognac	500	500	380
Barack	600	600	450

A borok tisztán kezelt jó minőségéért, valódiságáért és pontos kiszolgálásért mindenkor felelősséget vállalunk.

Szállítási feltételek:

A borok szállítása készpénztetés vagy utánvét mellett hordókban, üvegekorsókban (Demyon) és üvegekben történik. Hordót és üvegekorsót fedezett mellett kölcsön adunk, melyek 30 nap alatt bérmentve vissza küldendők. A hordókban szállítható legkisebb mennyiség hektoliter árban számítva 50 liter, üvegekorsókban 3, 5, 10, 15, 20, 25 liter, melyre nézve a liter ára irányadó.

Egy 5 kg.-os postacsomag: 3 drb. 1 literes vagy 4 drb. 7 deciliteres palack; rendelés kívánására egy postacsomagban különféle fajtájú borokat is csomagolunk Kecskeméti, a postabélyeg kelte.

Héjjas Mihály igazgató.

Hordó árak: 50-60 100-120 150-170 250
K 9.- 14.- 18.- 26.-

400 litertől föléle hltrenként 3.- korona.

Demyon árak: 3 5 12 25 literes
1.40 1.80 3.- 5.- korona.

Kivonat az elismerő-levelekből:

Boraimkal mindig teljesen meg voltam elégedve, azokat nem pancsolt, hanem természetes boroknak, így a szentmiséhez is alkalmasnak tartom.

Bernátsky Ferencz
pátp. ébános, Hódmezővásárhely.

Az Önöktől vásárolt bort minden tekintetben kifogástalan s kiváló minőségűnek itélem.

Báró Manassy Barkóczy György
Temes-Murány.

A küldött borral nagyon meg vagyok elégedve.

Hock János
ors. képviselő, püspöki, Kőbánya.

Ugyanolyan minőségű bort kérek, mint a minőt ezideig kaptam, mert az eddigi egy a vevőim, mint az én teljes melegegéseimre szolgál.

Wagner Géza
Győr - Szentmarton.

Több ízben szállított boraimkal nagyon megvoltam elégedve és továbbra is megrendelőjük maradok.

Niepel Vilmos
körjegyző, Morvaór.

Vendéglősöknek 100 literenként három korona engedményi adunk.

TŐZSDÉK.

A BUDAPESTI ÁRU- ÉS ÉRTÉKTŐZSDE

Gabonatőzsde.

Budapest, július 18.

A gabonatőzsdéről szóló tudósításunk a közgazdasági rovatban van.

A készáru piacon elkelt:

Buza. Tiszavidéki: 1000 mm. 81 kg. 24.10 korona, 400 mm. 81 kg. 24.30 korona, 500 mm. 80.5 kg. 24.40 korona, 500 mm. 80.5 kg. 24.30 korona, 200 mm. 80 kg. 24.30 korona, 250 mm. 80 kg. 24.20 korona, 500 mm. 80 kg. 24.20 korona, 300 mm. 79 kg. 24.20 korona, 100 mm. 80 kg. 24.20 korona, 150 mm. 80 kg. 24.20 korona, 100 mm. 79.5 kg. 24.20 korona.
Bihari: 2000 mm. 80.5 kg. 24.30 korona, 1000 mm. 79 kg. 24.70 korona.
Felsőmagyarországi: 1000 mm. 79 kg. 23.60 korona.
Bánsági: 1000 mm. 81 kg. 24.15 korona, 1000 mm. 80 kg. 23.90 korona, 400 mm. 79.5 kg. 23.90 korona, 200 mm. 79 kg. 24.- korona.
Becskereki: 10.000 mm. 78 kg. 23.30 korona, 10.000 mm. 78 kg. 23.26 korona.
Ó-buza. Tiszavidéki: 300 mm. 77 kg. 24.60 korona, 120 mm. 77 kg. 24.- korona, 150 mm. 76.8 kg. 23.90 korona.
Fehérmegyei: 1000 mm. 79 kg. 24.40 korona, 780 mm. 74.5 kg. 22.80 korona.
Felsőmagyarországi: 500 mm. 77 kg. 23.90 korona, 250 mm. 77.5 kg. 23.90 korona, 300 mm. 78 kg. 23.90 korona.
Bácskai: 100 mm. 76.3 kg. 23.70 korona.
Rozs: 200 mm. 18.90 korona, kpf., 300 mm. 18.84 korona, kpf., 100 mm. 18.70 korona, kpf.
Tengeri: 100 mm. 15.60 korona, kpf., 200 mm. 15.50 korona, kpf., 300 mm. 15.60 korona, kpf., 1000 mm. 15.55 korona, kpf., 1000 mm. 15.50 korona, kpf.
Zab: 100 mm. 16.70 korona, kpf.
Az árak 100 kg.-kint koronákban értendők.

A készáru jegyzése a mai tőzsdén a következő volt:

Buza	Htós	Ára 100 kg.	kilós	Ára 100 kg.
Tiszavidéki	74	24.10-23.50	78	23.85-24.25
"	75	23.30-23.70	79	25.05-24.45
"	76	23.50-23.80	80	-----
"	77	23.55-24.05	81	-----
Tiszavidéki uj	75	-----	79	23.50-23.90
"	76	-----	80	23.90-24.10
"	78	23.50-23.80	81	-----
Fehérmegyei	74	22.90-23.10	77	23.35-23.75
"	75	23.20-23.40	78	23.55-23.95
"	77	23.40-23.60	79	23.75-24.15
Fehérmegyei uj	75	-----	79	-----
"	76	-----	80	-----
"	77	-----	81	-----
"	78	-----	82	-----
Pestvidéki	74	22.80-23.20	78	23.65-23.05
"	75	23.10-23.50	79	23.95-23.25
"	76	23.30-23.60	80	-----
"	77	23.35-23.55	81	-----
Pestvidéki uj	74	-----	78	23.20-23.60
"	75	-----	79	23.30-23.70
"	76	-----	80	23.50-23.90
"	77	-----	81	-----
Bánsági	74	22.90-23.30	78	-----
"	75	23.40-23.60	79	-----
"	76	23.40-23.70	80	-----
"	77	23.45-23.95	81	-----
Bánsági uj	74	-----	78	23.20-23.60
"	75	-----	79	23.40-23.70
"	76	-----	80	23.50-24.00
"	77	-----	81	-----
Bácskai	74	22.10-23.50	-----	-----
"	75	23.30-23.70	-----	-----
"	76	23.50-23.80	-----	-----
"	77	23.55-24.05	-----	-----
Bácskai uj	74	-----	78	23.30-23.70
"	75	-----	79	23.50-23.80
"	76	-----	80	23.60-24.00
"	77	-----	81	-----
Rozs I.-rendű uj	-----	-----	-----	19.10-19.30
" középminőségű uj	-----	-----	-----	18.90-19.10
Arpa takarmány I.-rendű	-----	-----	-----	15.-15.30
" II.-rendű	-----	-----	-----	14.60-15.-
Köles	-----	-----	-----	11.-12.-
Zab I.-rendű	-----	-----	-----	16.70-16.90
" II.-rendű	-----	-----	-----	16.10-16.50
Tengeri belföldi uj	-----	-----	-----	15.40-15.60
epc ze: Káposztarepcze	-----	-----	-----	-----

Budapesti gabonaforgalom.

A határidőpiacon kötött:

Délalott:

Előfordult kötések (50 kg.-kint):
Buza 1908. októberre 11.25, 11.27, 11.18, 11.24.
Rozs 1908. októberre 9.41, 9.42, 9.39, 9.45, 9.38.
Zab 1908. októberre 8.41, 8.42, 8.39.
Tengeri júliusra 7.63.
Tengeri 1909 májusra 7.42, 7.45, 7.34, 7.63.

1 óra 30 perczkor zárulnak:

Table with 2 columns: item name and price range. Items include októberi buza, októberi rozs, októberi zab, juliusi tengeri, 1909 májusi tengeri.

1908. július 17-18-i július 18-ig.

Table with 2 columns: item name and price. Items include Buza, Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Liszt, Korpa.

Értéktőzsde.

A külföldi tőzsdékről ma reggelre érkezett tudósítások nem voltak kielégítőek, minek folytán kedvetlenül nyílt meg az előtőzsde. Az egész üzleti idő folyamán csak két értékben fordult elő néhány kötés, még pedig Magyar hitelben és Államvasutban. — Az utóbbi érték bécsi kínálatra 697.25 koronáról 695.75-ig gyöngült, míg az előbbi 737.— koronás árfolyamon vették és adták. Rendszeres forgalomról alig lehet beszélni, csak nagy időközönként jön létre egy-egy üzletkötés és megcsik, hogy a legforgalmasabb értékekben naphosszat sem mutatkozik sem kereslet, sem pedig kínálat. — Hogy még meddig fog tartani ez az üzletlenség, azt bajos volna megmondani, annyi azonban bizonyos, hogy a külföldi tőzsdékről kell jönni az ösztönzésnek, hogy valamelyes fordulat beálljon. A déli tőzsde majdnem éppen olyan üzletlennél folyt le, mint az előtőzsde. Berlin változatlan jegyzéseket küldött, így tehát hiányzott minden buzdítás. — A déli tőzsdén forgalomba került: Osztrák hitel 618.75 koronán, Magyar hitel 737.— kor., Államvasut 695.— kor., Jelzalog 430.50 kor., Városi villamos vasut 261.— kor., Hazai bank 274.— kor., Salgó 568.— koronán.

Előtőzsde.

Előtőzsde üzletlennél. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 619.75. Magyar hitelrészvény 737.—. Osztrák-magyar államvasut 697.75 — 695.75.

Déli tőzsde.

Déli tőzsde nyugodt. Kötettek: Osztrák hitelrészvény 618.75—618.90. Magyar hitelrészvény 737.—.—. Osztrák-magyar államvasut 695.50—695.75. Déli vasut —.—. Rimamurányi vasmű 549.—.—. Jelzalogbank —.—. Városi villamos vasut 261.—.—. Magyar korona-járadék 92.97 1/2—93.—. Hazai bank 73.50.

Prémium-árlat: A díjbiztosításokért fizettek: Osztrák hitelrészvényekért holnapra 4—5 K, 8 napra 7.—9.—. 1908. július hó végére 12—14 K.

Utőtőzsde.

Az utőtőzsde teljesen üzletlennél volt. Kötés nem fordult elő.

BÉCSI GABONATŐZSDE.

Bécs, július 18. (Saját tudósítónk jelentése.) Az ausztriai és magyarországi piacok a múlt héten általában követték a hausse-irányzatot, de héten hanyatló lett a magatartás. Időközben ugyanis bőséges esőzés állott be, aminek következtében nyugodtabb lett a hangulat a burgonyatermést és tengerit illetőleg. Egyidejűleg lényegesen jobb hírek jöttek a magyarországi alvudékok aratási kilásásairól s ennek következtében az irányzat hanyatlott. A malmok tartózkodóan viselkedtek a bevásárlásban és tegnap a szállár irányzat ismét változott, az időjárás újból száraz és forró lett, aminek hatása megint aggodalmakban mutatkozott. Buza 15—20, rozs 15—20, zab ellenben csak 5 fillérrel volt olcsóbb, mint a múlt hét végén, tengeri pedig 25 fillérrel drágult. A magyar földmivelségi minisztérium jelentése a vetések állásáról kedvezően hangzik s a buza mennyiségét 40,000,000 métermázsára teszi. Előző járult az a körülmény, hogy az osztrák földmivelségi kormány jelentése is kielégítette a várakozást. Ily módon nem volt ok újabb irányzatváltozásra és a mai hetitőz-

dén tényleg a tegnapi árak maradtak érvényben. Buza 15—20 fillérrel volt olcsóbb a múlt szombati áraknál és ezen az alapon a következő kötések jöttek létre új árban prompt szállításra: Tiszavidéki buza 80 kg. 11.30 K. Orosházáról, hátszegi 3000 mm. elsőrendű 80 kg. 11.25 K és tótfelvidéki 80 kg. 11.76 K. Diószegről 11.75 K. Nagyszombatból 75 kg. 11.56 K. Érsekújvárról 11.70 K. Galántáról 78 kg. 11.75 K. Tornóczról 77.5 kg. 11.50 K. Wartbergből, marchfeldi 80 kg. 12.05 K. Marchegről. Rozs szintén 15—20 fillérrel lett olcsóbb és eladatott 73—74 kg pestmezei 10.05 K. Tótfelvidéki 10.10 K. Pozsonyból és pozsonyi 10.05 K. Bécsből. 75 kg. nyírsági 10.10 K. Bécsből. 74 kg. 9.30 K. Kecskemétről és 8.90 K. Debrecenből. Árpában egyáltalában nem fejlődött ki üzlet mert az árképződés bizonytalan. Tengeri e héten 25 fillérrel javult, zab ellenben 5 fillért veszített a múlt szombati árából.

Jegyzetett buza: tiszavidéki 12.35—12.70 korona, új 12.35—12.75 korona, bánáti 12.10—12.40 korona, tótfelvidéki 12.30—12.90 korona, új —.— —.— korona, marchfeldi 12.—12.30 korona.

Uj-rozs: tótfelvidéki 10.10—10.30 korona, csepeli 10.10—10.25 kor., pestmezei 10.10—10.30 déli vasut 10.—10.20 korona, különféle magyar 10.—10.20 kor., osztrák 10.10—10.30 korona.

Arpa: morvaország 7.30—7.60 kor., marchfeldi —.— kor., bécsvidéki —.— kor., tótfelvidéki —.— kor., csepeli —.— kor., győri —.— kor., déli vasuti —.— kor., tiszavidéki —.— korona.

Magyar tengeri: régi 8.20—8.30, új —.— korona, cinquantin 8.50—8.80, új —.— korona.

Magyar zab: selejtes —.— kor., közepes 8.70—8.95 korona, elsőrendű 8.95—9.20 kor., válogatott 9.10—9.40 korona, cseh-morvaországi és alsóausztriai 8.40—8.70 korona.

Lisztben e héten nagyon kevés volt a kötés és csak tegnap javult az irányzat, amivel egyidejűleg több vásárlási kedv mutatkozott. Finom buzasliszt ára tartott, ellenben rozsliszt ára hanyatlott, takarmányliszt és korpa nyugodt forgalom mellett változatlan árakon maradt.

Table with multiple columns: Buza (Hszavidéki, Tótfelvidéki, Bácskai), Egyéb gabonafélék (Rozs, Arpa, Zab), Burgonya, Faj, and other grain types with prices.

Table with multiple columns: Allamadósság közkölcsönök, Záloglevelek, Bankok részvényei, Takarékpénztárak, Biztosító társaságok, Gőzmalomok, Különléte vállalatok.

Table with multiple columns: Ujlaki téglák és mézégélek, Sorsjegyek, Pénzmekek és váltók, and other financial instruments.

BÉCSI ÉRTÉKTŐZSDE

Bécs, július 18. Bárha a mai előtőzsde is tartózkodó volt, berlini szilárd jelentések következtében a hangulat már javult és barátságosabb volt. Az üzleti tevékenység ismét csaknem kizárólag államvasuti és alpesi bányarészvényekre szorítkozott, mely többiában visszavásárlásokat eszközöltek. Alpesi bányarészvények elért javulásukat megtartották, később azonban elért javulásának egy részét elvesztette. A korlátértékek közül Nordbahn emelkedett, míg Déli vasuti részvények újból gyengültek. Az előtőzsde zárlatáig nyugodt maradt. A déli tőzsde nyugodt forgalommal, kevésbé változott árfolyamokkal indult.

11 órákor zárulnak:

Osztrák hitel. 618.75. Magyar hitel. 736.50, Länderbank —, Allamvasut. 696. —, Elbavölgyi vasut 455. —, Déli vasut 117.25 —, Alpesi bányatársulat 668.50. Rimamurányi 550. —, Májusi járadék 96.70, Magyar koronajár. 93. —, Orosz érték —, Török sorsjegy 185.50, Német márka 117.56.

1 órákor jegyezték:

Osztrák hitel 618.75, Magyar hitel 737. —, Länderbank 436.50, Unio-bank 540. —, Allamvasut 696. —, Anglo-bank —, Bankverein —, Déli vasut 117.25, Gőzhajó —, Alpesi bányarészvény 668. —, Májusi járadék 96.70, Magyar koronajár. 93. —, Török sorsjegy 185.50, Német márka 117.56, Elbavölgyi vasut 455. —, Rimamurányi 550. —, Orosz járadék —, Keleti vasutak —, Skoda —, Magyar jelz. —, Kárpáti petroleum —.

Bécs, július 18. (Osztrák értékek zárlat.) 4-2 százalékos papír-járadék 96.70, 4 százalékos osztrák arany járadék 116.15, 1860-as sorsjegy 152.25, Osztrák hitelsorsjegy 473. —, Angol osztrák bankrészvény 294.25, Bécsi Bankverein 517.50 Osztrák-magyar bank 1742. — Déli vasut 116.35 Dunagőzhajózási társ. 994. — Dohány rész. 425. — Cs. k. arany (vert) 11.34 Német bankv. 117.55 Osztr. Lloy 403. — 4-2 száz. ezüst. jár 96.70—90. —, Osztr. koronajár. 96.85, 1864-es sorsjegy 261. —, Osztrák hitelintézeti részvény 618. —, Union-Bank 539.50, Osztrák Länderbank 435.75, Osztrák-magyar államvasut 695.75, Elbavölgyi vasut 454. —, Alpesi részvény 667.50, 20 frankos 19.09, Londoni váltóár 239.62, Lipótkohó —, Töröksorsjegy 185.25, Üzletellen.

Bécs, július 18. (Magyar értékek zárlat.) 4 százalékos arany-járadék 111.10, Tiszai és szeg. kölc. sorsjegy 142. —, Magyar hitelbank részvény 736.50, Magyar leszámítóló és váltó részvény 466. —, Rimamurányi 549.50, Magyar cukoripar 1740. —, Adria hajózási részvénytársaság 401. —, Magyar koronajár. 92.95, 4 százalékos magyar földieherm. kötv. 93.10, Magyar nyer.-k. sorsjegy 183. —, Kassa-Oderbergi vasut részvény —, Magyar jelz. zálogbank 429. —, Magyar keresk. bank 33 20.

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDE

Berlin, július 18. (Tőzsdejelentés.) A mai tőzsde forgalma az első üzletóránban majdnem ugyanolyan tünetek közt ment végbe, mint tegnap, csupán azzal a különbséggel, hogy a kedvetlenség még fokozódott, miután a német ipari kerületekből érkezett jelentések nem engedtek javulásra következtetni. A későbbi folyamatban egyes piacokon, mint bányarészekben, bankokban és gőzhajós-részvényekben kisebb emelkedések voltak elérhetőek. A zárlat azonban az uralkodó üzleti csend nyomása alatt ismét kedvetlen és gyengébb volt. Német kölcsonpapírok szilárdabb magatartásukkal tüntek ki. A készpénzpiac ipari értékei többnyire jól tartották magukat. Magánleszámítólási kamatláb 2% százalékos, napipénz 2% százalékos.

Zárlatkor jegyezték: 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék —, osztrák hitelrészvény —, Déli vasut 22.40, orosz bankjegyek 214.70, 4 százalékos új orosz kölcson —, Disconto Commandit 171. —, Dinamit-truszt —, Harpeni 197.90, Unifikált török járadék 96.20, 4-2 százalékos ezüst-járadék 96.90, 4 százalékos magyar aranyjáradék 93.40, Magyar koronajár. —, Osztrák-magyar államvasut 148.70, Bécsi váltóár 85. —, Olasz járadék —, Alt. villamossági Edison 211.70, Gelsenkircheni 219.40, Laurakohó 204. —, Tartott.

Frankfurt, (Zárlat.) július 18. 4-2 százalékos papírjáradék —, 4 százalékos osztrák aranyjáradék 98.80, 4 százalékos magyar aranyjáradék —, Osztrák hitelintézeti részvény 194.20, Osztrák-

magyar államvasut 148.90, Szaknyugati vasut —, Bustiehradi vasut —, Londoni váltóár 20.38, Bécsi Bankverein —, Villamos részvény 143.25, 3 százalékos magyar aranykölcson 78. —, 4-2 százalékos ezüstjáradék —, Osztrák koronajár. 96.70, Magyar koronajár. 92.85, Osztrák-magyar bank 125.50, Déli vasut részvény 22.60, Elbavölgyi vasut —, Bécsi váltóár 850.25, Párisi váltóár 81.15, Union bankrészvény 136. —, Alpesi bányarészvény —, Nyugodt.

Hamburg, (Zárlat) július 18. 4-2 százalékos ezüstjáradék 98.80, 1860. sorsjegy 151.50, Déli vasut 22.60, 4 százalékos aranyjáradék 98.30, Osztrák hitelrészvény 194.30, Osztrák-magyar államvasut —, Olasz járadék 104. —, 4 százalékos Magyar aranyjáradék 93.60 Nyugodt.

London, július 17. Angol consol 87⁵/₈.

Páris, július 18. (Zárlat.) 3 százalékos Francia járadék 95.97, Osztr. aranyjáradék 98.50, Magyar aranyjáradék 93.80, 5 százalékos Bolgár kötelezvény 1896. évről —, 4 százalékos Olasz járadék 103.55, Déli vasut elsőbbségi kötv. 285. —, 5 százalékos marokkói járadék 508. —, 4 százalékos 1890. Román kölcson —, 4 százalékos Kons. amori. román járadék 91. —, 4 százalékos Amori. román járadék 1905. —, 5 százalékos Orosz járadék 1906. 98.52, 5 száz. Orosz kincstári utalvány 1904. 511. —, 4 száz. Szerb járadék 1907. —, 4 százalékos spanyol járadék 96.30, 4 százalékos unifikált török jár. 96.40, Török sorsjegy 178. —, Török dohányrészvénye —, Osztrák föld-hitelintézet 1117, Osztr. Länderbank —, Magyar jelz. zálogbank 455. —, Banque de Paris 1464, Banque Ottomane 703. —, Osztr. magyar államvasut —, Déli vasut —, Meridional vasut 654, Keleti vasutak —, Waggon Lits —, Hartmann gépgyár 538. —, Rio Tinto 16.32, Sucerie d'Egypte 28. —, Tuila 234. —, Thomson Houston —, Urikányi köszén 150, Chartered 20.25, De Beers 265.50, East Rand 102.50, Jagersfontein 89.25, Transvaal Consols —, Transvaal Land Company 49.50, Váltó Amsterdamra (rövid) 207.87, Váltó német piacokra (rövid) 123.15, Váltó Bécsre (rövid) 104.75, Váltó Belgiumra (rövid) ⁵/₁₆, Olasz aranyváltó (rövid) ¹/₁₆, Váltó Svájcra (rövid) ¹/₁₆, Csek Londonra 251.25, Magánkamatláb 1¹/₂. Szilárd.

ÜZLETI TUDÓSÍTÁSOK

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest—Kőbánya.

Budapest, július 18-án. (Hivatalos tudósítás.) Hizott sertésárak: Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogrammon felül) — fillér Közép (páronként 300—400 kilogrammig terjedő sulyban) — fillér. Fialat nehéz páronként 320 kilogrammon felüli sulyban) 127—129 fillér. Fialat közép (páronként 251—320 kilogrammig terjedő sulyban) 129—131 fillér. Könnyű (páronként 250 kgr-ig) 133—137 fillér. Szerbiai nehéz (páronként 260 kg fölül sulyban) — fillérig, közép (páronként 240—260 kilogramm sulyban) — fillérig.

Sertésleltár: 1908. évi július 15. napján volt készlet 37812 drb., 1908. július hó 16-án felhajtott 279 darab, 1908. július 16-én elszállított 312 darab, 1908 július 17. napjára maradt készletben 37779 drb. A hizott sertésüzlet irányzata: nyugodt.

Sertéskonzumvásár.

Budapest, július 18. (Hiv. tud.) Előző napról maradt 450 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Pótfelhajtás — drb sertés, — drb süldő — malacz. Mai napi felhajtás 148 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz, összesen 598 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatott 207 darab sertés, — darab süldő, — darab malacz. Eladatlanul visszamaradt 391 drb sertés, — darab süldő, — drb malacz. Mai árak: Zsirtésűreg elsőrendű 350 kg-on felül életsulyban — fillér, életsulylevonással — fillér. II. rendű 280 kg.-tól 350 kg.-ig, — 109 fillér, életsulylevonással — 122 fillér, fiatal nehéz, 300 kg.-on felül — fillérig, életsulylevonással 128—134 fillérig; fiatal közép 220 kg.-tól 300 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 128—136 fillérig, könnyű 220 kg.-ig — fillér, életsulylevonással 127—136 fillér. Hussertés, nehéz 300 kilogrammon felül —, könnyű 140—300 kgr.-ig — fillérig, életsulylevonással — fillérig. Belföldi süldő — fillérig, horvát süldő — fillér Malacz — fillérig. — (Árak minden levonás nélkül kilogrammonként, életsulyban értendőek.) A vásár irányzata lanyha. Az árak változatlanok.

A szenzációs győzelemnek napja volt

PUCH

észére, a hegyi verseny a Ries-re 6 k/ométer 612% meléssel.

Kategória: Könnyű motorkétkerekű 35 kilóig:

Wolf

Puch-on győztes

5 perc 56 másodpercnyi szenzációs időben. Lehuzza a rákövetkező hét erősebb kategóriának — motorkétkerekűek, mellékkocsival és automobillal 6 liter cilinder tartalomig — idejét.

Kaulfersch... Puch-on 7 perc 1 mperc

harmadik

Kategória: Motorkétkerekű mellékkocsival:

Plessing mérnök

Puch-on győztes

6 perc 58% másodpercnyi fényes időben.

Behyne... Puch-on 7 perc 5 másodperc

második

Wetzka Ede... Puch-on 7 perc 19 mperc

harmadik

Kategória: 1-5 literes cilinder tartályu motorok:

Hilscher

Puch-on győztes

Slevogt mérnök Puch-on 8 perc 38 mperc

második

Bellet igazgató Puch-on 8 p. 45% mperc

harmadik

Pritel... Puch-on 9 perc 27% másodperc

negyedik

Kategória: 4 liter cilinder tartályig:

Wetzka József

Puch-on győztes

5 perc 58% másodpercnyi fenomenális időben, melylyel a két következő erősebb kategóriát legyőzi. Az eredménynek így szeriája eddig egyáltalában még nem értett el és nem is fog oly gyorsan ismétlődni.

II Puch startolt

II Puch győzött

Biederberg-verseny Hannoverben:

Puch első és második

A világhírű ITALIA- és MARTINI-automobillal vezérlő-
viselősege:

Puch Márton

Budapest, VII., Erzsébet-körut 48. sz.

Ház-és villa-

telkek eladása

KERTVÁROS-telepén

mely a váci országot és a Duna folyam között fekszik A nyugati máv. vasut élvonalán, a gödi és felsőgödi állomásoktól pár percnyi távolságra.

A területet ez idő szerint a bolgárok konyhakertészetnek használják.

A telkek háromévi lefizetésre adatnak el.

Bővebb felvilágosítás nyerhető:

A Telekeladási irodánál

Budapest, VII., Kertész-u. 14. sz. Telefonszám 44.

Szerkesztői üzenetek.

B. Lajos, P—ny. A ótestamentum még megengedi a poligámia (Dávid zsolnárai) és bevett intézménynek tünteti fel a háremet. Az uralkodó felfogás szerint a nő alattvalója a férfinak; ez okból a templomban is alig van helye. A válás meg van engedve. Csúpnán a papság számára vannak megszorítások. Pap nem köthet házasságot bűnös nővel, vagy özvegygyel. Röviden az ótestamentum felfogása abban foglalható össze, hogy Ádám és Éva, a férfi és a nő „egy test legyen”. Az újtestamentum már magasabb fokot áll. Krisztus átveszi az ótestamentum több intézkedését, megengedi a válást, nem tiltja meg az egymástól következő házasságokat. Ő maga elméletben és gyakorlatban aszkéta. A cölibátust a házasság fölé helyezi. Mindemellett és éppen ezért annál figyelemreméltóbb, hogy néhány nőt is felsorol barátai között. Az apostolok Krisztus és az ótestamentum követői; néha úgy tetszik, hogy inkább az ótestamentumé. A nőt a férfi alattvalójának tekintik, mert nem a férfi van a nő kedvéért teremtvé, hanem a nő a férfi kedvéért. A nőnek nem szabad a gyülekezetben és a templomban beszélnie. A cölibátust a házasságnál magasabbrendűnek tekintik. Ezeket az előírásokat épül fel a középkori, a római és görög egyház. A férfi, mivel csak ő lehet pap, a nőnél magasabbrendű. De az apáczaizmetmény, ha egyelőre csak részben is, már kikezdi ezt a vallásos nemiarisztokrata felfogást. A papság cölibátusát elméletben és gyakorlatban sokkal magasabbrendűnek tartják a házasságnál, kifejlődik az aszkéta ideál, amely szerint a test semmi, a lélek minden. A görög egyházban a lelkészeknek felszentelés előtt szabad, sőt kell házasodniok; felszentelés után már tilos a házasság. Másodszor házasodniok, vagy özvegyasszonyt elvenniök nem szabad. A püspökök egyáltalában nem élhetnek házasságban. Épp úgy, mint az ótestamentumban, a görög és római egyházban is csak az elenyésző kisebbségre vonatkoznak a legideálisabb előírások; a nagy tömeg alsóbbrendű etika szerint élhet.

Bölcselkedő. A theismus szerint van isten, az ateisták ellenben azt vitatják, hogy nincs. Van! Ezt mondja az „isten” szó. Mert ha az elnevezés eredetét nézzük, úgy találjuk, hogy a latin est, a görög esti, az arab eszthi, német ist, szláv jeszt, szanszkrit eszti szók valamelyikéből származik az „isten” szó, ami mindegyik nyelv szerint valami létezőt jelent, tehát olyant, ami „van”. Tagadni, vagy hinni mindenkinek szabad. Mielőtt azonban hozzánk fordulna volna, mindenesetre az lett volna a lehelyesebb, ha magába szállva megkérdezte volna önmagát, hogy éri-e a mindentudó, örökkévaló, halhatatlan lénynek a vallás által hirdettét nagy hatalmát, mely beleszólt az elevenek és holtak dolgába s ennek a legfelső lénynek tulajdonit-e az esetleges életörömeiket, szerencsét, avagy súlyos sorscsapásokat. Aki éri ezt a hatalmat, mindenesetre állítani fogja az isteni létezését, ellenben azok, akik sohasem érezték, hogy itt a földön valaki (egy nagy, féltelmetes Valaki) beleszólt volna az élő teremtsékek, vagy élettelen testek dolgába, tagadják s tagadni fogják.

Bakfis. Onnan jön ez az ártatlan kérdés, ahol dicsőnő, diné divatozik, ahol puha szmirnászönyegyekbe süpped a láb, mely még sohasem járt az élet kavicsos, kemény utain. Gazdag leányról szól a mese, aki megismerkedik egy panamakalapos gavalérral. Egy este találkoznak s elbűsöznak egymástól. A leány kíváncsiskodik s kitudódik, hogy a gavallér szegény, pénztelen lovag. A leány tudniillik megkérdi a távozó fiatalembert: „Hová megy?” „Megyek haza vacsorázni.” Feleli az. „Mit vacsorázik?” Kérdi tovább a leány. (Ilyet igazán csak egy bakfis kérdezhet.) Az ifjú czinikus őszinteséggel felel: „Van még egy forintom, majd csak megvacsorázom”. S most őn azt kérdi, hogy a vékonyka forintból lehet-e vacsorát enni? Lehet kérem, még pedig igen jól. Se szeri, se száma azoknak az embereknek, akik vacsora nélkül bujnak a takaró alá, meg fogja tehát érteni, hogy az a vacsora fejedelmi lehetett. Azért, hogy valakinek panamakalapja van, nem okvetlen muszáj három-négy fogásos ételkeben duscálni. Amióta divatba jött az a közsólás, hogy külsője után itéljk az embert, nagyon sok fiatalembert a nyomrán spórolja meg a toalettköltségeket.

D. P. Kívánságát ez idő szerint nem teljesíthetik. Az óhajtott eredmény eléréséhez hosszabb ideig tartó munkálkodás szükséges, mert nagyon sokszor megcsúsz, hogy csak buzdításul közlünk cikkeket.

B. K. Ilyen nevű urat nem ismerünk s így nincs módunkban, hogy életrajzi adataival szolgáljunk.

L. K., Pancsova. Alkalomadtán hozzuk

Egy falusi hitelezőnek. 1. A jelzálogilag biztosított követelésre vonatkozólag semmit sem kell tenni. 2. Kérjen új biztosítékot (pl. jelzálog), ha nem ad, mondja fel a kölcsönt. De vigyáznál kell, mert ha a lejáratra megállapodás nem történt, megállapodás ellenére a váltót nem lehet kitölteni, hacsak harmadik (jöhízemű) személyre nem forgatja, aki aztán a lejáratot, ha akarja, kitöltheti.

H. E., Karczag. Árvaházakat ismerünk, de olyan nevelőintézetet nem s így kérését legnagyobb sajnálatunkra, nem teljesíthetjük.

Kiváncsi. 1. Az Egyetértés Vasárnapja című mellékletünket díjtalanul kapja minden előfizetőnk s olvasónk. 2. Tessék a kiadóhivatalhoz fordulni.

Nem köztudható. Igazán nem tudom... Ha majd egyszer... Hulló szirmok. A repülés problémája. Amerikai levél. Három léha. Valamikor én is szerettem. Titok. Dunai idyllek.

Éjjeli séták. Sokat szeretne mondani s még se mond semmit. Itt-ott kicsillan belőle egy véletlen ötlet, van benne két szép rimzene is és még sem használhatjuk. Kár az ilyesmiket annyira elnyújtani. Hatvan sort ír, pedig tizenkettőben is kifejezhetné volna minden gondolatát.

Képek. Átadtuk mellékletünk szerkesztőjének. Augusztus 14. On is a jó rációiak közül való. Ha még ezt sem tudta, igazán megérdemelte.

Doktorné. Most Karlsbadban nyaral s csak szeptember huszadika körül érkezik vissza.

A. B. Nem tudjuk.

K. P., Tokaj. Ha figyelemmel kísérték volna az illetők a lap minden cikkét, bizonyára nem emeltek volna panaszt. A hivatalos árjegyzést mindig hozzuk, csak tessék áttekinteni a közgazdasági rovatot.

Tanuló, Baja. Antonio Allegro, Corregio-ban született 1494-ben. (Szülővárosáról nevezik Corregio-nak.) Életéből keveset tudunk. Husz éves korában már a tökéletesség magas fokán állott. Ifjú éveiben Mantegnát, a páduai iskola mesterét vette irányadóul, de később, mestere befolyása alól megszabadulva, önálló irányt vett fel. Képein feltaláljuk a régibb firenzei és velencei mesterek művészetének elemeit, műveinek azonban az ad nagy becsét, hogy a festői hatást nemcsak a fény és árnyék, hanem a levegő, az u. n. clair-obscur alkalmazásával éri el. Mesterien tudja ábrázolni az érzelmet és pedig az érzéki élvezetet éppen úgy, mint az áttatos elragadtatást és a tökéletes boldogságot. Vallásos tárgyú képei közül ifjabb éveiből valók, egy térdelő Madonnája, Páduai Szt. Antal, Keresztelő Szt. János és Alexandriai Katalin. Pármában két templomot festett ki. Az egyikben az apostoloktól körülvevett, megdicsőült Krisztust, a másikban Mária menyemeneletét örökítette meg. Legszebb olajképei közé tartozik a Madonna della Scodella című, melynek tárgya: Mária amint Egyiptomba menekül s utjában egy forrásból vizet merít, míg József, a gyermek Jézusnak datolyát nyújt. Hires a drezdai képtárban levő Szent Ejszakája s végül Pármában őrzött képe, melyet csodás fényhatása miatt Napnak neveznek. Képeinek tárgyát szívesen vette még a mondavilágból is. Ilyen tárgyú képei: freskók Diana életéből, Danae és Léda, Amor és Vénus és még számos alkotás.

K. József. Halódás. Irói érzékre vall, csak a tárgy megválasztásában igen kezdetleges. Látása még nagyon hamar fenakad a közhelyeken s ott tulsókáig időzik. Ha belső érzéseit, egyéni gondolatait és átléseit oly közvetlenséggel fogja majd az olvasó elé lopni, hogy az sajátjával fogadja el az őn meglátását — akkor válik majd jó írónak. Egyelőre azt a hosszú és nehéz utat kell megtennie idáig. S ha majd ide megérkezik, keressen fel újból dolozataival, szívesen közöljük. A kezdet mindenesetre biztató.

Fatime. Már megízentük, hogy ez is a belügyminisztérium ügykörébe tartozik. Csak a legtrikább esetekben engedik meg a keresztnev megváltoztatását.

P. Lajos. Két félévig hallgat államszámvevőként az egyetemen s azután leteheti a vizsgát az erre kijelölt bizottság előtt. Bochkor és Wallon tankönyveit használják.

H. G., Pozsony. A szentesítés után fog megjelenni. A legközelebbi jövőben lép életbe, de hogy mikor, azt még senki sem tudja.

B. Ferencz. Legjobb, ha valamelyik vadkereskedővel szerződést köt. A budapesti és bécsi vadkereskedők czimeit levélben megkeresésre tudatja önnel a Kereskedelmi Múzeum, Akadémia-u. 3.

L. Géza, Budapest. Saját maga mit sem tehet ez ügyben, mivel az ügyvédi képviselőt kötelező. Legjobb tehát, ha ügyvédehez fordul.

Kiváncsi. Az egész javaslatot e rovatban terjedelménél fogva nem közölhetjük. Legközelebb, mi helyt szentesítik, meg fog jelenni nyomtatásban s akkor mindenki megszerezheti.

Józász, Martos. Még nem jelent meg. Körülbelül két hét múlva fog megjelenni.

Magyar név. 1. Születési és erkölcsi bizonyítványt kell mellékelni. 2. Egy koronás bélyeg. 3. A belügyminisztériumba is küldhetli.

Boldog jövő. Az általános felfogás szerint nem illik. Vannak azonban kivételes esetek, mikor például a férfi és a nő is egy hivatalban dolgoznak, vagy mikor a nő teljesen önállóan saját maga keresi meg a kenyerét. Ilyen esetekben lehet. Az esküvőig azonban legjobb, ha nem mennek egyedül.

Felölös szerkesztő:

PURJESZ LAJOS

Kiadótulajdonos

A Magyar Ujságkiadó Részvénytársaság

Igazgató: ERDŐS ARMAND

IDEGENEK UTMUTATOJA

Ajánlható beszerzési források Budapesten

Élelmezési cikkek.

Wikus Tára teljeskörű gyára Budapest, V., Deák Ferencz-utca 17. Ugyanott finom csukorka-bonbongyár, teásütemény készítése, Megrendeléseket a cég a legpontosabban eszközli.

Fleischmann Lipót szalámi és füstölt húsu gyára Budapest, Király-utca 11. Telefon 27—08. Keleti Export. Előállítás naponta 17.000 pár. Allandóan 24 munkás.

Biztosítás.

Assicurazioni Generali (Triestini ált. biztosító-társaság) Alakult 1831-ben. Részvénytőke és tartalékalap: 324 millió korona. Budapest, Dorottya-utca 10. sz., az intézet saját házában. Élethbiztosítás minden módozat szerint, valamint finellátási és leánykiképzési biztosítások. — Tűz-, szállítmány-, betöréses lopás elleni és üvegbiztosítások. — Égésbiztosítás a Magyar égés- és viszontbiztosító részvénytársaság (Budapest, Nádor-utca 5. sz.) által. Részvénytőke és tartalékalap 7 millió korona. Egyenkénti és csoportos balesetbiztosítások (egyenkénti balesetbiztosítások díjvisszatérítéssel is) az Első o. ált. baleset ellen biztosító társ. által (Budapest, Dorottya-utca 10. sz.) — Részvénytőke és készpénztartalék 19 millió korona.

Első Leánykiképzési Egylet m. sz. Gyermekek- és életbiztosító intézet Budapest, VI., Teréz-kört 40—42. Alapítotott: 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermekek és mindennemű életbiztosítások, havi befizetések mellett is. — Tartalékok: 10.000.000 korona. Eddig kifizetett biztosított összeg hét millió korona. Biztosítási állomány 46.000.000 korona.

Bankok és takarékpénztárak.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkönyves Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona. Központ és Magy. kir. szab. osztályországi főeljárású helye: VI., Andrássy-ut 5. Kézi zálogkönyvek: IV., Károly-kört 18; IV., Ferenciek-tere 4. Irány-utca sarkán. VII., Király-utca 57; VIII. ker., József-kört 2., VII., Üllői-ut 6. sz.

Háztartási cikkek.

Drogna és háztartási cikkek V., Bátorhy-utca 9. sz. („Szabadság”-kávéház mellett). Rendeléseket pontosan házhoz szállítunk. Telefon-szám: 12—30. Hess Isidor és Társa „Korona”-drogeria.

Hazai vas- és rézbutorogyr.

Bruck I. Henrik, Budapest. Gyár: IX., Lillom-utca 8. Mintaraktár és iroda: Andrássy-ut 32. Ajánlja különösen legdivatosabb rézbutorait legmodernebb kivitelben. Arak a legjutányosabbak. Vidéki megrendelésekre különös súlyt fektetünk. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Víz- és légszuszvezeték és csatornázás.

Piszurnyi L. utóda Janisch János és fia Budapest, VII., Jósika-utca 12. sz. csatornázási vállalat, épületbelső mőhelye és horgany díszítmények gyára. Légszusz- és vízvezeték, központi fűtések, szellőztető készülékek, szivattyuberendezés, árnyékszekek, vízellék, mindennemű gőz-, magán- és nyilvános fürdő, hűtő- és gyógyintézetek, melegvízkészítő-berendezések fűtő-fűthely összeköttetéssel vagy saját tüzhelyvel. Ambergi légszuszfejlesztő gépek, világítási, fűtési és műszaki célokra. Saját légszusz-készülék minden házban. Telefon 20—83.

Angol férfi- és nőiszabó.

Pohner Ferencz férfi és női szabó Váci-utca 26. Páris-utca sz. sz. Allandó nagy választék a legújabb divatszövevényben.

Villamosági berendezések.

Magyar Siemens Schuckert Művek villamosági részvénytársaság. Igazgatóság: Budapest, V., Lipót-kört 5. Telefonszám: 211. és 212. Táviratcim: Siemenschuckert. Gyár: Pozsonyban. Készít: villamos világítás- és erőátviteli központi telepeket és berendezéseket, Villamos - vasutakat. Bánya - vasutakat. Egyenáramu-forgóáramu és váltakozó áramu generátorokat és motorokat, valamint az erőáram körébe vágó minden egyéb cikket. Különlegességek: felvonók, ventilátorok, szivattyúk, hordozható villamos fűtőgépek, villamos berendezések mezőgazdasági és ipari célokra.

Ezüsttárgyak.

Ezüst. Ezüsttárgyak Bachruch A. cs. és kir. udvari és kamarai ékszerész ezüsttárgyára. IV., ker. Királyi Pál-utca 13. szám. 1906. évi december 1-én, gyári épületében a kicsinyben való árusítás számára is pazar helyiséget nyitott. (Bejárát földszint.) E fényes helyiségben mindennemű ezüsttárgy (asztaldísz, tálak, fényűzési cikkek, evőeszköz stb.) vásárolható Rendkívül gazdag választék a legfinomabb kivitelben szabott gyári áron, melyek minden tárgyon láthatóan föl vannak tüntetve.

Selyemdruk.

Szenásy, Hoffmann és Társa selyemáruháza IV., Bécsi-utca 4. Az összes tavaszi újdonságok dus választékban már megérkeztek. Mintákat vidékre bérmentve küldünk. Miután helyben többféle szakmájú „Szenásy cég van, tisztelettel kérjük, selyemáruházunknak szóló b. rendeléményeknél a pontos címünknek szives írását, Szenásy, Hoffmann és Társa selyemáruház kizárólag IV., Bécsi-utca.

IDŐJÁRÁS.

meteorológiai központi intézet távirati jelentése.
1908. július 18-án reggel 7 órakor.

Az elmúlt nap időjárásának átnézete:

Hazánkban tegnap a keleti hegyes vidéken meg a szomszédos alföldi megyékben csaknem mindenütt volt csapadék, amely a hegyes vidéken helyenkint a 10- és itt-ott a 20 mm.-t is meghaladta. A hőmérséklet nyugaton meg északon többé-kevésbé emelkedett; a maximum: Csáktornyan 30 C°, a minimum: Tátrafüreden, Rajecz-füredön és Sopronban 9 C° volt.

Prognózis a következő 24 órára.

Egylegre lényegtelen hőváltozás és zivataros esők várhatók.

Allomás	Lángyomás mm 700 +	A hőmérséklet Celsius szerint	Szélirány és erője	felhőzet	Csapadék mm	Hőmérséklet
A-Szatmár	57.3	17.8	SE	2	0	23
Ungvár	55.6	17.6	NW	1	1	27
Késmárk	55.8	14.0	N	4	2	16
Losonc	57.9	16.4	NW	2	4	24
Ógyalla	60.0	16.0	NW	1	0	21
Budapest	58.8	16.6	NW	4	4	25
Héreny	61.4	17.5	N	0	0	22
Keszthely	61.3	19.4	NW	4	1	23
Pécs	60.3	16.9	NW	4	1	24
Zágráb	62.6	16.3	SSW	1	0	24
Fiume	61.9	18.1		1	0	26
Szeged	58.1	15.0	NW	1	4	25
Temesvár	57.8	16.0	NW	3	4	24
Nagyvárad	56.1	16.4	NW	0	4	26
Kolozsvár	57.7	14.8		1	5	26
Nagyvárad	57.0	14.1	WNW	1	3	24
Szatmár						28
Eger		16.6	NE	4	4	18
Arvaújfalja		14.2	NW	1	4	17
Solmezbánya		14.5	NW	4	1	15
Komárom		15.2	NW	3	1	2
Magyar-Óvár		16.2	NW	2	1	19
Sopron		15.4	NW	2	0	20
Eszék		15.4	WNW	4	1	21
Cirkvenca		21.5		4	0	6
Debrecen		16.5	NE	4	5	25
Kecskemét		14.5	NW	2	4	8
Oroszló		13.9	W	3	4	8
Arad		14.8	NW	4	2	15
Zombolya		18.2	SW	2	1	8
Versce						28
Úrszava						14

Üzleti hetiszemle.

Sertésvásár. Budapest-Kőbánya, 1908. évi július 17-én. Az üzlet csendes volt. Heti átlagárak: magyar válogatott árú 320-380 kgr nehéz 127-129 fill. 280-300 kgr. nehéz, 129-131. Öreg 300 kgr. tuli - fillér, vidéki sertés - fill. Szerb - fill. tiszta kgr.; páronkint 45 kgr ételsúlylevonás és 4 százalék engedmény szokásos. Eladásiárak: Tengeri új K 16.-. Árpá K 16.50 Kőbányán átvéve. Helyiállomány július 10-én maradt 38358 drb. Felhajtás: Belföld 1102 drb. Szerbiából - egyéb államokból - drb, összesen 39460 drb. Elhajtás: Budapesti fogyasztásra (I-X. ker.) 473 drb, belföldre 1108 drb, Bécsbe - drb, osztrák tartományokba 57 drb, német birodalomba (Bajorország) - drb, egyéb országokba (Helvétia) - drb, a szappangyárban feldolgoztatott 11 a szállásokban elhullott drb, waggonokból kirakott hullá - drb borsókásnak találtatott - drb összesen 1649 drb, maradt állomány 37811 drb. A részvényszállásokban elhelyezve 8314 drb van.

Bécsi vásár: jul. 14. Felhajtás 13428 drb sertés köztük 5997 drb lengyel. Az üzlet lanyha volt. Nehéz 116-119 fill. közepnehéz 110-112 fill. süldő 86-116 100 k.-ként elevensúlyban.

Dresdai vásár: július 13. A vásáron volt 1360 drb., melyek 58-66 márkán keltek 50 kg. eleven súly szerint.

Berlini vásár: július 11. Felhajtás: 11045 drb. sertés. Az üzlet csendes volt. Finom husos 57-58 márká, husos 56-57 márká, silányabb 52-55 márká.

Széna, szalma, takarmány. (Fuchs József nagykereskedő jelentése.) A hetivásáron széna és szalmában csekély behozatal és jó kereslet volt. Eladatott: középminőségű jobb és elsőrendű zsupszalma 3.70-4.70 K, muhar 5.25 K-ig, alomszalma 2.65 K, zsupszalma 3.40 K per 50 kg fuvaronként házhoz szállítva. Préselt széna 4.-4.60 K, préselt szalma 2.-2.50 K 0 kg.-onkint a józsefvárosi pályaudvaron. - Gabonamérek: zab 8.50 K, tengeri 7.85 K, rozs 9.40 K és árpa 7.80 K 50 kilogrammonként.

Petroleum. A Kőolajipari gyártmánygyártás gyártmányainak árjegyzése nagyban eladásoknál a következő: Fiumei kristály-kőolaj 36.50 K, Fiumei White-Star kőolaj (háromsillagos) 30.50 K, Standard-White kőolaj (kétsillagos) 28.50 K. (Az árak 100 kg. tisztasúlyért tényleges göngysúlyjal, hordóstul Budapestre bérmentve szállítva értendők.) Egyes hordók 1 K-val drágábbak.

Ásványkenőolajok. A Kőolajipari gyártmánygyártás nagyban eladásoknál a következők: Fiumei 0. számú

tisztítóolaj 20 K. Fiumei 1. számú orsóolaj 30. K. Fiumei 2. számú könnyű gépolaj 34 K. Fiumei 3. számú nehéz gépolaj 40 K. Fiumei 44. számú vulkán (henger) olaj 20 K. Fiumei 5. számú fénytelen olaj 24 K. Fiumei 6. számú kiváló nehéz gépolaj 442 K. Hengerolaj, sötét 68 K. 00 jegyű hengerolaj, világos 73 K. (100 kg. tisztasúlyért, hordóstul, valódi göngysúlyjal, Budapestre szállítva.)

EGYETERTÉS

politikai napilap.

Kiadóhivatali igazgató: CAJOR MATYÁS

Nincs házbérúzsora

mert lehet mindenki a maga háziura

A „TUSCULANUM” magyar tisztviselő-község építőkészletének első törzességes kölesén mellett

családi házat

egy a már részben kiépült Mátyásföldi, mint az újonnan megszerzett alsó gödi telepen. Előjegyzéseket elfogad az irada d. e. 9-12 és d. u. 6 óra között: VI., Liszt Ferenc-tér 3. sz. Telefon 89-26.

SZÍVÓ GÁZ BENZIN MOTOROK ÉS LOKOMOTÍVOK

BRÜNN-KÖNIGSFELDI MOTOROK

EGYED-ÁRUSÍTÓ ABELES EMIL BUDAPEST V. VÁCI-UT 14. TELEFON 98-32 SÜRGÖNYMUNKÁKRA

∴ Vidéki képviselők kerestetnek. ∴

Nadrágja jellemzi az urat!

A vasalás szabó költségei... volt, de már nem az, Kényelmessége és tökéletessége utolérhetetlen MOLNAR LAJOS törv. védett

automata-nadrágfeszítőjének

Egy készülék ára 3 korona 3.72 korona előre beküldéért bérmentve. Kapható főraktárosnál:

Plökl és Haasnál,
Budapest, Andrassy-ut. 18

Helyeny vagy idült bujakór-bántalma

egy görvélkór, borbajok, rheuma, (dizag fehélyek st.) a remiott vértől származó egyéb bajoknál, mint mirigydagadt rheumatizmus, a száj, gégo gyengedési, daganatos, onostosis, tehetetlenség és mindenféle szorcsit vagy örök bujakóros bántalmak esetében, a legmegrózottebb s minose gyógykezeléssel dacoló betegségből biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak

Dr. Oliver vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak engedélyezve.

Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, min: egyetlen és legjobb vértisztító szer és már számos kitüntetéssel részesült.

Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.50 kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 11.- kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll.

Raktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 13. és Andrassy-ut 24.

Fodrászoknál az urak

miért követelik, hogy borotválkozás után valódi DIANA-SÓSBORSZESZ-szel fecskendezék arcukat, vagy fejbőrüket be-dörzsöljék, vagy hajukat megnedvesítsék?

1. Mert mindenkinek többé-kevésbé ég az arca a borotválkozástól, ami rögtön elmúlik, sőt lehűti a tüzségét a bőrnek, ha borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel bespricceltetjük.
2. Mert nagyon gyakori, hogy borbélyoknál bőrbetegséget kapunk, ami teljesen ki van zárva, ha borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel fecskendeztetjük arcunkat.
3. Mert nem kaphat senki pattanást, ha arcát vagy nyakát borotválkozás után Diana-sósborszesz-szel beteccskendeztetjük.
4. Mert hajhullása vagy korpa képződése nem lesz, ha fodrásza Diana-sósborszeszt használ.
5. Mert a haj őszülése megakadályozható, ha Diana-sósborszesz-szel dörzsöli haját.
6. Mert kopaszfejű egyéneknek is erősíti hathatósan a fejbőrt és roppant kellemesen hűsíti az egész fejet, miáltal az embert frissíti.
7. Mert meleg napokon a Diana-sósborszesz fejbédörzölés új munkakedvet önt a kifáradt egyéneknek.

A Dianarsósborszesz bevásárlásánál csak arra kell vigyázni, hogy minden üveg sárga burkolatu papirban van forgalomban, amely papiron kívül látható már e két szó:

DIANA-sósborszesz.

Postán szétküldi az egyedüli készítő:

Erényi Béla

DIANA-gyógyszertára

Budapest Károly-körut 5. sz.

Egy eredeti üveg ára 20 k.

SZÍNHÁZAK

Vasárnapon, 1908. július 19-én. Fővárosi nyári színház. Délután 3 órakor. A vereshaju. Népszínmű 3 felvonásban. Irta Lukács Sándor. Este fél 8 órakor. Csókkirály. Regényes daljáték 3 felv.

Az újpesti hajóállomási vendéglőben naponta élőhálból a közönség előtt szabad-tűzön főzött

HALÁSZLÉ

Dunai terrasz. Gyönyörű kilátás. Katona-hangverseny.

IFJ. SCHULLER FERENCZ

nagyvendéglője VI. kerület, Andrassy - ut 39. szám. A számadzvegyek legkedveltebb étterme. Mérsékelt árak! Kifünó kiszolgálás

PESTI VIGADÓ KIOSK

Vigadó reggeli kávé, vagy thea, vagy cacao, vagy csokoládé, 1 tojás vagy méz, adag vaj 1 korona. Reggeli kávé 40 fillér. A kiosk egész éjjel nyitva van.

Internátus elemi iskolai fiúk számára.

A „Kis-Svábhely” tőven levő „Szt. József”-fiúnevelőintézetbe 6-10 éves fiúk vétetnek fel havi 70 koronáért, melyért teljes ellátást és egyenruhát kap a növendék. Prospektust szívesen küld az igazgatóság: BUDAPEST, I. KER., ISTENHEGYI-UT 32.

Butor

készpénzért és részletre 3 szoba teljes berendezés 360 forintért mely áll 1 háló, ebédlő és szalon, 100 szoba állandóan készön raktáron a legegyszerűbb kivitelű a legfinomabbig. Képes árjegyzék ingyen, Album 60 fillér bélyegben. Nagy Imre lakberendezési vállalata. Budapest, Váci-körút 9. (Szerecsen-utca sarok.)

Kovács Gyula zongora-termei

Budapest, V. Ferenc-József-tér 5-6. Gresham palota. Telefon 110-66. zongorák, pianók és harmóniumok legolcsóbb árban. Teljesen új hangszerék berbeadása. Részlet és javító osztály. Zongora hangoltatás eszközöltetik. Állandó képkiallítás eredeti képekben, és művészi reprodukciókban.

Hull a haja? Használja a Petroleum-hajszesz-t. Egy eredeti üveg ára 2 korona. Főszékhelyi hivat. Gara Geza és Tsa drogeria. Epest, VIII. József-körút 7A. Képes árjegyzékét kérni.

Császárfürdő Budapest. Nyári és téli gyógyhely, a magyar Irgalmas-rend tulajdona. Elsőrangú kénos hévívíz gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes iszapiürdők, uszodák, török-, kő- és marványfürdők; hőlég-, szén-savas- és villamos vízfürdők. Ivo-kúra, 200 kényelmes lakosztoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektus: ingyen és bérmentve küld.

Az igazgatóság.

BEKETOW CIRKUSZ

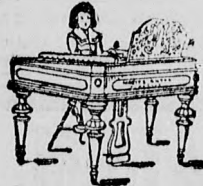
Városiiget telefon 117-14. Ma, vasárnap, július 19-én. 2 ünnepi- és díszelőadás 2 délután 4 és este 8 órakor. Mérsékelt előadásban ugyanegy a műsor. Les 3 Sellons Gladiátorok, Tom Jack a lánozibilis kitérő, az aranylovas Court Just s az egész nagy műsor

ÉRTESETÉS.

A nagyérdemű közönséget tisztelettel értesítjük, hogy „KALAP KIRÁLY” üzletét Eskü-ut 6. átvettük és szakszerűleg vezetjük tovább. Saját gyártmányaink olcsó elárúsítása, ugyszintén angol és olasz divatkalapok gazdag raktára. Becses pártfogásért esedezik

Műhely: Hársfa-utca 33. Osztermann és Stern kalapos mester. Panama kalapok 24 ora alatt tisztítatnak. „Kalap Király” Eskü-ut 6.

Czimbalom kedvelők

Mielőtt bárhol cimbalmot vásárolnának, kéremek árjegyzékét a cimbalomkészítés elismert első szakértőjétől, ki minden tekintetben a legjobb világhírű szabadalmazott cimbalomok készíti. Cimbalomok már 25 értől kezdve kaphatók, ugyszintén az összes hangszerék a legjobb minőségben. Számos kiállításon elsőrendű kitüntetés és elismerés a legjobb és szakértő munkáért.

Habits Antal Budapest, VII. kerület Erzsébet-körút 42. szám

TENNIS-RAKET JAVÍTÓ

Tennis-pálya-készítő s felszerelő. Versenyjátékosok egyedüli raketjavítója. MACHER REZSO sportüzlete Budapest, IV. Koronaheroz utca 3. szám (Az udvaron)

Ékszerék, Ezüstneműek, egyházi szerek, órák, angol francia és China ezüst dísz tárgyak a legújabb szerint beszezhetők. gyári áron angol rendszer. Részletfizetésre Sárga János ékszergyártó Kolozsvárt. Képes nagy árjegyzék ingyen.

BOKOR ARMIN és Dr. SINGER LEÓ

FIU INTERNÁTUSA

Megnylik az 1908/909. tanévre szeptember 1-én. A főváros legegészségesebb helyén. Tágas szellős lakhelyiségek. — Modern berendezés. Kifünó állatás (szigoruan rituális élemezéssel). — Vallásérköcsös nevelés. Egyéni oktatás szaktanárok vezetésével. Nyelvkurzusok, zene és torna. — Üdülő otthonban jelentkezni lehet július 15-ig. Budapest, VII., Lövölde-tér 2. szám. Kívánatra prospektust küld az igazgatóság.

SZABADALMAKAT

védjegyeket és mintaoltalmat megsezo Szabadalmakat Értékesítő Vállalat PASZTOR (baj. oég.) BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KÖRÚT 17. Felvilágosítás díjtalan. Telefon 24-26.

Hatschek Béla Budapest, V. ker. VII. király utca 44. földszint 3.

Emberi műszemek

minden színben kaphatók, külön formák készítője. Szemüveg vagy orrszortók a szemek kipróbálása után adatnak, orvos rendelmény szerint pontos kiszolgálás.

Csak ROGÁTSY-féle BORA X-ot kérjünk!

MAGYAR ASSZONYOK

és leányok, ha az arc-, test- és kéz-bőrötöket üdén, tisztán, rózsásan és egészségesen akarjátok megtartani, használjátok kizárólagosan és állandóan a magyar gyártmányu, kitünó és elismert Rogátsy-féle Magyar Pipere Borax-ot, mely mint testápoló és szépítő szer földmulhatatlan, hatása biztos és gyors.

Rogátsy-féle Magyar Pipere Borax-ot,

mely mint testápoló és szépítő szer földmulhatatlan, hatása biztos és gyors.

- Angyal Boriska, Jászborony. Arany kanál. Nincs jobb pipere! Arany Gáborné, H. Bősörmény. Ezüst kanál. A magyar pipere borax a legjobb bőrápoló. Gálik Aranka, Besztercebánya. Ezüst kanál. Kérlek meg egy postacsomagot. Lizkay Ferenozné, Losoncz. Aranykanál. Kitünó eredményel használom a magyar pipere boraxot. Vida Andrásné, Kassa. Arany kanál. Arczom és kezem tisztaságát a magyar pipere boraxnak köszönhetem. Medgyessy Paula, N. Kikinda. Ezüst kanál. A magyar pipere borax meghozta a legkínó eredményt.

FOLYTATJUK

Egy doboz ára 30 és 75 k., 10 nagy doboz vidékre bérmentre Magyar Pipere Borax-Crém 1 tégely 1 korona. Magyar Pipere Borax-Szappan 1 drb 80 fill. Kapható minden gyógytárban, drogeriában és fűszerüzletben vagy az egyedüli gyártónál:

ROGÁTSY RÁLMAN drogeria BUDAPEST, VII., Rákóczi-ut 10. sz. Figyeljünk a „ROGÁTSY” névre.

Csak ROGÁTSY BORAX-ot fogadjunk el!!

Ne tétovázzék, ha fáj a feje, hanem használjon azonnal

BERETVÁS-PASTILLÁT

amely 10 perc alatt a legmakacsabb migraint és fejfájást elimulasztja. Ára 1-20. Kapható minden Orvosok által ajánlva. Ára 1-20. Kapható minden drogeriában. — Készíti:

Beretvás Tamás gyógyszerész Kispesten. 3 doboznál ingyen postaszállítás.

Grammofontulajdonosok

lemezeket letegyenyősebben változtathatják a Grammofonhanglemezek közp kicserélési elepnl Bpest, VII., Dohány-u 30. Prospektust és lemezjegyzék ingyen 10.000 új szem- és ének-felvételek. Magyar, tót, cseh, német, szerb, lengyel, horvát, román, ruthén, olasz, francia, angol, orosz, török, arab, héber stb. stb. Elsőrendü hanglemezek 1 koronától 4 koronáig kaphatók. Külön osztály használt gramfonokból és lemezekből.

Récsei János

fiu-internátusa

Budapest, VII., Damjanich-utca 30.

Családi otthon középiskolai tanulók részére. Az ág. egy-gymnasium, VII. ker. állami főgymnasium, VI. ker. fő-reáliskola stb. közvetlen közelében. Gondos testi ápolás és nevelés. Állandó felügyelet. Francia, német és angol társalgás. Zene, rajz, vivás és tornaszás. Tulajdonos kiváló paed-gogus 20 évi gyakorlatlallal és kitünó ajánlatokkal. Bővebb értesítést ad és kívánatra prospektust küld az igazgatóság.

Lakása augusztus 1-ig VII., Rákóczi-ut 60. sz.

Jutassákokot

90 fillértől darabonkint

Lenzsákokot

25 fillértől darabonkint,

Ponyvát

(v:zhatlan) 70 fillértől -méterenként szállít a Fischer-téle zsák és ponyvagyár Budapest, Mador-utca 31-33. 25 év óta az ország letegyenyőbb uradalmának és viszonteladójának szállítója. Ponyva-köleszőző intézet.

SZINHÁZAK
 Vasárnapon 1903, július. 19-én.
Városligeti Nyári Színház
 Délután fél 4 órakor
Berliá panamája.
 Énekes bohózat 8 felvonásban, írta Feld Mátyás, zenéjét szerzette Barna I.
 Este fél nyolcz órakor
Ugyanaz.

CHICAGO

„Mozgófényképvállalat”
 Bpest, VII., István-ut 39
 Telefon 93-09.
 Magyarország legelőcsőbb mozgófényképkölcsönző osztálya.
 Kölcson adunk 1000 méter kópe betenkint kétszeri változással napi 15 koronáért.
 Nagyobb vagy kisebb képmennyiségnél a kölcsönzői ennek áránban csökken vagy emelkedik

AMERIKAI-PARK
 TELEFON 4-49 **UJ OS-BUDAVÁRA** Igazgató: Friedmann A.
 Nyitva délután 3 órától reggeli 4 óráig.
 Minden este a hovádzenekear monstre vonós hangversenye BACHO karmester személyes vezetése mellett
Óriási műsor a varietében és a Moulin-Rougeban
Havemann Rikárd
 az állatszeldítők királya 18 vadállattal.
4 FARABONIS 4
 a táncos osodái.
 Johnson et Dean, Chorin „A napernyő és sélabotól” dalával, Edler Gusztó és Gyuri, Reros légiakrólyok, 12 Godlefszki orosz- és 10 Bonewake lengyel táncosok, 14 Picannines, Jester-Joker amerikai bohócok, 3 Fred Nad nasbeszélők stb. stb.
 Az előadások kedvezőellen időben is megtartatnak.

JARDIN de PARIS
 Telefon 15-10. (Párisi kert.) Telefon 15-10.
 Erzsébet királyné-ut és Hermína-ut sarkán.
A berlini «Chat Noir»
 művészszemélyzetének csak pár napig tartó vendégjátéka.
 Teljesen új műsorral **Ferenczy Károly** Teljesen új műsorral
Uj magánszámok: duettek, daltjátékok stb.
 Conferenciator: GRÜNBAUM FRIGYES.
 Jegyek elővélthetők Zíper & Königinél Andrássy-ut 4. szám.
 Cabaré előadás 9-12-ig 12-2 óráig táncszerepek. Reggeli zene.

DELI étterem és kávéház
 a Danaparti korzón, Wurm-u. sarkán
 Ma és minden nap délután 4-5-1/2-ig és este 1/2-10-ig kezdve az európai hírl
CISKOVSKY
 quartette hangversenyez, fényes változatos műsor.
 Hűség és meleg ételek. Rendes polgári irák.

Szálloda
 Az „ARANY BÁRÁNYHOZ”
 BÉCS, Wieden, IV., Hauptstrasse 4.
 Elsőrangú szálló. — A magyarok találkozó helye. — Szobák 2-60 koronától felfelé, 2 percznyire az Operától és Kärntnerstrassétól.
 Világos szobák. Világos szobák.

Borsajtók, szőlőzuzók, arató- és vetőgépek
 a legelőcsőbbak és legjobbak
FEHÉR ÉS GHIMESSY
 gépgyárában,
 Budapest, VI. ker., Hungária-körút 84E. szám.

FOGAK és fogsorokat szápadlás nélkül, a természetes fogaktól meg nem különböztethető és rágásra kitűnő 10 évi szavatosság mellett készít
Guttermuth János Kihűtelve
 mű-fog specialista
 BUDAPEST, VII. ker., Baross-tér 22. I. jobbra 3.
 Kérem a névre és az ajtószámra figyelni, mert ketten vagyunk e hazban. — Erkezőskor kérem a kapu alatti táblán levő 3-as számú gombot megnyomni, hogy az érkezők sorrendje betartassék.

PÁRISI NAGYÁRUHAZ
 BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-UT 38. SZÁM.
350 kor. Még eddig nem létezett ár!

Valódi amerikai hajnyírógép
 legfinomabb kovacsolt solingeni aczéból, fedett rugóval, 8, 7 és 10 milliméteres feltoló fésűkkel és egy pótrugóval együtt: ára 3 korona 50 fillér.
 Képes nagy árjegyzék a többi árucikkekről **ingyen és bérmentve**

Jól lát?
 Ha nem, akkor forduljon bizalommal
HATSCHEK optikushoz, csak Károly-körút 6. sz. ahol szemüvegek és látóüvegek is legelőcsőbban kaphatók ingyen ártelvezék bérmentve.

SZABADALOM,
 védjegy- és mintaoltalom kieszközlése az összes kultur-államokban.
ADLER MIKSA okt. gépészmérnök hitos szab. ügyvivő 6
 SUDAPEST, VI., Andrássy-ut 51.

Szőlőbirtokosok,

 Kiknek eladó Sauvignon vagy Semillon, esetleg más francia fajszőlőkből szűrt borral vannak, felkérhetnek cégünknek ajánlatot tenni. Bármily mennyiséget megvásárolnak.

A legújabb rendszerű Zongora- és Hangszer - Hitel- osztály megnyílt
 a legelőcsőbbtől a legfinomabbig kaphatók készpénzzel vagy banknál törlesztendő részletre.
 A vásárolt zongorák vagy hangszerek értékét egy bank rögtön kifizeti, a vevő pedig a banknak marad adósa. A hangszer ára tehát csak annyi, mintha készpénzzel venné.
Reményi Mihály nagy zongora- és hangszer-telepés.
 Budapest, Király-utca 88. szám.
 Prospektus és árjegyzék minden hangszertől külön díjmentesen.

BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVIZ

 vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmul.
 Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentesített, szénsaydus, rendkívül üdítő asztali viz.
 Orvosiilag ajánlva.
 Ivo-gyógyomóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, hgykő- és fővenykepedésnél a legutak és a kiválasztószervek hurutos hántalmánál kitűnő hatásának bizonyított.
 Prospektust kíván a traktálni a forráskezelőség
Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósa Buziásfürdőn.
 Kapható: Budapesten Edesuly L. Wahlkampfi és Görög ásványviz kereskedőknél és minden fűszer- és élelmiszer kereskedésben.

Itt van az alkalom!
 Megelőztem az óriási áremelkedést és tettenesen vettem pártban is olcsó árakban és abban a helyzetben vagyok, hogy b. vevőimet nagyon olcsón szolgálhatom ki s raktáron van 30-40 waggon áru. Üveg, porcellán, lámpa, szománcz, vasedény, konyhai felszerelés, vendéglő és kávéházi berendezés, nászajándék és dísz tárgyak.
ARAI:

Étkező-készlet 6 személyre, rokokó stílusban csak	3.50
Étkező-készlet, teljesen 6 személy, modern fazon festve és aranyozólyllyal, beégetve	6.50
Étkező-készlet, teljesen 6 személyre, rokokó-stílus, díszes festés, elcsordánú minőség	7.95
Étkező-készlet, 6 személy, rendkívül díszes, rokokó-stílus, beégetve, eleg. festéssel	10.-

 Legelőcsőbb és legnagyobb választék csak előrendű **12 személyes étkező-készletekben,** díszesen festve, dusan aranyozott rokokó-fazon, készpénzért, finom minőségű porcellán áru.

1 ovál levelesedál,	2 mártás alj,	25 frt.
1 nagy pecsenyédál,	2 nagykanál,	
1 kis pecsenyédál,	2 kiskanál,	
1 nagy tésztaal,	1 sótarló,	
1 kis tésztaal,	12 mély tányér,	
1 főzelékfal,	10 lapos tányér,	
1 salátafal,	12 kis tányér	
1 mártásfal,		

 Azonkívül vannak készletek egészen . . . 100 frt.

Étkező 12 személyre, rokokó-stílus kisebb összeállítás, 42 drb. díszes festéssel és beégetve	12.50
Étkező 12 személyre, rokokó, díszes festés, 11 2 leveles, 2 pecsenye, 2 tészta, 2 saláta, 2 főzelék, 2 mártás, 2 alj, 2 sótarló, 2 kanál, 12 mély, 24 lapos, 12 dessert, 12 csont-tányér	24.-
Tea vagy kávékészlet festve és beégetett aranyozással, rokokó-stílus	3.25
Tea vagy kávékészlet, díszes és beégetett, dusan aranyozással, rokokó-stílus, szép festéssel	4.-
6 személyes illkőkészlet, festett és beégetett aranyozással	7.75
6 személyes boros-, sörös- v. vízeskészlet festett és beégetett aranyozással	1.75
1 teljes angol díszes nagy, valódi matol, mosókészlet	4.50
Porcellán-tányérok, díszes fehér, mély, lapos	8 -10
Vízcsap vagy boros pohár 5 kr. és	2.99
1 asztali lámpa, 2 arnyóval	2.65
1 asztali lámpa, 2 arnyóval, díszes	1.50

6 személyes finom üvegekészlet véselt, elegáns mintával

1 vízes pohár	1 pezsgős pohár	6 frt 50 kr.
1 boros	1 vízes kanocsó	
1 likőrfal	1 boros butella	
1 sörfa	1 likőr üveg	

 2 drb legjobb szománczozott fazék és lábas 3.50
 1/2 L-től 5 literig csak
 1 szománczozott kávédaráló csak
Vidékre ingyen láda, ingyen csomagolás, ingyen vasúthoz szállítás
Takács Ferencz
 nagyban és kicsinbeni gyári raktára
Baross-tér 4. sz.
 Rákóczi-ut végén.

1900. Párisi világiállítás Grand Prix

Kwizda Ferencz János

kerületi győztes Korneuburg, Bécs mellett. Cs. és kir. osztr. magyar, román királyi és bolgár fejedelem udvari szállító.

KWIZDA-féle szabadalmazott

Szorító szárvédő-szalag | ruganyos szorító szárvédő légvánkossal ellátva

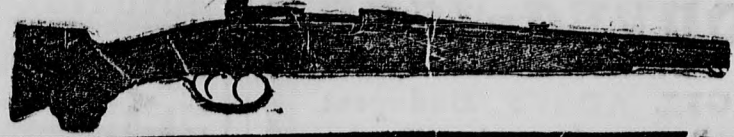
szürke, fekete, barna és fehér színben,
gummiból csak feketeszínben.
4 nagyságban készülnek és pedig bal és jobb lábnak. A szorító z-b-nél megmérve,
20-22 cm. átmérőű megf. az 1. és 2. sz. nagyság
23-24 : : : a 2-ik : :
25-27 : : : a 3-ik : :
28-30 : : : a 4-ik : :

Egy darab ára:

Szürke színben darabonként 1. sz. 5 K 60 f., 2. sz. 6 K 90 f., 3. sz. 6 K 40 f., 4. sz. 7 K 80 f.
Fekete, barna, vagy fehér színben: 1. sz. 5 K 90 f., 2. sz. 6 K 40 f., 3. sz. 6 K 80 f., 4. sz. 7 K 70 f.

Kapható: Dulcz A. utóda IV., Egyetem-utca 2., Freund és fia IV., Koronaherzeg-utca 3., Glass József IV., Koronaherzeg-utca 9., Hejl és Sztassy VIII., Múzeum-körút 10., Huzella M. IV., Váci-utca. Keleti J. IV., Koronaherzeg-utca 17., Kutschra S. VII., Kerepesi-ut 32., Dibrich L. VI., Török-körút 6., Weszely István IV., Váci-utca.

Vadászoknak!

Kiváló szakértők által belőtt és elismert, egy és kétsősű vadászfegyvereket, flóberteket, karabélyokat, céllövő fegyvereket és revolvereket csekély havi

részletfizetésre

árfelemelés nélkül szállít

Aufrecht és Goldschmied

fegyveráruháza

Budapest, VII., Rákóczi-ut 26. szám.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.

Utal a legújabb és legkorszerűbb gépek mellett ajánlatot.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, jöhera-cséplő, tisztító-rosták, konkolyozók, keszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet k. szepálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsológépek, daráló, őrlőmalmok, egyetemes szövőgépek, 2- és 3-vasú elék és minden egyéb gazdasági gépek.

A NAGY TITOK

IRTA: W. COLLINS.

24

Azán minden további szó nélkül elvette a kulcsot és maga nyitotta ki a fiókot. Néhány levél és egy könyv volt benne, melynek ez volt a felirása:

Napló.

Mindezt mellékelve letétbe helyezték. A rendőrtisztviselőnek ez a kijelentése rám igen nagyfontosságú volt, mert Ernő két barátjának nevét árulta el, kik minden bizonynyal még most is ugyanazzal a bátorsággal védencék meg, mint tették annak idején.

Ezután különböző tanuvallomások következtek. Az első az elhalt asszony egyik nagynénjének a tanuvallomása volt, egy ellentengernagy sir John Bigdehagen özvegyéé.

A vádlott egy alkalommal meglátogatta őt falusi birtokán s egy lovaglás alkalmával lezuhant a lóról, heteken keresztül a pamlagon feküdt. A ház hölgyei — hogy ideje hamarabb teljék — felváltva ápolták és mulattatták. Ekkor történt, hogy az unokahuga szenvedélyesen beleszeretett Ernőbe. A fiatal ember, mikor ezt észrevette, valami ürügy alatt azonnal elhagyta a birtokot.

— Ez az eszköz jó volt szándéka kiviteléhez — így mondta az öreg hölgy vallomásában; de már későn volt, így a dolog csak annál rosszabbra fordult. A szerencsétlenség már megtörtént. Unokahugom szemlátomást hervadt és betegeskedett és sem orvosi beavatkozás, sem levegőváltás nem használt neki. Az idő folyamán Macallan ur visszanyerte egészségét, én pedig arra a felfedezésre jutottam, hogy hugom komornája segítségével titkon levélváltást kezdett vele. A férfi levelei nagyon meggondoltak és tartózkodó hangúak voltak, dacára annak, azonban kötelességemnek tartottam, hogy a levélváltást besziintessem.

Beleavatkozásom dőlőre vitte a dolgot. Egy szép nap hugom hiányzott a reggelinél. Következő napon pedig megtudtuk, hogy a szerencsét-

len teremtés Londonba ment Macallan urhoz, akinek néhány barátja a hálószobában találta őt elrejtőzve.

Ezért az esetért Macallan urat igazán nem érheti gáncs. Amint hallotta, hogy kívülről jön valaki, csak annyi ideje maradt, hogy a nőt a következő szobába elrejtse s ez a szoba véletlenül a hálószoba volt. Az eset persze mindennél szóbeszéd tárgyává lett s a legaliasabb módon magyarázták.

Férjem tárgyalt Macallannal. Utóbbi ismét minden tekintetben korrektül viselkedett. Nyilvánosan ugyanis azt jelentette ki, hogy a hugom, mint megesküdtöt felesége látogatta meg őt. Tízennégy nappal később aztán valóban megesküdtöt vele s így aztán a botránynak tényleg elejét vette.

Csak én egyedül tiltakoztam ez ellen a házasság ellen, mert boldogtalan szerencsétlenségnek tartottam, amint az később be is bizonyosodott. Már eléggé szerencsétlen volt a helyzet, hogy Macallan ur, minden viszonyszerem nélkül vette el hugomat. De az esetet még szomorubbá és reménytelenebbé tette, hogy Macallan ur ugyanakkor szerelmes volt egy fiatal hölgybe, kik mással járt jegyben. Nagyon jól tudom, hogy ő ezt szánalomból eltárgatta, mint ahogy szánalomból viszonyszerelmet mutatott hugomnak, mikor elvette feleségül. Reménytelen imádatát a hölgy iránt, tagadhatatlan ténynek állapítottak meg barátai. Hozzá kell még tennem, hogy annak a hölgynek házassága megelőzte Macallan urat.

Véleményem szerint hugom, ha leány maradt volna, nem lett volna oly szerencsétlen, mint volt házasságában. Soha nem lehetett két egymáshoz oly kevésbé illő embert összehozni, mint hugom volt és Macallan ur.

A többi vallomás Macallanné halálára s az azt követő körülményekre vonatkozott.

Macallanné akkor súlyos hűlés miatt ágyban feküdt s gondozására egy ápolónő volt állandóan mellette.

Az ápolónő bevallása szerint az elhunyt rendkívül ingerlékeny vérmérsékletű volt, melyet a családi boldogtalanság csak még inkább fokozott. Az ápolónő elmondott egy epizódot, hogy ezzel is igazolja vallomását

— Amint hivatásom gyakorlása — mondotta az ápolónő — vége felé következett, egy fiatal özvegy Beauly asszony, Macallan ur egy unokahuga jött látogatónba Gievinchbe. Macallanné asszony féltékeny volt a hölgyre s jelenlétemben ezt sokszor ki is mutatta. Így halála előtt való napon is Macallan a szobájába jött s hogyléte felől érdeklődött, ugyszintén, hogy hogyan töltötte az éjszakát.

— Oh! — felelte Macallanné — ne törődj az én állásommal. Az nekem teljesen mindegy! Miképen töltötte Beauly asszony az éjszakát? Szébb lett ma reggelre, mint idáig volt? Miért pazarlod az idődet az én betegágyam mellett!

Ilyen módon kezdte s végül a legnagyobb dühbe beszélte tele magát. Éppen meg akartam fésülni őtet, de mivel láttam, hogy jelenlétem e körülmények között felesleges, el akartam hagyni a szobát. Macallanné megtiltotta ezt.

Macallan ur, ki észrevette szándékomat, nyájas szavakkal megkért, hogy menjek ki a szobából.

Macallanné azonban maradásra kényszerített. Ezt oly indulatosan mondta, férje kérésével szemben, hogy ez így szólt:

— Ha ily kevés iesz az önuralmad, vagy az ápolónőnek, vagy nekem el kell hagynom a szobát.

Macallan asszony még mindig ellenkezett s azt mondta, hogy férje Beauly asszonyhoz visszatérhet:

— Menj!

Macallan szót fogadott és elhagyta a szobát. Alig zárult be mögötte az ajtó, az asszony, a legsértőbb módon nyilatkozott az eltávozottól. Többek között azt állította, reá nézve az volna a legkelembesebb hír, hogy ő meghalt.

Az ápolónő további vallomása szerint a beteg már javulófélben volt, mikor állapota hirtelen ismét rosszabbra fordult. Egy reggel ugy hat óra felé — az ápolónő a diványon aludt — a beteg ideges csengetése rázta fel. A beteg asszony igen rosszkedvű volt, mert az ápolónő varó-szekrénykijét, melyre pedig éppen semmi szüksége sem volt jelenleg, el akarta az éjjeli szekrényről vinni:

(Folyt köv.)

A legrégibb és legmegbízhatóbb kartellen kívül új és egyszer használt

ponyva-zsák

és kővektől gyár és kölcsönintézet

NAGEL ADOLF, Budapest, V., Arany János-utca 10.

Videki telefon 35-92. Távirat: Nagela Budapest.

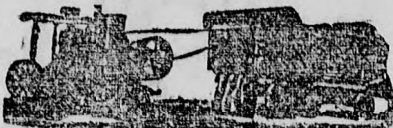
MEGHÓDÍTOTTUK A VILÁGOT!

GEREBEN BELA KRISTOF TER 2

MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!

Herkules-motorvállalat, Budapest, V., Váci-ut 30

Alánlja egy esőplési, mint malomüzemre kiténően alkalmas, leggyorsabb benzinkomobilljait, melyek V. ker., Váci-ut 30. szám alatti gyárban bármikor üzemben megtekinthetők.

Teljes jótállás
bifogás-talan üzemérel

Üzemzavarok kizárva! Bámufatosan olcsó szerkezelt!
Rendkívül csekély benzinfogyasztás!
13-14 éves mű is kezelhető!!!
Árjegyzék ingyen! Olcsó árak részletfizetésre!
200 arb elismerő levél a Magyarországon üzemben levő motorokról!

készpénzért, vagy részletfizetésre legolcsóbban

Butor

Ehrenreiu és Fuchs
testvéreknél
Budapest, VI., Teréz-körút 8.
Képes árjegyzék ingyen. Telefon 88-59.

BAD GASTEIN

a cs. és kir. államvasutak állomása.

A legerősebb radioaktív forrás egész Európában, (49 cC) maximális hőfoktal, 1012 méternyire a tenger színe fölött, nagyszaru hegyvidéken, széntes helyen. Külföldi betegségek: (neurálgia) ischiás, neurasthenia, paralyzis, (apoplexia) tubus, továbbá köszvény, csusz, vese- és hólyagbajknál, női bajknál, valamint kimerülés és gyengeségi állapotokba.

Kényelmes tartózkodás 60 szállodában és lakoházban. Fürdők minden házban. Idény: május 1-től szeptember 1-ig. Május, június és szeptemberben mérsékelt szoba árak. Bármilyen felvilágosítást szívesen ad a fürdőbizottság. Programot ingyen. Forrásvizszéküldés Mattioni Henrik utján Bécsből.

1902. 1903. 1904. években 10 első díjjal kitüntetve

KALLAI LAJOS motorgyára

BUDAPEST, VI., Gyár-utca 23. szám.
(Régi házszám VI., Gyár-utca 50. szám.)
Teljes jótállás kiténő esőplésért!

KALLAI LAJOS-féle
bírnos villamos benzinköke
mobil esőplőkészletek,
melyek gépész néki bárki által
könnyen üzemben tarthatók, legjobban ajánlatok.

GOZGÉPEK BECSERLÉTEK.

Ezen motorok több 100 példányban kiténően működnek az ország minden részében. Többek között: Kozma József Kadarkút, Somogyváros, Tóth Péter nagyi földbírók, Csankavár, B. H. m. G. Bíró József földbírók, Czegvárd, Pest megye. Olcsó árak részlete. Árjegyzék ingyen.

KELETI J GUMMI

Valódi francia s amerikai gyártmány!
Orvosság ajánlva! Feltétlen biztos!

Eredeti csomagolásban!
Árak: 12 db. finom minőség K 2-4
12 db. francia gyártm. K 6-10
12 db. eredeti amerikai K 10-12
Capot amerikai (rövid) K 4-8
12 db. finom K 6-10
12 db. „Non plus ultra” K 12-16

Hálhólyag „Non plus ultra” K 12-16

Minta-gyűjtemény
csészertű Csekeállításban, 12 db K 6-25
25 db K 8-25

Női övszer „Fenarium oculum” K 3-5

Sérvkötő orvosi rendelkezésre való angol acél rugóval K 7-10. Cs. és kir. szabad. Keleti-féle pneumatikus pelettával K 12-16

Suspenszor a (reható) darabja K 1-2-40

Havibaj kötő darabja K 5-11

Haskötő darabja K 7-24

Gummi göröcsér-harisnya darabja K 3-12

Irrigator teljesen felszerelve, darabja K 5-9

Uji „Auto vaginal spray” legmegbízhatóbb női higiénesség K 15.-

Szétröplés titoktartás mellett. — Képes árjegyzék ingyen és barmintve.

KELETI J gummiárak és beteg-ápolási cikkek gyára.
Budapest, IV., Koronaherceg-utca 17/1.

KÜLÖNFÉLÉK.

A tanyák közt.

Villog az ásó. Ezernyi ember
Lihelve vág a földön mély sebet.
A dús kalászfaj kivánsi szemmel
Egymásnak oly kérdőleg integet.

Roppan a fűvek előgyökere,
Nincs már itt a vadvirágnak álma,
Pacsirták földjét vad zaj tölti be,
Nehéz, gomolygó fekete pára.

Napsütött karok gátat emelnek,
Sírhalmozat a fekete rögre,
Helyén a gazdag búzafajeknek
Megy, vágat a vasút düböröge...

Igába dől a szabad ősi föld,
Aczélsínekben rajta a járom,
S a szomorúság, mely szinte gyászt ölt,
Ugy meglátszik minden szál virágon.

Harmatos éjjek nagy némasága
Nem szül több olyan csudás dalokat,
Kihal a föld szent, dalos világa,
A fényes, kanyargó sínek alatt...

Kató József.

(Thália tréfája.) Józiú dologról beszélnek most a new-yorki művészkörök. Az egyik kisebb színházban premiér volt a minap, melyen egy meglehetősen neves színműíró is megjelent. A darab fogatékos meséje s kezdetleges kidolgozása azt a látszatot keltette, mintha csak zsenge koru író szárnypróbálgatásáról lenne szó. Az előadásban megjelent színműíró, ki a nézők között álmosan várta a megkezdést, mindjárt a függöny felvonása után érdeklődéssel ültette fel fejét s úgy fülelt, mint egy telivér kopó. A dráma jelenetei, a szereplők egymásután elhangzó szavai ugyanis oly ismerősöknek tetszettek előtte, hogy önkéntelen odafordult a mellette ülő bohém-társához s így szólott hozzá:

- Te, én ezt a darabot láttam már valahol!
- Lehetetlen. Hiszen ma adják először,

A színműíró elhallgatott és tovább figyelt. Képzletében egymásután bontakoztak ki a még el nem játszott jelenetek. Alig várta, hogy vége legyen az első felvonásnak s mikor legördült a függöny, ő tapsolt, tombolt legjobban, hogy meglássa a lámpák elé lépő szerzőt.

— Szerző, szerző, szerző!

És a szerző, egy javakorabeli poczakos ur, boldog ügyetlenséggel jobbra-balra hajlongott.

A nézők sorában üldögélő színműíró majd hanyatt vágta magát a meglepetéstől. A szerzőként szereplő uriember egy szállodatulajdonos volt s eszébe jutott hirtelen, hogy a darabot valamikor huszonöt évvel azelőtt ő írta.

Huszonegy éves korában ugyanis betévedt egy szállodába, ahol kerek három hónapig urizált valami családi pénzből. Egyszerre azonban ütött a pénztelenség órája s könyörgéseire a szállodatulajdonos egy hónapig hitelezett neki. Az ifjú színműíró, illetve jelölt, akkor írta éppen az első darabot s zálogul a szállodás nyakába sózta a következő szavak kíséretében:

— Legyen vele boldog! Adassa elő valamelyik színházban s a pénz, amit keresni fog véle, a magáé lehet.

Azóta multak az évek, a színműíró szállodásról és szindarabról egyaránt megfeledkezett.

A pénzsóvár szállodatulajdonos pedig azóta egyre járt a színigazgatók nyakára s az írói dicsőség utáni vágyakozás annyira felizgatta emberi húságát, hogy a színműíró nevét kitérülte s a magát jegyezte helyette. Most adták elő végre a darabot, mely silány volta miatt természetesen megbukott mindjárt az első előadás után! És ennek maga a szerző örült a legjobban.

(A föld legforróbb pontja.) A föld legforróbb pontja a Mahore-sivatagban, a Kalifornia és Nevada közti „Halál völgyé”-ben van. A völgynek, amely nevét ontan vette, hogy ott egyszer egy kivándorló csapat elpusztult a forróságtól és szomjúságtól, nincs kijárása. Köröskörül magas hegyláncok zárják be és ötven méternyire fekszik a tenger színe alatt. Megfigyelésekből kitént, hogy a „Halál völgyé”-ben nyáron átlag 39 fok a hőség árnyékban. A maximum némely mapokon 50 foknál is több volt

(Voltaire mint uszorás.) A párizsi történelmi társulás évi lakomáján Rossel Frederic tanár eddig ismeretlen adatokat mondott el Voltaire életéből, amelyek jellemzően villágitják meg a költő üzleti tehetségét. Bemutatott számlákat és egyezségeket, amiket Voltaire Károly Jenő württembergi herceghez intézett. Voltaire hatszázhuszer frankot kölcsönzött a hercegnek évi részletekben való törlesztésre. Huszonöt esztendő alatt egy millió háromszáz ezer frank folyt be az adóستól. A levelezésekből kiderül, hogy a herceg meglehetősen rossz fizető volt és mindig igen sok bajjal tudott a kötelezettségének megfelelni. Voltaire örökösei tovább nyuzogtatták a herceget, míg végre a herceg öccsere rendezette az adósságot.

(Napernyő-párbaj.) Kissé furcsán hangzik, de igaz, mert megtörtént, még pedig a nagykorúsi cziifra kertben. Az egyik odaváló lap a következő mulatságos tudósítást hozza: Hétfőn este, kevésbé nyolcz óra után kacagató látványosságban volt része annak a husz-harmecz főre menő válogatott publikumnak, amelye a Cziifrakert padjait és utjait el-lepte. A dolog úgy történt, hogy egy fehérruhás és fehérrnyős polgári asszony szóváltás következtében nekiment egy ugyancsak fehérruhás, de pirosnyős leánynak s a két elkeseredett ellenfél között ott a helyszínén olyan parazol-párbaj támadt, aminőhöz hasonlóan heves küzdelmet csak a ragyogó lovagkor tornái tudtak felmutatni. Az ernyők perczekig csatoltak s a jól irányzott ütésektől bőven kijutott a fehérrnyős asszony férjének is, aki békességet akart csinálni a dühös amazonok között. Végül, hogy a gyönyörűségében szinte fivöltöközönség felhívta a közelben levő korzózó rőndör figyelmét is, megjelent a rőndnek öre s annak módja szerint segyverszűnetet rendelt. Soká különben már ugy sem tarthatott volna a duellum, mert a fehérrnyős asszony — végkimerülésben elájult s egy közeli ház udvarán kellett fellocsolni. A közönség egy része zájos „hogy volt!” kiáltásokkal követeite s harc folytatását ez azonban egyelőre befejeződtét s majd csak akkor fog ujra szóba jutni, ha a rendőrség előtt kell a két nőnek helyt állania. — Mégis csak szép az élet a nagykorúsi cziifrakertben!

DIESEL-motorral
a tényleges lóerő
óránként csak 1 fillérbe
kerül.

Felvilágosítással és díjmentes költségvetéssel
készségesen szolgál a
Fegyver- és Gépgyár R.-t.
Budapesten.

Hollandi
életbiztosító részvénytársaság
Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente
Amsterdam.
Magyarországi igazgatóság:
BUDAPEST, VIII., RAKOCZI-UT 1. SZ.
Az 1907-ik év végén:
a biztosítások összege a 300.000.000
koronát meghaladta.
a díjtartalékok összege 92.748.430 52
korona.
Liberalis feltételek. Legolcsóbb díjak.
Prospektusokkal és felvilágosításokkal szívesen szolgál az igazgatóság és a tár-
saság hivatalnokai valamint képviselői az ország egész területén.

ARANYOSI-féle
nyilvános felső kereskedelmi iskola
Budapest, V., Nagykorona-utca 13.
Bizonyítványok államérvényesek. Egyéves önkéntességi jog. Az intézet interná-
tussal van összekötve. Részletes program ingyen és bérmentve.

Wagner Manó tan- és nevelőintézete nyil-
vánossági joggal.
Az intézet áll: főgymnázium,
polgári és elemi iskolából.
Rákospalotán, Budapest mellett.
A nevelőintézet a vallás és közoktatásügyi magy. kir. minisztérium az inté-
zetet nyilvános főgymnáziumként az érettségi vizsák tartási jogával ruházta fel és
egy osztály és érettségi bizonyítványai államérvényesek.
A tanulók lehetnek belső- és bejárók.
Az intézet egészséges levegőjű öltözők, kátsztrális holdnyeli parkban fekszik.
Orvosok véleménye szerint a tanulók kitünő ellátásban részesülnek.
Okta. és a legújabb pedagógia szerint.
Rákospalota
Budapest, mellett posta, távirás és
telefon állomás.
Telefon: Rákospalota 10. Telefon: Rákospalota 10.

Értesítővel készsége-
gel szolgál az intézet
igazgatósága

Vadászoknak és turistáknak
nékülözhetetlen, télen melegítő, nyáron hűsítő, törv. védett
Nimród
meleg és hideg italtartó lapos bőrök filcczel bélelve, közön-
éges üveggel, mely ugyanazon szolgálatot tesz, mint a drága
THERMOS PALACZK
a forró ital reggel beöntve, telen a legkelemesebb itelt
szolgáltatja egész nap és nyáron a bent italt nem me-
legszik meg benne egész nap. Továbbá **THERMOS**
PALACZK védőtokok bőrből, filcczel bélelve saját
tálmányom, legolcsóbban kapható.
ACS LASZLO szíjgyártó, Ullói-ut 19. szám

FARAGÓ J.
műbutorraktár, kárpitos és
díszítő
Bpest, Váci-utca 2.
Elfogad teljes lakberende-
zéseket, valamint minden-
nemű kárpitos és díszítő
munkákat. 27881
Mintaraktár művész ki-
tűltű butorokból, francia
és angol szövetekből.
Kétszázötven díjmentes

Tan- és nevelő-intézet
nyilvánossági joggal
Budapesten, V. ker., Hold-utca 19. sz.
Az intézet 31
év óta áll fenn
Dr. László Mihály nyilvános fő-
gymnáziumában és nevelő-intéze-
tében, amely államérvényes osz-
tály- és érettségi bizonyítványokat
állít ki, a beiratások szeptember
elsőjén kezdődnek, azonban már
most is lehet előjegyezni.
Értesítővel kívánatra készsége-
gel szolgál az igazgatóság.
Dr. László Mihály
igazgató.
Az intézet 31
év óta áll fenn
A növendékek lehetnek belső- és bejárók.

URI HAZTARTÁSOKNAL
is bevált kúttól tanulmány, valódi zamata jamaikai rumot,
eredeti angol szalon liköröket és természetes zamata
gyümölcszörpöket, málna, narancs és citrom lemondó
(gazuso) készítéshez bársi gyorsan előállíthat az általam
forgalomba hozott kivonatokkal. — Utasítás és ar-
tígyek ingyen.
Egy próbaüveg ára 70 fillér.
LIGETHY GYULA gyógyszerész BUDAPEST,
I. ker., Fehérvári ut 37. szám.

Órajavitás 1 korona.
Potlandó n. részeken kivül. Zseborajveg, mutató 10 kr.
Ferenc-körut 44.
Schwimmer Albert órásmester.
Nyitva este 9 óráig. Nyitva este 9 óráig.

MŰBUTOR
csak kiváló jó minőségben.
Szolid munka. Olcsó árak.
Modern kivitel.
Fáy Antal butorgyárosnál
BUDAPEST, Semmelweis-
(Ujvilág)-utca 4. sz. a sarkon.

Katzky Lajos
épületműlakatos-mester
Zsebir: szab. ajtócsukók és elsőrendű tűzhelyek minta
raktára
Budapest, VI. ker.,
Liszt Ferenc-tér 14.
TELEFON 22 - 78.

Legbiztosabb s legtekélyesebb tűzemerő!
Elsőrendű gyártmány!
SZIVOGÁZ-MOTOROK
Antracit, koks, vala-
mint fa-zén-tüzelésre
egyaránt alkalmas!
Legolcsóbb és
legsabályosabb típus!
Legmészebbmenő
SZAVATOSSÁG!
Uzemköltség körülbe-
ről 2 fillér ára 10-
óránként!
Allandóan rak'áron vannak: nyersola és benzín
motorok, lokomob'lok és oszlop'szerelvények.
ELŐNYÖS FIZETÉS: FÖLTÉTELEK!
Dénes B. motor-
szpecialista Budapest.
Iroda és raktár: V., Lipót-körut 15.
ARJEGYZÉK ES KÖLTSEGVETÉS INGYEN!

Polgár Sándor
m. kir. szabad. nyert or-
vosi m. és közszerés
BUDAPEST
VII. Erzsébet-körut 50.
Legelőnyösebben bezo-
czelhetők orvosi, seb-
sz. és betegápolási
eszközök Gumi
áruk, Suspensórium,
urigátor-feoskendők
stb. legújabb találmány
szasz és kir. szabad
Polgár-féle sarvkötők,
nar. és köldök kötsz.
Valódi trapeza külön-
legességek (óvszere-
sek) Részletes képe
Arjegyek ingyen és
bérmentve. Pent címre
tessek ügyelni!

Titkos betegségek
gyógyítására legjobban ajánlható 28 éven át szerzett
kórházi tapasztalatai alapján
Dr. KAJDACSY
v. cs. és kir. enredorvos és kórházi főorvos.
Bírsék sikerrel, rövid idő alatt gyógyít húgycsőfolyást, hólyagbajt,
vesekét, bujakört (syphilis), bőrbajokat, elgyengült férfierőt,
idősebbeknek is, öntörzést és a nek utóbajait, ideg- és há-
gerincbajt, valamint minden női bajokat.
RENDEL: 3-4-ig és este 7-8-ig.
Budapest, VIII., József-körut 2.
Levelekre válaszol, gyógyszeréről gondoskodik.
Levél útján is biztos gyógyulást.

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

KIS HIRDETESEK

E hirdetés rovatban minden szövegszerű beiktatása közönséges peit betűkből 4 fillérrel, kompakt betűkből szedve 6 fillérrel fizetendő

Pénzszekrények

használtak és újak, rendkívül olcsó áron kaphatók a budapesti pénzszekrény raktárban. Budapest, V. Bálvány-utca 6/C. 288

600-nál több

azon vagyonos hölgyek száma, kik hamarosan házasságot kötnek. Komoly ajánlkozók, még vagyontanok is (állás, vallás mellesleg.) Jelentkezzenek A. Schlesingernél, Berlin 18.

Vegyeskereskedés.

60-év óta áll fenn, modern berendezéssel, más vállalat miatt azonnal átadó. Átvételhez 4000 korona szükséges. Weisz Sándor Kápolnásnyék, Fejérmegye. 28812

Kajszinbaraczk

postakosár 2 kor. 50 fillér bérmentve. Szállítja: Weisz Sándor Kápolnásnyék, Fejérmegye. 28812

Kastély

(Biharmegyében) gyönyörűen berendezve, két meléképülettel, parkkal, hozzá egy 7000 koronát jóvedelmező szőlővel eladó. Cím meg tudható: Mossó Budófalván Budapest, Nádor-utca 11.

Ananász kajszin

baraczkot befőzésre és lekvárnak postakosaranként 1 lrt. zöldringlót, csemegealma, szőlőkörte postakosaranként 1.0 lrt. Metormaszanként zöldringlót, csemegealma 12 lrt., fajkörte 14 lrt., vörösbu gögényűnyet 8 lrt. turkesztán és cantalop 10 lrt., paradicsom 12 lrt., káposzta 100 tejenként 8 lrt., kovászos uhoroknak, töltött zöldpaprikának száza 1.50 lrt. Paradicsom, fészkaposztá, töltött paprika, kovászos ugorka, vajbaj, tejes kusorica, nemes fajdinnyék vegyesen vagy postakosaranként g.20. Vasúti rendelésnél az olcsó leg beküldéssel szállít „Gyümölcskivitel” Csonradról.

Kajszinbaraczkot

nemes példányokat befőzésre vagy lekvárnak, zöldringlót, befőzésre postakosaranként 240 csemege alma, táblakörte 240 paradicsom, káposzta, töltött zöldpaprika, vajbaj, kovászos ugorka, tejes kusorica, nemes fajdinnyék vegyesen vagy postakosaranként 240 ismét-eladónak külön árajánlatot küld Szabó Csongrád.

Őszi baraczkot

nagy duranczi, 5 kilót 4 koronáért kajszinbaraczkot válogatott legegzebbek 3 koronáért, apró ananászbaraczkot, ringlót, aranyalmát, szilvát körtét, 2 koronáért szállít Müller I. gyümölcskivitelé Kiskunhalas.

Kolozsvári

jogtudomány és állam-tudományi szigorlatokra, államvizsgákra és alapvizsgákra igen alaposan és lelkismeretesen készítünk elő a legrovidebb idő alatt kipróbált módszerünkkel, igen szerény díjazásért. A vissza sikert biztosítja 8 év óta fennálló és kiváló eredményeket produkáló intézetünk. Váltójogból speciális tanfolyam melyre korlátolt számban veszünk fel hallgatókat. Csakis utólagos vizsga sikere utáni igen csekély díjazással. Levélbeli érdeklődésekre kiemelten válaszol Dr. Erős Vilmos, Kolozsvár, Magyar-u. 2.

Jogi,

politikai szigorlatokra, alap- és államvizsgákra (egyes tárgyakból is) Kolozsvárra, Budapestre ugyszintén Államssámvitelani államvizsgára teljes sikerrel gyorsan, olcsón előkészít. Jogi szeminárium, Budapest IV. Magyar-utca 3. III. em. 6. (ezelőtt Rózsá-utca 44.)

Hasznait

becserélt pénzszekrények jékarba hozva kaphatók „Meteor” pénzszekrény és Iresszorgyárban VI. Gömb utca 59. a Lehel-utcai B. U. R. villamos vasút megállója. 28737

Műasztalosnál

készen kaphatók sima fényezett hálószobák, cseresznye, mahagoni és szürke jávortából igen jó minőségben raktár tulsu-faltsága miatt igen olcsón. Néhány sima angol ebédlő berendezés és uri butorok is vannak készen. Réti, Lónyai-utca 25.

Gépezéseket

cséplés idejére neyszintén gazdasági személyeket, szakértelmet és jószágságot teljes felelősséget vállalok a hely adó urak részére teljesen költség és díjmentesen ajánl Krakauer Ármán Budapest, Nagymező-n. 25. Telefon 94-67.

Kárpitos nyergesek

részére mindennemű kellekék képes nagy árjegyzékét kívánatra ingyen küldi a Budapesti Paszománygyár Készvényszer. Nagymező-utca E. 46. 27903 E.

Wagánkutató iroda

Rákóczi-ut 75. Kényes megbízalásokat, megfigyeléseket, nyomozásokat elvállal úgy magán, mint családi ügyekben Kossza-Magyarvári Géza. Telefon 67-47. 27750

Parketagyár

Gyöngyösön ajánlja gyártmányait. 27733

Pótvizsgákra

Pogári, gimnáziumi, kereskedelmi, real, mai gánvizsgálatra, gimnáziumi különbözetre és érettségire előkészít (hölgyeket is.) Kerekes Ignác, Budapest, VII., Garay-utca 5. II. 12/a. Válaszbélyeget kérek. 27808

!!! Olcsó kölcsönök !!!

Tiszviselő kölcsönt 6-6 1/2%-ra, 15-35 évre, kezések és életbiztosítás nélkül is. Életbiztosítótól való elutasítás nem akadály. Előzetes költség nincs! Díjazás utólagos! Felzalogkölcsönt 4-4 1/2%-ra, 4-62-5-05% annuitás mellett. Másodhelyre 6 1/2%-ig. Övadekora az érték 75%-ig. Katonatiszteknek hadnagyságtól kezdve előnyös feltételekkel. Tarcabírt, Váltókölcsönt gyorsan és előnyösen folyósítunk. Ingatlanok erdők, bányák adás-vétele Osztrálysorsjegyek hivatalos áron. Mindenféle bankügylet lebonyolítását elvállaljuk!! Minden felvilágosítás díjtalan!! Képviselek alkalmaztatnak! Kún és Társa bankbizományi és kereskedelmi iroda. Budapest, VI., Eötvös-utca 2. Király-utca sarak. Telefon: 105-34. Válaszbélyez. 28429

Magánnyomozó

törv. bejegyzett cég elvállal bizalmi, házassági örökségi és egyéb kényes ügyekben teendő kutatásokat, szemléket, lakások üzemeltetését a el-tűnt egyének és növelemen levelek írónak ki-nyomozását, bel és külföldön. Barna Libor János, Budapest, Rákóczi-ut 6. I. 15. Telefon 103-62. 28587

Kitűnő likörök

és rum készíthetők házilag olcsón eszenciával. Egy liter készítéséhez való füvegese ára 60 fillér. Készítési utmutatás mellékelve, 10 füvegnél bérmentve. Réthy Béla gyógy-szerész Békéscsaba.

Zálogcédulákat,

orilliansokat, ékszereket, aranyat, ezüstöt, platinát legmagasabb árban veszek Brilliansokért többet fizetek, mint amennyit vették. SCHILKE IZIDOR, Sip-utca 8. 27133

BELHURUT,

(hasmenés) gyomorgörcs legjobb gyógyszere a BARTA-féle FERETKE-APONYA GYÓGYBŐR-gyógyszerek és füszerezeknél 1 füveg ára K 1.60, 5 füvegét 8.- koronáért bérmentve szállít a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26974

Vadászfegyver

gyűjtemény, részben örök-ségből származó egyenként is potom áron eladó. Közötük Toplewer-kulcsu Lancaster 20 forint. Előrefekvő lakatszerkezetű, modern Hammerles 35 forint. Grener-zárú, Bücksflinte 40 forint. Schnelleres Mannlicher 28 lrt. Drilling, valódi Krupp acélcsővel-ke 65 lrt. Winchester 35 lrt. Néhány jobb revolver, mint Brauning Welodoghammerles, ugyanitt Ötz Zells. Voigtländer és más finom fényképezőgépek, egy perzsaszonyeg és egy motorke-rekpar nagyon olcsón azonnal eladó. IV/E. Egyetem-tér 5. szám. Radónál. 49082

Szepességi csemegék

BARTA-féle veresafonya befőttel, málna-, szamóca-, csipkebogyóval, gomba- és huskonzer-veket, pastétomokat ajánl a FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepesmegye. Kérjen ár-jegyzéket.

Stenográfia

Ingyenes gyorsírás tanítás, teljesen díjtalan gényrá-oktatás. A Stenográfia országos pabelsberger gyors-és gépíró iskola az előző évek mintájára július elején teljesen díjtalan magyar, német gyorsírási és gép-írási tanfolyamokat nyit, hogy a gyorsírást a közönség minél nagyobb körében terjesse és ismeresse. Az egyes tanfolyamok okleveles tanárok vezetése alatt állanak. Díjtalan és biztos állásközvetítés. Sokszorosított és másoló iroda. Jelentkezni egész napon át lehet az intézet helyiségében Váci-körút 33. Össze nem tévesztendő más hasonló hangzású írógépiskolákkal.

Arany

részletfizetésre. Mindenki, aki 14 koronát beküld, azonnal kap egy gyönyörű szép ezüst Remonloir-órát, cs. k. fémjelzéssel, kettős fedéllel. 56 gramm súlyú, modern kivitelű páncél aranylánc egy jou-jouval, mindkettő összesen 140 korona, 4 koronás havi részletre. Az első részletet utánvéttel is beszedjük kívánságra. Rendelések 80 fillér bélyegekből való beküldése (a portó költségére) mellett expedíál A. Schwangmeier, Trebitsch Ausztria legnagyobb részletszeljelküldési telepe. 28817

Önnel övni kell a feleségét!

Minden család részére legfontosabb illusztrált könyv a tulbó gyermekáldás ellen, melynek eredményét a hála-iratok ezrel igazolják, díszkártyán küldöm 90 fillér magyar levélbélyegért. Frau Anna Kaupa, Berlin, 247. Lindenstr. 50.

Benzinmotorok

1-25 lörög műhelyekben gyártilag kijavítva, valamint új motorok is, jóállással és kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

KALLAI motortelepén

Budapest, VI., Nagymező-utca 43. Ugyanitt hasznait gézcsempék, szőnyegek és orlamalmok is kaphatók.

Fenyőborovicska

(Juniperus) BARTA-féle, 3 liter K 7.50, 4 liter K 9.- bérmentve. FELKAI KONZERVGYÁR Felka, Szepes-m. 26973

ASSZONYOK

vigyázzatok! Tulnaggy gyermekáldás ellen megtanít védekezni Fischer Róza kezű nyve. Több ezer köszönő és hálaírát, 1 koronáért (estető levélbélyegekből) megküldi Fischer Róza asszony Budapest, VII., Damjanich-utca 2/B. 10. sz. sz. ajtó 5.

Ajtók, ablakok

VASREBONYÓK, VASRÁCSOK, kapuk használ-tak és újak olcsón kaphatók: Lefkovits Jakabnál Epest. V., Korall utca 10. a nyugali pályaudvar közelében.

30 forint.

Varrógépek SINGER A. egy új valódi esz-ád Singer varrógép árjegyzékét 5 évi felvilá-gosítással esz-ád. Arjogyzék ingyen.

Villamos világítás

sajtó dynamóval, lakó-házak, gazdaságok részére. Telefon és villa-mos cikkek árjegyzéke ingyen. Arjaniat és felvilágosítás ingyenes. Strigl és Gartner, elek-tromérnökök, Budapest VI., Gyár-utca 1. sz. 27855

Páthető fürdőkád.

60 koronától feebb, kádak 12 koronától fejjebb mindenféle szivattyú és vízvezeték berende-zést vállalok

LEFKOVICS ADOLF

Wessoldny-utca 31/E. Rás-bet-kört és Harsfa-utca közl: Arjogyzék bé rmentve.

Modern urasági butorok

alkalmi vétele és eladása háló-, ebédlő-, szalón-uriszoba és irodai teljes berendezések. Dus raktár szőnyegek, függönyök, terít-tek, csillárok, vas- és rész-butorokban.

GROSZ SANDOR és társa

Budapest, Liszt Ferenc-tér 8. sz. ezelőtt Gyár-utca. Telefon 14-09.

Pénzkölcsönt

4. 4 1/2 és 6% alapon föld-birtokra, jóvedelmező, fő-városi, vidéki, városi és Budapest környékén levő bérházakra I. II. III. he-lyen 5-70 évig törleszt-hető. Személyhiitel tisztvi-selőknek gyorsan eszkö-zöltetik.

HOFMANN JAKAB

bankbizományi iroda, Bu-dapest, Teréz-kört 1/a.

BUTOROK

háló-, ebédlő-, szalón-berendezések, továbbá uriszoba, iroda berendezések rész- és mahagoni butorok, szőnyegek és függönyök salódi angol bér garnitúrák eladása és vétele.

Wechsler Károlyné

VII., Király-utca 23. szám I. emelet 263. Karinca-utca sarok.

Zalogcédulákat

veszek. Elzalogosított, brilliansokat, gyöngyö-keket, aranyat, ezüstöt és ékszereket 100.000 kor. költségmentesen kivál-tok és teljes értéket ki-fizetem.

Singer Jakab

ékszerkereskedő BUDAPEST, Király-utca 91. szám. Izabella-utca sarkán

A legelőnyösebb részletfizetésre

zongorát, pianinót, czím balmot, hegedűt készpénzbeni áron a leg-újabb rendszerű

bankhitel

utján kizárólag esz-ád nagy magyar hang-szerlelőpén. Prospektus és Arjogyzék in-gyén. Budapest, Király-m. 58. szám.

BUTOR

árverésről, finom és egy-szerű butor, hálószobák és garson szobák Szalon bő-r, fotellek, gyönyörű tülkök, diván, borszék, íróasztal, porzasszék, és egyéb darabok; Földes B., Vik Kertész-utca 43. Király-utca sarokházban.

Ajtók, Ablakok,

vasredőnyök, használtak és újak, bármily méretekben és alakban, igen olcsón kaphatók

Wiener A. utódánál

BUDAPEST, ÜLLŐI-UT 123. TELEFON 62-80.

ELEKTRO-

MOTOROK minden nagyságban, Al-landó nagy raktár

Laub Lipót,

BUDAPEST, Liszt Ferenc-tér 17. sz.

GYAKODJUNK AZ UTÁNZATOKTÓL

ÉS HÁMISÍTVÁNYOKTÓL Ugyeljünk az aldirádra:

SANTAL MIDY

Kártalmatlan és teljesen tiszta ALAPOSAN ÉS GYORSAN GYÓGYITJA (Kopálva és befőzökendőkbe nátköl) a heveny vagy idült kifolyást.

MINDEN KÖZÖNSÉG

PARIS, 8, rue Valenciennes. Főraktár: Torók József Budapest, Király-utca, 12, és Andrássy-ut 20. és Magyarországi jelentősebb gyógyszerüzletekben.

INGYEN

DRAGÁBB, MINY NÁLUNK RENDELT FÉNYKÉP NAGYÍTÁSOK

OLVASSATOK

ADUNK EGY ÉLETNAGYSÁG KÉPET 5 KORONÁÉRT DÍZLES PASZPARTVAL 55-68 C.M. MAGYÁSGÖRŰ CSOMAGOLVA SZINES

ÁRA 10 KORONA.

KÉPVISELŐK MINDENÜTT 8 FÉLVÉTELYEN. 8

RAFAEL

MINDEN IRÁNYBAN FÉNYKÉPHAGYÍTÓ ÉS RAFAEL FÉNYKÉP KÉPTELŐPÉNY BUDAPEST, VILÁGOSKÖRUT-UTCA 106. KÜTÖNTÉVE AZ 1908 ÉVI PÁRISI NEMZETKÖZI KIÁLLÍTÁSON DÍSZJELVEL; KERESZTTEL ÉS ARANY-ÉREMMEL.

KÖZIGAZGATÁS.

Az új árvaházi szabályzat.

Második részét is megkaptuk „A községi és körjegyzők Erzsébet királynéről nevezett országos segítő egyesülete alapszabályainak” és most már előtünk áll az egész nagyjelentőségű tervezet.

A munkálat, mint előző cikkünkben megírtuk, annyira mindenben megfelel több ízben kifejtett nézeteinknek, hogy szinte azok másolatául tekinthető. Most, a második rész olvasása után ismételt örömmel konstatáljuk, hogy amit az eddig fennálló alapszabályokban megírtunk és kifogásoltunk, az mind kimaradt a mostani tervezetből és mindaz benne van, aminek hiányáért oly gyakran felszólaltunk.

Mielőtt azonban ezekre az üdvös változtatásokra áttérnénk, általánosságban néhány megjegyzést akarunk tenni. És pedig első sorban a címre, amely olyan hosszú, hogy yaszt soha senki sem fogja helyesen használni, mert egyszerűen megtanulhatatlan. Egy hét alatt az is elfelejt, aki csinálta. Nem lehetne ezen rövidíteni? Mire való például az az unalomig való folytonos megkülönböztetés, hogy: községi és körjegyzők? Mi különbség van e kettő között? Más a fizetése talán a körjegyzőnek, mint a községinek, vagy a képzettsége, oklevele más? Szó sincsen róla, a kettő közt, nincs az a nagyító üveg, amelylyel valami különbséget felfedőzhetnénk. Szinte nevetségessé válik ez a szószálhasogatás, ha meggondoljuk, hány körjegyző van, aki csak azért körjegyző, mert két összeépült községe van. S vajjan mi kell ahhoz, hogy féltékenyen őrzött körjegyzői rangját elveszítse és egyszerű községi jegyzővé — nem is tudjuk miképpen fejezzük ki — emelkedjék, vagy süllyedjen? Nos, hát ha a másik község önálló jegyzőséggé szervezkedik, a körjegyzőből menten községi jegyző lesz. Már most kérdezzük szeretettel, amely címnek ilyen csekély jelentősége van, érdemes azt folytonosan márványba vésetni? Nem helyesebb lenne-t egyszerűen azt mondani: „Országos Községi Jegyzői Egyesü-

let”, továbbá: „A Községi Jegyzők Segítő-Egyesülete”? Ezt aztán mindenkor helyesen használna mindenki. A főispánok közt nincs elnevezésbeli különbség, akár egyetlen törvényhatósági város élén állanak, akár egyuttal a megyei törvényhatóság élén is. Soha sem hallani, mint megkülönböztetést, hogy „városi és megyei főispánok”. „Községi és körjegyzőket” se halljunk tehát többé és ha már nem lehet egyszerűsíteni a jegyzői egyesület címét a régisége miatt, legalább az alakulóban levő új jegyzői egyesületek címét ne cifrázzák ok nélkül.

Visszatérve a szabályzat tartalmára, egészen helyesnek találjuk, hogy a jegyzői egyesület és a segítőegyesület közt benső kapcsolat lesz, ha e kapcsolat csakugyan olyan szerény keretek közt marad, mint ahogy tervezve van. Áll pedig ez abból, hogy a központi egyesület öt tagot küld a segítőegyesületbe, akik tagjai lesznek elsősorban a közgyűlésnek. Másodsorban ez az öt tag tagja az igazgatótanácsnak is, mely rajtuk kívül 63 választott tagból fog állani, kétségkívül azért, hogy minden megye képviselve legyen benne, ami egészen helyes gondolat, bárha tüzetesen nincs is körülírva, mert e tagokat a közgyűlés szabadon választja.

Az igazgatótanács igen fontos intézmény lesz, mert ez választja az elnöktől kezdve az összes tisztviselőket és ami a legfőbb: ez tölti be a kedvezményes, vagy ingyenes helyeket az egyesület árvaházaiban és nevelőintézeteiben és ez utálja ki a segélypénzeket is és az alkalmazottak fizetését.

Az elnökségnek is értékes működési kört biztosít a tervezet. Felügyeletet gyakorol az összes nevelőintézetek fölött, a kedvezményes helyek betöltésére, vagy segélyek kiutalására az igazgatóságnak indokolt javaslatot tesz és a központi irodaszemélyzetet alkalmazza.

A legnagyobb ur az egyesületben az ügyvezető alelnök lesz, aki végrehajtja a hozott határozatokat, az egyesületet kifelé képviseli, ő írja alá a jogi következményű okiratokat, az összes nevelőintézeteknek ő a főigazgatója és irányítója és működéséért rendes fizetést kap

tiszteletdíj címén, amit az igazgatótanács állapít meg.

Nagyon valószínű, hogy ez az alelnök mindenkor a központi egyesület elnökségéből fog kikerülni, mert a fentebb említett öt kiküldött közül egy mindenkor tagja lesz a segítő egyesület elnökségének, amely elnökség azonban csak három tagból áll: elnökből, ügyvezető al-elnökből és al-elnökből. Minthogy pedig elnökké mindig egy országos nevű (nem jegyző) férfiut választanak: a központi egyesület kiküldöttjének az ügyvezetői állásra voltaképpen csak egy versenytársa lesz. Ami azt jelenti, hogy a központi egyesület kiküldöttje fog minden hatalmat a keze között tartani. Ez egészen remekül van beiktatva az alapszabályzatba; gratulálni lehet hozzá annak, aki kigondolta. És ezt egészen komolyan mondjuk, mert egy új egyesületben, ahol vagyont kezelnek, a hatalmat jól körül kell bástyázni és gondoskodni kell róla, hogy az mindig kipróbált kezekbe jusson. Azért nem lehet eléggé helyeselni azt az intézkedést sem, hogy a tisztikart az igazgatótanács választja és nem a közgyűlés, melynek több száz, sőt ezernyi tagjai között néha kiszámíthatatlan áramlatok kerekedhetnek felül.

Térjünk át azonban a legfontosabbra, aminek hiányát a régi szabályzatban leginkább kifogásoltuk. Most már nincs ok a kifogásra, mert a 36. §. így szól:

„Mindazon községi (és kör) jegyző-egyleteknek, jogi személyeknek, testületeknek, vagy más alapítóknak, kik már eddig is 2000 koronát meghaladó összeggel az „Erzsébet királyné Jegyző-árvaház” alapjához hozzájárultak, vagy az alapot ily összegű adományaikkal növelték, esetleg ahhoz jövőben legalább 2000 koronával hozzájárulnak, fenntartja az egyesület a jogot arra nézve, hogy minden 2000 koronás alapítvány ellenében az alapítók egy tanuló, vagy árva gyermek nevelésére, iskoláztatására, vagy anyagi támogatására nézve az intézetnek figyelembeveendő elsőbbségi ajánlatot tehessenek.”

Ez minden tekintetben helyes dolog; méltányos és okos. Méltányos, mert aki sokat ad, annak nemcsak reményt kell nyújtani, hanem joga-

Versek.

Fatimához.

— Bodenstedt Frigyes. —

Oh lány, szemed, e bűvös, tiszta pár
Nagyobb csodát tesz, mint a napsugár!
Fényt, lángot ránk a nap csak akkor áraszt,
Ha éj és felleg nem borítja már azt;
Kell, hogy egész fénységében ragyogjon,
Hogy fényt, világosságot, lángot adjon.

De téged, lányka, még látnom se' kell,
És lelkemet gyönyör, láng tölti el:
Ha csak reád emlékszem, már föléled
És fényt áraszt szivemben a te képed.

Én lángolok; szived hideg marad,
És nyugton elrablod — nyugalmasat.

Érezd a lángot, melyet egyre szitsz,
S te is légy boldog, hogyha boldogítsz!

A költő.

— Alphonse de Lamartine. —

Hogy bánjak a lanttal, nem mutatta senki,
El tudtam én mindig mester nélkül lenni:
Nem tanítja ember, mit égtől tanul;
Tud folyni magától mederben a hullám,
Tud a sas tanulni, röptét nem tanulván,
S mézet gyűjt a méhe tanítatlanul.

Miért énekelsz te? — A csalóányt kérdezd,
Édes dalba miért önti, amit érez,
Ha a csermely suttog ingó lomb alatt.

Dalolnom kell úgy, mint lélekzeni másnak,
Suttogni a szélnek, sirni a madárnak,
Csevegni a habnak, mely tovább szalad.

Fordította: Zoltán Vilmos.

Meghalt a pápa!

Irta: Alphonse Daudet.

Gyermekkoromat egy nagy vidéki városban töltöttem, mely egy tekintélyes hajózható folyó mindkét partján fekszik. Ebben a környezetben utazószendvéllyem és szeretetem a víz iránt már korán kifejlődött.

Még most is mély meghatottság vesz rajtam erőt, ha a rakodópart zugára gondolok, melyben üldögélni szoktam s a kompra, melynek kikötője ennek közelében volt. Még most is látom az árbocra erősített czégtáblát ezzel a felirattal:

CORNET.

Itt csónakok bérelhetők.

Még látom a nedves, piszkos, síkamlós lépcsőt, mely levezet a vízhez, a frissen mázolt vízijárművek tarka raját, mely ott ringott a víz fölületén, míg a hajócskák könnyed és gyors voltát már a kormányoldalon olvasható nevük is elárulta: Paradicsommadár, Fecske.

A hosszonyelű, fehér evezők közepett, melyek a part zöld lankáján száradnak a napienyben, festékes fazeka mellett ott áll a vén Cornet nagy ecsetjével és napbarnított arczával, melyen

csaknem annyi a barázda és ráncz, mint az alkonyi szellőtől felborzolt vízben. Oh, ez a vén Cornet volt gyermekéveim gonosz szelleme, gyöttrő szenvedélyem, kísértőm, rossz lelkiismeretem! Mennyiszor bűnre csábított csónakjaival! Elkerültem miatta az iskolát, elkótyavetyéltem a könyveimet. Mit oda nem adtam volna én akkor egy déluánért, melyet a vizen tölthettem!

Füzetem ott heverték a csónak fenekén, kabátomat levettem, kalapomat a nyakamba csaptam, úgy, hogy a szellő szabadon játszhatott a hajfürteimmel; azután erősen megrántottam az evezőket s összeránczoltam homlokomat, hogy lehetőleg mennél jobban hasonlítsak valami vén tengeri fókához. Mig a város területén jártam, szépen megmaradtam a meder közepén, egyenlő távolságban a két parttól, nehogy valaki felismerje a tengeri fókát. Minő isteni gyönyörűség volt elvegyülni a csónakok, bárkák, tutajok, apró gőzösök tömegében, melyek egymásnak tartottak, kerültek s oly közel siklottak el egymás mellett, hogy alig maradt közöttük arasznyi tér. Közvetlenül mellettem felhangzott egy gőzös kerekének zuhogása, vagy mögöttem hirtelen sötét árny támadt; egy nagy almásbárka fara volt.

— Vigyázat, te, ott lenn! — kiáltotta egy rekedt hang s izzadtan és zihálva menekültem a veszedelmes szomszédságból. A hidak pillérei körül különösen résen kellett lennem, mert ott veszedelmesen örvénylett a víz s nevezetesen a „haláltölcsért”-t tanácsos volt jó messze elkerülni. Bizony-bizony tizenkétéves gyermekkarokkal egyedül, kormányos nélkül éppen nem volt csekélység keresztülvergődni ennyi akadályon.

Néha szerencsém volt — és találkoztam a

kat is és okos, mert ily módon remény lehet rá, hogy az egyes árvaházak alapjai föl fognak szaporodni. A 2000 koronás alap nekünk ugyan kicsinynek tűnik fel, de föltételezzük, hogy akik így akarják megállapítani, tájékozták magukat fennálló árvaházakban s az ottani adatok alapján helyezkedtek. Ha a 2000 korona elegendő, annál jobb, mert mi el tudunk képzelni olyan jegyzőket, kik a megnevezés jogáért ilyen alapítványoktól nem fogják sajnálni a pénz. A járási egyesületek pedig ime egész szilárd alaphoz juthatnak a jövőben: igyekeznők kell a 2000 koronát összegyűjteni és akkor hatékony tényezőivé válhatnak a jegyzői közéletnek, amelyeket respektálni fognak. És az egészen jól fog festeni, ha valamikor az országnak mind a 427 járása létesít egy-egy ilyen alapítványt, annak fejében, hogy a saját járásukba tartozó jegyző-gyermekek közül egyet-egyet, összesen, tehát 427-et a nevelőintézetekben elhelyezhessenek.

Egyetlen okos paragrafusnak ime ilyen szép következményei lehetnek, nem is számítva azt a már említett eshetőséget, hogy a községi jegyzők jótékony alapítványokhoz is juthatnak.

Megüresedett községi jegyzői állások.

Saióbabony. Körjegyzői állás. 1442 korona fizetés, 120 korona irodaátalány, 51 korona fogyasztási adókezelés, 7½ hold szántó és 2 hold rét haszna, fuvar- és napidíj. Szabad lakás és hivatalhelyiség. Julius 31-ig. Főszolgabíró Miskolc.

Harsány. Jegyzői állás. 1332 korona fizetés, 400 korona segédjegyzői fizetés, 120 korona fűtés és világítás, 22½ hold szántó haszna adómentesen, háromszobás lakás istállóval. Julius 31-ig. Főszolgabíró Miskolc.

Plosicz. Jegyzői állás. 1200 korona fizetés, 289 korona állami kiegészítés, 200 korona fuvarátalány, 80 korona uti- és napidíjatalány, 96 korona favátság, szabad lakás és fél hold kert. Julius 21-ig. Főszolgabíró Temeskubin.

Pély. Jegyzői állás. 1600 korona fizetés, lakás mellékkeliségekkel, udvarral, kerttel, ¼ telek legelő-illetőség. Segédjegyzőre 600 korona. Julius 22-ig. Főszolgabíró Heves.

Sorond. Jegyzői állás. 1600 korona fizetés, szabad lakás, 300 korona irodaátalány, 300 korona fuvarátalány. Julius 22-ig. Főszolgabíró Munkács.

Szivnicza. Jegyzői állás. 1600 korona fizetés,

lakáspénz, irnoktartás és átalányok tárgyalás alatt. Főszolgabíró Orsova.

Vánczod. Jegyzői állás. 1480 korona fizetés, 9 hold szántó hozama (=62 korona 46 fillér), szabad lakás 1 hold udvarral, kerttel. Julius 21-ig. Főszolgabíró Berettyóújfalú.

Alsószokod. Segédjegyzői állás. 1000 korona fizetés. Julius 28-án délután 5-ig. Főszolgabíró Breznóbánya.

Galgó. Segédjegyzői állás. 1100 korona fizetés. Julius 23-ig. Főszolgabíró Zsibó.

Középtolna. Segédjegyzői állás. 1000 korona fizetés. Julius 31-ig. Főszolgabíró Betlen.

Kenderes. Segédjegyzői állás. 600 korona fizetés, 400 korona kiegészítés. Julius 25-ig. Főszolgabíró Kunhegyes.

Pleskucza. Segédjegyzői állás. 1000 korona fizetés. Augusztus 3-án délután 5 óráig. Főszolgabíró Nagyhalom.

Bajszentistván. Végrehajtói állás. 400 korona fizetés, 600-800 korona inési díj. Julius 26-ig. Főjegyző Bajszentistván.

Szentpéterúr. Segédjegyzői állás. 1000 korona fizetés. Julius 22-ig. Főszolgabíró Pacsa.

Csucs. Segédjegyzői állás. 1000 korona fizetés. Augusztus 2-án délután 5 óráig. Főszolgabíró Nagyhalom.

Sztropkó. Segédjegyzői állás (helyettes anyakönyvvezető). 1000 korona fizetés. Julius 22-én délután 10 óráig. Főszolgabíró Sztropkó.

Fülekkelcsény. Segédjegyzői állás. 1000 korona fizetés. Julius 30-ig. Főszolgabíró Salgótarján.

Korompa. Segédjegyzői állás. 1000 korona fizetés. Augusztus 10-ig. Főszolgabíró Gölnicz-bánya.

Delinyest. Segédjegyzői állás. 1000 korona fizetés. Augusztus 10-ig. Főszolgabíró Resicza-bánya.

Gyulakuta. Segédjegyzői állás. 1000 korona fizetés. Julius 25-ig. Főszolgabíró Marosvásárhely.

Megüresedett községi orvosi állások.

Temesmoravicza. Körorvosi állás (6 községgel). 1200 korona fizetés, 200 korona lakpénz, 160 korona vágóbiztosítási díj és 500 korona fuvarátalány. Látogatási díj 80 fillér, éjjel 1 korona 20 fillér, székelyen kívül 1 korona 20 fillér, éjjel 2 korona 40 fillér. Julius 31-ig. Főszolgabíró Versecz.

Varadia (verseczi járás). Körorvosi állás (4 községgel). 1400 korona fizetés, 300 korona lakáspénz, 400 korona előfogátalány. Julius 31-én déli 12-ig. Főszolgabíró Versecz.

Szalárd. Körorvosi állás (11 községgel, szétválasztás folyamathoz). 1400 korona fizetés, fuvar, esetleg fuvarátalány és halottkémiai díj a székhelyen. Julius 25-én délután 5 óráig. Főszolgabíró Szalárd.

Kémer. Körorvosi állás (12 községgel). 1700

korona fizetés, 600 korona utiátalány, 200 korona lakáspénz. Augusztus 31-ig. Főszolgabíró Szilágy-somlyó.

Marosillye. Körorvosi állás (46 községgel). 1000 korona fizetés és 500 korona utiátalány. Évnyedekénti körút kötelező. Julius 30-ig. Főszolgabíró Marosillye.

Tiszahegyes. Körorvosi állás (2 községgel). 2000 korona fizetés, husszemle és halottkémiai díjak, szabad lakás, 1 korona látogatási díj. Szerb nyelv szükséges. Julius 26-ig. Főszolgabíró Nagykikinda.

Alsópeszér. Községi orvosi állás. 2400 korona fizetés, szabad lakás kerttel, látogatási díj 40 fillér, vénnyírás 50 fillér, éjjel 60-80 fillér. Heti látogatás kötelező, ilyenkor látogatási díj 50 fillér. Felnap 5 korona, orvosi tanácskozás 5 korona, éjjel 10 korona. Julius 21-én déli 12 óráig. Főszolgabíró Alsódabas.

Régen és most.

— Irás-olvasás. —

Az emberek régebben se írni, se olvasni nem tudtak. Semmit se tudtak. De érezték mégis, hogy valamit tudniok kell. Mert azt már akkor is belátták, hogy úgy csak nem élhetnek, mint az állatok, amelyeknek ők isten kegyelméből való koronázott fejei. Legelőször is azon tételődtek, hogy hogyan és miképpen lehetne az emberi cselekvéseket, a természet jelenségeit az elröppenés mulandóságától megmenteni és azokat tanulságképpen fíról-fira, unokáról-unokára látható jelekben átszármaztatni. A téma azonban korántsem Ádám és Éva agyában fogamzott meg, mert hát ők a biblia szerint almaevéssel voltak elfoglalva, amely gyümölcs, mint tudjuk, a legkellemesebb és legédesebb csemege még ma is este, mert állmot hoz az emberi feje. A téma mindenestre nehéz volt. Vakarta is a fülét és tarkóját minden ember, hogy miként tudná a problémát megoldani. De biz az sehogya se ment. Már úgy is volt, hogy az ember leteszi a természet koronáját és beáll a többi mozgó teremtmény közé szervezett tagnak. De erre az öndetronizálásra háliszennek még sem került a sor. Mert hogy hogy-nem, egy Nilus-vidéki polgár valahogyan kitalálta, hogy van állat és ha van: azt le is lehet rajzolni. Ha lerajzolták, azt meg is láthatja a papiruson mindenki. Mivel pedig minden állat nevének van első betűje, ezek az első betűk fognak az abc-re szolgálni. Hogy például az „a” betűt a sas szolgálta, mert annak a tisztes neve (achom) „a” betűt kezdődik. Így jött létre a jelképes írás, vagyis más-

„Láncz” nevű vontatógőzessel. Ilyenkor gyorsan odaerősítettem csónakomat valamelyik uszályhajóhoz, keresztbefektettem az evezőket s hagytam magam vontatni felfelé a folyón, ábrándosan nézegetve a fehéren habzó vizet, vagy a gyorsan visszasielő házakat és fákat a két parton. Messze előttem egyhangulag zakatolt a csavar, az egyik uszály fedélzetén ugatva szaladgált egy kutya, a másikkal kürtőjéből könnyű, kékes füst szállt a levegőbe. Mindez egy nagy tengeri utazás benyomását keltette bennem s lassan-lassan beleéltem magamat a hajósok életébe.

Sajnos azonban, a „Láncz”-czal nem mindig találkozhatik az ember. Ilyenkor aztán evezni kell az izzó napfényben. Néha, a déli órákban, éppen merőlegesen hulltak a vízre a sugarak — izzó hevíket még most is érzem a nyakamon és karomon. Körülöttem minden villogott. Az evezőkről mintha ragyogó ezüst csurgott volna. Le kellett zárnom a sok csillogástól elvakított szememet. Aztán behunyt szemmel eveztem, teljes erőmből s azt hittem, a nyíl sebességével repülök. De mikor újból feltekintettem, a parton még mindig ugyanazt a fát, ugyanazt a falat láttam.

Fárasztó munka után, mely sok verejtékcsepembe került, végre mégis sikerült kijutnom a városból. A fürdők, mosóintézetek, hidak elmaradtak mögöttem. A folyó kiszélesedett s itt-ott egy-egy külvárosi kert vagy gyárkémény tükröződött a parti habokban. Távolság látóhatáron felbukkantak egy zöld sziget körvonala, ekkor — erőm felmondta a szolgálatot. Lassan partra eveztem, a zizegő nádasba s kimerülve a fáradtságtól és a hőségtől — a tengeri foka csak leógatta fejét és órákig folyt az orra vére.

Rendszerint ez volt a vége viziútjainknak. De ah! Azért mégis szép volt!

Otthon aztán újabb borzalmak következtek. Bármennyire siettem, mégis mindig elkéstem és sokkal, sokkal iskolázás után érkeztem haza. A kezdődő esthomály, az első felragyogó gázlámpa, a felhangzó kürt, mely a takarodót fűta, gyakran halálos félelemmel töltöttek el. Oh miképp irigyeltem az embereket, kiket oly nyugodtan és gondatlanul láttam tovahajadni az utcán, míg nekem még mindig fájt a fejem a nap hevétől, fülem zugott s arczomat elfutotta a pir, mikor arra a hazugságra gondoltam, melylyel otthon ki akartam magamat vágni.

Mert mindig hazugsággal kellett felelnem a borzasztó „Hol voltál megint?”-re, mely rendszerint már a küszöbön fogadott. Ez a vallatás volt mindig a legborzasztóbb. Kénytelen voltam már az udvaron válaszolni rá, s már előre készen kellett tartanom valami hirt, melynek oly váratlanul, oly lesújtó hatásának kellett lennie, hogy már eleve utját vágja minden további kérdézősködésnek. Csak akkor volt szabad belépnem és föllélegzenem; de mennyi akadályt kellett legyűrni, míg idáig juthattam! Rablógyilkosságokat, forradalmakat, rettenetes katasztrófiákat eszeltem ki; a fél város lángban állt, a vasúti hid leszakadt, az utasokkal telt vonat beleesett a folyóba!

De a legbolondabb esetem a következő volt:

Egy este különösen későn érkeztem haza. Anyám, aki ezer aggodalom közt már órákhozszat várt, elém sietett:

— Hol voltál megint? — kérdezte.

Szinte hihetetlen, hogy egy gyermeknek néha mily pokoli gondolata támadhat. A gyors futás közben elfelejtettem kieszelni valami megfelelő hazugságot. Ekkor hirtelen átvillant valami agyamon. Tudtam, hogy anyám annyira vallásos és annyira katolikus érzelmű volt.

mint akár egy született római nő. Levegő után kapkodva feleltem:

— Oh mama... ha tudnád!...

— Mi az? Mi történt már megint?

— Meghalt a pápa!

— Meghalt a pápa! — ismételte anyám sutogva s holthallványan nekitámaszkodott a falnak. Az így támadt részen át gyorsan beosontam szobámba s kissé mégis megrémültem hazugságom hatásán és óriási voltán. De azért elég vakmerő voltam ragaszkodni hozzá. Valódi temetői hangulat nehezedett egész családomra. Atyámt nagyon komoly volt, anyám vigasztalhatatlan. Vacsora közben mindenki sutogva beszélt. Én lesütöttem a szememet. Ez óriási eseményről szemben kimaradásom oly lényegtelen volt, hogy senki sem kérdezősködött felőle.

Persze mindenki tudott egy-egy szép jellemvonást az elhunyt pápáról s a beszélgetés lassankint fölölelte a pápák egész történetét. Róza nagynéném újra feltalálta — ezuttal századszor — hogy VII. Pius egy ízben csendőrkök közt látta Délfranciaországban Napoleon foglyaként.

Mindezt képmutatató sóhajtozás közben hallgattam végig s rendkívüli részvétet tanúsítottam, miközben ez járt az eszemben:

— Ha ezek holnap megtudják, hogy a pápa nem halt meg, annyira meg fognak örülni, hogy megfélekedznek a megbüntetésemről...

Eközben súlyos küzdelmet folytattam az álommal, mely végre is ráborult szemeimre. És keskeny, kék csónakokat láttam ringani a Saone napsütötte vizén, s egy nagy vizipókot, mely csillogó gyémánthoz hasonlóan lassan tovasiklott a habon...

képen az ugynevezett hieroglifa. Az egyiptomiaktól aztán ezt az írásmódot átvették a föníciaiak, a görögök és a rómaiak. De hogy a mai hangírás mikor lett feltalálva, azt, ha érne, talán még Pulszki Ferenc se tudná megmondani, pedig ő sok mindent tudott. De nem is az a fő, hogy mikor találták ki, hanem az, hogy írni és olvasni ma már mindenki tud. Még pedig nemcsak holmi locsi-fecsi szerelmi ömlengéseket, hanem valamivel kissé okosabb dolgot is.

Írni és olvasni már mai napság ekképpen nem is valami nagy mesterség. De a tanítása, az már aztán egyenesen művészet, amely korántsem olyan könnyű, mint ahogy az első tekintetre látszik. Régebben nem is úgy tanították, mint ma. A selyembogár mikor petéből hernyóvá, hernyóból bábbá, bábból kifejlett rovarrá alakul, nem megy annyi változáson át, mint amilyen változásokon ment keresztül az írás és olvasás tanítása, míg oda jutott, ahol ma van. Sok tépelődés, fenekedés folyt körülte, sőt folyik még napjainkban is. Mert hát az ember olyan, hogy mindig tőri a fejét valamin. És sokszor a rosszra is azt mondja, hogy jó. Máskor pedig még a legtökéletesebbre is oda vágja, hogy: a szemétre vele. Egyszóval, soha sincs semmivel sem megelégedve. De bár ez a természete rossz, azért mégis jó. Mert a haladását éppen ez az elégedetlensége biztosítja. Ha ez a békétlenkedés nem volna meg a természetben, az emberiség ma is ott volna, ahol a mádi zsidó. Lám a kínaiak, mivel nekik minden létező jó: az írás és olvasás mesterségében még most is ott vannak, ahol Konfucse idejében voltak. Tudniillik csaknem a primáreknél. Ők ugyanis még ma sem hangírással élnek, hanem szótagírással. Amit úgy kell érteni, hogy minden szótag jelölésére külön jegyet használnak. Hát nem egyesenes örültség ez? Hiszen ennek a megtanulásához képest Herkules munkája csak gyerekjáték volt. De azután a kinézzer ezt a megelégedettségből származó bajt helyre is üti, még pedig úgy, hogy az írást és olvasást minden nehézsége dacára is megtanulja. Ebből látszik, hogy a farkocsos világ szívis, mint az ostorszij és nagy jövője van.

De hát hogy tanították régebben az olvasást és az írást? Fentebb mondtuk, hogy nem úgy, mint ma. Ma ugyanis először tanítunk írni, (nem furcsa ez?) azután olvasni. De úgy, hogy mindkettőnek a tanítása egy órában megy végbe. Tehát az írás az olvasással van átszőve. Amit úgy hívunk, hogy: írva-olvasás. Régebben ez megfordítva történt. Először tanították olvasni és csak azután nagy későre, írni. Ami valóságos contra dictio. Mert hát hogyan lehetséges azt olvasni, ami még nincs? Sehogy. És ezt a lehetetlenséget a régiek mégis megtették. De az olvasás technikai munkája sem úgy ment végbe, mint ma. Hát hogy? Tessék türelemmel lenni, mindjárt megmondjuk. Példát adunk rá. Ha például ezt a szót akarták a gyermekkel leolvasni: papamorgó, akkor a gyermek nyelve így kerepelt: pé—á—pé=pap, er—a=ra=papra, em—o—er=mor, ramor, papramor, gé—ó=gó, morgó, ramorgó, papramorgó. Veszett munka ugy-e? Ezt a tanítást úgy hívták, hogy betűzve sillabizáló módszer. Ma azt mondjuk rá, hogy hazugság. És miért? Mert az olvasásban a consonánsok mellé olyan vokálisokat csatol, amely a szóban nem fordul elő. (pl. p helyett pé-t mond) Az ilyen olvasás tanítás mellett aztán nem is csoda, ha a gyermek még álmában is azt kívánta, hogy bár csak azt a Guttenberget, még mielőtt a nyomtatás mesterségét feltalálta, felhúzták volna az első csonka tára. De ezt kívánták a tanítók is. De mit tehettek, mikor nem volt helyette jobb módszer. Így tanították nálunk is az olvasást egészen a múlt század közepéig. Az írást pedig akként, hogy a gyermek elé felírták a betűket czeruzával, ő azokat aztán utána festette tintával. Ha pedig ebben már jártas volt: azokat magától le is másolta. Hiszen az öreg, kedves emberek emlékezhettek még erre. A tanítás a betűzetésnél tehát szintetizálta vágányon haladt. Mert hiszen tudjuk, hogy az olvasás tanítása szintézisen: kapcsolatokon nyugszik.

Azonban ennek a tarthatatlanságát érezte mindenki. Érezte és ha meghallgatják, tudott is volna rajta segíteni Luther kortársa, Ickelsamer Bálint rothenburgi iskolamester, aki már 1530. táján azt ajánlotta, hogy az olvasásnál ne a betűk neveit használjuk, mert ez egy nagy képtelenség, tehát például ne „pé“-t mondjunk, hanem ennek csak a hangját: „p“-t.

Évégett pedig ajánlotta, hogy a szavakat előbb fel kell bontani tagokra, a tagokat hangjaikra, mert a cél csak így érhető el. Nyilvánvaló, hogy ez az olvasási eljárás már tisztán hangoztatás volt, tehát éppen azon az alapon nyugodott, mint a mai olvasástanítás. De mi haszna, ha ezt az okos beszédet az akkori emberek meg nem értették. Őt is elejtették, a módszerét is elejtették. Őt is elfeledték, a módszerét is elfeledték. Ő pedig ezalatt fogta magát és — meghalt. Az olvasás ekképpen továbbra is a betűzetés rozsdás vágányán nyikorgott. A meghalt hangoztató módszer pedig gazdájával együtt várta a feltámadást.

A betűzetésnek nálunk is akad ellensége és az olvasás-tanításnak egyben javítója is. Ez az ember pedig Szőnyi Nagy István volt. Éltek pedig 1689. körül. Ő az ugynevezett szótagoló módszernek volt a híve. Amelynek lényege abban állott, hogy mihelyt a gyermekek a magán- és mássalhangzók neveit megtanulta, azonnal ráfogták azt az olvasásra, még pedig úgy, hogy az olvasásnál a gyermek a mássalhangzókhoz már nem a neveit használta, hanem csak a hangjait. Észrevehető, hogy ebben az olvasás-tanítási eljárásban a hangoztatásnak már meg van némi nemü durványa. De még nem eléggé tisztán. A magyar azért bárholgy erőlködött is, mégsem nyerhetette el a hangoztató módszer feltalálásának a dicsőségét. Osztályrészül ez egy németnek: dr. Stephani Henriknek jutott, aki Gemündben 1761-ben született és 1851-ben halt meg. Ez az ember találta fel újra a mai napig is használatos hangoztatási módszert, tehát azt az olvasás-tanítási eljárást, amelyet ő előtte már szegény Ickelsamer is 1530. táján oly eredménytelenül hirdetett. De hát ki tehet róla, ha ilyen a sors.

A hangoztatást már csak egy paraszthajszál választja el az írva-olvasástól, tehát attól a tanítási eljárástól, amely ma is érvényben van. A dolog ugyanis úgy áll, hogy az olvasás és írás még Stephaninál is külön jelentkezik. A tanításnak ezt a két egyívű tartozó, de még mindég külön síneken haladó alkatelemét azért valamiképpen egy sinre kellett tolni. Ez csakhamar meg is történt. Még pedig ezt a virtust ezuttal —habár kissé hibásan— egy magyar ember tette meg. Ez az ember pap is, feltaláló is, győrmegyei is, magyar is, ezenkívül Simon Antal is volt. Tehát mindenképpen derék ember volt. Ő 1809-ben ilyen című könyvet bocsátott közre: Igaz mester, aki tanítványait minden unalom nélkül igen rövid idő alatt egyszerre írni és olvasni megtanítja. Simon az írást és az olvasást már egyszerre tanítván, méltán tartható a mai írva-olvasató módszer feltalálójának. És mégsem. Mert először tanította a betű nevét (pl. pé) és csak azután annak a hangját. (pl. p) Ami belső ellentmondás. Ekképpen a mai tulajdonképeni írva-olvasás tanítás módszerének a feltalálásától ő is esett. De bizonyos aztán, hogy az első lépéseket erre ő tette meg. Előrelátható, hogy a pálna itt is a németnek jutott. Mert hát csak igaza volt néhai Csiky bátyánknak, hogy: mégis csak hunczut a német. Ez a német ember pedig Graser Ker. János volt. No dehát azért ezen valami nagyon ne busiázkodjunk, mert ezuttal a német nem csalt meg minket. Sőt inkább feltalálásával nekünk is javunkra járt.

Hogy megy már mostan az írvaolvasás tanítása? Nagyjából ezt is elmondjuk.

Az írva-olvasás közepébe, természetes, hogy egyszerre nem ugorhatunk bele. Mert úgy járnánk mint Gaesaly Pista. Akiről a nóta azt mondja, hogy: A l-t a l is ment a Kőrösön, Bele is hőtt örökösön. Miért? Mert nem tudott uszni. Így járnánk mi is, ha minden előkészület nélkül mennénk bele a tanításba. Azért arra elő kell készülnünk. Ez pedig a következő módon megy végbe: Mondunk a gyerekek előtt mondatokat. Ezeket felbontatjuk velük szavakra. Ezeket tagokra. Ezeket hangokra. Ez az ugynevezett elemző, vagy másképpen analitikus eljárás. Kifejezett célja pedig ennek az, hogy a gyermekek, ha majd arra kerül a sor, diktálás után is képesek legyenek írni. Mikor ezt begyakoroltuk, akkor az eljárást megfordítjuk: a hangokból alkotunk tagokat és szavakat. Ez az eljárás szintézis vagy összetevés és arra szolgál, hogy a gyermekek majdan a szavakat le tudják olvasni. A két lelki folyamat, amint látszik, nem egyéb, mint gondolathoz való írás és olvasás. A név pedig, mely e két folyamatra illik: analitico-synthetici eljárás.

De az írás technikájára is kell előkészület. Ez az előkészület pedig nem más, minthogy a gyermekekkel különféle vonalakat iratunk. De leginkább mégis olyanokat, amelyek a betűknek motivumai. Ez az előgyakorlat is lehet analitikus, vagy szintetikus. Mikor ezekkel készen vagyunk, a gyermekek már jóformán átestek az írás-olvasás nehézségein. Ez a kétféle: hangoztatási és írásbeli előgyakorlat eltart 7—8 héttig, de néha még tovább is.

Különben az egyes tárgyi egységek feldolgozása főbb vonásaiban így mozog: Mondunk szavakat. Ezekből kikerestetjük azt a hangot, amely tárgyalás alatt van. Ennek a jegyét a táblára felírjuk, a gyermekekkel is leírjuk és le is olvastatjuk. Diktálunk szavakat. Ezeket a gyermekek leírják és rögtön le is olvassák. (Amint látszik, itt a gyermek a saját írásán tanul olvasni. Éppen ezért nevezik ezt a tanítást írva-olvasásnak.) Ezután olvastatunk velük írott és nyomtatott szöveget is. stb. stb.

Íme, így néz ki mostani kiadásban az egyiptomi hieroglifájának tanítása a mai tanító keze alatt. Igaz, hogy nagy az időtávolság a hieroglifák és a mai betűk között. És még ennél is nagyobb az a különbség, amely az írás és olvasás tanításának a régi és a mostani módjában között fennáll. Mondjuk ezt pedig azért, mert a mai írva-olvasás tanításánál tökéletesebbet kitalálni igazán már nem lehet. Csak érteni kell a tanításához és némelyek még sincsenek vele megelégedve, hanem ismét valami újításon törik a fejüket. Ilyen újítás a többi között például a fonetika és társai. De ezek egyike sem módszer, csak fogás. Ennélfogva az írva-olvasás lényegét nem is érintik. De nem is érthetik. Mert minden módszer vagy analitikus, vagy szintetikus. Más nincs. Mivel pedig az újítók más módszert nem használnak, mert nem is használhatnak, azért az illetők tanítási eljárása, bármilyen erősen állítsák is őket az ellenkezőt, éppen olyan messze esik a módszertől, mint Makó Jeruzsálemtől. És ez tökéletesen igaz is.

Szabó Kálmán.

IRODALOM.

Egy könyvről.

— Pakots József: Egy karrier története. —

Egy évvel ezelőtt a „Magyar Hírlap“-ban tárcasorozat indult meg, amelynek már első folytatásai csaknem általános feltűnést keltettek a magyar közönségnél. Most, hogy ezek a hetenként megjelent tárcák egy vaskos könyv alakjában fekszenek előttünk, a Pakots József írásainak sikerét nem is találjuk meglepőnek.

Ennek a könyvnek sikere kellett, hogy legyen. Elsőrangú módon politizáló náczió vagyunk. Ez a könyv pedig csupa politika. Sőt több annál! A politizálás kvintesszenciája.

Pakots József két marokra fogja a fórum figuráit, beleállítja őket a maga érdekes miliőbe, ad hozzá egy-egy izgatón érdekes mesét és végigjártatja az olvasó előtt azokat a titkos nagy harcokat, amelyek a politikai színpad háttérében viharznak végig, jól eltakarva avatatlan szemek elől, amelynek tüzeiben azonban nagyszágok hamvadnak el, hogy a még születő új főnixnek helyet adjanak.

Szóval, a politika titkos tűzkohójába enged egy-egy bepillantást a szerző. Abba a forrongó, fehéren izzó katlanba, ahol a minden politikai rendszerek siftergő salakja, a magánérdekek siftergő lávája forr. Hogyne érdekelné ez a született politikusokból álló magyar közönséget! Hátha még hozzá azt is tudja, hogy az, amit olvas, nem fantasztikus költemény, hanem maga a generalizált érdekes valóság. Ha tudja, hogy az eléje röpítő mozgóképeket újságíró tolla rajzolta, olyan újságíróé, aminő Pakots József, aki látta és látja a valóságot onnan a kulisszák mögöl, a politikai újságíró őrhelyéről, és akinek művészi keze hűséggel adja vissza a látottakat.

Ha hibát akarnék keresni a könyvben, talán éppen azt kellene szemére hánynom Pakotsnak, hogy túlságosan is igaz, amit ad. Majdnem fényképszerű, de színek is vannak rajta. Sok-sok tarka szín, amely még a beavatottal is elfeledtetni, hogy az írás egyik-másik hőst, nap-nap mellett ott látja ögye-

legni a dunamenti nagy komédiahoz vörös szőnyeges folyosón.

Kétségtelen azonban, hogy amit a vaskalapos **Kritika**, a litteratura orthodox dogmái szempontjából a könyv hibájául róhatna föl, érdekesség szempontjából éppen az a főerőssége. A Pakots József könyve az idei irodalmi szezon egyik legérdekesebb termése. Mint társadalmi regény pedig egyesenes kortörténeti értékkel bír. Egy karrier történetét rajzolja meg, ez a könyv címe is, de megvan benne írva a mai magyar társadalom egész karaktere.

A könyvet a Grill-féle könyvkiadó vállalat adta ki nagyon izléses kiállításban, ára 4 korona.

* **Uj Idők.** Herczeg Ferencz hetilapjának e heti számába Ambrus Zoltán, Sas Ede és Nazim irtak novellát, cikket Farkas Pál és Szerb Zsigmond, verset Mohácsi Jenő és Nil. Ehez még két regény-folytatás és érdekes mindenféle rovat sorakozik. A képek közt vannak eredeti rajzok, humoros fejléczek, felvétel az északi fényről, Israels festménye stb. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Kiadóhivatal VI., Andrássy-ut 10.

* **A Vasárnapi Ujság** július 19-iki száma első helyén a most már végérvényesen lebontásra ítélt Nemzeti Színházat mutatja be mai, a 40-es és 60-as évekbeli formájában. Közül még érdekes képeket virággal díszített budapesti erkélyekről és ablakokról, Pörge Gergely rajzait a most már megszűnt váci-uti zsidótemetőről, divatképeket, nyári saison-képeket stb. Szépirodalmi olvasmányok: Krudy Gyula regénye, Farkas Imre és Fodor Viktor verse, Szüts Dezső elbeszélése, Fogazzaro olaszról fordított regénye. Egyéb közlemények: dr. Oláh Gyula szabadságharczi visszaemlékezése a vörös-sapkásokról, Bryan amerikai elnökjelölt és Szalay Péter államtitkár arcsképe, tárcza-czikk a hétről s a rendes rovatok: Irodalom és művészet, Közintézetek és egyetek, Sakkjáték, Képtalány, Egyveleg stb. „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévi négy korona, a „Világkrónika”-val együtt négy korona 80 fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában (Budapest, IV., Egyetem-utca 4. szám). Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre két korona 40 fillér.

* **Uj Szemle.** Blaskovich Sándor előkelő revüjének most jelent meg a július 19-iki száma. A szám gazdag és érdekes tartalmából kiemeljük Blaskovich Sándor politikai tanulmányát: Az olasz imperializmusról, dr. Aczél János esszéjét a conservativizmusról, dr. Oláh Gyula történeti visszaemlékezéseit a régi magyar parlamenti életre stb. E számban van utolsó folytatása „Nagybácsi álmá”-nak, Dosztojevsky regényének. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, Alkotmány-utca 23. Előfizetési ár egész évre 24 korona, egyes szám ára 1 korona. Előfizetni lehet a kiadóhivatalban.

* **A büntető novella zsebkönyve.** Irtá dr. Edvi Illés Károly. A büntető novella sok tekintetben gyökeresen megváltoztatja, bizonyos büntetendő cselekményeket illetőleg pedig kiegészíti és módosítja az érvényben lévő büntető törvények rendelkezéseit. Így a büntetés feltételes felfüggesztéséről szóló fejezet, a fiatalok büntetési rendszere, a pénzhamisításra vonatkozó rendelkezések, a lopás büntetése és vétsége közötti értékhatár megváltoztatása, a csalásra vonatkozó szakasz, — új intézményeket hoz a büntetési rendszerünkbe, minek folytán a büntető novella már a kihirdetést követő legközelebbi időben gyökeresen meg fogja változtatni büntető igazságszolgáltatásunkat. A novella rendelkezései a büntetendő cselekmények legkülönbözőbb területére benyulnak. Annak életbeléptetése után tehát senki sem nélkülözheti azt, aki nálunk a büntetőjoggal akármely irányban foglalkozik, vagy aki a büntetőjog mai állása iránt érdeklődik. A törvény száraz paragrafusai azonban egymagukban nem alkalmasak arra, hogy azok teljes és valódi értelmét, valamint összefüggéseiket az érvényben maradt büntető törvényekkel mindenki könnyen felismerhesse. E célra szükséges azt felvilágosító magyarázattal s a törvényhozó intenczióit feltűntető jegyzetekkel ellátni. Ezen feladatot teljesítette dr. Edvi Illés Károly, a magyar büntető törvények kiegészítő magyarázója, akinek ezen új

munkája kiegészítője a „Magyar büntető törvények zsebkönyve” című művének és oly magyarázattal van ellátva, amely a törvénynek minden rendelkezését és más törvényekhez való vonatkozását a legteljesebb mértékben megvilágítja, s ilyenformán nélkülözhetetlen minden jogászra nézve. A könyv a törvény szentesítésével egyidőben fog megjelenni és ára bekötte 2 korona 80 fillér lesz.

* **A kelet kereskedelmi viszonyairól.** Irtá László István. Mint praktikus kereskedő, az előttünk fekvő könyv szerzője évek óta látogatja a kelet — értve ezalatt a Balkán, Kis-Ázsia, Görögország és Egyiptom — összes fontos kereskedelmi piacait és személyes tapasztalásból ismeri a kelet áruforgalmát, szükségleteit és szokásait. Amit a keleten látott és tapasztalt, azt közvetlen élvezetes előadásban, gördülékeny és kellemes modorban közli a magyar közönséggel. Sok tekintetben fontos ez az előttünk fekvő munka. Mint a keleti és különösen a mohamedán élet és szokások alapos ismerője, a szerző hasznos utasításokat ad a kereskedőknek és a gyárosoknak, akik a kelet felé akarnak kivitt folytatni és gyakorlati tanácsokat ad arra nézve, kikkel lehet üzleti összeköttetést keresni. Kereskedőinkre és gyárosainkra nézve talán legfontosabb a könyv azon része, amelyben felsorolja azokat a nehézségeket, amelyek a keleti forgalomban pénzügyi terén, a tarifák és vámügyek terén merülnek fel és reámutat keleti konzulátusainak gyakran visszás és forgalmunkra nézve sem előnyös helyzetére. Ha mérvadó körök figyelembe veszik egy kereskedőnek ezen — a gyakorlati életből vett panaszait — sokat lendíthetnek keleti forgalmunkon. A munka, amely a kereskedői világban máris élénk érdeklődéssel találkozott, a Pesti Lloyd-társulat könyvnyomdájában jelent meg.

* **A Tolnai Világlapja** e heti száma aktuális képekben mutatja be a király nyaralását, az öngyilkos iskolaigazgatót, a szoboszlói vasuti szerencsétlenséget, a Fény-utcai rablógyilkosságot, a Kowald-gyár égését, a csetinjei bombamerénylők pörét, Zeppelin felszállását, az Eulenburg-pört, a perza forradalmat stb. Ismeretterjesztő czikke Egyiptomról szól. Novellát: Lovik Károlytól, Cholnoky Lászlótól, Ady Endrétől, Biró Lajostól, Gaál Mózesztől, Hentaller Elmától stb. közöl. Mutatványszámot szívesen küld az érdeklődőknek a Tolnai Világlapja kiadóhivatala, Budapest, Dohány-utca 16.

* **Revue de Hongrie.** A Francia Irodalmi Társaság folyóiratának júliusi füzeté ma jelent meg a következő tartalommal: Mikszáth Kálmán: A két szegény deák. Darányi Ignác: A földmívelés Magyarországon. Kossuth Ferencz: A magyar ipar fejlődése. Elischer Vilmos: A szerzői jog Magyarországon. Pekár Gyula: Árnyék Sándor huszárbrigádéros esete. Morvay Gabriél: Vers (A róza halála). Charles Bigault de Casanove — Bánkban (műfordítás). Ezenkívül irodalmi ismertetések és bírálatokat tartalmaz a rendkívül érdekes füzet.

* **A végrehajtási novella ismertetője** című kis füzetke jelent meg, mely pontosan ismerteti mindazt, ami kereskedőket, iparosokat, gazdákat, köz- és magánhivatalnokokat egyaránt érdekel. Az ismertető füzet ára 2 fillér. Kapható vidéken és helyben minden dohánytözsdeben és hírlapelárusító helyen. Megrendelhető 40 fillér beküldése mellett Vadász Henriknél Budapest, VI., Szondi-utca 44a.

DR. HÖNIG IZSÓ

Elektrotherapiai és Röntgen-Intézete. Elektromágneses gyógyítás

Budapest, IV. Károly-körút 24. sz. I. em. Lift

Telefon 102—39.

Gyógytényezők:
Elektromágneses gyógyítás.
Röntgen sugarakkal való kezelés.
Magas feszültségű árammal való kezelés (Arsonvalizáció).
Kék fényvel való kezelés.
Villamos hőforrások (Elektrotherm).
Villamos fényforrások.
Villamos massage (Vibratio).
Galván, Farad és Franklin árammal való kezelés.
Villamos vízfürdők.
Szénasavas fürdők.

Főbb javallatok:
Általános idegesség (neurasthenia, hysteria).
Ideggyengeségi állapotok
Almatlanság.
Hűdés (Paralysis).
Idegfájdalmak, idegszabák (Neuralgiák, Ischias).
Gerincvelősrövidítés (Tabes).
Szívbetegségek.
Véredényelmeszesedés.
Köszvény és ceuz (Rheuma, hurgasavas lerakódások, ízületi és csontbetegségek).
Székrekedés.
Anyagszegényeség (Ehizozukorba, vérszegénység).
Bőrbojok. Bőrvesztettség.
Hajbetegségek (Hajhullás, kopaszság).
Aranyeres csomók.

— Rendelés d. e. 8—11-ig, d. u. 2—6-ig. — Kívánatra orvosoknál

A szellemi fogyatékosok figyelme.

Budapest, július 18.

A szellemi fogyatékosok fogalma magában zárja: a hülye (ideota), gügye (kretin), gyengeelméjű (imbecil), gyengehatságú (debilis) s legtöbb esetben a nehézkóros (epilepsziás) egyének csoportját, illetve csoportjait is.

Mielőtt azonban a szóban forgó téma részleteire s azok tüzetes tárgyalására áttérnénk, annak a kérdésnek tisztázására kell utalnunk, hogy voltaképpen mi a szellemi fogyatékos?

E sorok szűk kereteiben a szellemi fogyatékosokra csak annyit jegyzünk meg, hogy az nem egyéb, mint az idegrendszer hibás, rendellenes működésének a következménye.

Nyilvánvaló s kétségtelen, hogy szellemi világunk középpontja az agykéreg. Ide van lokalizálva minden szellemi működés. Azonban ahhoz, hogy a szellemi folyamatok hiven s kötelezőszerűen végezzék a reájuk s körükbe tartozó feladatot, az agykéreg bonczatani berendezésének teljes tökéletességére van szükségünk. Mielőtt pedig az agykéreg bonczatani berendezésében bármilyfokú abnormitás áll be: a fennálló abnormis fokához képest, az ahhoz kötött szellemi folyamatok is azonos jellegűek lesznek.

Igaz ugyan, hogy a rendellenesség néha csak az egyik-másik agykérgi központra szorítkozik, de a szellemi fogyatékosoknál, különösen pedig az ideotáknál, nagyjából az agykéreg egész területével függ össze.

Vizont az imbecilek között találunk olyanokat is, akik bizonyos tekintetben megközelítik, sőt gyakorta felülmúlják a normális egyén egyik-másik szellemi körét. Vannak köztük kitünő számológok, avagy a zene, dal iránt tanusitanak fokozott tehetséget. Az ilyeneknél a nyilvánuló tehetség egyoldalú, elszigetelt. Más irányban, vany irányokban pedig többé-kevésbé, avagy teljesen hányos.

A szellemi fogyatékosok foka és minősége mindenkori az idegrendszer rendellenességének fokától és minőségétől függ. Minél hatványozottabb rendellenesség forog fenn, annál fogyatékosabb a szellemi világ ténykedési köre is.

Ennek kapcsán szóvá kell tennünk, hogy a szellemi fogyatékosok többnyire összefügg a szervezettel is. De vizont vannak szellemi fogyatékosok, akiknek szervezete teljesen normális s így tehát külsőleg itélve, senki sem gyanítaná, hogy ez, vagy amaz jóképű egyénben oly nagymérvű szellemi fogyatékosok lakozik.

A szellemi fogyatékosoknál egyik legszembeesőbb szervi abnormia a koponya-alkatban gyökerezik.

A szellemi fogyatékosok koponyáit, a normális koponyától eltérve, két főcsoportba osztjuk. Vannak kis (microcephalus) és nagy (macrocephalus) koponyák.

A kiskoponyák (microcephal) keletkezésének főoka a koponyavarratok időelőtti elcsontosodása. Ennek következtében a koponya térfogata nem táulhat; mi az agykéreg növekedésére is gátlólag hat.

A nagykoponya (macrocephalus) okozója az agykéregben rejlő gyomrocoknak vízzel való telítése. Az összegyűlemlett vízmennyiség táigitja a koponya falazatát és egyuttal bénító hatással van az agykéreg sejtjeire és rostjaira is. De nemcsak a koponya külső részein vannak kóros tünetek, elfajulások, hanem benső részén is. Így többek között az agykéreg szövettani része számos elfajulást mutat. Az agykéreg jóval kisebb, mint a normális egyéné; a sejttréteg felette vékony, fogyatékos elhelyezési; tekervényei, barázdái csekélyszámuak, keskenyek, sekélyek. Egyes helyeken az ideg velős-állomása hiányos, tehát az elszigetelés tökéletlen. A torsiórostok (associációs) fejtlenek, rövidnek s rendellenes érintkezésben állanak a megfelelő mezőkkel.

Sok helyütt a sejttréteg teljesen elsorvad s helyét finom rostokból fonott glija pótolja. Ehhez hasonlóképp hibás elhelyezési a vérrendszer hálózata is. Ebből eredőleg a sejtáplálkozás s az ezen alapuló sejtélénkesség, életképesség is fogyatékos.

De nemcsak a szoros értelemben vett agykéreg, hanem az agykéreg alatti ducok is kóros fejlődé-

süek. (A kis agy, a nyúlt agy, a Varol-hid s gerincz-velő.)

Az elhangzottak kimutatására azért volt szükségünk, hogy legalább főbb vonásokban láthassuk azon kórokozta rendellenességeket, melyek minden rendű és nemű szellemi fogyatékoság előidézői.

Mert kétségbevonhatatlanul nyilvánvaló, hogy bármelyes pszichológiai rendellenességet, hibát csak akkor láthatjuk teljesen tisztán a maga mivoltában, hogyha azt a vele összefüggő szervi rendellenességgel, hibával szoros vonatkozásba hozzuk. Ily értelemben szembeeszkövé tehetjük az egyén valamennyi szellemi hibáját, rendellenességét.

A vázoltak előrebocsátása után lássuk a szellemi fogyatékosok figyelmét.

Hogy a szellemi fogyatékosok figyelméről teljes és világos képet alkothassunk, sorba kell vizsgálnunk a szellemi fogyatékoság fogalmába tartozók figyelmének minémiségét s mibenlétét.

Vegyük eleve a hülyék figyelmét.

Az ugynevezett legalacsonyabb fokon álló hülye minden szellemi működés hiányával van. Az ilyen pusztán állati életet él, ennél fogva itt a figyelemről egyáltalán szó sem eshetik.

Az u. n. középfokon álló hülyénél a szellemi élet néhány foszlányával találkozunk ugyan, de e figyelmét csak egyes fokozott ingerek képesek egy-egy pillanatra felkölteni. Sokkal gyakoribb az érzéki figyelem, különösen a látás által előidézett figyelem, mint az értelmi, mert az akaratnélküliség és gyengeség folytán képtelen a belső, vagyis az értelmi s önkéntes figyelemre. Az ilyfoku figyelem rögzítésekre teljesen alkalmatlan.

Az u. n. magasabb fokon álló hülye figyelmé annyira-amennyire rövid időre felköltethető, de a rögzítés eredménye homályos és megbízhatatlan. Figyelmé fáradékony és gyenge. Ennél is inkább az érzéki és az önkéntelen figyelem járja a főszerepet, semmint az értelmi, vagy az önkéntes. A hülye érzékszervei többnyire épeknek látszanak, de az idegrendszer abnormális volta miatt tökéletlenül működnek. Az érdeklődés, mely a figyelmek egyik legszámottevőbb tápláléka, a hülyénél teljesen hiányzik. Figyelmét leginkább a mozgó tárgyak kötik le egy-egy pillanatra, de az erélytelenség miatt az érzékelés felette tűnékeny.

A magasabb fokon álló hülye figyelmé az érzékszervek kellő gyakorlása által némileg fokozódik.

A gyengeelméjű (imbecil) figyelmé a következőkben leli jellegzetes vonását.

A gyengeelméjű figyelmé felette fáradékony s ingadozó. Nyugtalanul vándorol. Hasonló a lidércz-fényhez. Egy-egy érzékletre, képzetre, illetve ennek felkeltésére, megrögzítésére nincs kitartása. Azonban legjellegzetesebb vonása az imbecil figyelmének az, hogy hibás, fogyatékos az összpontosíthatósága.

Nevezetesen az imbecil az akaratgyengeség folytán képtelen figyelmét egy-egy tárgyra, avagy dologra kizárólagosan összpontosítani. Figyelmé minduntalan szétforgácsolódik, mi tetemesen megnehezíti a rögzítés folyamatát.

Valamint a magasabb fokon álló hülyénél, azonképpen az imbecilnél is a figyelemre való gerjesztés az érzékszervek ténykedése által történik. Az imbecilnél gyakori a figyelem helytelen összpontosíthatóságán alapuló szórakozottság jelentkezése. Azonban a félreértés okáért e helyütt meg kell jegyeznünk, hogy a szóbanforgó szórakozottság lényegesen különbözik a normális egyén esetleges szórakozottságától. Mert amíg a normális egyénnél valamelyes belső, avagy külső figyelmi lekötöttség okozója a szórakozottságnak, addig az imbecilnél a szórakozottság tartama alatt semmi néven nevezendő figyelmi lekötöttség nem forog fenn.

Hiba a figyelem tulságos csapongásában, nyugtalan vándorlásában s hibás, félszeg összpontosíthatóságában leli szülőköt.

Érintetjük, hogy vannak imbecilek, akiknek figyelmé bizonyos körökben kiválók: azaz hatványozottabb mérvben tevékenykedik, mint egyebütt.

Az ily egyoldalú figyelés többnyire automatikus s kizárólag csak a maga körével foglalkozik; másokat teljesen mellőz. Például az az imbecil, aki a számolásban bizonyos fokú eredményt mutatott fel: olvasással, írással, rajzolással, stb. szemben közöny-

nyel viseltetik. S ha az imbecil figyelmét összehasonlítjuk a vele azonoskoru egyénnel, arra a kézenfekvő tényre jutunk, hogy amíg a normális egyén figyelmé többszöri ténykedés után mindinkább jobban, kizárólagosabban rögzít, tehát az eredmény hatványozódik, addig az imbecil figyelmé ezzel homlokegyenest ellenkezik. Vagyis a dolog mibenléte abban pontosul össze, hogy az imbecil figyelmé a másodszori, harmadszori, stb. ismétlés, figyelemirányítás után az eredmény csekélyebb, mint az első esetben. Ebből világossá válik az imbecil figyelmének gyors lakadása s erélytelensége. Az imbecil figyelmét különösen a különböző illúziók irányítják.

Ezzel egyetemlegesen tudnunk kell, hogy az imbecilek figyelmé mindenkor inkább a rosszra, semmint a jóra irányul.

Emiatt lépten-nyomon összeütköznek a társadalmi renddel s a fennálló törvényekkel. A züllött, kóbor, tolvaj, stb. alakok, továbbá a fegyházak, javítóintézetek lakóinak zömét az imbecilek képezik.

A gyengehetőségű (debilis) figyelmé sok tekintetben némileg megközelíti a normális egyén figyelmét, de többnyire lazább, erélytelenebb, fáradékonyabb, mint az utóbbié.

Csak azok az ingerek keltik fel figyelmét, melyek érdeklődésének táplálékot nyújtanak. A debilis a hosszabb ideig tartó figyelemre képtelen, mert nem rendelkezik annyi erélyvel, mint a mennyi a figyelmének bizonyos időre elégséges lenne. Így tehát idő előtt megcsappan. A rögzítés felette lassan történik. Sok esetben laza és homályos. Ez maga után vonja még azon különös tünetet, hogy a képzetgyűjtés és társítás lassabb a rendesnél. A figyelem erélytelen működése folytán a reprodukció láncolata is hiányos. A készpártítás lánczai szegék; könnyen széjjelnek.

A jelen okoknál fogva a gyengehetőségű gyermek a vele azonoskoru tanulókkal (előmenetelben) lépést tartani nem tud, emiatt külön, speciális oktatásra szorul.

Nyilvánvaló, hogy a gyengehetőségű tanulókkal nemcsak az elemi, de a polgári s a középiskolák alsóbb osztályaiban is találkozhatunk, ahol minden törekvésük dacára nem tudnak zöld ágra vergődni.

Világos is. Amennyiben a jelzett iskolákban végbemenő tanítás a legkevésbé sem felel meg a gyengehetőségű tanulóknak úgy szellemi, mint testi világuk igényeinek. Ily körülmények közepette fokozott törekvésük jutalma: a nyakrafőre történő bukattatás.

Hogy a gyengehetőségű tanulóknak is megállniuk a sarat, hogy ha szellemi képességükhöz mért iskoláik lennének, kétséget a legkevésbé sem szenved. Az állam kötelességei közé tartoznék, hogy ne csak az elemi ismeretek elsajátítására állítson kisegítő iskolákat, hanem a polgári és középiskolák mellé is. Ezt az állapotot a gyengehetőségű tanulóknak joggal kívánhatják, amennyiben ők is polgárai a hazának. Ennek megtörténte után nem lenne annyi elkeseredett egyén széles e hazban, mint amennyi jelenleg van. Hiszen a gyengehetőségű egyén önhibáján kívül nem juthatott a műveltség azon fokáig, amelyet a fent vázolt körülmények között elért volna. A fennálló helyzet megbénította műveltségének továbbfejlesztését.

Ami pedig a kretin figyelmét illeti, erre nézve megjegyezhetjük, hogy azok kebelében vannak: hülyék, gyengehetőségűek és gyengeelméjűek. Épp ezen indok miatt figyelmük e sorok kereteiben nem esik külön bonczolás alá. Mert hisz minderről már szó volt.

A nehézkóros (epileptikus) figyelmé mindenkoron attól függ, hogy mily minőségű a baj. Tudjuk, hogy az epileptikus egyén jellemzője: a rohamok jelentkezése. A rohamok minémiségétől, számától, azok jelentkezési időpontjától függ az epileptikus egyén szellemi képességének s ezzel egyetemben figyelmének az állapota.

Vannak epileptikus egyének, akiknek szellemi világa a rohamok gyakori ismétlődése következtében jóval korlátozottabb, mint a normális egyéné. Figyelmük fáradékony s nehezen felköltethető.

Ehhez hozzájárul még a fokozott ingerlékenység is, mi az epileptikus egyén amugy is ernyedt figyelmét szétforgácsolja.

Zárókérdés vizsgálatunk tárgyává kellene ten-

nünk a szellemi fogyatékosok figyelmének fiziológiai részét is. Minthogy azonban ebbeli műveletünk jelen alkalommal messzire ragadna el bennünk, annál fogva egy más téma keretében foglalkozunk vele.

Szobolovszky István.

Czigány-szokások.

Budapest, július 18.

Nincs népfaj, melynek annyi és egymástól annyira eltérő szokása lenne, mint a cigányoknak. Minden cigánytörzsnek meg vannak a maga hagyományos szokásai, melyek pontos betartásáról, még a legnagyobb veszedelem pillanataiban se igen feledkeznek meg. Mint minden műveletlen népnél, úgy náluk is a babona az alapja törvényeiknek s egyéb cselekedeteikben is főleg az Irányítja őket.

Pontos adatokat, ezideig, sem szokásaikról, sem törvényeikről nem lehetett beszerezni, részben nomád életük, részben konok elzárkózottságuk miatt, de főleg azért, mert náluk csakugyan: ahány ház, annyi a szokás, illetve: ahány törzs, annyi a szokás. Mind ennek dacára sikerült egyes közös, vagy legalább is hasonló szokásaikat kifürkészni. Mint ilyent, első helyen említhetjük, hogy minden törzsnek meg van a maga külön védszentje. Szent Péter, Szent György, Antal, Flórián, stb. szentek mind képviselve vannak s ha a törzs feloszlik is különböző bandákba, védszentjük mégis összetartja őket. Majdnem minden cigánytörzsnek nyakában láthatunk gyöngyöket, kisebb-nagyobb érmeket, pénzeket. Aki figyelmesen vizsgálja ezeket a nyakékeket, észre veheti, hogy egy a sok érem és pénz közül, kissé elkülönítve, csúng a többitől, rendszerint középpüth. Ez a védszent amulettje.

Érdekesek születési, házassági és temetési szokásaik.

A házasságnál nagy szerepet játszik a szerelem, de tévedés azt hinni, hogy náluk még Ámor a mindenható autokrata. Ugy a családi, mint a politikai érdekeiket figyelembe veszik és sokszor napokig tartó tanácskozások előznek meg egy-egy házasságot. Főleg akkor folyik élénk diplomatai jegyzékváltás, ha idegen törzsek gyermekei akarnak „törvényes” házasságot kötni. Mert „együtt élni” szabad, de cigányszokás szerint törvényesen „összeesküdni” csak akkor engedélyezi a vajda, ha ez nem ütközik a banda érdekeibe.

Éppen ezért mellőzik oly sokszor a formasságokat s élnek együtt öregek és ifjak a legintimebb közösségben. Ilyenformán aztán maguk sem tudnak a gyermekek között eligazodni, de nem is nagyon törik ezen a csekélységen a fejüket. A fő az, hogy a faj szaporodik s miután ez egyformán érdeke mind-egyiknek, egyformán viselik a gyermeknevelés (?) terheit; azaz a gyermekek a banda gyermekei. Humánus rendszer s amellett, hogy okos, még kényelmes is.

De miként a palotákban, úgy a sátrakban is, akadnak szerelem bolondjai, akik a házasság eme kényelmes formájával nem érik be, hanem ideálukat örökre s kizárólagosan akarják birni. Ezek többnyire a már letelepült s részben civilizált cigányok közül kerülnek ki. Ilyen esetben a leányt nem az apától kérik meg, hanem a banda fejtől, ami már azért is üdvös szokás, mert az apa vagy ismeretlen, vagy más bandánál van már, de esetleg tillet is a hívősön, valamelyik „tollas” (igy nevezik a csend-öröket) ügyeskedése folytán.

Ma már sok megesküszik közülök pap előtt is, de akárhányszor megtörténik, hogy nem azzal megy a leány, vagy a legény a pap elé, akivel azután él. Ennek oka rendszerint valamelyik fél büntető törvénykönyvbe ütköző cselekedete, meleg lesz a lába alatt a talaj, megszökik, de később újra előkerül, hogy a megzavart mátkaságot a mézesheteknél folytassa. Az esküvőt azonban nem lehet elhalasztani, mivelhogy a lopott malacz- és libapecsénye már kész s a vendégek is, sokszor messze vidékekről, megérkeztek, sőt a tisztelendő ur is értesítve van, hát egyszerűen beugrik egy a statiszták közül a főszereplő helyet. Miután pedig minden cigány fekete, a szerepcserét senki se veszi észre.

A lakodalom után — csakugy mint a nagyvilági körökben — nászutra indul az ifju pár! Nem!

száguldó vasparipán, sem rohanó automobilon, csak szépen gyalogszerrel, legjobb esetben egy rozoga szekéren indulnak utra, feltűnést és félelmet kelte mindenütt, ahol megjelennek.

A hirhedt dánosi haramiák egyike azt vallotta, hogy „születtem a bokorban”. Ez volt talán egyetlen vallomása, amely közel járt az igazsághoz, de egészen igaz aligha volt az is. Mert bármennyire vadak és civilizálatlanok is, annyi gyengédség van bennök, hogy legalább a szülés idején megbecsülik az asszonyt. Sőt mondhatni, hogy bizonyos kényelem veszi körül a terhes nőt, már természetesen, amennyire a körülmények ezt megengedik. Betörésekben, lopásokban s egyéb munkában ilyenkor nem vesznek részt s ha futásra kerül a sor, kocsi is fel-emelik őket, ami pedig az asszonyokra rendszeren épp oly kötelező, mint a purdékra a kocsi után szaladás és szivarvég-gyűjtés.

Az újszülöttet természetesen megkereszteltetik, nem is egyszer, hanem annyiszor, ahányszor csak lehet. Nem tulbuzgóságából teszik ezt, hanem egyszerűen gazdasági és elővigyázati okokból.

A furfangos cigány rendszerint a falu legmódosabb gazdáját, vagy annak leányát szemeli ki komának. Csak a legkritikább esetben utasítják vissza ezt a megtiszteltetést, részben mert félnek boszujuktól, részben még azt tartják, hogy a „hajadonnak szerencsét jelent a cigány keresztelő”. Mind a kettő elég ok arra, hogy ne utasítsák vissza a megtiszteltetést, hanem még illő ajándékkal is kedveskedjenek. Ime, a többszöri keresztelő gazdasági előnye, tanulhatna tőlük sok fináncz-kapacitás.

Köztudomású dolog, hogy minden tolvaj szeret több nevet használni, hogy nehezebb legyen személyazonosságát bizonyítani. A cigány e téren is ügyesebb és furfangosabb a közepes szélhámosoknál. A dolog nagyon egyszerű. Mindaddig, amíg az újszülött akkora nem lesz, hogy már lehetetlen ráfogni, hogy „kérem alássan, azs éjjel, azs utközben születt ez a kis kelyek”, minden helységben, melyen áthaladnak, beállítanak vele az anyakönyvvezetőhöz s paphoz. S miután a cigány gyermekek születésükkor meglehetősen feletlenek, elég sokáig üzhetik ezt a játékot. Némi változatosságot csak az ad a dolognak, hogy minden alkalomkor más nevet mondanak be. Így azután valóban nehéz személyazonosságukat megállapítani; ha ötven tanu igazolja, hogy Kolompár János Rátóton született február huszonötödikén, ő keresztelvével bizonyítja, hogy ő Lakatos József, Soroksáron keresztelték márczius harmadikán.

Ki látott már valaha vén cigányt temetni? Legfeljebb csak akkor hall erről az ember, ha a hatóság is beleavatkozott életükbe. Halottjaikat nem szokták sem bejelenteni, sem kiharangoztatni, eltemetik éjjel valamely fa alá. Diszes koporsóra se igen telik, sőt néha sietségükben még négy szál deszkát sem tudnak összeverni. Hogy a halottat azért mégse ériék a lehellő göröngyök, nem sírgödörbe temetik őket, hanem a gödröt barlangszerűen kivájják s ugy csuszattják be a tetemet. A halottat rendszeren felöltöztetik, legkedvesebb holmiját, valamint öröklött tárgyait, ugyszintén védszentje amulettjét is, vele temetik el.

Általában legkevesebbet tudunk temetési szertartásairól és szokásairól, mert halottjaikat éjjel földelik el, rejtett helyeken, szigorúan ügyelve, hogy idegen ki ne kémelhessen őket. S így még a tudomány szent nevében sem turhatjuk fel jeltelen sírjaikat. Éppen ezért különös érdekességgel bír az a sír, melyet a napokban hatóságilag exhumáltak. A boncoló bizottság már régen látott ilyen pompával kiállított koporsót. A barlangszerű sírból egészen sértetlenül került elő a fényezett, gazdagon aranyozott koporsó, melynek fedelét ezüst szegkek tartották lezárva. Belseje egy hatalmas, rózsás, rojtos szélű, fekete selyemkendővel volt bélelve. A kis halott egészen új, fehér mollruhába volt öltöztetve, fején egy mint kezében, mirtuskoszoru ékeskedett. Lábain fehér selyemcipők voltak. Nyakát széles nemzeti szalag s mintegy harmincz centiméteres vastag ezüstlánc ékesítette, melyen egy nagyértékű Szent György-tallér csüngött. Mellette a koporsóban volt még egy porzellán baba, egy ezüst óra fedőlapja, egy kis szinezüst postakürt (valószínűleg kedvencz játékai), továbbá két fél zsemlye s egy tele orvos-ságos üveg. Mindez befödve egy pompás, kézi himzett szemfedővel, olyan képet nyújtott, melyben, ha a

„halál gondolata” már magában véve nem lenne borzalmas, méltán gyönyörködhetnénk. Mindenesetre ez is érdekes bepillantást nyújtott féltékenyen őrzött szokásaikba.

A tulipán.

— Története, fejlődése, börzeje. —

Ha a tavasz meleg lehelletére kiengedett a föld fagya s még a magas hegyekről is eltűnt a hólepel: nemcsak a kikeleti hóvirág, a tavaszi ibolya és a többi kél legott életre, hanem a tulipán is fölemeli nyulánk, zöld minaretjén ékeskedő turbános fejét, mint az imám, aki a fölkelő nap bibor korongja felé fordulva kiáltja hálaadó imáját: Allah il Allah . . .

Sok szó esett annak a kutatásában, hogy a tulipánnak, ennek a büszke tartású/szép virágnak, hol van a hazája.

A hitrege nem foglalkozik vele s költői fuvalom egy mondában sem lehel körűl, habár újabb utazók találtak tulipánt az Ida-hegy klasszikus földjén és a kérdés, vajon a nyáját őriző pásztor, Páris, még mielőtt mint a három istennő választott bírása működött, nem látta-e soha — semmiképen sincs megoldva. De sem régi növénykönyvekben, sem a „flora mythologica”-ban nem találunk erre nézvést semmi támasztékot.

A tulipán létezéséről először Hafiz, a bölcseséggel teljes perzsa költő révén tudnak. A tulipánnak tehát Perzsiában már a tizennegyedik század elején ismeretes virágnak kellett lenni, mivelhogy Hafiz idős korában 1389-ben halt meg, nem messze Szirásztól.

Az a föltevés, hogy a nagy tulipán perzsa származású, azáltal is nyomósabb támasztékot nyer, hogy Busbeck az ő utelirásában azt mondja, hogy a tolmácsa Adrinápolyban az általa először most látott virágot tulipánnak nevezte. Ez a szó pedig, amely voltaképpen perzsából eredő, a dulbandból származik, mivel a perzsában a csalánszöveget így hívják, amelyet a törökök fejsapkájuk körül szoktak tekergetni s amelyet a nyugaton lakók végre turbánná alakítottak át. A hasonlatosságtól, amely ennek a fővegnak és ama viráglepelnek az alakja között van, kapta tehát „dulband”, „tulipanc” és végre „tulipán” nevezetét.

Hogy pedig Törökország a tulipánnak, legalább a nagy, hosszuszárú tulipánnak, nem hazája, már abból is kitészik, hogy erre a virágra görög szó nem található, amely bizonyítaná, hogy az a görög császárok idejében Konstantinápolyban ismeretes lett volna. A régi görögöknel nem fordult elő soha, azért a Hafiz költeményeinek a támogatásával sokat nyer valószínűségben, hogy az igazán szép, nagy tulipán, Perzsiából származva, vándorutját megtette Tauria felé, ahol Kaffa és Karabé városokban természetelték először és onnan hozták Konstantinápolyba.

A tulipán iránt Keleten tanusított hódolat mutatja, milyen nagy jelentősége volt ott ennek a kiváló szép virágnak és mennyire ünnepezték. A törököknel már régen természetelték a tulipánt, mielőtt az más európai országokba átszármazott volna. Főképp a Serail női ápolják, akik benne talán ifjúságuk és szabadságuk társnőjét ismerték föl és hozzája olyan gyöngéd szeretettel viselteknek. A Serail női évenként tulipán-ünnepet is tartottak. A szultán a szeretet és ragaszkodás leghizelgőbb bizonyítékának tekintette, mikor a hárem lakói a kertjökben ezt az ünnepet rendezték az ő tiszteletére. És — a rózsá-ünnep mellett — rendeznek még ma is.

Ez a legnagyobb pompával megy végbe. A káprázatótó kivilágításban tündöklő kertekben lépcsőzetes, szinkörszerűen elrendezett és teljes virágzásában levő sok, sok tulipán-csoport látható, amely színváltozatosság mindent felülmuló szép látványt nyújt. Pompás szőnyegek kerülnek el a földön, drága szerek illatot árasztanak belőle, mert a tulipán illatot nem lehel, az csupán gyönyörű alakjával és színompájával vesztegeti meg az érzéket . . . Mikor minden el van intézve, ragyogó díszbe öltözködött s vidám mosolygó bájos nők hozzák a szultánt és vezetik ünnepi bucsujárásban az ezeregy-éj meséjéhez hasonlóan földiszített kertbe.

Itt sorra mutatják neki a legkritikább és legszebb tulipánokat, amelyek ugyan nem viselik az ő nevét, de jelképes vonatkozásba hozhatnak vele, mikor azo-

kat: „A boldogság álma”, „Az örök titok”, „A szerelem gyógy-itala”, „Égi béke”, „A bűbáj varázsa” stb. néven mutatják be neki s képzeletét ezzel fölgerjesztik.

Ha a törökök a teremtésnek ama virágból való remekművéről, a különben annyira magasztalt rózsáról pillanatig meg is feledkeznek és rajongó tiszteletet szenteinek a tulipánnak: ebben a virágmámorban még mindig marad egy a keletet jellemző poetikus lehelet — egy virág eszményi dicsőítése, amelyet a dísz és fenség szimbólumává avattak.

Csak 1559-ben lett a tulipán, ez a később az ember élettörténetébe belevágó s abban szerepet is játszó gyönyörű virág, Európában ismeretessé, amikor I. Ferdinánd császárnak a török udvarnál levő követi révén Augsburgba eljutott. Busbeck látta meg azt először konstantinápolyi és syriai utjában, Arábia északi határán, ahol a tulipánt tél derekán jáczint és nárczis társaságában — nagy ámulatára — teljes virágzásban találta. Néhány évvel később a tulipán már számos németországi város kertjében pompázott és Gessner Konrad nevű botanikus le is írta, mint ritka szépségű virágot, növényteni könyvében.

Ettől fogva mindjobban terjedt a tulipán művelése Európa országaiban. A virágkedvelő gazdag emberek nagy összegek áldozásával tulipánhagyományokat hoztattak Törökországból, hogy kertjeiket azzal ékesítsék. Miatta küzdelmes vetélykedés támadt s nem egy boldog tulipánbirtokosnak az új szín megjelenése sok álmatlan éjjeleket okozott, a szerény viszonyok között élő embereket pedig ugyancsak emésztette a sárga irigység.

Azonban az efféle állapotok nem maradtak folyvást elszigetelten. A keletről átszármazott szép virág Németország összes kertészetének hova-tovább dédelgetett kedvence lett és korszakot alkotó jelenséggé nőtte ki magát Berlinre nézve is.

Már a tizenhetedik század elején Elsholtius „Mükertészet” című könyvében tömérdék fajta tulipánnak hozakodik elő. Aki új színű és alakú tulipánt természetelt, azt ajánlatokkal és megbízásokkal ostromolták. Az ár itt egészen mellékes dolog volt, ha a tulipán ritka színnel, szép alakkal és fantasztikus névvel ékeskedett.

A hercegi személyek meg a jeggzadagaabb főurak jártak elől a tulipán művelésében. Ők, mint ennek a virágnak szenvedélyes kedvelői, tömérdék fajtát hordták össze. A kapós virág nagybecsűlése természetesen magával hozta azt 's, hogy az új fajokat az akkori idők híres és kedvelt személyei nével ruházzák föl, vagy város és egyéb meglevő dolgok és tükaságok után nevezzék el. Később aztán megszűnt a kiváltság, aminek a látása annyira ienyágózi a szegényebb, de a szépet szintén óhajtó ember lelkét. Lakója lett a tulipán a szerény kerteknek is. A harangalak tetszetős külsőt, mondhatnók, valami titokteljes báj ad a tulipánnak, mert ölete utolsó szakában nyílik csak ki a mélyen iekvő kehely és enged szabad bepillantást a virág szívébe. A termét a porzók, mint megannyi késecské, veszik óvólag körül, mielőtt még, minni teljes tulipánnál viráglevelekké változnának át.

Itáliába a tulipán meglehetősen korán eljutott, de ott akkora érzék-bonyodalmat nem okozott, habár ott is sokra becsülték a természet e kedves gyermekét. Anglia 1577-ben kapta Wienből, ahová véletlenül került; de valami túlságos szenvedelmet nem kellett. Hét évvel később merült fel Franciaországban s az ottani kerteknek azután csakhamar általánosan kedvelt dísz lett.

A tulipán azonban sehohsem tett olyan nagy hódítást s művelése nem vett olyan általános elterjedést, mint Hollandiában. Itt csakhamar eszeveszett nyereszkedés tárgyává fajult és olyan befolyást gyakorolt szivre és lélekre egyaránt, aminő sem megjelenése előtt, sem eltűnése után soha egy virágnál sem vala tapasztalható.

Hollandia a tizenhetedik század közepén minden más országot lecsepiűzőtt kalmársága hatalmával. Egy pont körül egyesítette a két India kincseit, ugy az iparban, mint a fűszerben és a kereskedelmet űző világot delejes erővel vonzotta magához. Genuai kereskedők, ugyszintén gazdag tőkepenzések Amsterdamban palotákat építettek maguknak és ott éltek fejedelmi fényűzésben. Itália és Levante kikötőváro-

saiból hasznosítók minden ritkaságot, amit csak föl-kutathattak, vásárra vittek. Így jutottak el részint szárazföldön, részint pedig tengeren a távoli növény-kincsek Hollandiába.

A hollandok, ezek a különben nyugodt és csön-desvéri emberek egyszerre csak olyan izgatottságba estek, mintha a virág-mánia torontálpókja csipte volna meg őket; míg ez a szenvedelem a spanyoloknál és portugáloknál — noha azok is tengerjáró nép s éppen úgy ismeretségben voltak a növényvilág csodáival — alkalmas talajra talált.

Különös és a hollandus benső életvilágára nézve jellemző, hogy ez a hirtelen támadt rendkívül nagy vonzalom és hajlandóság, a tulipán, a természet e szépséges gyermeke iránt, egész folyamata alatt, csak igen kivételesen volt fölelevenítve valamelyes költői, vagy eszményi érzéstől, — csakugyan tisztán anyagi színezetet nyert, a mi éppen természetszerűleg a nép kalmár-szelleméből fejlődött. A hollandus mindenekelőtt kereskedő és a virágkereskedés itt annyira tárgya lett nagy üzérkedésnek és különös nyereszkedésnek, mint az más népek történetébe megközelítőleg sem mutatható föl. A virágkereskedés valóságos lázat okozott, amit maga az akkori kor tulpomania-nak nevezett el.

Annai bizonyos, hogy a tulipán az amsterdami, harlemi, leydeni, rotterdami piacokon és más helyeken 1634-től 1639-ig a legkomolyabb fajta árucikket képezeti — minden regényesség, minden eszményiség nélkül.

A kereskedő-helyeken megjelenő emberek nem voltak sem tulipán-termesztők, sem kertészek, akik azt terjeszteni iparkodtak; de a legtöbb vevő szint-azonképen sem kertkedvelő, sem virágkedvelő nem volt, aki többet igérve, ritka növényt akart volna venni, hogy ez az „unikum” az övé legyen és szép-ségében gyönyörködje. Nem; hanem pusztá nyereszkedésről volt szó, amelyben az egész nép-ség a leghevesebben résztvenni iparkodott.

A hollandi kalmárság — mondja ama kor egyik írója — ebben a különös virágkereskedésben országának egy új, teljesen kimeríthetetlen keresetforrását látta. Mert közönségesen elismerték, hogy a tulipánhagyma termesztésére nincs alkalmasabb talaj a hollandinál. Ámbár kezdetben a harlemi virágművelők az ő tulipánhagymájukat Ryssel-ből (Lille), az egykori Flandriából hozták, ahol a szerzetesek a kolostorok kertjeiben foglalkoztak először a tulipántermesztéssel és ezt egész a francia forradalomig folytatták. Csakhamar azonban a francziák a termesztésben túltettek rajtuk. Hanem a harlemiek földjük keverésére különösen alkalmas talajt találtak természetnyük számára, amely hirnevét mai napig megtartotta.

A szertelen spekuláció idővel odáig vitte a hollandusokat, hogy az üzletet „rejtett papirpénz-szédélgés” egy nemére változtatták át. Mert sokan, akik valami ritka fajta hagymát akartak venni: ahelyett csak írást kaptak arról, hogy a szerződést megkötötték, azután ezt a papírost magasabb áron ismét eladták. Így az összeg sokszor hihetetlen nagyra emelkedett.

A főszedélgés pedig abban állott, hogy az állítólag vásárolt vagy eladott hagyma csakis a kölcsönösen szédélgők fantáziájában volt meg. Ez által azután egyeseket különös szerencse ért. Így pl. egy-egy kereskedőnek Amsterdamban efféle üzlet olyan jól ütött ki, hogy annak révén négy hónap alatt gazdag ember lett. Hiteles adatok bizonyítják, hogy különböző hollandi városokban abban az időben ilyen uton-módon tíz millió tulipánhagymánál is többet adtak el.

Mindenki tudott és akart ennél az üzletnél részesülni. Mindenki meg akart belőle gazdagodni. Tulipánhagymát termesztetni nem volt valami nehéz, arra mindenki hivatottnak és följogosítottnak érezte magát és akinek az volt, azzal üzérkedhetett is. A virágcserepek és egyéb agyagáruék ára is ugyan-csak magasra szökkent, mert kert- és üvegház-tulajdonos csak imitt-amott volt, de a szobájában tulipán-termesztéshez látott mindenki, előkelő és alacsony sorsu egyaránt.

Voltak külön helyiségek és külön vásárnapok, ahol a tulipánnal kereskedők megjelentek; az egész hasonlított valami börzéhez, sőt azt állítják, hogy a „börze” neve vásárló és eladó helyiségre akkor keletkezett először, midőn a „van der Beurse” családok nemes házaiban, a flandriai Brüggeben, a kereskedők összejöttek.

De olyan vegyes publikumot sem látott még börze, mint amilyen a tulipán-vásár napjain az illető helyiségekben összevándorolt; mert a kereskedő világ nábobjain kívül megjelentek ott grófok, bárók, hölgyek, kereskedők, iparosok, parasztok, hajósok, napszámosok, varrónók, szolgálóleányok, szolgák, halászok, halásznők és gyermekek. Minden rendű és koru népséget meglepett a tulipán-láz járvány-nyavalója s mindenki igyekezett nyereszkedni. Aki vásárlásra készpénzt nem szerezhetett, csere-vásárt üzött és odadott drága tárgyakat: ruhát, ékszer, házat, szántóföldet, harmot stb., csak hogy birtokába jusson tulipánhagymának, amiken azután még magasabbra csigázott áron tudott.

Egy-egy hagymáért a jó hollandusok rémséges áratok fizettek; el se hinné az ember, ha akkorból eredő hiteles adatok nem mondanák. Így pl. a Semper Augustus nevű tulipán egytelenezzer forintot, az Admiral Eukhnisen hagymájáért hatezer forintot és így tovább. Egy másik, Vice Roi nevet viselő hagymáért alkukötés szerint járt: „két rakomány buza, négy rakomány rozs, négy hizott ökör, nyolcz malacz, tizenkét juh, két exhoft (akónyi) bor, négy tonna sör, két bödöny vaj, száz font sajt, meg egy ezüst serleg”, — s e fajta örült szerződést sokfélék kötöttek.

Régi hollandi városokban vendégfogadók mind-megannyi börzvé változtak át, ahol a dözsölők — mint egybütt kártya és koczka mellett — most tulipán-játéktól részegültek meg. Nagy szenvedélyökben oylanok voltak, akárcsak a kártyajáték dühétől megszálított khinaiak; ha már semmijök sem volt, a kezök ujjáért játszottak, azt vágatták le, csak hogy egy-egy tulipán-hagymát maguknak kiküzdjenek.

Kemenczky Kálmán.

SAKK.

Rovatvezető: Gajdos János.
200. számú játszma.

Játszották a prágai mesterversenyen 1908. június hónapban.

Négyes huszárjáték.

Világos:	Sötét:
Schlechter	Marshall
1. e2-e4	e7-e5
2. Hg1-f3	Hb8-c6
3. Hb1-c3	Hg8-f6
4. Ff1-b5	Ff8-b4

Igen érdekes bonyodalomra vezető folytatás itt a Marshall által is több ízben alkalmazott 4. . . . Hc6-d4, melyet először 1879-ben Meitner játszott Schwarz ellen s amelyet később Schalopp is megkísérelt Paulsen ellen az 1881. berlini versenyen. Azóta ujabban csak az osztendei versenyek óta lett ismét divatos.

5. 0-0	0-0
6. d2-d3	d7-d6
7. Hc3-e2

Ez a régebben használatos folytatás az utóbbi versenyeken mindig kedveltebb lesz. A vezérhuszár igen jól érvényesül a királysárnyon.

8. c2-c3	Fc8-g4
.....

Ezen állásban versenyen új, ámbár ez a lépés már előfordult egy Esling-Wallace közt 1898-ban Amerikában játszott játszmában. Sötét ezzel egy tempóhátránnyal igyekszik előidézni ugyanazt az állást, mikor világos játszik Fc1-g5-öt.

9. g2xf3	Fb4-c5
10. He2-g3	Vd8-c8

Sötét nyilván Fc1-g5-öt akarja kerülni s hogy a lekötés alól szabaduljon, ne kelljen a királysárnyit gyalogállást gyöngíteni.

11. Fb5xc6	b7xc6
12. Kg1-g2	Vc8-e6
13. f3-f4	e5xf4

Sötétnek ütni kell, különben 14. f4-f5 s utána f2-f4 még erősebb állást biztosítana világosnak.

14. Fc1xf4	d6-d5
15. e4-e5	Hf6-d7
16. d3-d4	Fc5-e7
17. Ff4-e3

Világosnak most igen erős állása van.

17.	f7-f6
18. f2-f4	f6xe5
19. f4xe5	Bf8xf1
20. Vd1xf1	Ba8-f8
21. Vf1-a1

Döntő hiba; 21. Vf1-e2 után világosnak kitűnő játéka volna.

21.	h7-h5!
----------	--------

Sötét megragadja az alkalmat s azonnal kihasználja világos hibás lépését, ezzel fordulópontot idézve elő a ránezve már hátrányos állásban.

22. Ba1-f1
------------	-------

Mint látható, világos vezérlépe, melyvel az a-gyalog megnyerését célozta, nem ért semmit s inkább ő kénytelen védekezni. 22. Hg3xh5 természetesen nem megy 22. . . . Ve6-g4! 23. Hh5-g3, Vg4-f3! stb. miatt.

22.	h5-h4
23. Bf1xf8+	Hd7xf8
24. Hg3-f1	h4-h3!
25. Kg2-f2

Nincs jobb.

25.	Fc7-f4!
26. Kf2-e2

26. Hf1-g3 nem megy 26. . . . Ve6-f5! stb. miatt.

26.	Ve6-g6
27. Va6-d3

A vezért nem szabad beengedni.

27.	Vg6-g2!
28. Ke2-d1	Vg2xb2
29. Fe3-d2

29. Vd3-c2 még rosszabb volna 29. . . . Vb2-af! miatt.

29.	Vb2xa2
30. Vd3xh3	Va2-b1!
31. Kd1-e2	Vb1-e4!
32. Hf1-e3	Ph4-g5!

Sötét a 21. lépéstől kezdve mesterileg játszott s máris előnyösebb állása van.

33. Vh3-c8	c6-c5
34. Vc8-a8

Fenygetett c5-c4 s utána Ve4-d3! stb. tisztá nyereséssel.

34.	Fg5xe3
----------	--------

34. . . . c5-c4 most hiba volna 35. Va8xd5! miatt.

35. Fd2xe3	c5xd4
36. c3xd4	c7-c5!
37. d4xc5	Ve4-c4!
38. Ke2-f3	d5-d4
39. Fe3-f4	Vc4xc5
40. Kf3-e4	Kg8-h7
41. Va8-d5	Vc5-c3
42. e5-e6

42. Vd5xd4, Vc3xd4! 43. Ke4xd4, Hf8-e6 s utána He6xf4 cserék után sötétnek tisztára nyert játéka van.

42.	Vc3-e1!
43. Ke4-d3	Ve1-f1!
44. Kd3-e4	Vf1-e2!

Sötét ügyesen tempozza ki, hogy közben az e6-gyalog üthető legyen.

45. Ke4-f5	Ve2-h3!
46. Kf5-e4	Vh5-e3!
47. Ke4-f5	Ve2-d3!
48. Kf5-g4	Vd3-g6!
49. Kg4-f5	Hf8xe6
50. Ff4-c1	Vg6-d3!
51. Kf3-f2	Vd3-c2!

Világos feladja; főnti játszma már csak azért is nevezetes, mert ez az egyedüli, melyet Schlechter a bécsi és prágai versenyen — 38 játszma közül — elveszített.

Sakk-üzenetek.

G. Miksa, Pásztó. Minthogy elemi szabály, hogy a király sakkba nem léphet, a véletlenül tett király-lépése sem lehet érvényes. Ellenfele követelhet büntető-lépést a királyával, az azonban nem lehet olyan követelés, hogy a király sakkba lépjen. Sakk-jelzés nem létezik; az ütésben levő vezért tehát joggal kiülthette.

N. István, Budapest. A düsseldorfi kongresszus, mely augusztus 1-én kezdődik, több versenynyel kapcsolatos. Lesz mesterverseny, két nemzetközi-verseny és egy mellékverseny.

NŐI RUHAZATI OSZTÁLY.

Mélyen leszállított árak!

1 lüszter berakott alj	10-15 K.	1 selyem taftt alsó színes és fekete	15 K.
1 taftt berakott alj	25-30 >	1 gyermek-gallér	6 >
1 vászon felöltő	14-18 >	1 selyem-batiszt bluz	5 >
1 pepita utazó gallér	10-14 >	1 cloth alsó-szoknya	4.50
1 lüszter utazó köppen	15-20 >	1 delain pongyola	7 >
1 taftt kabát	25-30 >	1 mosó pongyola	5 >
1 angol zefir bluz	3-5-6 >		

Fehérnemű osztály: Női ingek, hálókötösök, sifon- és batiszt alsók, pamuttrükközök, ágyhuzatok, rumburgi vásznak, crettónok, delenek, selymek, lüszterek **olcsóbban, mint bárhol Budapesten:** Naponta óriási maradványok mindenféle árukból!

HERCZEG ÉS HORVÁT Budapest, VII., Rákóczi-ut 52. szám **Szabott árak!**
 Árjegyzék ingyen. Telefon 64-80.

"VALUTA" ország
 egy darab borból készítő ára
 I korona kizárólag

"Székely" bórondósnél
 VII. 9 Rákóczi-ut 4

Aranyozás ingyen

Rendkívül olcsó és kényelmes hajójáratok
 Budapest, Vác és Nagymaros között.

Az Első cs. kir. szab. Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy kedvező időjárás esetén f. é. július hó 19-én azaz vasárnap rendkívül olcsó és kényelmes kirándulási hajójáratokat tart fenn Budapest-Vác-Nagymaros között

Indulás Bpest-Petőfi-térről	8:00 órakor de, és 2:30 órakor du
» Batthyány-térről	8:05 » » 2:35 » »
» Ó-Budáról	8:20 » » 2:50 » »
Érkezés Vácra	10:00 » » 4:20 » »
» Nagymarosra	11:00 » » 5:30 » »
Ind. vissza Nagymarosról	11:30 » » 8:00 » este
» Vácra	12:15 » déli 8:45 » »
Érkezés Bpest-Obudára	1:10 » du. 9:40 » »
» Batthyány-térről	1:25 » » 9:55 » »
» Petőfi-térről	1:30 » » 10:00 » »

Ezen járatok rendkívül mérsékelt menetdíjai a következők:

Budapestről-Vácra vagy megfordítva	I. hely 40 fillér, II. hely 30 fillér.
Budapestről Nagymarosra vagy megfordítva	I. hely 1 korona, II. hely 70 fillér
Vácra Nagymarosra vagy megfordítva	I. hely 60 fillér, II. hely 40 fillér.

Négy és tíz év közötti gyermekek féláron, katonatisztek és katonai hivatalnokok az I. osztályon féláron, katonák (legénység) a II. osztályon féláron a m. kir. áll. s. hivatalnokok a szabályszerű igazolvány alapján az I. osztályon a II. osztályú jeggyel utazhatnak. Azonkívül az utazó közönség kényelmére való tekintettel olcsó menet- és téríjegyek adatnak ki és pedig -

Budapestről Nagymarosra és vissza
 I. hely 150 fill. II. hely 120 fill.

Vácra Nagymarosra és vissza
 I. hely 90 fillér, II. hely 75 fillér.

Fenti járatok alkalmával egy nagy s minden kényelemmel ellátott termes gőzhajó közlekedik, melyen a közönség eső elől is védve van. A hajón jó vendéglő van polgári árral s pontos kiszolgálással. Nagymaros és Visegrád között csavargózós közlekedik, melynek állomása Nagymaroson közvetlenül a hajó kikötőhelye felett van. Ha e járatokat bármely okból abban kellene hagyni, úgy erről a társulat idejében hirdetést fog közzé tenni.

Budapest, 1908. A forgalmi igazgatóság.

BIZTOS
 gyógyulást keresőknek
 akik bármily
 nemi betegségben szenvednek,

mint húgyúti és hólyagbetegségek, húgyveszélybetegségek, vizeletcsatorna-
 betegségek, éjjeli magömlések, sebek és bonyolultos bántalmak (syphi-
 lis, az onterelés, a tuberkulózis, a leishmania, a kórási fertőző
 betegség, bármily bőrbetegség stb. nőknél a fertőzés,
 méh beteg, alapon, gyors és gyökéres gyógyításra szolgáló
 ronan tudományos és lelkifiameretes gyógymodorjának.
 fogva legjobban ajánljuk

DR. GARAI ANTAL

v. or. és kir. osztály főorvos országos híré és a legnépszerűbb, 32
 éve leannáló rendelő intézetét

Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 24. sz.

Közelebb naponta 10-4-ig és 7-8-ig este, idült húgyúti és hó-
 lyag beteg vizsgálata villamos húgyveszélyes kórház segítségével.
 Vidékiek levelekre kimerítő választ és szakszerű tanácsot nyer-
 nek, gyógyszerrel gondoskodva lesz. Tükrözés biztosítva.

Nőknek külön váróterem.

**Benzin-,
 nyersolaj-
 és szivógáz-
 motorok**

Motors csép-
 lökészetek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb áron.
 Kedvező fizetési feltételek.

Tessék árjegyzéket kérni, ingyen küldök.

Dobry Ant motor- és
 gépgyárainak
 magyarországi egyszemélyes
 Szabó Emil és Társa
 Budapest, V., Hold-utca s 23. sz

BUTOR DUS VALASZTÉK...
 RESZLETFIZETÉSRE
 RENDKÍVÜLI OLCSÓÁRON
 KAPHATÓ

EHRENTREU TESTVEREM
 BUDAPEST, VI., EÖTVÖS-UTCA 17. (ANDRÁSSY-UTCA S 17.)
 NYELV ARJEGYZÉK INGYEN. TELEFON 82-27

BOXER
 Csodakönnyű aluminium
 BUDAPEST
 Plöki és Haas, Andrássy-ut 13.
 sima 70 kr., körme 85 kr. Érték előre 10 kr. több bérmentve

INGYEN
 bérmentve és titoktartással
 küldjük érdekes ábrák

GUMMI-
 halhólyag stb. ról szóló ár-
 jegyzékünket.

GUMMI-HALHÓLYAG
 2, 4, 6, 8, 10, 12, 14 kor. tozta

NAKIRA valódi indiai
 férfi különle-
 geség tozta. 12 korona.

Uterus-Spray
 legújabb női különlegeség 14 kor.

PESSAR OCLUS
 női szer 3-11 kor.

MINTA-GYŰJTEMÉNY
 12 db legfinomabb óvászár 4 k.

IRRIGATOR 3 koronától
 10 koronáig

INGYEN
 küldjük
 műlábak
 műkezek
 támgépek
 sérvkötők

stb. ról szóló legújabb nagy
 képes árjegyzékünket

universális
 sérvkötők

páratlanok kis enyhe nyo-
 másu peotivál a legna-
 gyobb sérv is elzárható.

HASKÓTÓK, Gummiharis-
 nyak stb.
 mérték szerint készítetnek.

MÁGYAR ORVOSI TÁRSASÁG
 Budapest, VII., Rákóczi-ut 52.
 Pontos címre és a város
 keresztje árvonulnak.

Telefon 11-66. Minden vízmérő-tulajdonosnak fontos! Telefon 11-06

Védelem víztulofogyasztás ellen
 a vízfogyasztás hetenkinti ellenőrzése folytán.
 Prospektust és felvilágosítást mindenkor ingyen küld a

Budapesti Vízmérő Betéti Társaság KUNZ F.
 vízmérők szakgyára. Saját gyártelep.

Osztály: vízfogyasztás ellenőrzés Budapest, I, Bors-utca 14

Pontos és legjobb

ÓRÁK

5 évi jótállás
 mellett.

Arany és ezüst ókszerék, evő-
 eszközök, nászajándékok

reszlelfizetésre is.

Javításokra és vidéki megrende-
 lésekre különös gondot fordítok.

Árjegyzék 2000 rajzzal ingyen és bérmentve.

POLGÁR KÁLMÁN
 műorvos

Bpest, Erzsébet-körut 29. sz. I. em.

Dr. G. Schmidt
 fül- és orvostudományi tanár

Fülolai

szűrés
 vizsgálata
 gyógyítás
 süketseget,
 fülzúgást,
 fülzúgást,
 és egyéb fül-
 betegségeket
 gyógyítja legújabb
 módszerekkel.

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész
 Budapest, Király-utca 12. szám.

Mindenütt kapható a legfinomabb

Weider tejszín és Zsolna csokoládé

Csokoládé dessert bonbonok.

Weider Ármin és Béla

csokoládé és cukorkagyár ZSOLNA